

K2 (Δ)

16435

2185

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ν. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

2078

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΦΑΙΔΩΝ

(ΚΕΦ 1+34 καί... 63+67)

ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΒΟΗΘΗΜΑ

ΔΙΑ ΤΗΝ Η' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΟΚΤΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΟΥ ΟΕΣΒ 1950

••

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Μετάφρασις
2. Γραμματικά — Σημασιολογικά
3. Συντακτικά — Αίσθητικά
4. Πραγματικά καί Κρίσεις
5. Νόημα
6. Περιλήψεις.

ΑΘΗΝΑΙ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΦΑΙΔΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α

ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΙΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΚΦΩΝΗΜΕΝΟΝ ΒΛΑΝΤΟΥ Ο Ε Ε ΤΩ

ΕΚΔΟΣΗ

Εκδόσεις "Εκπαιδευτική Έκδοση"

1974

2078 229
ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΦΑΙΔΩΝ

(ΚΕΦ. 1 + 34 καὶ... 63 + 67)

ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΒΟΗΘΗΜΑ

ΔΙΑ ΤΗΝ Η΄ ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΟΚΤΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΟΥ Ο Ε Σ Β 1950

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

1. Μετάφρασις 2. Γραμματικά — Σημασιολογικά 3. Συντακτικά —
Αισθητικά 4. Πραγματικά καὶ Κρίσεις 5. Νόημα 6. Περιλήψεις.

ΑΘΗΝΑΙ

Πᾶν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν διὰ σφραγίδος
ὑπογραφὴν μου.

Γ. Γιαγανη

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ

1. Ἐχεκράτης
2. Φαίδων
3. Ἀπολλόδωρος
4. Σωκράτης
5. Κέβης
6. Σιμμίας
7. Κρίτων
8. Ὁ τῶν ἑνδεκα ὑπηρέτης

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΦΑΙΔΩΝ

(ἢ : περί ψυχῆς ἠθικός.)

Α' ΠΡΟΛΟΓΟΣ (Κεφ. 1—4)

ΚΕΦ. 1. ΕΧΕΚΡΑΤΗΣ. Φαίδων, σὺ ὁ ἴδιος (= αὐτός) εὐρέθης πλησίον (= παρεγένου) τοῦ Σωκράτους κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν (= ἧ) ἔπιε τὸ δηλητήριο ἐντὸς τῆς φυλακῆς ἢ (τὰ) ἤκουσες ἀπὸ κανέναν (= του) ἄλλον ;

ΦΑΙΔΩΝ Ἐγὼ ὁ ἴδιος (παρευρέθην), Ἐχεκράτη.

ΕΧΕΚ. Τί εἶναι λοιπὸν αὐτά, τὰ ὁποῖα (= αὐτά) εἶπεν ὁ ἀνὴρ πρὸ τοῦ θανάτου (του) ; Καὶ ποῖον ἦτο τὸ τέλος του ; Διότι ἐγὼ εὐχαρίστως ἤθελον ἀκούσει (αὐτά) καθ' ὅσον μάλιστα (= καὶ γὰρ) οὐδεὶς ἀπολύτως (= οὐδεὶς πάνυ τι) οὔτε ἀπὸ τοὺς Φλειασίους συμπολίτας (μου) συχνάζει καὶ παραμένει (= ἐπιχωριάζει) τώρα (= τὰ νῦν) εἰς τὰς Ἀθήνας, οὔτε ἔχει ἔλθει κανένας ξένος ἀπὸ πολὺν καιρὸν (= χρόνου συχνοῦ) ἀπὸ ἐκεῖ, ὁ ὁποῖος θὰ ἦτο ἰκανὸς (= οἶός τ' ἂν ἦν) νὰ μᾶς δώσῃ περὶ αὐτῶν σαφεῖς πληροφορίας, ἐκτὸς βέβαια (= πλήν γε), ὡς εἶναι γνωστὸν (= δῆ), (ένός, ὁ ὁποῖος ἤλθε καὶ ἀνήγγειλεν) ὅτι ἀπέθανεν, ἀφοῦ ἔπιε τὸ δηλητήριο ἀπὸ τὰς ἄλλας δὲ (λεπτομερείας) τίποτε δὲν μποροῦσε νὰ λέγῃ.

ΦΑΙΔ. Οὔτε λοιπὸν (= ἄρα) ἐ πληροφορήθητε (= ἐπύθεσθε), κατὰ ποῖον τρόπον διεξήχθη ἡ δίκη (= ἐγένετο τὰ περὶ τῆς δίκης) ;

ΕΧΕΚ. Ναί, αὐτὰ τοῦλάχιστον (= μὲν) μᾶς (τὰ) ἀνήγγειλε κάποιος καὶ πράγματι (= γε) παρεξενεούμεθα, διότι (= ὅτι), μολονότι αὐτὴ (ἡ δίκη) διεξήχθη πρὸ πολλοῦ (= πάλαι), φαίνεται ὅτι ἀπέθανε πολὺ ἀργότερον. Πῶς λοιπὸν συνέβη αὐτό, Φαίδων ;

ΦΑΙΔ. Κάποια τυχαία σύμπτωσις συνέβη εἰς αὐτόν, Ἐχεκράτη συνέπεσε δηλαδὴ κατὰ τὴν προηγουμένην ἡμέραν τῆς δίκης νὰ ἔχη στεφανωθῆ ἢ πρῦμνη τοῦ πλοίου, τὸ ὁποῖον οἱ Ἀθηναῖοι συνήθως στέλλουν εἰς τὴν Δῆλον.

ΕΧΕΚ. Καὶ (= δὲ) τί (πλοῖον) εἶναι τέλος πάντων (= δῆ) αὐτό ;

ΦΑΙΔ. Αὐτὸ εἶναι τὸ πλοῖον, καθὼς λέγουν οἱ Ἀθηναῖοι, διὰ τοῦ ὁποῖου ὁ Θησεὺς κάποτε ἀπῆλθεν (= ὄχετο) εἰς τὴν Κρήτην ὀδηγῶν τοὺς δεκατέσσαρας (= τοὺς δὲς ἐπιτὰ) ἐκείνους καὶ (αὐτοὺς) ἔσωσε καὶ ὁ ἴδιος ἔσωθη. Εἰς τὸν Ἀπόλλωνα λοιπὸν ἔταξαν (= εὐξάντο) τότε, καθὼς λέγεται, ὅτι, ἐὰν ἤθελον σωθῆ, θὰ ἀποστέλλουν ὡς ὀφειλὴν (= ἀπάξειν) κάθε χρόνον εἰς τὴν Δῆλον ἐπίσημον θρησκευτικὴν ἀντιπροσωπεΐαν (= θεωρίαν) ταύτην δὲ (= ἦν), ὡς γνωστὸν (= δῆ), πάντοτε ἀκόμη καὶ τώρα ἀπὸ ἐκεῖνο (τὸ ἔτος) κάθε χρόνον (= κατ' ἐνιαυτὸν) στέλλουν πρὸς τιμὴν τοῦ θεοῦ. Ἀφ' ὅτου λοιπὸν κάμουν ἔναρξιν (= ἄρξωνται) τῶν προετοιμασιῶν τῆς θεωρίας, ἐπικρατεῖ νόμος τοῦ Ἀθηναϊκοῦ κράτους (= νόμος ἐστὶν αὐτοῖς) κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο νὰ διατηρῆται καθαρὰ (= καθαρεύειν) ἢ πόλις καὶ νὰ

μὴ ἐκτελῆται ὑπὸ τοῦ κράτους καμμία θανατικὴ ποινὴ (ἧ: νὰ μὴ φρονεύουν κανένα δημοσίᾳ), προτοῦ φθάσῃ (= *πρὶν ἂν ἀφίκηται*) τὸ πλοῖον εἰς τὴν Δῆλον καὶ ἐπιστρέψῃ [= *πάλιν (ἀφίκηται)*] εἰς τὸν λιμένα τῶν Ἀθηναίων (ἧ: ἐδῶ) (= *δεῦρο*). (Τὸ ταξίδι) ὅμως αὐτὸ ἐνίοτε διαρκεῖ (= *γίννεται*) πολὺν χρόνον, ὅταν τύχῃ νὰ ἐμποδίζουσιν (= *τύχουσιν ἀπολαβόντες*) αὐτοὺς οἱ ἄνεμοι. Ἀρχὴ δὲ τῆς ἀποστολῆς τῆς πρεσβείας θεωρεῖται ἡ ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν (= *ἐπειδὴν*) ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος θὰ στεφανώσῃ τὴν πρῦμνην τοῦ πλοίου· τοῦτο δὲ ἔτυχεν, ὅπως (σοῦ) ἔχω εἶπει (= *λέγω*), νὰ ἔχη γίνῃ τὴν προηγουμένην ἡμέραν τῆς δίκης. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἐμεσολάβησε (= *ἐγένετο*) καὶ πολὺ χρονικὸν διάστημα ἐντὸς τῆς φυλακῆς μεταξὺ τῆς δίκης καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Σωκράτους.

Γραμματικά - Σημαιολογικά :

παρεῖναι μ. ἀόρ. β' τοῦ *παράγνομαι*=παρευρίσκομαι. *ἔπιεν* ἀόρ. β' τοῦ *πίνω*. *του* γεν. ἀόρ. ἀντ. *τίς, τί, ἄτινα ἢ ἄττα* οὐδ. γεν. πληθ. ἀρ. τῆς ἀναφ. ἀντ. *ὅστις, ἧτις, ὅ, τι* (ἐνῶ τό: *ἄττα* ἀόρ. ἀντ.). *ἡδέως, ἡδισόν, ἡδιστα* ἐπίρρ. τροπ.=εὐχαριστως. *ἀκούσαιμι* εὐκτ. ἀόρ. *οὐδεὶς πάνν τι*=οὐδεὶς ἀπολύτως. *ἐπιχωριάζω*=συχνάζω καὶ παραμένω. Ἀθήνας τοπικὸν ἐπίρρ. *ἀφίκηται* παρακ. τοῦ *ἀφικνέομαι*—οὔμαι. *οἶός τ' εἶμι*=δύναμαι, εἶμαι ἱκανός. *ἀποθάνοι* εὐκτ. ἀόρ. τοῦ β' *ἀποθνήσκω*. *φράζω*=λέγω. *ἐπύθεσθε* μέσ. ἀόρ. β' τοῦ *πυνθάνομαι*=πληροφοροῦμαι. *τύχη*=τυχαῖον περιστατικόν. *ἐστεμμένη* μετ. παθ. παρακ. τοῦ *στέφομαι*=στεφανώνομαι.

δὲς ἐπὶ τὰ—14. *ῶχετο* παρατ. τοῦ *οἴχομαι*=ἔχω ἀπέλθει (ὁ μὲν ἐνεσ. ἔχει σημ. παρακ., ὁ δὲ παρατατ. σημ. ὑπερσ. ἢ ἀορίστου). *εὐξάντο* μ. ἀόρ. α' τοῦ *εὐχόμαι*=τάζω, κάμνω τάμα. *σωθεῖεν* εὐκτ. παθ. ἀόρ. α' τοῦ *σφίζομαι*. *ἀπάξειν* ἀπαρ. μέλλ. τοῦ *ἀπάγω*=ἀποστέλλω ὡς ὀφειλὴν. *ἄρξονται* ὑποτ. μ. ἀόρ. α' τοῦ *ἄρχομαι*. *καθαρεύω*=εἶμαι καθαρὸς, ἀγνός. *ἀποκινῶνται* ἀπαρ. ἐν. τοῦ *ἀποκτείνω* καὶ *ἀποκτείνωμι*=φονεύω. *ἀφίκηται* ὑποτ. μέσ. ἀόρ. β' τοῦ *ἀφικνέομαι*. *δεῦρο* τοπικὸν ἐπίρρ. *ἀπολαβόντες* μετ. ἀόρ. β' τοῦ *ἀπολαμβάνω*=ἀποκλείω, ἐμποδίζω. *στέψη* ὑποτακτ. ἀόρ. τοῦ *στέφω*.

Συντακτικά - Αἰσθητικά :

αὐτὸς (κατηγ. διορ.)—*ἡ ἄλλον του* (ἀντικ. τοῦ *ἠκουσας* συντασσομένου ἐπὶ αὐτηκοῖας μετὰ γενικῆς) ζωηρὰ ἀντίθεσις, διότι ἡ ἐξ αὐτοψίας καὶ αὐτηκοῖας παρατήρησις ἐνέχει μεγίστην σπουδαιότητα ὡς πρὸς τὴν ἀκρίβειαν τῶν μελλόντων νὰ λεχθοῦν. *τι* κατηγ. τοῦ *ἄττα* ὑποκ. τοῦ *ἔστι* (ἀττική σύντ.)... *θινάτου* ἀναφ. πρότ. *ἂν ἀκούσαιμι* ἀπόδ. τῆς ἐννοουμένης ὑποθ. (*εἰ λέγοις*) ὑποθ. λόγος γ' εἰδους (ἀπλή σκέψις τοῦ λέγοντος). *τῶν πολιτῶν* γεν. διααρ. *ὅστις οἶός τ' ἂν ἦν ἀγγεῖλαι ἡμῖν περὶ τούτων σαφές τι* ἀναφ. πρότ. *πλήν γε* δὴ ἐννοεῖται: *τινὸς ἐλθόντος καὶ ἀγγείλαντος*: *ὅτι...* *ἀποθάνοι* εἶδ. πρότ. κατ' εὐκτικήν, διότι ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἐννοουμένου ρήμ. ἱστορικοῦ χρόνου: *ἀγγείλαντος*. *πῶν χρόν.* μετ. *τῶν ἄλλων* γεν. διααρ. *ὃν τρόπον ἐγένετο* πλαγία ἐρωτ. πρότ. *τὰ περὶ τῆς δίκης* ὑποκ. (ἀττ. σύντ.). *ταῦτα*—*ἡμῖν* ἀντικ. τοῦ *ἠγγεῖλε*. *ὅτι...* *φαίνεται* αἰτιολ. πρότ. ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ *ἐθανυάζομεν* ὡς ψυχικοῦ πάθους. σημαν. *γενομένης* ἐνδοτ. μετ. *ἀποθινῶν* κατηγ. μετ. ἐκ τοῦ *φαίνεται* ἐξαρτωμένη. *τὶ* κατηγ. τοῦ *τοῦτο* ὑποκ. τοῦ *ἦν*. *ἐστεμμένη* κατηγ. μετ. ἐκ τοῦ *ἔτυχεν* ἐξαρτωμένη. *τοῦτο* ὑποκ. *τι* κατηγ. *τοῦτο* ὑποκ. *τὸ πλοῖον* κατηγ. *ὡς φασιν* ἀναφ. τροπ. πρότ. *ἄγων* κατηγ. μετ. ἐκ τοῦ *ῶχετο* ἐξαρτ. *ἔτους* γεν. χρονική. *εἰ σωθεῖεν* (ὑπόθ.)+*εὐξάντο ἀπάξειν* (ἀπόδ.) ὑποθ. λόγος γ' εἰδους δηλῶν

ἀπλήν σκεψιν τοῦ λέγοντος. τῷ θεῷ δοτ. χαριστική· ἢ πρότ. ἦν (=ταύτην δέ)... πέμπουσιν κυρία. θεωρίας ἀντικ. τοῦ ἀρξωνται. αὐτοῖς δοτ. προσωπ. κτητική. καθαρθεύειν—ἀποκινηνύγει ὑποκ. τῆς ἀπροσώπου φράσεως νόμος ἐστίν. τὴν πόλιν ὑποκ. τῶν ἀπαρ. πρὶν ἄν... ἀφίκηται χρον. πρότ. καθ' ὑποτακτ. λόγω τῆς προηγηθείσης ἀρνήσεως.

ἀπολαβόντες κατηγ. μετ. ἐκ τοῦ τύχωσιν. ἐπιιδάν... στέψη χρον. προτ. ὡς ὑποκ. τοῦ ἐστί· αὐτοῖς ἀντί: πλοῖον σχῆμα κατὰ σύνεσιν. ἀρχή κατηγ. θεωρίας γεν. ὑποκειμ. λέγω μετ. σημ. παρακ.=ἐξήκα. γεγονός κατηγ. μετ. ἐκ τοῦ ἐτυχεν. διὰ ταῦτα ἀναγκαστ. αἴτιον. τῷ Σωκράτει δοτ. προσωπική.

Πραγματικά :

Τὸ Συμπόσιον καὶ ὁ Φαίδων, οἱ Διόσκουροι τοῦ Πλατωνικοῦ φιλοσοφικοῦ στοχασμοῦ, κατέχουν ἐξέχουσαν θέσιν εἰς τὸ ὅλον Πλατωνικόν ἔργον. Ὁ Φαίδων, ἔργον πνευματικῆς ὠριμότητος τοῦ Πλάτωνος, ἐγράφη μετὰ τὸ 388 π.Χ., ὅτε ὁ φιλόσοφος εἶχεν ἐπιστρέψει ἐκ τοῦ ἀνα τὴν Αἴγυτον ταξιδίου του, τῆς ὁποίας ὁ πανάρχαιος πολιτισμὸς ἐνεποίησε βαθεῖαν ἐντύπωσιν, ἐκ τῆς Κυρήνης, ὅπου ἤκουσε τοὺς ὀνομαστοὺς μαθηματικοὺς καὶ δὴ καὶ τὸν περίφημον γεωμέτρην Θεόδωρον καὶ τέλος ἐκ τῆς Κάτω Ἰταλίας καὶ Σικελίας, ὅπου ἐμελέτησε καὶ ἐδέχθη τὴν ἐπίδρασιν τῶν περὶ ψυχῆς δογμάτων τῶν Ὀρφικῶν καὶ Πυθαγορείων. Τὰ δύο αὐτὰ ἔργα ἔχοντα χρονολογικὴν ταυτότητα πραγματεύονται τὰ δύο αἰώνια καὶ ἀθάνατα μυστήρια τῆς ἀνθρωπίνης μοίρας, τὸν Ἔρωτα (Συμπόσιον) καὶ τὸν Θάνατον (Φαίδων)· «Ἔρωσ καὶ Χάρος πάντοτε δουλεύουν ἐδῶ κάτω...», ὅπως λέγει ὁ ποιητὴς Μαλακάσης. Ὁ «Φαίδων» εἶναι ἀφηγηματικὸς διάλογος μεταξὺ Φαίδωνος καὶ Ἐχεκράτους τῆς γενομένης μεταξὺ Σωκράτους καὶ φίλων του συζητήσεως ἐντὸς τοῦ δεσμωτηρίου τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου τοῦ φιλοσόφου περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς. Ὁ συγκερασμὸς ἀφηγησεως καὶ διαλόγου κατὰ τρόπον τὸσον ἀριστοτεχνικόν ὑπὸ τοῦ θεοῦ καλλιτέχου ἀπεσκόπει εἰς τὴν δημιουργίαν τοιαύτης δραματικῆς ἀτμοσφαιρας, οἷαν ἀπῆιτε ἢ σοβαρότης τῆς συζητήσεως ἑνὸς τὸσον μεγάλου θέματος. Ἐχεκράτης οὗτος κατήγετο ἐκ τοῦ Φλειουόντος (νῦν: Ραχιωτίσης) κειμένου ἐγγύς τῆς Νεμέας παρὰ τὰ σύνορα Ἀργολίδος καὶ Σικυῶνος. Ἦτο Πυθαγόρειος φιλόσοφος καὶ ἀπετέλει ἐπίλεκτον μέλος τῆς ἐν τῷ Φλειουόντι ἰδρυθείσης μικρῆς φιλοσοφικοθηρησκευτικῆς Πυθαγορείου ομάδος ὑπὸ τοῦ Ταραντίνου Εὐρύτου. Ἐνώπιον τῆς ομάδος αὐτῆς γίνεται δεκτὸς ὁ Φαίδων ἀπὸ τὸν Ἐχεκράτην καὶ τοὺς συντρόφους του. Φαίδων εὐγενὴς ἐξ Ἠλείας καταγόμενος, ὁ ὁποῖος κατέστη πασίγνωστος ἐκ τοῦ ὀμωνύμου Πλατωνικοῦ διαλόγου. Ἡ παράδοσις ἀναφέρει ὅτι, συλληφθεὶς ὑπὸ Σπαρτιατῶν αἰχμάλωτος κατὰ τὸν κατὰ τῆς πατρίδος του πόλεμον, ἐπωλήθη ὡς δοῦλος ὑπ' αὐτῶν μόλις δεκαοκταετῆς εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἡ εὐφυΐα του προεκάλεσε τὴν προσοχὴν τοῦ Σωκράτους, ὁ ὁποῖος παρεκάλεσεν ἕνα πλοῦσιον φίλον του νὰ τὸν ἐξαγοράσῃ. Ἐκτοτε εὐγνωμονῶν ἔγινε πιστὸς φίλος καὶ θαυμαστῆς τοῦ Σωκράτους μέχρι τοῦ θανάτου του. Ὅτι ἡ ἀφοσίωσις του ἦτο μεγάλη καὶ οἱ δεσμοὶ στενοί, καθίσταται φανερόν ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Πλάτων αὐτὸν παρουσιάζει ἀφηγούμενον τὰς τελευταίας στιγμῆς τοῦ Διδασκάλου. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σωκράτους λέγεται ὅτι ὁ Φαίδων ἵδρυσεν σχολὴν εἰς τὴν Ἠλείαν διδάσκων τὴν φιλοσοφίαν. Φλειάσιοι οἱ πολῖται τοῦ Φλειουόντος, ἐπιχωριάζει... ὁ διάλογος διεξάγεται ἐν τῷ Φλειουόντι ὀλίγον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σωκράτους. Ἡ ἔλλειψις εἰδήσεων περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ θὰ ὠφείλετο εἰς διακοπὴν τῆς συγκοινωνίας μεταξὺ Φλειουόντος—Ἀθηνῶν τυχαίαν ἢ λόγω ὥρας τοῦ ἔτους οὐχὶ ὁμως καὶ τῆς τοῦ πολέμου, διότι ὁ μὲν Ἠλειακὸς εἶχε λῆξει τῷ 400, ὁ δὲ Κορινθιακὸς ἐξεργράγη τῷ 395. φάρμακον εἶναι τὸ κώνειον φυτικὸν δραστικὸν δηλητήριον, παραλθὼν τὰ αἰσθητήρια καὶ κινητήρια νεῦρα, τοῦ ὁποίου τὰ σπέρματα (ὅπως τοῦ πιπεριοῦ) ἀπεξηραίνοντο καὶ τριβόμενα διελύοντο

έντός ὕδατος, τὸ ὁποῖον ἔπινον οἱ μελλοθάνατοι. Λέγεται ὅτι ὁ Θηραμένης, εἰς τῶν 30 τυράννων, ὑπῆρξεν εἰσηγητῆς τῆς διὰ κωνείου θανατικῆς ποι- νῆς. *πολλῶ ὕστερον* μετὰ ἓνα μῆνα· ἡ βραδυτῆς προεκάλεσε τὴν ἀδημο- νίαν τῶν Φλειασίων. *ἔστεμμένη* ἡ πρύμνη τοῦ πλοίου ἔστεφανοῦτο μὲ κλάδον δάφνης, ἣ ποῖα ἔθεωρεῖτο ἱερὸν δένδρον τοῦ Ἀπόλλωνος· τὸ πλοῖον τοῦτο ἐλέγετο *Δηλιάς*, ἄλλα δὲ ἱερὰ πλοῖα ἦσαν ἡ *Πάραλος* καὶ ἡ *Σαλαμινία*. *Θησεύς* υἱὸς τοῦ Αἰγέως, ἦρωος τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, ὁ σπουδαιότερος μετὰ τὸν Ἡρακλέα. Κατὰ τὸν μῦθον ὁ Μίνως, ὁ βασιλεὺς τῆς Κνωσσοῦ, ἐκδικούμενος τὸν θάνατον τοῦ ἐν Ἀττικῇ φονευθέντος υἱοῦ του Ἀνδρόγεω, ὑπεχρέωσε τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἀποστέλλουν κατ' ἔτος ὡς βορὰν τοῦ Μινωταύρου ἑπτὰ νέους καὶ ἑπτὰ παρθέτους (*δῖς ἑπτὰ*). Ἦτο ὁ Μινώταυρος τέρας ἐνδiciaτῶμενον ἐντός τοῦ *Λαβυρίνθου*, ὑπογείου ἀδιεξόδου σπηλαίου. Κατὰ τὴν τρίτην καὶ τελευταίαν ἀποστολὴν μετέσχε καὶ ὁ Θησεύς, ὁ ὁποῖος τῇ βοήθειᾳ τοῦ μίτου τῆς Ἀριάδνης, θυγατρὸς τοῦ Μίνως, κατάρθωσε νὰ φονεύσῃ τὸν Μινώταυρον καὶ οὕτω καίῃ ὁ ἴδιος νὰ σωθῇ καὶ τὰ θύματα νὰ σώσῃ. Διὰ τὸ χαρμόσυνον τοῦτο γε- γονὸς ἴδρυσε τὰ *Δήλια*, ἑορτὴν πρὸς τιμὴν τοῦ ἐν Δήλῳ γεννηθέντος Ἀπόλλωνος, κατὰ τὰ ὁποῖα οἱ Ἀθηναῖοι ἔστελλον τὴν Δηλιάδα (ναῦν), αὐτὸ τοῦτο τὸ πλοῖον τοῦ Θησεῦς συνεχῶς ἐπισκευαζόμενον καὶ ἀνα- νεούμενον καὶ μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως διατηρού- μενον. Τοῦ πλοίου τούτου ἐπέβαιναν ἐπίσημος θρησκευτικὴ ἀντιπροσωπεία τῆς πόλεως καλουμένη *θεωρία* (λαϊκὸν προσκύνημα· πρβλ. τὴν ἑορτὴν τῆς Παναγίας εἰς Τήνον). *δεῦρο* εἰς Ἀθήνας. *μηδένα ἀποκιιγγύει* πρβλ. τὴν καὶ νῦν ἀναστολὴν ἐκτελέσεως θανατικῶν ποινῶν λόγῳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων ἢ Πάσχα. *πολύς χρόνος* δηλ. 30 ἡμέραι, ὡς πιστοῦται ἐκ τῶν Ξενοφῶντος ἀπομνημονευμάτων (IV 8, 2). Εἰς τὸν προεισαγωγικὸν τοῦτον διάλογον διακρίνομεν τὸ ἦθος καὶ τὴν διάθεσιν τῶν προσώπων καὶ κατατοπιζόμεθα τοπικῶς καὶ χρονικῶς.

Νόημα :

Ὁ ἐκ Φλειοῦντος Ἐχεκράτης εἰς κύκλον φίλων του ὑποδέχεται τὸν Ἥλειον Φαίδωνα, μαθητὴν καὶ φίλον τοῦ Σωκράτους, ἔτι δὲ αὐτόπτην καὶ αὐτήκοον μάρτυρα τῶν τελευταίων στιγμῶν τοῦ Διδασκάλου καὶ παρακαλεῖ αὐτὸν νὰ προβῇ εἰς ἀνακρινώσεις περὶ τοῦ τέλους τοῦ Σωκράτους καὶ τῶν τελευταίων αὐτοῦ λόγων, καθ' ὅσον οὐδὲν σχετικὸν γνωρίζουν οἱ συμπολιταὶ του Φλειά- σιοι. Εἰς τὴν ἀπορίαν τοῦ Ἐχεκράτους περὶ τῆς βραδυτῆτος τῆς ἐκτελέσεως τῆς θανατικῆς ποινῆς ὁ Φαίδων ἀφηγεῖται τὸν μῦθον, καθ' ὃν ὁ Θησεύς ἀπελύ- τρωσε τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν τοῦ ἐτήσιου φόρου αἵματος καὶ τὴν εἰς ἀνάμνη- σιν τοῦ γεγονότος αὐτοῦ τέλει προσκυνήματος εἰς Δήλον, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου ἡ πόλις ἔπρεπε νὰ εἶναι καθαρὰ καὶ οὐδεμία νὰ ἐκτελῆται θανατικὴ ποινὴ. Σημεῖον δὲ τῆς ἐνάρεξως αὐτοῦ ἦτο ἡ στέψις τῆς πρύμνης τοῦ ἱεροῦ πλοίου.

Περὶλήψεις :

1. Διάλογος μεταξὺ Ἐχεκράτους καὶ Φαίδωνος περὶ τῶν τελευταίων στι- γμῶν καὶ λόγων τοῦ Σωκράτους. 2. Ὁ μῦθος Θησεῦς— Μινωταύρου. 3. Ἡ καθιέρωσις θρησκευτικοῦ προσκυνήματος καὶ 4. Λόγος ἀναβολῆς ἐκτελέσεως τῆς θανατικῆς ποινῆς.

ΚΕΦ. 2. ΕΧΕΚ. Καὶ ποῖαι λοιπὸν(εἶναι) αἱ λεπτομέρειαι σχετικῶς μὲ αὐτὸν τὸν θάνατον, Φαίδων ; Ποῖοι λόγοι ἐλέχθησαν καὶ ποῖαι πράξεις ἐξετελέσθησαν καὶ ποῖοι ἐκ τῶν πιστῶν φίλων (= *ἐπιτηδείων*) τοῦ ἀνδρός παρευρέθησαν ; Ἡ μήπως (= *ἦ*) δὲν ἐπέτρεπον (= *εἶων*) οἱ Ἐνδεκα (= *οἱ ἄρχοντες*) (εἰς τοὺς φίλους) νὰ παρευρίσκωνται (= *πα- ρεῖναι*) καὶ (= *ἀλλὰ*) ἀπέθνησκεν ἑστερημένος (= *ἔρημος*) φίλων ;

ΦΑΙΔ. Κάθε άλλο (=οὐδαμῶς), τούναντίον (=ἀλλὰ) παρευρίσκοντο μερικοί και μάλιστα (=γε) πολλοί.

ΕΧΕΚ. Ὅλα λοιπὸν αὐτὰ ἔχε τὴν προθυμίαν (=προθυμήθητι) νὰ μᾶς διηγηθῆς, ὅσον τὸ δυνατόν ἀκριβέστερα (=ὡς σαφέστατα), ἐὰν συμπύκτη νὰ μὴ ἔχῃς καμμίαν ἀπασχόλησιν.

ΦΑΙΔ. ἴσα-ἴσα μάλιστα (=ἀλλὰ γε) εὐκαιρῶ (=σκολάζω) καὶ θὰ προσπαθῆσω νὰ σᾶς (τὰ) διηγηθῶ· διότι καὶ τὸ νὰ ἐνθυμούμαι τὸν Σωκράτην, εἴτε (=καὶ) ἐγὼ ὁ ἴδιος ὁμιλῶν, εἴτε (=καὶ) ἀπὸ ἄλλων ἀκούων (νὰ ὁμιλῆ περὶ αὐτοῦ) εἰς ἐμὲ τοῦλάχιστον ἀνέκαθεν (=ἀεὶ) (ἦτο) κατ' ἔξοχὴν εὐχάριστον ἀπὸ ὅλα.

ΕΧΕΚ. Ἄλλ' ὅμως, Φαίδων, καὶ (ἡμᾶς), οἱ ὅποιοι βέβαια θὰ σὲ ἀκούσωμεν, θὰ εὖρης νὰ ἔχωμεν (=ἔχεις) τὰς αὐτὰς ἀκριβῶς διαθέσεις μὲ σὲ (=τοιούτους ἐτέρους)· προσπάθει λοιπὸν (=ἀλλὰ) διεξοδικῶς νὰ διηγηθῆς (=διεξελεθῆν) ὅλα, ὅσον δύνασαι μὲ μεγαλυτέραν ἀκρίβειαν.

ΦΑΙΔ. Καὶ ὅμως ἐγὼ τοῦλάχιστον ἐδοκίμασα παράξενα συναισθήματα (=θανυμάσια ἔπαθον), καθ' ὃν χρόνον παρευρέθην (εἰς τὸν θάνατον του). Διότι οὔτε, μὲ τὴν σκέψιν ὅτι παρευρίσκομαι (=ὡς παρόντια) εἰς τὸν θάνατον φίλου ἀνθρώπου, μὲ κατελάμβανε συναισθημα οἴκτου (=εἰσῆει με ἔλεος)· διότι ὁ ἄνθρωπος (=ἀνῆρ) μου ἐφαίνετο εὐτυχῆς, Ἐχεκράτη, καὶ διὰ τὴν συμπεριφορὰν (του) καὶ διὰ τοὺς λόγους (του), μὲ πόσῃν δηλαδὴ ἀφοβίαν (=ὡς ἀδεῶς) καὶ γενναίω ψυχίαν ἀντίκρουζε τὸν θάνατον (=ἐτελεύτα), ὥστε νὰ ἔχω τὴν ἐντύπωσιν (=παρίστασθαί μοι) ὅτι ἐκεῖνος, ὅταν θὰ κατέλθῃ εἰς τὸν Ἄδην (=ἐκείνον ἰόντια εἰς Ἄιδου), δὲν θὰ κατέλθῃ ἄνευ θείας θελήσεως (ἦ: θὰ κατέλθῃ ὑπὸ τὴν εὐλογίαν τοῦ θεοῦ) (=μὴδ' ἀνευ θείας μόλρας ἰέναι), ἀλλ' ὅτι, καὶ ἐκεῖ ὅταν φθάσῃ, θὰ εἶναι εὐτυχῆς (=εὖ πράξειν) ὑπὲρ πάντα ἄλλον [=εἶπερ τις πώποτε καὶ ἄλλος (εὖ ἔπραξεν) | Δι' αὐτοὺς λοιπὸν τοὺς λόγους δὲν ἐδοκίμαζον κανένα ἀπολύτως οἴκτον (=οὐδὲν πάνυ μοι ἔλεεινὸν εἰσῆει), ὅπως ἤθελε φανῆ (=ὡς δόξειεν ἄν) ὅτι ἦτο φυσικὸν (=εἰκὸς εἶναι) (νὰ δοκιμάζω οἴκτον), ἐφ' ὅσον παρευρισκόμην εἰς πένθιμον σκηνὴν (=παρόντι πένθει)· οὔτε ἐξ ἄλλου (=αὖ) εὐχάριστος (μὲ κατελάμβανε=εἰσῆει μοι, ὅπως θὰ ἐπερίμενε κανεὶς), ἐπειδὴ ἡσχολούμεθα μὲ φιλοσοφικὰς συζητήσεις (=ὡς ἐν φιλοσοφίᾳ ἡμῶν ὄντων), καθὼς ἀκριβῶς συνηθίζαμεν (=ὥσπερ εἰδώθειμεν), διότι καὶ ἡ διεξαχθεῖσα τότε συζήτησις (=οἱ λόγοι) ἦτο παρομοία περιήπου (=τοιούτοί τινες). Ἄλλ' ὅλος διόλου (=ἀτεχνῶς) μὲ κατεῖχε (=παρῆν μοι) (κάποιο) πολὺ ἄλλοξοιον συναισθημα (=ἄτοπόν τι πάθος) καὶ κάποιο ἄσυνήθες κράμα συναισθημάτων (=ἀήθης κρᾶσις) ἀναμειγμένον (=συγκραμένη) ὁμοῦ καὶ μὲ τὴν εὐχάριστήσιν καὶ μὲ τὴν λύπην. διότι εἶχον ὑπ' ὄψιν μου (=ἐνθυμουμένῳ), ὅτι ἐκεῖνος ἐντὸς ὀλίγου (=αὐτίκα) ἐπρόκειτο νὰ ἀποθάνῃ. Καὶ ὅλοι οἱ παρευρισκόμενοι ἐπάνω· κάτω (=σχεδόν τι) εἰς αὐτὴν τὴν ψυχικὴν κατάστασιν εὐρισκόμεθα (=οὕτω διεκείμεθα), ἄλλοτε μὲν δηλ. γελῶντες, ἐνίστε δὲ δακρύνοντες, ἕνας δὲ

ἀπὸ ἡμᾶς ὄντως (=καί) περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους (=διαφερόντως), δηλαδή ὁ Ἀπολλόδωρος· διότι γνωρίζεις, ἄν δὲν ἀπατώμαι (=που), τὸν ἄνδρα καὶ τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ.

ΕΧΕΚ. Βεβαίως (=πὼς γὰρ οὐ;) (τὸν γνωρίζω).

ΦΑΙΔ. Καὶ ἐκείνος λοιπὸν εὐρίσκετο (=εἶχεν) εἰς τὴν αὐτὴν κατ' ὄλοκληρίαν ψυχικὴν κατάστασιν (=οὕτω παντάπασιν) καὶ ἐγὼ βέβαια ὁ ἴδιος εἶχον συγκινηθῆ (=ἐτεταράγμην) καὶ οἱ ἄλλοι.

ΕΧΕΚ. Καὶ ποῖοι κατὰ τύχην παρευρέθησαν, Φαίδων;

ΦΑΙΔ. Καὶ οὗτος βέβαια (=δὴ) ὁ Ἀπολλόδωρος ἀπὸ τοὺς ἐντοπίους παρευρίσκετο καὶ ὁ Κριτόβουλος καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ [ὁ Κρίτων], καὶ προσέτι ὁ Ἐρμογένης καὶ ὁ Ἐπιγένης καὶ ὁ Αἰσχίνης καὶ ὁ Ἀντισθένης· ἦτο δὲ καὶ ὁ Κτήσιππος ὁ ἐκ Παιανίας (καταγόμενος) καὶ ὁ Μενέξενος καὶ μερικοὶ ἄλλοι ἀπὸ τοὺς ἐντοπίους· ὁ δὲ Πλάτων, νομίζω (=οἶμαι), ἦτο ἀσθενής.

ΕΧΕΚ. Ποῖοι δὲ ξένοι παρευρίσκοντο;

ΦΑΙΔ. Ναὶ (ἀπὸ τοὺς ξένους ἦσαν) καὶ ὁ Σιμμίας βέβαια ὁ Θηβαῖος καὶ ὁ Κέβης καὶ ὁ Φαιδῶνδης καὶ ἀπὸ τὰ Μέγαρα ὁ Εὐκλείδης καὶ ὁ Τερψίων.

ΕΧΕΚ. Τί δὲ (λέγεις); Ὁ Ἀρίστιππος καὶ ὁ Κλεόμβροτος παρευρέθησαν;

ΦΑΙΔ. Ὁχι βέβαια (=δῆτα) διότι ἐλέγετο ὅτι εὐρίσκοντο (τότε) εἰς τὴν Αἴγιναν.

ΕΧΕΚ. Ἄλλος δὲ κανένας παρευρίσκετο;

ΦΑΙΔ. Ἐπάνω - κάτω (=σχεδόν τι) νομίζω (=οἶμαι) ὅτι αὐτοὶ (μόνον) παρευρέθησαν.

ΕΧΕΚ. Καὶ τί λοιπὸν (συνέβη); Ποῖαι, εἶπες (=φῆς), ἦσαν αἱ (διεξαχθεῖσαι) συζητήσεις;

Γραμματικά - Σημασιολογικά :

λεχθέντα - πραχθέντα μετ. παθ. ἄρ. α' τῶν ρ. λέγω καὶ πράττω. παραγενόμενοι μετ. μ. ἄρ. β' τοῦ παραγίγνομαι=παρευρίσκομαι. ἐπιτήδαιοι= φίλοι, ὁπαδοί. εἶων παρατ. τοῦ εἶω-ῶ = ἀφήνω, ἐπιτρέπω. παρεῖναι ἄπαρ. ἐν. τοῦ πάρειμι. ἐτελεύτα παρατ. τοῦ τελευτάω-ῶ=ἀποθνήσκω. παρῆσαν παρατ. τοῦ πάρειμι. προθυμήθητι προστ. παθ. ἄρ. α' τοῦ προθυμέομαι-οῦμαι=ἔχω, δεικνύω προθυμίαν. ὡς ἐπιτατικὸν τοῦ σαφέστατα ἐπίρρ. ὑπερθ. βαθμ. (θετ. σαφῶς συγκρ. σαφέστερον). ἀπαγγεῖλαι ἄπαρ. ἄρ. α' τοῦ ἀπαγγέλλω. ὦν - οὔσα - ὄν μετ. ἐν. τοῦ εἰμί. σχολάζω=σχολῆν ἄγω, δὲν ἔχω ἀσχολίαν, ἀναπαύομαι, εὐκαιρῶ (πρβλ. σκόλη). μνησθαι ἄπαρ. παθ. παρακ. μὲ σημ. ἐν. τοῦ μνησκομαι. ἡδύς, εἶα, ἦ συγκρ. δ, ἡ ἡδίων, τὸ ἡδιον ὑπερθ. ἡδιστος, η, ον = εὐχάριστος. ἀκουσομένους μετ. μέσ. μέλλ. μὲ ἔνεργ. σημ. τοῦ ἀκούω. ἀλλὰ ἔχει παραχωρητικὴν σημ., ὅταν ἀκολουθεῖ προστακτικὴ = ἐμπρὸς λοιπόν, ἔλα. πειρῶ, πειράσθω... προστ. ἐν. τοῦ πειράομαι-ῶμαι. δύνομαι, δύνη, δύνηται... ὑποτ. δ. τοῦ δύναμαι. διεξελεθεῖν ἄπαρ. ἄρ. β' τοῦ διεξέρχομαι=λεπτομερῶς διηγοῦμαι. ἐπαθον ἄρ. β' τοῦ πάσχω. ὡς αἰτιολ. σημ. λόγῳ ὑποκειμενικῆς γνώμης. ὁ ἔλεος=οἶκτος, εὐσπλαγχνία (καὶ μεταγεν. τὸ ἔλεος). εἰσῆει παρατ. τοῦ εἰσερχομαι (εἰσῆει με = μὲ κατέλαβε). ἀνήρ (κράσις)=ὁ ἀνὴρ. ἀδεῶς ἐπίρρ. = ἀφόβως. παρίστασθαι ἄπαρ. μ. ἐν. τοῦ παρίσταμαι=ἵσταμαι πλησίον, ἔρχομαι εἰς τὸν νοῦν τινος. ἰών,

λοῦσα, ἰόν μετ. ἐν. τοῦ ἔρχομαι. ἰέναι ἀπαρ. ἐν. τοῦ ἔρχομαι. ἐκεῖσε τοπικόν ἐπίρρ. ἀφικόμενον μετ. μέσ. ἀορ. β' τοῦ ἀφικνέομαι—οὔμαι. εὖ πράξειν ἀπαρ. μέλλ. τοῦ εὖ πράττω=εὐτυχῶ (κακῶς λέγω=κακολογῶ, εὖ ἀκούω ὑπό τινος=ἐπαινοῦμαι, εὖ ποιῶ=εὐεργετῶ, εὖ πάσχω ὑπό τινος=εὐεργετοῦμαι κλπ.). πάνν ποσοτικόν ἐπίρρ. = πολὺ. ἐλεεινός=ὁ ἄξιος ἐλέους, ὁ κινῶν τὸν οἶκτον. εἰσῆει παρατ. τοῦ εἰσερχομαι. ὡς ἀναφ. τροπ. ἐπίρρ. εἰκός οὐδ. μετ. παρακ. (εἰκώς, νῆα, ὄς)=εὐλογος, φυσικός, ἂν δυνητικόν μόριον. δόξειεν εὐκτ. ἀορ. τοῦ δοκεῖ. ὡς αἰτιολ. σημασ. εἰώθειμεν ὑπερσ. μέ σημασίαν παρατ. τοῦ εἴωθα παρακ. μέ σημ. ἐν. = συνηθίζω, ἀτεχνῶς ἐπίρρ. τροπ. =ἄνευ τεχνάσματος, ἀδόλως, ἀπλῶς, ἀλλ' ἐδῶ ποσοτικόν=ὄλως διόλου, καθ' ὄλοκληρίαν. ἄτοπος=περίεργος, παράξενος. παρῆν παρατ. τοῦ πάρεμι. δ. ἡ ἀήθης, τὸ ἀήθης=ἀσυνήθιστος. κροῖαις (κεράννυμι) = μείξις, συγκεραμμένη μετ. παθ. παρακ. τοῦ συγκεράννυμαι=ἀναμειγνύομαι. διεκείμεθα ὑπερσ. μέ σημ. παρατ. τοῦ διάκειμαι. ὅτε μὲν—ὅτε δὲ (ἡ ἐνίοτε δὲ) χρον. ἐπίρρ. =ἄλλοτε μὲν—ἄλλοτε δὲ. διαφερόντως ἐπίρρ. τροπ. καὶ ποσοτ.=ἐξόχως, ὑπερβολικῶς, διαφόρως, οἶσθα β' πρόσ. τοῦ οἶδα=γνωρίζω. πον ἄορ. μόριον=κάπου, ἴσως, περίπου, ὡς νομίζω, ἂν δὲν ἀπατῶμαι. τοίνυν συμπερ. σύνδ. =λοιπόν. παντάπασιν ποσοτ. ἐπίρρ.=καθ' ὄλοκληρίαν. ἐτεταράγμην, ξο, κιο παθ. ὑπερσ. τοῦ ταράττομαι = συγκινοῦμαι. ἔτυχον ἄορ. β' τοῦ τυγχάνω. ἐπιχώριος=ἐντόπιος. παρῆν παρατ. τοῦ πάρεμι. οὔομαι καὶ οἶμαι=νομίζω, φαντάζομαι, ὑποβέτω. παρήσαν παρατ. τοῦ πάρεμι. Κέβης, ητος γ' κλ. Μεγαρόθεν τοπικόν ἐπίρρ. τῆς ἀπὸ τόπου κινήσεως=ἐκ Μεγάρων. δῆτα βεβαιωτικόν ἐπίρρ. = βεβαίως. παραγενέσθαι ἀπαρ. μ. ἀορ. β' τοῦ παραγίγνομαι. φῆς καὶ φῆς β' πρόσ. ἐν. τοῦ φημί (φῆς ὑποτ. ἐν.).

Συντακτικά - Αἰσθητικά :

(ἦν) ἐννοοῦμ. ρ. τὰ περὶ τὸν θάνατον ὑποκ. τί κατηγ. λεχθέντα - πραχθέντα (ἐπίθ. μετ.) ὑποκ. καὶ ἀττική σύντ. τι κατηγ. τίνες κατηγ. οἱ παραγενόμενοι ἐπίθ. μετ. τῶν ἐπιτηδεῶν γεν. διαιρ. τῶ ἀνδρὶ ἀντικ. τῆς μετ. ἢ διασαφητικῆς σημ. οἱ ἄρχοντες εὐφημισμός ἀντί: οἱ "Ἐνδεκα. παρῆναι ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) ὡς ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. τό : τινὰ ἢ τοὺς ἐπιτηδεῖους. ἔρμος κατηγ. φίλων γεν. ἀφαιρετική. οὐδαμῶς ἐνν. ἐτελεύτα ἐρμος φίλων. ταῦτα ἀντικ. τοῦ ἀπαγγεῖλαι ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) τοῦ προσημῆθητι. ὡς ἐπιτείνει τὸ σαφέστατα. εἰμὴ κατήντησεν ἐπίρρ. ἔκφρασις=ἐκτός ἐάν, παρὰ μόνον. οὔσα κατηγ. μετ. ἐκ τοῦ τυγχάνει ἐξαρτωμ. ὅμιν δοτ. προσωπ. διηγῆσασθαι ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) τοῦ πειράσομαι. τὸ μεμνήσθαι ὑποκ. τοῦ ἐννοοῦμ. ρήμ. (ἔστι). ἐμὲ ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. Σωκράτους ἀντικ. καὶ—καί=εἴτε—εἴτε. αὐτὸν κατηγ. διορ. λέγοντα—ἀκούοντα χρον. μετ. ἄλλου ἀντικ. τοῦ ἀκούοντα. ἐμοιγε δοτ. προσωπ. πάντων γεν. διαιρ. ἡδιστον κατηγ. τοὺς ἀκουσομένους ἐπίθ. μετ. ὡς ἂν δύνη ἀναφορικοῦποθετικῆ πρότ. ἰσοδυναμοῦσα μὲ ἐπίρρ. διορ. τρόπου. διεξελθεῖν ἀντικεῖμ. (τελ. ἀπαρ.) τοῦ πειρῶ. θανμάσια δηλ. πάθη σύστοιχον ἀντικ. παραγενόμενος χρον. μετ. ἢ σύνταξις : οὔτε γὰρ εἰσῆει με (ἀντικ.) ἔλεος (ὑποκ.) ὡς παρόντα (αἰτιολ. μετ.) θανάτῳ (δοτ. τοπικῆ) ἀνδρὸς (γεν. ὑποκειμ.) ἐπιτηδεῖον (ἐπίθ. διορ.). εὐδαίμων κατηγ. ἀνὴρ ὑποκ. τρόπου—λόγῳ γεν. αἰτίας. ὡς (ἐπίφών.)... ἐτελεύτα πλαγία ἔρωτ. πρότ. ἐπεξηγοῦσα τὰ εὐδαίμων—λόγῳ. ὥστε ... εὖ πράξειν ἀπαρεμφατικῆ συμπερ. πρότ. μοι δοτ. προσωπ. ἐκείνῳ ποσοτ. τῶν ἀπαρ. ἰέναι καὶ εὖ πράξειν, τὰ ὁποῖα ἀπαρ. εἶναι ἐπίσης ὑποκ. τοῦ ἀπροσώπως λαμβανομένου παρίστασθαι. ἰόντα—ἀφικόμενον χρον. μετ. εἰς ἐννοεῖται οἶκον Ἄδου. εἶπερ τις καὶ ἄλλος ἔλλειπτική πρότ. δηλ. ἐκεῖσε ἀφικόμενος εὖ ἔπραξεν ἢ φράσις ἐξαιρεῖ τὸ ἐκείνον. διὰ ταῦτα ἀναγκαστ. αἴτιον. πάνν ἐπιτείνει τὸ οὐδὲν ὑποκ. μοι δοτ. προσωπ. ἐλεεινὸν ἐπίθ. διορ. (πρβλ. ἐδῶ τὸ εἰσῆει μοι

πρὸς τὸ προηγούμενον *εἰσῆει με*), ὡς δόξειεν ἂν (ἀναφ. τροπ. πρότ.). *εἰκὸς εἶναι* (ὑποκ.) ἐννοεῖται *εἰσέναι μοι ἐλευσιόν*. *παρόντι* αἰτιολ. μετ. *πένθει* δοτ. τοπική. *οὔτε αὐ ἡδονή* ἐννοεῖται *εἰσῆει μοι*. ὡς ... *ὄντων* γεν. ἀπόλυτος αἰτιολ. μετ. ὑποκειμενικῆς γνώμης. ὡςπερ *εἰώθειμεν* ἀναφ. πρότ. ἐννοεῖται *ἐν φιλοσοφίᾳ εἶναι*. *οἱ λόγοι* ὑποκ. *τοιούτοι* κατηγ. *ἀτεχνῶς* ἐπιτείνει τὸ *ἄτοπον* ἐπιτεινόμενον ἀπὸ τὸ *τι*. *μοι* δοτ. προσωπ. *πάθος*—*κράσις* ὑποκ. *ἀήθης* ἐπιθ. διορ. *συγκεκραμένη* ἐπιθ. μετ. *ἐνθυμουμένῳ*. αἰτιολ. μετ. *ὅτι* .. *ἔμελλε* εἰδ. πρότ. ὡς ἀντικειμ. τοῦ *ἐνθυμουμένῳ* *τελευτῶν* ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) τοῦ *ἔμελλε*. *γελῶντες*—*δακρῶντες* τροπικαί μετ. ἐπέξηγοῦσαι τὸ *οὕτω διεκείμεθα*. *εἰς δὲ ἡμῶν* (γεν. διαίρ.) ἐννοεῖται *διέκειτο*. *Ἀπολλόδωρος* ἐπέξηγησις τοῦ *εἰς*. *πῶς γὰρ οὐ*; συνήθης βεβαιωτικὴ ἀπόκρισις; ἐννοεῖται τὸ *οἶδα*. *αὐτὸς* κατηγ. διορ. *παραγόμενον* κατηγ. μετ. ἐκ τοῦ *ἔτυχον* ἐξαρτῶμ. *τῶν ἐπιχωρῶν* γεν. διαίρ. *ξένου* ὑποκ. *τινες* κατηγ. *τι δὲ* ἐννοεῖται *λέγεις*; *ἐλέγοντο εἶναι* προσωπικὴ σύνταξις ἀντὶ ἀπροσώπου: *ἐλέγετο τούτους εἶναι*. *τούτους* ὑποκ. τοῦ *παραγενέσθαι* ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) τοῦ *οἶμαι*. *οἱ λόγοι* ὑποκ. *τινες* κατηγ.

Πραγματικά :

οἱ ἄρχοντες ἐννοεῖ τὸς προϊσταμένους τῆς φυλακῆς· οὗτοι ἦσαν 10 ἐνιαύσιοι κληρωτοὶ ἐκλεγόμενοι ἀνὰ εἰς ἐξ ἐκάστης τῶν 10 φυλῶν τῶν Ἀθηναίων, εἰς τοὺς ὁποίους προσετίθετο καὶ εἰς ἐκτελῶν χρέη γραμματέως. Ἔργα αὐτῶν ἦσαν ἡ ἐποπτεία τοῦ δεσμοτηρίου, ἡ δὲ ὑπηρετῶν ἐκτέλεισις τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων (τ.ἔ. μεταφοράς, φρουρήσις, θανάτωσις) καὶ ἡ τιμωρία τῶν ἐπ' αὐτοφώρῳ συλλαμβανομένων ἐγκληματιῶν. *ἡμῖν* φαίνεται ὅτι πολλοὶ ἀκροαταὶ ἐπρόκειτο νὰ ἀκούσουν τὰ γεγονότα ἀπὸ τὸν Φαίδωνα. *τοιούτους ἐτέρους* τρέφοντας τοιαῦτα αἰσθήματα. *καὶ μὴν ἔγωγε...* ἵνα διεγειρήν περισσότερον τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀκροατῶν, ὁ Πλάτων ἀφήνει τὸν Φαίδωνα νὰ ἀναβάλλῃ τὴν ἀφήγησιν. *διὰ ταῦτα* λόγῳ τῆς παρενθέσεως τῆς αἰτιολογίας (*εὐδαίμων...*) ἤδη ἀναγκάζεται νὰ ἀναλάβῃ τὸν διακοπέντα λόγον καὶ συνδέσῃ πρὸς αὐτὸν τὸ (*οὔτε αὐ ἡδονή*). *τοιούτοί τινες* δηλαδὴ φιλοσοφικοὶ προκαλοῦντες ἡδονήν. *Ἀπολλόδωρος* ἐκ Φαλήρου, ἐνθουσιώδης μαθητῆς τοῦ Σωκρ., περὶ οὗ λέγεται ὅτι προσεκόμισε καὶ ὠραία ἐνδύματα διὰ τὸν μελλοθάνατον. Ἐστερεῖτο φιλοσοφικοῦ νοῦ, λόγῳ δὲ τοῦ κυκλοθυμικοῦ χαρακτήρος του ἐκάλειτο *μανικός*. *Κριτόβουλος* υἱὸς τοῦ Κρίτωνος, γνωστὸς ἐκ τῆς μεγάλης ὠραιότητός του. *πατὴρ αὐτοῦ* εἶναι ὁ Κρίτων, γνωστὸς ἐκ τοῦ ὁμωνύμου διαλόγου τοῦ Πλάτωνος. Ὁ Κρίτων κατήγετο ἐκ τοῦ αὐτοῦ δήμου, ἐξ οὗ καὶ ὁ Σωκρ., δηλ. ἐξ Ἀλωπεκῆς, ἦτο συνομηλιξ αὐτοῦ, χρηστὸς καὶ πλούσιος συντηρῶν ἐξ ἰδίων τὴν οἰκογένειαν ἐκείνου. Ὡς μνημονεύεται ἐν τῇ Ἀπολογία 33b, ὁ Κρίτων, ὁ Πλάτων, ὁ Κριτόβουλος καὶ ὁ Ἀπολλόδωρος προσεφέρθησαν κατὰ τὴν δίκην νὰ καταβάλουν ὡς ἐγγύησιν τὸ ποσὸν τῶν 30 μῶν, εἰς ἣν περιπίπτωσιν ὁ Σωκρ. θὰ ὤριζεν ὡς ποινήν τὸ ἀνωτέρω ποσόν. *Ἐρμογένης* Ἀθηναῖος, ἀγαπητὸς φίλος τοῦ Σωκρ. καὶ πτωχός, ὡς ἐκεῖνος, μολοντί ἦτο ἀδελφὸς τοῦ πλουσιωτάτου Καλλίου. *Ἐπιγένης* υἱὸς τοῦ Ἀντιφῶντος τοῦ Κηφισιέως ἐκ τῶν φίλων τοῦ Σωκρ. *Αἰσχίνης* υἱὸς τοῦ Λυσανίου· κατὰ τὴν παράδοσιν ἔγραψεν ἑπτὰ διαλόγους. *Ἀντισθένης* Ἀθηναῖος, μαθητῆς τοῦ σοφιστοῦ Γοργίου καὶ ἔπειτα τοῦ Σωκρ. Θαυμάσας τὴν καρτερίαν, τὴν ἀπάθειαν καὶ τὴν δύναμιν τῆς βουλήσεως ἐκείνου ἴδρυσεν τὴν *Κυνηκὴν* σχολήν, τῆς ὁποίας δόγμα ἦτο ἡ *κυνική* ἀδιαφορία πρὸς τὰ ἐγκόσμια. *Κηῖσιππος* εὐθυσμός· νέος, φίλος τοῦ Σωκρ., καταγόμενος ἐκ τοῦ δήμου Παιανίας (νῦν *Λιόππει* τῆς Ἀττικῆς)· ἐκ τοῦ δήμου τούτου κατήγετο καὶ ὁ Δημοσθένης. *Μεγέξενος* συγγενὴς τοῦ Κηῖσιππου τοῦ Παιανιέως, γνωστὸς καὶ ἐκ τοῦ ὁμωνύμου διαλόγου τοῦ Πλάτωνος, ἐξ ἐπιφανοῦς οἴκου καταγόμενος. *Πλάτων* ὁ μέγας Ἀθηναῖος φιλόσοφος, μαθητῆς καὶ φίλος τοῦ Σωκρ., ὁ ὁποῖος συνέγρα-

ψεν, ἐκτός τῶν ἄλλων ἔργων, καὶ τὸν παρόντα διάλογον. Σκοπίμως ὁ Πλάτων παρουσίασεν ἀπόντα τὸν ἑαυτὸν τοῦ διὰ τὰ ἐξῆς μεγαλύτεραν ἄνεσιν ἀναπτύξεως τῶν διαφόρων θεμάτων του. *Σιμμίας* καὶ *Κέβης* Θηβαῖοι νεανίσκοι γνωστοὶ καὶ ἐκ τοῦ «*Πλάτωνος Κρίτωνος*». Μετὰ τὰ πρῶτα μαθήματα, τὰ ὅποια ἔλαβον ἐν Θήβαις παρὰ τοῦ Πυθαγορείου Φιλολάου ἦλθον εἰς Ἀθήνας χάριν ἀνωτέρας παιδείσεως, γενόμενοι μαθητὰ καὶ ἐνθουσιώδεις θαυμασταὶ τοῦ Σωκρ., πρὸς σωτηρίαν τοῦ ὁποίου ἐπροθυμοποιήθησαν νὰ δαπανήσουν ἄφθονα χρήματα. Οἱ 23 διάλογοι τοῦ Σιμμίου καὶ οἱ 3 τοῦ Κέβητος ἀπωλέσθησαν. *Φαιδῶνδης* περὶ τούτου οὐδὲν εἶναι γνωστὸν, εἰ μὴ μόνον ὅτι κατήγετο ἐκ Θηβῶν. *Εὐκλείδης* κατήγετο ἐκ Μεγάρων, ὑπῆρξε μαθητὴς καὶ θαυμαστής τοῦ Σωκράτους καὶ Ἰδρυτῆς τῆς περιφήμου *Μεγαρικῆς* σχολῆς. Πλησίον αὐτοῦ κατέφυγεν ὁ Πλάτων μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σωκρ. *Τερψίων* ἐκ Μεγάρων καταγόμενος, γνωστός καὶ ἐκ τοῦ προοιμίου τοῦ «*Πλάτωνος Θεαιτήτου*». *Ἀρίστιππος* ἐκ Κυρήνης, μαθητὴς τοῦ σοφιστοῦ Πρωταγόρου, φίλος τοῦ Σωκρ. καὶ Ἰδρυτῆς ἐν τῇ ἰδιαιτέρα του πατρίδι τῆς Κυρηναϊκῆς σχολῆς, τῆς ὁποίας δόγμα ἦτο ἡ *ἡδονή* ἐντεῦθεν καὶ *Ἡδονικῆ* ἀπεκλήθη. *Κλεόμβροτος* κατήγετο ἐξ Ἀμβρακίας* ἔως ἀναφέρεται καὶ τοῦ Καλλιμάχου λόγῳ τοῦ συναισθηματικοῦ του χαρακτήρος καὶ τοῦ ἐλέγχου τῆς συνειδήσεως μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ παρόντος διαλόγου ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐπνίγη εἰπὼν: *Χαῖρε Ἥλιε... οὐ δῆτα* προφανῶς οἱ δύο τελευταῖοι ἀπουσίαζον λόγῳ διαφορᾶς ἀρχῶν καὶ ἀντιλήψεων πρὸς τὸν Διδάσκαλον.

Νόημα :

Εἰς τὸ 2ον κεφάλαιον ὁ Ἐχεκράτης παρακαλεῖ τὸν Φαίδωνα, ἐφ' ὅσον βέβαια εἶναι εὐκαιρὸς, νὰ διηγηθῇ μὲ πᾶσαν ἀκριβείαν 1) ποῖα συζητήσεις διεξήχθησαν κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου τοῦ Σωκρ. 2) ποῖα γεγονότα διεδραματίσθησαν καὶ 3) ποῖοι ἐκ τῶν φίλων του παρευρέθησαν. Ὁ Φαίδων μὲ ἰδιαιτέραν εὐχαρίστησιν ἀποδέχεται τὴν παράκλησιν. Τονίζει κατ' ἀρχὰς ὅτι, τόσον αὐτός, ὅσον καὶ οἱ φίλοι του, μολοντοὶ παρευρίσκοντο εἰς τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ζωῆς ἀγαπημένου προσώπου, δὲν εἶχον καταληφθῆ ὑπὸ αἰσθημάτων οἴκτου, διότι ὁ μελλοθάνατος ἀντεμετώπιζε τὸ μοιραῖον ἀφόβως καὶ γενναίως. Ἀλλ' οὔτε ἐξ ἄλλου ἐδοξίμαζον καὶ αἰσθήματα ἡδονῆς, ὡς συνέβαιναν ἄλλοτε κατὰ τὴν διεξαγωγὴν παρομοίων φιλοσοφικῶν συζητήσεων. Ἀντιθέτως τὰ αἰσθήματα, ὑπὸ τῶν ὁποίων κατείσχοντο, ἦσαν ἀνάμεικτα ἡδονῆς καὶ λύτης, ἰδιαιτάτα δὲ τοῦ Ἀπολλοδώρου. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ εἰς τὸ ζήτημα τῶν παρευρισκομένων προσώπων, ὁ Φαίδων δίδει σχετικὰς πληροφορίας, ὅτι δηλ. παρευρέθησαν περὶ τὰ 15 πρόσωπα ἐντόπια καὶ ξένα, ἀπουσίαζον δὲ ὁ Πλάτων — ἴσως λόγῳ ἀσθενείας — καὶ οἱ Ἀρίστιππος καὶ Κλεόμβροτος προφανῶς ἐν Αἰγίνῃ εὐρισκόμενοι.

Περίληψις :

1. Ὁ Ἐχεκράτης παρακαλεῖ τὸν Φαίδωνα νὰ ἀφηγηθῇ τὰ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου τοῦ Σωκρ. διεδραματισθέντα γεγονότα. 2. Ἡ ψυχικὴ κατάστασις τῶν παρευρεθέντων κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς καὶ 3. Ἀπαρίθμησις τῶν παρευρεθέντων καὶ μὴ προσώπων.

ΚΕΦ.3. — Ἐγὼ θὰ προσπαθῆσω νὰ σοῦ διηγηθῶ ὅλα ἐξ ἀρχῆς. Διότι πάντοτε, ὡς γνωστὸν (= *δῆ*), καὶ κατὰ τὰς προηγουμένας ἡμέρας συνηθίζομεν (= *εἰώθειμεν*) νὰ ἐπισκεπτόμεθα τὸν Σωκράτην (= *φοιτᾶν παρὰ τὸν Σωκράτην*) καὶ ἐγὼ καὶ οἱ ἄλλοι συναντώμενοι (= *συλλεγόμενοι*) πρῶτὶ πρῶτὶ (= *ἔωθεν*) εἰς τὸ δικαστήριον, εἰς τὸ ὅποιον διεξήχθη καὶ ἡ δίχη· διότι ἦτο πλησίον τῆς φυλακῆς. Ἐπεριμέναμε λοιπὸν κάθε φορὰν συζητοῦντες μεταξύ μας, ἕως ὅτου ἀνοιχθῇ ἡ φυλακή·

διότι δὲν ἠνοίγετο (πολὺ) πρῶτ' ὅταν δὲ ἤθελεν ἀνοιχθῆ εἰσρηχόμεθα εἰς τὸ κελλί τοῦ Σωκράτους καὶ τὸν περισσότερον χρόνον ἐπερνούσαμεν ὅλην τὴν ἡμέραν μαζί του. Καὶ μάλιστα ἐκείνην τὴν ἡμέραν συνητηθήμεν ἀκόμη πειὸ πρῶτ' διότι κατὰ τὴν προηγουμένην ἡμέραν, μόλις τὸ βράδυ ἐξήλθομεν ἀπὸ τὴν φυλακὴν, ἐπληροφορήθημεν ὅτι εἶχεν ἐπιστρέφει τὸ πλοῖον ἀπὸ τὴν Δῆλον. Συμφωνήσαμεν λοιπὸν μεταξύ μας νὰ προσέλθωμεν (=ἤκειν) εἰς τὸ συνηθισμένον μέρος (=εἰώθης) ὅσον τὸ δυνατόν πειὸ πρῶτ' (=ὡς προβαίτατα). Καὶ προσήλθομεν, καί, ἀφοῦ ἐξήλθεν ὁ θυρωρός, ὁ ὁποῖος ἀκριβῶς ἦτο ἐντεταλμένος (=εἰώθει) νὰ ἀνοίγη τὴν θύραν (=ὑπακούειν), μᾶς εἶπε νὰ περιμένωμεν καὶ νὰ μὴ εἰσέλθωμεν πρωύτερα, παρὰ μόνον ὅταν ὁ ἴδιος δώσῃ ἐντολήν διότι, εἶπεν, οἱ Ἑνδεκα λύουν ἀπὸ τὰ δεσμὰ τὸν Σωκράτην καὶ δίδουν τὰς ἀναγκαίας διαταγὰς (=παραγγέλλουσιν), ἵνα ἀποθάνῃ κατ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν ἡμέραν. Χωρὶς νὰ χρονοτριβῆσῃ ἐπὶ πολὺ (=οὐ πολὺν χρόνον ἐπισχῶν) τέλος πάντων (=δ' οὖν) ἐπανῆλθε (=ἦκε) καὶ μᾶς ἐπέτρεπε νὰ εἰσέλθωμεν

Ἀφοῦ λοιπὸν εἰσῆλθομεν, εὐρίσκαμε (=κατελαμβάνομεν) τὸν μὲν Σωκράτην πρὸ ὀλίγου (=ἄρτι) νὰ ἔχη ἀπαλλαγῆ τῶν δεσμῶν, τὴν δὲ Ξανθίππην —(τὴν) γνωρίζεις δὰ — νὰ κρατῆ τὸ παιδί του καὶ νὰ κἀθηται κοντά του. Μόλις λοιπὸν μᾶς εἶδεν ἡ Ξανθίππη, ἐξέβαλε γοερὰν κραυγὴν(=ἀνευφήμησε) καὶ εἶπε τοιαῦτα περίπου (=ἄττα), ὁποῖα, ὡς γνωστὸν (=οἶα δὴ), συνηθίζουν (νὰ λέγουν) αἱ γυναῖκες, ὅτι δηλαδὴ «Σωκράτη, διὰ τελευταίαν πλέον φορὰν θὰ σὲ χαίρεισούν οἱ φίλοι (σου) καὶ σὺ αὐτούς». Καὶ ὁ Σωκράτης, ἀφοῦ ἔστρεψε τὰ βλέμματά του (=βλέψας) πρὸς τὸν Κρίτωνα, εἶπε· «Κρίτων, ἄ. τὴν ὁδηγήσῃ κάποιος εἰς τὸ σπίτι».

Καὶ ἐκείνην μὲν προσεπάθουν νὰ ἀπομακρύνουν (=ἀπῆγον) μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Κρίτωνος φωνάζουσιν δυνατὰ καὶ κτυπῶσαν τὴν κεφαλὴν της. Ὁ δὲ Σωκράτης, ἀφοῦ ἀνεκάθισεν εἰς τὸ κρεββάτι του, ἐμάζεψε συγχρόνως (=συνέκαμψε) τὸ σκέλος του καὶ (τὸ) ἔτριψε δυνατὰ μὲ τὸ χεῖρι του καί, καθ' ὃν χρόνον (τὸ) ἔτριβεν, εἶπε «φίλοι μου, πόσον πολὺ ἀλλόκοτον πρᾶγμα (=ὡς ἄτοπὸν τι) φαίνεται (=ἔοικε) ὅτι εἶναι αὐτό, τὸ ὁποῖον οἱ ἄνθρωποι ὀνομάζουν εὐχάριστον πόσον παράδοξον σχέσιν ἐκ φύσεως ἔχει (=ὡς θαυμάσιως πέφυκεν) πρὸς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον νομίζεται, ὅτι εἶναι ἀντίθετον, δηλαδὴ πρὸς τὸ λυπηρόν, ὡς πρὸς τὸ νὰ μὴ θέλουν(=τῷ μὴ ἐθέλειν) ἀληθῶς (=μὲν) καὶ τὰ δύο (=αὐτῶ) νὰ ἔρχωνται(=παραγίγνεσθαι) ταυτόχρονως (=ἅμα) εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν δὲ κανεὶς ἐπιδιώκῃ καὶ πιάνῃ τὸ ἓν ἐκ τῶν δύο, νὰ εἶναι σχεδὸν ἠναγκασμένος νὰ πιάνῃ καὶ τὸ ἄλλο, ὡς ἐὰν ἀκριβῶς νὰ εἶναι κρεμασμένα μαζί (=συνημμένον) ἀπὸ μίαν κορυφὴν. ἐνῶ εἶναι δύο. Καὶ μοῦ φαίνεται, εἶπεν, ὅτι, ἐὰν ἤθελε προσέξει (=ἐνενόησεν) αὐτὸ (=αὐτὰ) ὁ Αἴσωπος, ἤθελε πλάσει (=συνθεῖναι ἄν) μῦθον, ὅτι δηλαδὴ ὁ θεός, ἐπειδὴ ἤθελε νὰ συμφιλώσῃ (=διαλλάξαι) αὐτά, διότι ἀντετίθεντο (=παλεμοῦντα), ἐπειδὴ δὲν ἠμποροῦσε, συνήνωσεν (=συνῆψεν) εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον τὰς κο-

ρουφάς αὐτῶν· καὶ διὰ τοῦτο, εἰς ὅποιον ἤθελεν ἔλθει τὸ ἓν ἐκ τῶν δύο, ἀκολουθεῖ ἔπειτα καὶ τὸ ἄλλο. Αὐτὴν λοιπὸν ἀκριβῶς τὴν ἐντύπωσιν καὶ ἐγὼ ἔχω (τώρα)· ἐπειδὴ δηλαδὴ ἔνεκα τοῦ δεοίματος εὐρίσκετο εἰς τὸ σκέλος μου ὁ πόνος, φαίνεται ὅτι ἔρχεται τώρα (=δὴ) ὡς ἐπακολούθημα ἢ ἡδονή.

Γραμματικά — Σημασιολογικά

πειράσομαι μέλλ. τοῦ *πειράομαι*—*ῶμαι*=προσπαθῶ. *διηγῆσασθαι* ἀπαρ. μ. ἀορ. α' τοῦ *διηγέομαι*—*οῦμαι*. *εἰώθειμεν* ὑπερσ. μέ σημ. παρατ. τοῦ *εἴωθα* παρακ. μέ σημ. ἐν.=συνηθίζω. *συλλέγομαι*=συγκεντρώνομαι, παθ. ἀορ. β' *συνελέγην*, παρακ. *συνείλεγμα*. *ἔωθεν* (πρβλ. *ἕως*=αὐγὴ, *ἔωθινός*) ἐπίρρ. χρον.=πρωί—πρωί. *ἀνοιχθεῖν* εὐκτ. παθ. ἀορ. α' (*ἀνεώχθη*) τοῦ *ἀνοίγομαι* καὶ *ἀνοίγνυμαι*. *ἀνεώγετο* παρατ. τοῦ *ἀνοίγομαι* (παρακ. *ἀνέωγμα*). *εἰσῆμεν* παρατ. τοῦ *εἰσέρχομαι*. *διημερεύομεν* παρατ. *προφαίτερον* ἐπίρρ. συγκρ. βαθ. (ὡς θετ. τοῦ ἐπίρρ. *πρωί*, ὑπερθ. *προφ(υ)αίτα*). *ἔσπερας* γεν. πτ. ὄν. ἢ *ἔσπερα* (μόνον καθ' ἐνικὸν ἀρ. εὐχρηστον)=ἔσπερα, βράδυ, νύξ, τὸ πρὸς δυσμάς μέρος τοῦ κόσμου (πρβλ. *ἔσπερια*, *ἔσπερινός*, *ἔσπεριοειδής*, *ἔσπερίς*, *ἔσπερος*)· ἐκ τῆς γεν. πτ. ἐπλάσθη τὸ ἄκλιτον οὐδ. (τὸ *ἔσπερας*). *ἐπνυθόμεθα* μ. ἀορ. β' τοῦ *πνυθάνομαι* (=πληροφοροῦμαι, μανθάνω), μέλλ. *πενύσομαι* καὶ *πενυσοῦμαι* παρακ. *πέπνυμαι*. *ἀφιγμενὸν εἶν* εὐκτ. παρακ. τοῦ *ἀφικνοῦμαι*=ἔρχομαι, φθάνω, ἐπιστρέφω. *παρηγγείλαμεν* ἀορ. τοῦ *παραγγέλλω*. *ὁ εἰωθός*, *νῆα*, ὡς μετ. παρακ. τοῦ *εἴωθα*. *ὑπακούω* (ἐπὶ θυρωροῦ)=ἀνοίγω. *παριέναι* ἀπαρ. ἐν. τοῦ *παρέρχομαι*. *ἐπισχῶν* μετ. ἀορ. β' (=ἔπέσχον) τοῦ *ἐπέχω*=κρατῶ, σταματῶ, χρονοτριβῶ. *εἰσέναι*=*εἰσιόντες* ἀπαρ. καὶ μετ. ἐν. τοῦ *εἰσέρχομαι*. *ἄρτι* χρον. ἐπίρρ.=πρὸ ὀλίγου (ἀντίθετον : *πάλαι*=πρὸ πολλοῦ). ὡς χρον.σύνδ.=ὅτε, εὐθύς ὡς, μόλις. *ἀνευφήμησε* ἀορ. α' τοῦ *ἀνευφημέω*—*ῶ*=ἀναφωνῶ, ἐκβάλλω κραυγὴν. *ἅττα* (ἢ *τινα*) ἀορ. ἀντ. οὐδ. γέν. *εἰώθασι* γ' πληθ. παρακ. τοῦ *εἴωθα*. *ὑστατον* ἐπίρρ. ὑπερθ. βαθμ. (συγκρ. *ὑστερον*). *προσεροῦσαι* μέλλ. τοῦ *προσαγορεύω*. *βλέγας* μετ. ἀορ. α' τοῦ *βλέπω*=στρέφω τὰ βλέμματά μου, βλέπω. *ἀπαγέτω* προστακτ. ἐν. τοῦ *ἀπάγω*. *οἶκαδε* τοπικὸν ἐπίρρημα τῆς εἰς τόπον κινήσεως. *ἀπῆγον* παρατ. τοῦ *ἀπάγω*. *βοῶσαν* μετ. ἐν. τοῦ *βοῶω*—*ῶ*=φωνάζω δυνατὰ. *κόπτομαι*=κτυπῶ τὴν κεφαλὴν μου (πρβλ. *κοπετός*, *κομμός*). *ἀνακαθίζομαι*=καθίζω ἑμαυτόν, κάθημαι. *συνέκαμπε* ἀορ. τοῦ *συνκάμπω*. *ἐξέτριψε* ἀορ. τοῦ *ἐκτριβῶ*. *ἅμα* χρονικὸν ἐπίρρ. ὡς ἐπιφωνηματικόν. *ἔοικα* παρακ. μέ σημ. ἐν.=φαίνομαι, ὁμοιάζω. ὡς ἐπιφωνηματικόν. *πέφυνκε* παθ. παρακ. μέ σημ. ἐν.=ἐκ φύσεως εἶναι. *αὐτῶ* (=αὐτὰ) δυϊκός ἀρ. *παραγίγνομαι*=ἔρχομαι εἰς τινα. *συνημμένω* (=συνημμένα) μετ. παρακ. (*συνῆμμαι*) δυϊκοῦ ἀριθμ. τοῦ *συνάπτομαι*=συνδέομαι. *δύ(ο) ὄντε* μετ. ἐν. δυϊκοῦ ἀρ. τοῦ *εἰμί*. *ἐνεγνόησεν* ἀορ. α' τοῦ *ἐννοῶω*—*ῶ*, παρατ. *ἐνεγνόον* μέλλ. *ἐννοῶω*, παρακ. *ἐννεγνόηκα*. *συνθεῖναι* ἀπαρ. ἀορ. β' (=συνέθηκα) τοῦ *συντίθημι*=συνθέτω, πλάσσω, δημιουργῶ. ὡς εἰδικός. *διαλλάξει* ἀπαρ. ἀορ. α' τοῦ *διαλλάττω*=συμφιλιῶν. *συνῆψεν* ἀορ. α' τοῦ *συνάπτω*=συνενῶ. *παραγένηται* ὑποτ. μ. ἀορ. β' τοῦ *παραγίγνομαι*. *ἐπακολουθούν* οὐδ. μετ. ἐνεστ. τοῦ *ἐπακολουθέω*—*ῶ*.

Συντακτικά - Αἰσθητικά :

σοι δοτ. προσωπ. πάντα ἀντικ. τοῦ *διηγῆσασθαι* ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) τοῦ *πειράσομαι*. *τὰς πρόσθεν* ἐπιθ. διορ. *φοιτᾶν* τελ. ἀπαρ. ὡς ἀντικ. τοῦ *εἰώθειμεν*. *συλλεγόμενοι* χρον. μετ. *ἐνῶ*... *ἐγένετο* ἀναφ. πρότ. τοῦ *δεσμοτήριον* γεν. ἀντικ. τοῦ *πλησίον*. *ἕως ἂν ἀνοιχθεῖ* χρον. πρότ. κατ' εὐκτ., διότι ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ χρόνου *περιεμμένον*. *διατρίβοντες* τροπ. μετ. *ἐπειδὴ ἀνοιχθεῖ* χρον. πρότ. *τὰ πολλὰ* κείται ἐπιρρηματικῶς. *προφαίτερον* ἐννοοεῖται τοῦ *συνήθους* (ἢ *ἄλλοτε*) β' ὅρος συγκρίσεως. *ἐπειδὴ*

ἐξήλθομεν χρον. πρότ. *ἐσπέρας* γεν. χρόνου. *ὅτι ἀφιγμένον εἶη* εἰδ. πρότ. κατ' εὐκτ. ὡς ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου (*ἐπυθόμεθα*) ἐξαρτωμένη. *ἀλλήλοις* ἀντικ. *ἤκειν* τελ. ἀπαρ. ὡς ἐπιτείνει τὸ *πρωαίτατα*. *ἡμῖν α'* ἀντικ. τοῦ *εἶπε*. *ἐξελθὼν* χρον. μετ. *ὅσπερ εἰώθει* ἀναφ. πρότ. *ὑπακούειν* τελ. ἀπαρ. *περιμένειν—παριέγει* β' ἀντικ. τοῦ *εἶπε* καὶ ἀπαρ. τελ. (σχῆμα ἐκ παραλλήλου). *ἕως ἂν κελύσῃ* χρον. ὑποθ. πρότ. καθ' ὑποτακτ., διότι δηλοῦται προσδοκωμένη πράξις. *αὐτὸς* κατηγ. διορ. *ὅπως...* *τελευτήσῃ* τελ. πρότ. *τῇ ἡμέρᾳ* δοτ. χρόνου. *ἐπισχῶν* χρον. μετ. *ἡμᾶς* ἀντικ. τοῦ ρ. καὶ ὑποκ. τοῦ τελ. ἀπαρ. *εἰσιέναι*.

εἰσιόντες χρον. μετ. *λελυμένον—ἔχουσαν—παρακαθημένην* κατηγορ. μετ. ἐξαρτώμ. ἐκ τοῦ *κατελαμβάνομεν*. ὡς εἶδεν χρον. πρότ. *τοιαῦτα* ἅττα σύστοιχον ἀντικ. τοῦ *εἶπε*. *οἷα εἰώθασιν* ἀναφ. πρότ. ἐννοεῖται *λέγειν*. *βλέψας* χρον. μετ. *ἀπῆγον* ἀποπειρατικός. *τῶν τοῦ Κρίτωνος* γεν. διαιρ. *ἐκείνην* ἀντικ. *βοῶσαν—κοπτομένην* τροπικὰ κατηγ. *ἀνακαθιζόμενος* χρον. μετ. *τῇ χειρὶ* δοτ. ὄργανικῆ. *τρίβων* χρον. μετ. ὡς... *ἔοικε* ἐπιφωνηματικῆ πρότ. *εἶναι* εἰδ. ἀπαρ. *τοῦτο* ὑποκ. *ἀτοπον* κατηγ., οὐ ἢ σημασία ἐπιτείνεται διὰ τοῦ *τε*. *δ' καλοῦσιν* ἀναφ. πρότ. *δ'* ἀντικ. *ἡδὺ* κατηγ. ὡς... *πέφυκε* ἐπιφωνηματικῆ πρότ. ἀσυνδέτως θεθεῖσα μετὰ τὴν προηγουμένην ὁμοίαν. *πρὸς τὸ δοκοῦν* ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς. *εἶναι* εἰδ. ἀπαρ. *ἐναντίον* κατηγορούμενον. *τὸ λυπηρὸν* ἐπεξήγησις τοῦ *ἐναντίον*. *τῷ μὴ ἐθέλειν* δοτικῆ τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς προσδιορίζουσα τὸ *θανασίως* *πέφυκε* (ἰδὲ τὴν προσωποποιῶν). *αὐτῷ* ὑποκ. τοῦ ρ. καὶ τοῦ τελ. ἀπαρ. *παράγγεσθαι*. *τῷ ἀνθρώπῳ* δοτ. προσωπικῆ. *πρὸ τοῦ ἀναγκάζεσθαι* νοητόν τὸ: *τῷ* παραλειφθέν. *ἐὰν διώκῃ καὶ λαμβάνῃ* (ὑπόθ.) + *ἀναγκάζεται* (νοούμενον ἐκ τοῦ *ἀναγκάζεσθαι*) ἀπόδ. ὑποθ. λόγος δ' εἴδους δηλῶν ἀόριστον ἐπανάληψιν (*ἐὰν*—ὁσάκις). *λαμβάνειν* τελ. ἀπαρ. *συνημένω* ὑποθ. μετ. *ὄντ'* ἔνδοτ. μετ. (*εἰ καὶ ἔστιν*). *μοι* δοτ. προσωπ. *εἰ ἐγενήσεν* (ὑπόθ.) + *δοκεῖ μοι ἂν συνθεῖναι* ἢ *συνέθικεν ἂν* (ἀπόδ.) ὑποθ. λόγος β' εἴδους δηλῶν τὸ ἀπραγατοποιήτον. ὡς... *συνῆψεν* εἰδ. πρότ. ἐπεξηγοῦσα τὸ *μῦθον*. *βουλόμενος* αἰτιολ. μετ. *διαλλάξαι* τελ. ἀπαρ. *πολεμοῦντα* αἰτιολ. μετ. *ἐπειδὴ...* αἰτιολ. πρότ. *αὐτοῖς* δοτ. προσωπικῆ κτητικῆ ἀντὶ *αὐτῶν*. *διὰ ταῦτα* ἀναγκαστ. αἰτιον. *ᾧ* (δοτ. προσωπ.)... *παράγνηται* ἀναφ. ὑποθ. πρότ. *μοι* δοτ. προσωπ. *αὐτῷ* κατηγ. διορ. *ἔοικεν* ἔνν. *ἐπακολουθεῖν* (ἢ πρότ. *ὡσπερ...* *ἔοικεν* εἶναι ἀναφ. τροπικῆ κατὰ τύπον μόνον, ἐνῶ κατ' ἐννοίαν εἶναι ἀνεξάρτητος). *ἐπειδὴ...* ἦν αἰτιολ. πρότ. ἀσυνδέτως ἐπεξηγοῦσα τὸ *ἔοικεν*. *ὑπὸ τοῦ δεσμοῦ* ἀναγκαστ. αἰτιον. *ἤκειν* ὑποκ. τοῦ *φαίνεται* (ἀπροσώπως λαμβανομένου). *τὸ ἡδὺ* ὑποκ. *ἐπακολουθεῖν* κατηγ.

Πραγματικά :

δικαστήριον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ δικαστήρια τῶν Ἑλλιστῶν εὐρίσκοντο εἰς τὴν ἀγορὰν κειμένην Ἀνατολικῶς τοῦ καλουμένου σήμερον Θησείου. Ἐφ' ὅσον λέγει ὅτι τὸ δικαστήριον ἦτο ἐγγὺς τοῦ δεσμοτηρίου, ἀποκλείεται νὰ εἶναι αἱ εἰς τὰς κλιτῆς τοῦ λόφου τῶν Μουσῶν νομιζόμενα σήμερον φυλακὰ καὶ τοῦ Σωκράτους· ἔτι δὲ ἡ ἀθλία αὐτῶν ἐμφάνισις καὶ ἡ ἀνεπάρκεια τοῦ χώρου. *λύουσι* προφανῶς ὁ Σωκρ. παρέμενε δεδεμένος, καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα διὰ τῆς *ποδοκάκης* ἢ τοῦ *ξύλου*, δι' οὗ οἱ πόδες τῶν κακούργων ἐν τῇ εἰρκτῇ συνεχίζοντο. *Ξανθ' ἴπῳ* ἢ λίαν γνωστῆ εἰς τοὺς Ἀθηναίους (*γινώσκεις γὰρ*) φιλόνοκος σύζυγος τοῦ Σωκρ., τὴν ὅποιαν λίαν ἀπαθῶς ἠνείχετο. Ἴσως οἱ κωμικοὶ ποιηταὶ ὑπερέβαλλον τὰ γεγονότα, χαρακτηρίζοντες ὡς τοιαύτην τὴν Ξανθίππην, διότι, ὡς πιστοῦται ἐκ τοῦ Φαίδωνος, αὕτη ἐμφανίζεται ὡς εὐαίσθητος καὶ φιλόστοργος. *τὸ παιδίον* τρία τέκνα ἀπέκτησεν ὁ Σωκρ., τὸν Λαμπροκλέα, τὸν Σωφρονίσκον καὶ τὸν Μενέξενον. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Λαμπροκλῆς ἦτο ἔφηβος φαίνεται ὅτι ἐκράτει τὸν Σωφρονίσκον ἢ τὸν Μενέξενον. *ἀπαγέτω* ὁ Πλάτων δὲν θέλει νὰ παρευρίσκηται ἢ Ξανθίππῃ, ἵνα διεξαχθῇ ἡ φιλοσοφικὴ συζήτησις εἰς ἀτμόσφαιραν ἡμερίας· ἢ τυχὸν παραμονὴ τῆς

διὰ τῶν ἐκάστοτε βιαίων ἐκκρήξεων θά ἐβεβήλωνε τὴν ἐν εἴδει μυσταγωγίας ἐπὶ τόσον σοβαροῦ θέματος διεξαγομένην συζήτησιν. *τινὲς τῶν τοῦ Κρίτωνος* ὅπως ὅλοι οἱ πλοῦσιοι, οὕτω καὶ ὁ Κρίτων ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ δούλους ἀκολούθους. *ἀνακαθιζόμενος* μετὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν τῆς Ξανθίππης ἠγέρθη ἐκ τῆς κλίνης καὶ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτῆς τρίβων ταυτοχρόνως τὸ μουδιασμένον σκέλος του. *Αἰώποσ* δούλος τοῦ Σαμίου Ἰάδμωνος, ζήσας τὸ πρῶτον ἡμῖσιν τοῦ βου π. Χ. αἰῶνος. Λέγεται ὅτι ἐγνώριζεν ὅλους τοὺς Ἀνατολικούς μύθους, ἐπὶ πλεόν δὲ καὶ ὁ ἴδιος συνέθεσε τοιούτους, τοὺς ὁποίους σήμερον ἐν παραφράσει γνωρίζομεν. Πρῶτος ὁ Σωκρ. ἐν τῇ φυλακῇ ἐστιχοῦργησε μερικοὺς ἐξ αὐτῶν, ὁ δὲ Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς ἐφιλοπόνησε τὴν ἔκδοσίν των.

Νόημα :

Ὁ Φαίδων διηγείται ὅτι οἱ πιστοὶ μαθηταὶ τοῦ Σωκράτους καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἐπεσκέπτοντο αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν καὶ συνεζήτουν μετ' αὐτοῦ. Ὅτε ὅμως ἐπληροφορήθησαν τὴν ἐκ Δήλου ἐπιστροφὴν τοῦ ἱεροῦ πλοίου καὶ τὴν ἐπιχειρημένην θανατικὴν του ἐκτέλεσιν, συνεκεντρώθησαν τὴν ἐπομένην ἡμέραν ἐνωρίτερον τοῦ συνήθους, ὅπως ἐπισκεφθοῦν διὰ τελευταίαν φορὰν τὸν Διδάσκαλον. Ὁ θυρωρὸς ἠμπόδισε πρὸς στιγμὴν τὴν εἴσοδον, καθ' ὅσον ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἀπηλλάσσετο τῶν δεσμῶν ὁ μελλοθάνατος. Μετ' ὀλίγον εἰσελθόντες εὗρον τὸν μὲν Σωκράτην ἀπηλλαγμένον τῶν δεσμῶν, τὴν δὲ Ξανθίππην πλησίον του καθημένην καὶ κρατοῦσαν εἰς τὴν ἀγάλην τὸ τέκνον της. Μόλις ἡ Ξανθίππη ἀντίκρυσσε τοὺς φίλους τοῦ ἀνδρός της ἐξέσπασεν εἰς γοεράς κραυγὰς συνήθεις εἰς τὴν γυναικεῖαν φύσιν ἐπὶ παρομοίων περιπτώσεων, κατόπιν δὲ ἐντολῆς τοῦ Σωκράτους ἀπεμακρύνθη αὐτὴ ὑπὸ δούλων τοῦ Κρίτωνος ἐν μέσῳ κοπετῶν καὶ θρήνων. Καὶ ὁ Σωκρ., καθ' ὃν χρόνον ἔτριβε τὸ μουδιασμένο σκέλος του, αἰσθανόμενος εὐχαρίστησιν μετὰ τὸν πόνον, προβαίνει εἰς τὴν παρατήρησιν, ἡ ὁποία μετ' ὀλίγον θά ἀποτελέσῃ τὴν ἀφετηρίαν τῆς ἀποδείξεως τῆς ἀθανασίας της ψυχῆς διὰ τῆς σχέσεως τῶν ἐναντίων, ὅτι τὸ εὐχάριστον εἶναι περίεργον πρᾶγμα, ὅπως περίεργος εἶναι καὶ ἡ σχέσηις του πρὸς τὸ ἀντίθετόν του, δηλ. τὸ λυτηρόν. Μολονότι δηλαδή ἡ ταυτοχρόνος συνύπαρξις εὐχαρίστου καὶ λυτηροῦ εἶναι ἀδύνατος εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἐν τούτοις ὅμως ἡ ἐπιτυχία τοῦ ἐνὸς δημιουργεῖ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἄλλου μὲ ἄλλους λόγους τὸ εὐχάριστον καὶ τὸ λυτηρόν συνεχόνται, ἀλληλοεξαρτῶνται καί, μολονότι εἶναι ἀντίθετα, ἔχουν κοινὴν κορυφὴν ἐξαρτήσεως (πρβλ. δύο νεράσια, ὧν οἱ μίσχοι κρέμονται ἐκ τῆς αὐτῆς κορυφῆς). Ὁ Αἰώποσ, ἐὰν ἐγνώριζε τὴν σχέσιν αὐτὴν, θά ἔπλασσε μῦθον, διὰ τοῦ ὁποίου θά ἔλεγεν ὅτι ὁ θεός, θέλων νὰ συμφιλιώσῃ τὰ ἀλληλομαχόμενα, ἐξήγησεν αὐτὰ ἐκ κοινῆς κορυφῆς. Αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ἐντύπωσιν ἔχει ἤδη καὶ ὁ Σωκρ., ὅτι δηλαδή τον πόνον τοῦ σκέλους συνεπεῖα τῶν δεσμῶν διεδέχθη ὡς ἐπακολούθημα ἀναγκαῖον ἢ ἐκ τῆς τριβῆς ἡδονῆς.

Περὶλήψεις :

1. Ὁ κύκλος τῶν μαθητῶν τοῦ Σωκρ. ἐπισκέπτεται αὐτὸν τακτικῶς εἰς τὸ δεσμοτήριον. 2. Ἡ τελευταία ἐπίσκεψις. 3. Ἡ ἀπὸ τῶν δεσμῶν ἀπαλλαγὴ τοῦ Σωκρ. 4. Ἡ ψυχικὴ κατάστασις τῆς Ξανθίππης καὶ ἡ ἀπομάκρυνσις αὐτῆς. 5. Ἐντυπώσεις τοῦ Σωκρ. ἐπὶ τῶν σχέσεων τῶν ἐναντίων, δηλ. ἡδέος καὶ λυτηροῦ καὶ 6. Ποῖος μῦθος θά ἐπλάσσετο ὑπὸ τοῦ Αἰώπου, ἐὰν ἐγνώριζε τὴν σχέσιν ταύτην.

ΚΕΦ. 4.—Ὁ Κέβης λοιπὸν ἐπεμβὰς εἰς τὴν συζήτησιν (= *ὑπολαβῶν*) εἶπε· «μὰ τὸν Δία, Σωκράτη, ἀλήθεια (= *γε*) καλὰ ἔκαμες καὶ μοῦ τὸ ὑπενθύμισες. Διότι περὶ τῶν συνθέσεων ἀκριβῶς (= *τοι*), τὰς ὁποίας ἔχεις κάμει, στιχοῦργήσας δηλαδή (= *ἐντεινας*) τοὺς (ἐν πεζῷ) μύθους τοῦ Αἰώπου καὶ (ποιήσας) τὸν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα (ἀναφερόμενον)

ῦμνον καὶ μερικοὶ ἄλλοι ἕως τώρα (=ἤδη) μὲ ἠρώτησαν, ἀλλὰ καὶ (=ἀτὰρ καὶ) πρὸ ὀλίγου (=πρῶην) ὁ Εὐήνος, μὲ ποίαν ἄρα γε σκέψιν (=ὄ,τι ποτε διανοηθεῖς) ἔκαμες αὐτὰς (=αὐτά), ὅτε ἠλθες ἐδῶ, ἐνῶ προηγουμένως οὐδέποτε μέχρι τοῦδε ἠσχολήθης μὲ τὴν ποίησιν. Ἐὰν λοιπὸν ἐνδιαφέρεσαι ὀλίγον (=τί σοι μέλει) διὰ τὰ ἐξω τὴν δυνατότητα (=τοῦ ἔχειν) νὰ ἀποκριθῶ ἐγὼ εἰς τὸν Εὐήνον, ὅταν πάλιν μὲ ἐρωτήσῃ—διότι καλῶς γνωρίζω (ἦ: εἶμαι βέβαιος) ὅτι θὰ μὲ ἐρωτήσῃ—εἰπέ (μου), τί πρέπει νὰ (τοῦ) λέγω.

—Λέγε λοιπὸν εἰς αὐτόν, Κέβη, ἀπήντησεν (ὁ Σωκράτης), τὴν ἀλήθειαν, ὅτι δηλαδὴ δὲν ἔκαμα αὐτὰς τὰς συνθέσεις (=οὐκ ἐποίησα ταῦτα), διότι ἠθέλον νὰ εἶμαι ἀντίζηλος εἰς τὴν (ποιητικὴν) τέχνην (=ἀντίτεχνος) πρὸς ἐκεῖνον ἢ (=οὐδὲ) πρὸς τὰ ποιήματα αὐτοῦ—διότι ἐγνώριζον ὅτι δὲν θὰ ἦτο (τοῦτο) εὐκόλον—ἀλλὰ, διότι προσεπάθουν νὰ ἐξακριβώσω (=ἀποπειρώμενος) μερικὰ ὄνειρά (μου), τὶ δηλαδὴ ἐννοοῦν, καὶ διότι (ἔτσι) προσεπάθουν νὰ ἐκπληρώσω θρησκευτικὸν καθήκον (=ἀφοσιούμενος), μήπως ἴσως (=εἰ ἄρα πολλάκις) (ὁ θεὸς) μὲ παρεκίνει νὰ ἀσχολοῦμαι μὲ αὐτοῦ τοῦ εἶδους τὴν πνευματικὴν ἀπασχόλησιν (=μουσικὴν). Ἦσαν δηλαδὴ (=γὰρ) (τὰ ὄνειρά μου) τοιαῦτα περίπου(=ἄττα)· πολλὰς φορὰς εἰς τὴν παρελθούσαν ζωὴν μου τὸ αὐτὸ ὄνειρον παρουσιαζόμενον (=φοιτῶν), ἐκάστοτε (=ἄλλοτε) ὑπὸ διάφορον μορφήν ἐμφανιζόμενον, ἀλλὰ τὰ ἴδια προτρέπον, μοῦ ἔλεγε (=ἔφη μοι) ὁ Σωκράτης, νὰ ἀσχολῆσαι μὲ τὴν φιλοσοφίαν καὶ νὰ καλλιεργῆς (αὐτήν). Καὶ ἐγὼ, εἰς ἐκεῖνο ἀκριβῶς, τὸ ὅποιον ἔπραττον κατὰ τὸν παρελθόντα βεβαίως χρόνον, εἰς αὐτὸ τὸ ἴδιον(=τοῦτ' αὐτὸ) ἐθεώρουν (=ὑπελάμβανον) ὅτι (τὸ ὄνειρον) ὄχι μόνον(=τε) μὲ παρεκίνει πρὸ τῆς πράξεως(=παρακελεύεσθαί τε), ἀλλὰ καὶ(=καὶ) μὲ ἐνεθάρρυνε κατ' αὐτὴν τὴν πράξιν(=ἐπικελεύειν), ὅπως ἀκριβῶς (κάνουν) ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἐνεθάρρυνον κατὰ τὴν πράξιν(=διακελευόμενοι) τοὺς δρομεῖς(=τοῖς θεοῦσι), (ἐνόμιζον) ὅτι καὶ εἰς ἐμὲ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τὸ ὄνειρον, εἰς ἐκεῖνο ἀκριβῶς, τὸ ὅποιον ἔπραττον, εἰς αὐτὸ (μὲ) ἐνεθάρρυνε, δηλαδὴ νὰ ἀσχολοῦμαι μὲ τὴν φιλοσοφίαν, διότι ἀληθῶς(=ὡς) ἢ μὲν φιλοσοφία εἶναι ἢ κατ' ἔξοχὴν μουσική, ἐγὼ δὲ ἠσχολούμην μὲ αὐτήν. Τώρα ὅμως, ἀφοῦ καὶ ἡ δίκη διεξήχθη καὶ ἡ ἐορτὴ τοῦ θεοῦ μὲ ἠμπόδιζε νὰ ἀποθάνω, ἐνόμισα ὅτι εἶχον ἠθικὴν ὑποχρέωσιν(=ἔδοξε χρῆναι), ἂν ἴσως(=εἰ ἄρα πολλάκις) μὲ παρακινῆ τὸ ὄνειρον νὰ ἀσχολοῦμαι μὲ αὐτὴν τὴν κατὰ τὴν ἀντίληψιν τοῦ κοινοῦ μουσικὴν(=δημῶδη μουσικὴν), νὰ μὴ παρακούσω εἰς αὐτό, ἀλλὰ νὰ ἀσχοληθῶ(μὲ αὐτήν)· διότι (νομίζω) ὅτι εἶναι ἀσφαλέστερον νὰ μὴ ἀπέλθω (εἰς τὸν Ἄδην), προτοῦ ἐκπληρώσω τὸ πρὸς τὸν θεὸν ἱερὸν καθήκον(=πρὶν ἀφοσιώσασθαι), συνθέσας ποιήματα καὶ ὑπακούων εἰς τὸ ὄνειρον. Διὰ τὸν λόγον λοιπὸν αὐτὸν κατὰ πρῶτον μὲν συνέθεσα ποίημα πρὸς τιμὴν τοῦ θεοῦ, διὰ τὸν ὅποιον ἐτελεῖτο ἡ παροῦσα θυσία· μετὰ δὲ τὸν ῦμνον πρὸς τὸν θεόν, ἐπειδὴ ἐσκέφθην(=ἐννοήσας) ὅτι ὁ ποιητὴς πρέπει, ἐὰν βέβαια πρόκειται νὰ εἶναι (πραγματικὸς) ποιητής, νὰ ἐργάζεται μὲ φανταστικὰς διηγήσεις(=ποιεῖν

μύθους) καὶ ὄχι μὲ διηγήσεις πραγματικῶν γεγονότων (= *ἀλλ' οὐ λόγους*), καὶ (ὅτι) ἐγὼ ὁ ἴδιος δὲν εἶχον τὸ τίλοντιον νὰ δημιουργῶ μύθους (= *οὐκ ἦ μυθολογικός*), διὰ τούτους ἀκριβῶς τοὺς λόγους ἐκ τῶν μύθων τοῦ Αἰσώπου, ὅσους εἶχον προχείρους καὶ ἐγνωρίζον καλῶς (= *ἠπιστάμην*) ἐστιχοῦργησα (ἦ : συνέθεσα) ἐκείνους, οἱ ὅποιοι πρῶτοι κατὰ τύχην ἦλθον εἰς τὸν νοῦν μου.

Γραμματικά — Σημασιολογικά :

ὑπολαβὼν μετ. ἄορ. β' τοῦ *ὑπολαμβάνω* = ἐπεμβαίνω εἰς τὴν συζήτησιν, λαμβάνω τὸν λόγον καὶ ἀπαντῶ. *ἢ* καταχρηστική πρόθ. συντασομένη μετ' αἰτίας. καὶ χρησιμοποιουμένη ἐπὶ ὅρκου, ὅταν ἡ πρότασις εἶναι καταφατική· ὅταν ὅμως ἡ πρότασις εἶναι ἀποφατική, χρησιμοποιεῖται τὸ *μά. εὐ* (ἐπίρρ.), *ἄμεινον, ἄριστα, ἀναμνήσας* μετ. ἄορ. τοῦ *ἀναμνησκω* = ὑπενθυμίζω. *τοι* (ἐγκλιτικὸν μόριον) = βέβαια, ἀκριβῶς, λοιπόν. *πεποίηκας* παρατ. τοῦ *ποιῶ. ἐντε' νας* μετ. ἄορ. τοῦ *ἐντείνω* (εἰς μέτρον, εἰς ἔπος) = στιχοῦργῶ. *τὸν Ἀπόλλω* καὶ *Ἀπόλλωνα* αἰτίας. πτ. *προοίμιον* (*πρὸ + οἶμος* = ὁδός) = ἄσμα, ὕμνος. *ἤρογτο* μ. ἄορ. β' με ἔνεργ. σημ. τοῦ *ἔρωτῶ. ἀτάρ* (ἐπικός σύνδ. ἐκφράζων ἀντίθεσιν καὶ μετάβασιν) = ἀλλά, ἀλλ' ὅμως, ἐπίσης. *πρόφην* (ἐπίρρ. χρον. : κυρίως οὐσιαστικοποιηθὲν ἐπίθ. ἐκ τοῦ *πρῶως* = πρῶινός, ἔγκαιρός, ἔγκαιρος) = πρὸ ὀλίγου (σήμερον *πρόφην* = πρὸ πολλοῦ, *τέως* = πρὸ ὀλίγου). *διανοοῦμαι* = σκέπτομαι. *δεῦρο* (τοπικόν ἐπίρρ. ἐπὶ κινήσεως) = πρὸς τὰ ἐδῶ, ἐδῶ (τὸ *δεῦτε* μετὰ προστακτ. ἢ ὑποτ. λέγεται ἐπὶ πολλῶν πρβλ. *Δεῦτε λάβετε φῶς*· ἀμφότερα κατήντησαν παρακλειστικά μόρια). *ἀποκρίνασθαι* ἀπαρ. μ. ἄορ. α' τοῦ *ἀποκρίνομαι. ἐρῆσεται* μέσ. μέλλ. με ἔνεργ. σημ. τοῦ *ἐρωτῶ. εἰπέ* προστ. ἄορ. β'. *χεῖ* ἄπρὸς. ρ. *ἀντίτεχνος* = ἀντίζηλος εἰς τὴν τέχνην. *ἦδειν* ὑπερσ. ἄορ. β'. *παρ.* τοῦ *οἶδα* = γνωρίζω. *ῥάδιος, ῥάων, ῥάστος* = εὐκολός. *εἴη* εὐκτ. ἐν. τοῦ *εἰμί. τὸ ἐνύπνιον* = τὸ ὄνειρον *τινῶν* ἄορ. ἀντ. *ἀποπειρώμαι* = προσπαθῶ, δοκιμάζω. *ἀφοσιῶμαι* = ἐκπληρῶ θρησκευτικὸν καθήκον πρὸς τὸν θεόν (πρβλ. τὴν φράσιν : ἔγκλημα *καθουσιώσεως*, δηλ. στρεφόμενον κατὰ τοῦ ὁσίου εἴτε θεοῦ εἴτε βασιλέως).

πολλάκις = τυχόν, ἴσως (ἐφ' ἔσον προηγῆται τὸ *εἰ, εἶν, ἵνα μή, μή*). *ἦν* παρατ. τοῦ *εἰμί. ἄττα ἢ τινα* ἄορ. ἀντων. οὐδ. γέν. πληθ. ἀριθ. (*ἄττα ἢ ἄτινα* ἀναφ. ἀντ. = τὰ ὅποια). *ποιεῖ-εργάων* προστ. ἐν. *ὑπολαμβάνω* = νομίζω, θεωρῶ. *παρακλεύομαι* = παρακινῶ τινα πρὸ τῆς πράξεως. *ἐπιπελεύω* καὶ *διαπελεύομαι* = παρακινῶ τινα κατὰ τὴν ὥραν τῆς πράξεως. *τοῖς θεόουσι* δοτ. πληθ. μετ. ἐν. τοῦ *θέω* = τρέχω, ὡς αἰτιολ. σημ. ἢ ἄρθρον λαβὸν τόνον λόγῳ τοῦ ἐγκλιτικοῦ *τε. διακωλύω* = ἐμποδίζω. *ἔδοξε* ἄορ. τοῦ ἄπροσ. *δοκεῖ. χεῖναι* ἀπαρ. ἐν. τοῦ ἄπροσ. *χεῖ* (ἠθικῆς ἐνεργείας) = ἔχω ἠθικὴν ὑποχρέωσιν. *ἀπειθῆσαι* ἀπαρ. ἄορ. τοῦ *ἀπειθέω* = ὠ. *ἀπιέναι* ἀπαρ. ἐν. τοῦ *ἀπέρχομαι. ἀφοσιώσασθαι* ἀπαρ. μ. ἄορ. α' τοῦ *ἀφοσιόομαι* = οὐμαι. *δέοι* εὐκτ. ἐν. τοῦ ἄπροσ. *δεῖ. μῦθος* = φανταστικὴ διήγησις. *λόγος* = διήγησις πραγματικῶν γεγονότων. *ἦ* καὶ *ἦν* α' πρὸς. παρατ. τοῦ *εἰμί. ἠπιστάμην* παρατ. τοῦ *ἐπίσταμαι* = γνωρίζω καλῶς. *ἐνέτυχον* ἄορ. β' τοῦ *ἐντυγχάνω* = συναντῶ.

Συντακτικά — Αἰσθητικά :

ὑπολαβὼν χρον. μετ. *ἀναμνήσας* κατηγορ. μετ. *με* ἀντικ. τῆς μετ. *ὦν*. . . *πεποίηκας* ἀναφ. πρότ. καθ' ἕλξιν ἀντί : *ἃ πεποίηκας, ἐντείνεις* χρον. μετ. ἐπέξηγοῦσα τὸ *ποιημάτων. ὅ,τι ποτε διανοηθεῖς* (τροπ. μετ.) *εποίησας* πλαγία ἔρωτ. πρότ. ἐκ τοῦ *ἤρογτο* ἔξαρτῶμ. *ἐπειδὴ... ἦλθες* χρον. πρότ. *ποιήσας* ἐνδοτ. μετ. *εἰ μέλει* (ὑπόθ.) + *εἰπέ...* (ἀπόδ.) ὑπόθ. λόγος α' εἰδους δηλῶν τὸ πραγματικόν· τὰ ἀντικ. τοῦ *μέλει* εἶναι δύο α' τὸ *μοι* καὶ β') ἢ γεν. *τοῦ ἔχειν* (*μέλει μοί τινος*). *ἔχω* + ἀπαρ. = δύναμαι. *ἀποκρίνασθαι* τελ. ἀπαρ. ἔξαρτῶμ. ἐκ τοῦ *ἔχειν. ἐμὲ* ὑποκ. τοῦ *ἀποκρίνασθαι*.

Γ. Ν. Παπανικολάου «Πλάτωνος Φαίδων»

Εὐνήν ἄντικ. *ὅταν...* ἐρωτᾷ χρονικοῦποθετικῆ πρότ. *ὅτι ἐρήσεται* εἰδ. πρότ. ὡς ἄντικ. τοῦ *οἶδα*. *τί χρῆ λέγειν* πλαγία ἐρωτ. πρότ. *τι* ἄντικ. τοῦ *λέγειν* ὑποκ. τοῦ *χρῆ*.

αὐτῷ—τάληθῆ ἄντικ. τοῦ *λέγε*. *ὅτι οὐκ...* ἐποίησα εἰδ. πρότ. ἐπεξηγοῦσα τό: *τάληθῆ*. *βουλόμενος* αἰτιολ. μετ. *εἶναι* τελ. ἄπαρ. *ἀντίτεχνος* κατηγ. ἐκείνῳ — *τοῖς ποιήμασιν* δοτ. ἀντικειμ. *αὐτοῦ* γεν. κτητικῆ. *ὡς οὐκ...* εἴη εἰδ. πρότ. ἐξενεχθεῖσα κατ' εὐκτ., διότι ἐξαρτάται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου (*ἦδειν*): ἐννοεῖται ἐδῶ τὸ *ἀντίτεχνος εἶναι*. *ἐνυπνίων* ἄντικ. τοῦ *ἀποπειρώμενος* αἰτιολ. μετ. ἀποπειράς. *τί λέγει* πλαγία ἐρωτ. πρότ. ἐπεξηγοῦσα τὸ *ἐνυπνίων* καὶ ἐξαρτῶμ. ἐκ τοῦ *ἀποπειρώμενος*. (τὰ *ἐνύπνια*) ἐννοεῖται ὡς ὑποκ. τοῦ *λέγει*. *ἀφοσιούμενος* αἰτιολ. μετ. ἀποπειράς. *εἰ...* ἐπιτάττοι πλαγ. ἐρωτημ. πρότ. *μοι—ποιεῖν* ἄντικ. τοῦ *ἐπιτάττοι*. γὰρ διασαφητικός. (τὰ *ἐνύπνια*) ἐνν. ὡς ὑποκ. τοῦ *ἦν* (ἀττική σύντ.). *τοιῆδε* κατηγ. *μοι* δοτ. προσωπ. *φοιτῶν—φαινόμενον—λέγον* τροπ. μετ. *Καὶ ἐγώ...* ἡ σύνταξις οὕτω: *Καὶ ἐγώ, ὅπερ ἔπραττον ἐν γε τῷ πρόσθεν χρόνῳ, αὐτὸ τοῦτο ὑπελάμβανον παρακελεύεσθαι τε μοι καὶ ἐπικελεύειν* τὰ ἄπαρ. εἶναι εἰδικὰ ἐξαρτῶμ. ἐκ τοῦ *ὑπελάμβανον*. (τὸ *ἐνύπνιον*) ἐνν. ὡς ὑποκ. τῶν ἄπαρ. *τοῦτ' αὐτὸ—μοι* ἄντικ. τῶν ἄπαρ. (*παρακελύομαι* καὶ *ἐπικελεύω* *τινί τι*). ὡς περ ἐνν. (*ποιούσιν*). οἱ *διακελεύομενοι* (ἐπιθ. μετ.) ὑποκ. *τοῖς θεοῖσι* (ἐπιθ. μετ.) ἄντικ. *καὶ ἐμοί...* *ποιεῖν* ἢ σύνταξις οὕτω: (*ὑπελάμβανον*) *ἐπικελεύειν* (εἰδ. ἄπαρ.) *καὶ ἐμοί* (ἀντικειμ.) *οὕτω τὸ ἐνύπνιον* (ὑποκ.) *τοῦτο* (ἄντικ.), *ὅπερ ἔπραττον, μουσικῆν ποιεῖν* (ἐπεξηγήσις τοῦ *τοῦτο*). ὡς ... οὐσης ... (*ὡς*) *πράττοντος* γεν. ἀπόλυτοι αἰτιολ. μετ., δι' ὧν δηλοῦται ὑποκειμενικῆ γνώμη· ἐντεῦθεν ἐτέθη καὶ τὸ ὡς πρὸς διασάφην. *φιλοσοφίας* ὑποκ. *μουσικῆς* κατηγ. ἐμοῦ ὑποκ. *τοῦτο* ἄντικ. *νῦν* δὲ ἀντίθεσις. *ἐπειδὴ .. ἐγένετο ... καὶ διεκόλυε* αἰτιολ. προτ. *μὲ* ἄντικ. τοῦ *διεκόλυε* καὶ ὑποκ. τοῦ τελ. ἄπαρ. *ἀποθνήσκειν*. *χρῆται* ὑποκ. τοῦ *ἔδοξε*. *ἀπειθῆσαι—ποιεῖν* ὑποκ. τοῦ ἄπροσ. *χρῆται*. *αὐτῷ* ἄντικ. τοῦ *ἀπειθῆσαι*. *εἰ ... προστᾶττοι* πλαγία ἐρωτ. πρότ. *μοι—ποιεῖν* ἄντικ. τοῦ *προστᾶττοι*. *ἀσφαλέστερον εἶναι* ἀπρόσωπος φράσις ὡς ὑποκ. τοῦ ἐννοουμένου ἀπροσώπου ρ. *ἔδοξε μοι*. *μὴ ἀπιένας* ἐπίσης ὑποκ. τῆς ἄπροσ. φράσ. *ἀσφαλέστερον εἶναι*. *πρὶν ἀφοσιώσασθαι* χρονικῆ ἀπαρεμφατικῆ πρότ. *ποιήσαντα—πειθόμενον* χρον. μετ. *τῷ ἐνυπνίῳ* ἄντικ. *οὐ* (γεν. κατηγορ. κτητικῆ) *ἦν* ἀναφ. πρότ. *μετὰ δὲ τὸν θεόν* (βραχυλογία)=*μετὰ δὲ τὸ εἰς τὸν θεὸν προοίμιον*. *ἐννοήσας* αἰτιολ. μετ. *ὅτι...* *δέοι ποιεῖν* (ὑποκ. τοῦ ἄπροσ. *δέοι*) *τὸν ποιητῆν* (ὑποκ. τοῦ *ποιεῖν*) εἰδικῆ πρότ. ἐξενεχθεῖσα κατ' εὐκτικῆν, διότι ἐξαρτάται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου (*ἐννοήσας*). *εἴπερ μέλλοι* ὑποθ. πρότ. *εἶναι* τελ. ἄπαρ. *ποιητῆς* κατηγ. *καὶ (ὅτι) οὐκ ἢ αὐτὸς* (κατηγ. διορ.) *μυθολογικός* (κατηγ.). *διὰ ταῦτα* ἀναγκαστ. αἰτιον. *οὐς* (ἄντικ.) *εἶχον προχείρους* (κατηγ.). ἀναφ. πρότ. *οἷς* (ἄντικ.) *πρώτοις* (κατηγ.) *ἐνένυχον* ἀναφ. πρότ.

Πραγματικά :

προοίμιον ἕμνος ἀδόμενος ὑπὸ τῶν ῥαψωδῶν κατὰ τὰς διαφόρους ἐορτὰς πρὸ τῆς ἀπαγγελίας τῶν Ὀμηρικῶν ἐπῶν πρὸς τιμὴν τοῦ θεοῦ, χάρις τοῦ ὁποίου ἐτελεῖτο ἡ ἐορτὴ ἐκείνη. Ἐπὶ τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον ἐχαρακτήρισεν αὐτὸν «*ἀνδρῶν ἀπάντων σοφώτατος*», ἐτι δὲ εἰς τὸν αὐτὸν θεὸν ὠφείλετο ἡ μηνιαία ἀναβολὴ τῆς θανατικῆς καταδίκης του. Τέλος τὸ περιώνυμον γνωμικὸν «*γνώθι σαυτὸν*», τὸ χρυσοῖς γράμμασι γεγραμμένον εἰς τὸ ὑπέρθρον τοῦ μαντείου, ἀπέτελεσε τὴν βάσιν τῆς Σωκρατικῆς διδασκαλίας. *Εὐνήνος* σοφιστῆς καὶ ἐλεγειακὸς ποιητῆς ἐκ Πάρου, τοῦ ὁποίου ἰδιαίτερος ἐξετιμᾶτο ἡ σοφία, ἡ δὲ τέχνη του ἐπωλεῖτο ἀντὶ τοῦ εὐτελοῦς ποσοῦ τῶν 5 μῶν. Ἦτο πρεσβύτερος τοῦ Σωκρ., ἀκμάσας τὸν Ε' π.Χ. αἰῶνα. *ἐνυπνίων* ὁ Σωκρῆς ἐπίστευεν ὅτι ἡ βούλησις τοῦ θεοῦ ἐξεδηλοῦτο εἰς τὰ ὄνειρα· ἐντεῦθεν καὶ ἡ πρὸς τὸ θεῖον εὐσεβεία του (πρβλ. τὸ ἐν Κεφ. 2 Πλάτ. Κρίτ. ἐνύπνιον «*ἡματι*

κεν τριτάτω Φθίην ἐρίβωλον ἴκοιο»). Ἡ ἀπάντησις τοῦ Σωκρ. εἶναι ἐνδεικτικὴ τῆς γαλήνης καὶ τῆς ἀταραξίας, μεθ' ἧς ἀντιμετωπίζει τὸ μοιραῖον. **μουσική** πᾶσα πνευματικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ ἀπασχόλησις, ἰδίᾳ δὲ ἡ μουσικὴ, ὡς διατελοῦσα ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Μουσῶν. Πρῶτοι οἱ Πυθαγόρειοι καὶ μετ' αὐτοὺς ὁ Πλάτων μουσικὴν ἐκάλεσαν τὴν φιλοσοφίαν. Διαστέλλεται ἡ μουσικὴ τῆς γυμναστικῆς, ἡ ὁποία γυμνάζει τὸ σῶμα. **ἡ τοῦ θεοῦ ἑορτὴ** τὰ Δῆλια. **δημῶδης μουσικὴ** δηλ. ἡ ποίησις κατὰ τὴν ἀντίληψιν τοῦ κοινοῦ, ἐνῶ ἡ φιλοσοφία καλεῖται μεγίστη μουσικὴ. **μὴ ἀπιέναι** εἰς τὸν Ἄδην. **μυθολογικὸς** ὁ ἔχων τὸ τάλαντον δημιουργίας μύθων.

Νόημα :

Ἀφοῦ ὁ Σωκρ. ἀνέπτυξε τὴν περὶ ἡδέος καὶ λυπηροῦ φιλοσοφικὴν τὸν ἄποψιν, ὁ Κέβης, παρεμβὰς εἰς τὴν συζήτησιν ἐξ αἰτίας τῆς γενομένης μνείας τοῦ Αἰσώπου καὶ τῶν μύθων αὐτοῦ, διατυπώνει τὴν ἀπορίαν τοῦ σοφιστοῦ Εὐήνου περὶ τῶν αἰτίων, τὰ ὅποια ἠνάγκασαν τὸν Σωκρ. εὐρισκόμενον εἰς τὴν φυλακὴν νὰ συνθέσῃ εἰς ρυθμικοὺς στίχους μύθους τοῦ Αἰσώπου καὶ νὰ ποιήσῃ τὸν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα ὕμνον, ἐνῶ οὐδέποτε μέχρι τοῦδε ἠσχολήθη μετὰ τὴν μουσικὴν. Ὁ Σωκράτης ἀπαντῶν δίδει τὴν ἐξηγήσιν ὅτι ἡ περὶ τὴν μουσικὴν ἀπασχόλησις του ὄφειλετο ὄχι εἰς πρόθεσιν νὰ συναγωνισθῇ ἐκεῖνον, ἀλλ' εἰς προσπάθειαν νὰ διαγνώσῃ τὸ ἀληθὲς νόημα ἐνὸς ἐπιμόνου ὄνειρου, τὸ ὅποῖον τοῦ συνίστα **«μουσικὴν ποιεῖ καὶ ἐργάζου»**. Ἐξημενεύων τὸ ὄνειρον ὁ Σωκρ. ὑπέθεσεν ὅτι μουσικὴ εἶναι ἡ φιλοσοφία, εἰς τὴν ὅποιον κατεγίνετο πρὸ τῆς θανατικῆς καταδίκης του. Μετὰ τὴν διεξαγωγὴν ὅμοιας τῆς δίχης καὶ τὴν ἀναστολὴν τῆς ἐκτελέσεως τῆς ποινῆς λόγῳ τῆς ἑορτῆς τῶν Δηλίων ὁ Σωκρ. ἐμόρφωσε τὴν γνώμην ὅτι τὸ ὄνειρον τοῦ συνίστα νὰ ἀσχολῆται μετὰ τὴν δημῶδη μουσικὴν. Διὰ τὸν λόγον λοιπὸν αὐτὸν συνέθεσε ποίημα πρὸς τιμὴν τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνος, γάρην τοῦ ὁποίου ἐτελεῖτο ἡ ἑορτὴ, καὶ ἐστιχοῦρησε μερικοὺς μύθους τοῦ Αἰσώπου, ὅσους διεφύλαττε προχείρως εἰς τὴν μνήμην του.

Περίληψις :

1. Ἡ ὑπὸ τοῦ Κέβητος ἐξ ὀνόματος τοῦ Εὐήνου προβληθεῖσα ἀπορία περὶ τῆς στιχορρηγίσεως μύθων τοῦ Αἰσώπου ὑπὸ τοῦ Σωκράτους. 2. Ὁ Σωκρ. δίδει τὴν ἐξηγήσιν ὅτι ἡ περὶ τὴν ποίησιν ἀπασχόλησις ὄφειλετο εἰς ἐπίμονον ὄνειρον παρακινουῦν αὐτὸν νὰ καταγίνεται μετὰ τὴν μουσικὴν.

Β' ΠΛΟΚΗ ΔΙΑΛΟΓΟΥ

Μέρος Α' (5—13)

ΚΕΦ. 5.—Αὐτὰ λοιπόν, Κέβη, νὰ λέγῃς εἰς τὸν Εὐήνον καὶ διαβίβασε τοὺς χαιρετισμούς μου (ἢ : πέρ του νὰ ὑγίαινη) (= **ἐρωῶσθαι**) καί, ἂν εἶναι σῶφρων, νὰ με ἀκολουθῇ, ὅσον τὸ δυνατόν τὸ ταχύτερον. Θὰ ἀναχωρήσω δέ, καθὼς φαίνεται, σήμερον· διότι (ἔτσι) διατάσσουν οἱ Ἀθηναῖοι.

Καὶ ὁ Σιμμίας εἶπε (ποῖον εἶναι) αὐτό, τὸ ὁποῖον συνιστᾷς, Σωκράτη, εἰς τὸν Εὐήνον. Διότι πολλὰς φορὰς (= **πολλὰ**) ἕως τώρα (= **ἤδη**) ἔχω συναντήσῃ τὸν ἄνδρα. Ἀπὸ ὅσα λοιπόν (= **ἐξ ὧν οὖν**) ἐπάνω—κάτω (= **σχεδόν**) ἐγὼ ἔχω ἀντιληφθῆ (= **ἤσθημαι**), κατ' οὐδένα τρόπον (= **οὐδ' ὀπωσιούν**) θὰ ὑπακούσῃ εἰς σέ (= **πείσειται σοι**), ὅσον ἔξαρχαται ἀπὸ τὴν θέλησίν του (= **ἐκὼν εἶναι**).

— Καὶ πῶς λοιπόν (= **τί δαί**) ; εἶπεν αὐτὸς (= **ἦ δ' ὅς**), δὲν εἶναι φιλόσοφος ὁ Εὐήνος ;

— (Εἶναι), ἐγὼ τοῦλάχιστον νομίζω, εἶπεν ὁ Σιμμίας.

— Ὁρισμένως λοιπόν (= **τοίνυν**) θὰ θελήσῃ καὶ ὁ Εὐήνος καὶ πᾶς

(ἄλλος), ὅποιος μετέχει (= **διω μέτεσιν**) τῆς φιλοσοφίας (= **τούτου τοῦ πράγματος**) κατ' ἀξίαν (= **ἀξίως**). Ἴσως ὅμως δὲν θὰ ἀσκήσῃ βίαν κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ του (ἢ: δὲν θὰ αὐτοκτονήσῃ)· διότι λέγουν ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται. Καὶ συγχρόνως (= **ἅμα**), ἐνῶ ἔλεγεν αὐτά, κατεβίβασε (= **καθ' ἤκε**) τὰ σκέλη (ἀπὸ τὸ κρεββάτι) εἰς τὸ δάπεδον (= **ἐπὶ τῆν γῆν**) καὶ μὲ τὴν στάσιν αὐτὴν πλέον (= **οὔτω; ἤδη**) καθήμενος ἐξηκολούθει τὴν συζήτησιν εἰς τὸ ἐξῆς (= **διελέγετο τὰ λοιπὰ**).

Ἡρώτησε λοιπὸν αὐτὸν ὁ Κέβης Σωκράτη, πῶς ἐννοεῖς (= **λέγεις**) αὐτό, τὸ νὰ μὴ ἐπιτρέπεται δηλαδὴ νὰ ἀσκήσῃ κανεὶς βίαν κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ του, καὶ ὅμως (= **δὲ**) νὰ θέλῃ ὁ φιλόσοφος νὰ ἀκολουθῇ τὸν ἀποθνήσκοντα;

— Πῶς λοιπὸν, Κέβη; Δὲν ἔχετε διδαχθῆ καὶ σὺ καὶ ὁ Σιμμίας ἐπὶ τῶν τοιούτων (ζητημάτων), ἐνῶ ἔχετε χρηματίσει μαθηταὶ τοῦ Φιλολάου;

— Τίποτε βέβαια τὸ σαφές (δὲν ἔχομεν διδαχθῆ), Σωκράτη.

— Ἄλλ' ὅμως καὶ ἐγὼ ἐξ ἀκοῆς ὁμιλῶ περὶ αὐτῶν· αὐτὰ λοιπὸν βέβαια, τὰ ὁποῖα κατὰ τύχην ἔχω ἀκούσει εὐχαρίστως [= **οὔδεις φθόβος (ἔστι)**] θὰ (τὰ) εἶπω (ἢ: οὔδεις λόγος νὰ μὴ τὰ εἶπω). Καθ' ὅσον μάλιστα (= **καὶ γὰρ**) ἴσως ὅλως ἐξαιρετικῶς (= **μάλιστα**) πρόπει, ἐφ' ὅσον πρόκειται (= **μέλλοντα**) νὰ ἀποδημήσω πρὸς τὰ ἐκεῖ, καὶ νὰ ἐξετάζω λεπτομερῶς (= **διασκοπεῖν**) καὶ νὰ διηγοῦμαι ὑπὸ μορφῆν μύθου περὶ τῆς ἀποδημίας (καὶ παραμονῆς) εἰς τὸν Ἄδην (= **τῆς ἐκεῖ**), κατὰ ποῖον τρόπον φανταζόμεθα ὅτι εἶναι αὐτή. Ἄλλως τε (= **γὰρ**) τί ἄλλο θὰ μποροῦσε κανεὶς καὶ νὰ κάμῃ εἰς τὸ χρονικὸν διάστημα μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου;

Γραμματικά — Σημασιολογικά:

φράζε προστ. ἐν. τοῦ **φράζω**=λέγω. **ἐρρωσθαι** ἀπαρ. παθ. παρακ. τοῦ **ρῶννμαι** (=εἶμαι εὐρωστος, ἐνδυναμοῦμαι), ρωσθήσομαι, ἐρρώσθην, ἔρρωμαι (προστ. **ἔρρωσο**=ὕγιαινε), ἐρρώμην. **ὡς** ἐπιτείνει τὸ **τάχιστα** ἐπίρρ. ὑπερθ. βαθ. (θετ. **ταχέως** συγκρ. **θῦττον**). **ἄπειμι** μέλλ. τοῦ **ἀπέρχομαι**. **ἔοικε** παρακ. μέ σημ. ἐν. τοῦ **ἔοικα**=εἶμαι ὁμοιος, ὁμοιάζω. **τῆμερον** ἀρχαιότερος ἀττικὸς τύπος=σήμερον. **παρακελεύει** β' ἐν. πρόσ. ἐν. μέσης. **πολλὰ** ἐπίρρηματικῆς σημ.=πολλάκις. **ἐντετύχηκα** παρακ. τοῦ **ἐντυγχάνω**. **ἦσθημαι** παρακ. τοῦ ἀποθετ. **αἰσθάνομαι**. **οὐδ' ὄπωπτιοῦν** (ἐπίρρ.)=οὐδαμῶς. **ἐκὼν, ἐκοῦσα, ἐκὼν** ἐπίθ.=μὲ τὴν θέλησιν, ἐκούσιως. **πέισται** μέλλ. τοῦ **πέιθομαι**. **δαί** (ἄλλος τύπος τοῦ **δῆ**) εὐχρηστος εἰς τοὺς διαλόγους μετ' ἐρωτηματικὰς λέξεις δηλῶν ἐκπληξιν καὶ περιέργεαν. **ἦ δ' ὅς γ' πρόσ.** παρατ. τοῦ ποιητικοῦ ρήμ. **ἦ μὲ**=λέγω Λατ. *inquam* ἢ αἰο' σύνηθες τὸ α' πρόσ. **ἦν δ' ἐγὼ**=εἶπον ἐγὼ ἢ τὸ γ' πρόσ. **ἦ δ' ὅς**=εἶπεν ἐκεῖνος ἢ **ἦ δ' ἦ**=εἶπεν ἐκείνη. **ἐθελήσει** μέλλ. τοῦ **θέλω**. **ὄτω**=ῶτινι δοτ. ἐν. ἀναφ. **ὄστις, ἦτις, ὄ.τι, βιάσεται** μέλλ. τοῦ **βιάζομαι**. **ἔμαυτόν**=ἀσκῶ βίαν κατ' ἑμαυτοῦ, αὐτοκτονῶ. **καθ' ἤκε** ἀόρ. β' τοῦ **καθίημι**=καταβιβάζω. **καθέξομαι** (παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζογράφοις)=πηγαίνω νὰ καθίσω, κάθημαι. **ἦζετο** μέσ. ἀόρ. β' ἐνεργ. σημ. τοῦ **ἔρωτῶ**. **ἐπεσθαι** ἀπαρ. μ. ἐν. τοῦ **ἔπομαι** (=ἀκολουθῶ), ἐπίπομην, ἔψομαι, ἐσπόμην. **ἀκηκόατε** παρακ. τοῦ **ἀκούω**. **συγγεγονότες** μετ. παρακ. τοῦ **συγγίγνομαι**. **ἐκεῖσε** τοπικὸν ἐπίρρ. **διασκοπῶ**=ἐξετάζω λεπτομερῶς. **μυθολογῶ**=διηγοῦμαι ὑπὸ μορφῆν μύθου. **οἶμαι** καὶ **οἶμαι** (=νομίζω, φαντάζομαι), **ῶμην** καὶ **ῶμην**, οἶσομαι **ῶήην**. **ποιοῖ** εὐκτ. ἐν. τοῦ **ποιῶ**.

Συντακτικά — Αισθητικά :

ταῦτα—*Εὐήην* ἄντικ. τοῦ *φράζει*. *ἐρρῶσθαι—διώκειν* τελ. ἄπαρ. ἐξαρτώμενα ἐκ τοῦ *φράζει* ἔχοντος ἐφετικὴν σημ. *ἂν σωφρονῆ* (ὑπόθ.)+*φράζει ἐρρῶσθαι καὶ διώκειν* (ἀπόθ.) ὑποθ. λόγος δ' εἵδους δηλῶν τὸ προσδοκώμενον. *ὡς ἔοικε* ἀναφ. τροπ. πρότ. *κελεύουσι* δηλ. *ἀπιέναι. οἶον τοῦτο* (βραχυλογία) ἄντι : *οἶόν ἐστι τοῦτο, ὃ παρακελεύει. πολλὰ* ἐπιρρ. διορ. χρόνου. *τῷ ἀνδρὶ* ἄντικ. τοῦ *ἐντετύχηκα. ἐξ ὧν* ἐμπρόθ. διορ. συμφωνίας. *ὄπωσιον* ἐπιρρ. διορ. τρόπου. *σοι* ἄντικ. τοῦ *πεῖσεται. ἐκῶν* (κατηγ). *εἶναι* τὸ ἄπαρ. τίθεται ἀπολύτως, ἠδύνατο δὲ καὶ νὰ παραλειφθῆ (πρβλ. τὸ κατὰ τοῦτον εἶναι, ἐμοὶ δοκεῖν, ὡς ἔπος εἰπεῖν κ.λ.π.). οὐ φιλόσοφος ἔνν. *ἐστι. ἐμοιγε δοκεῖ* ἔνν. *φιλόσοφον εἶναι τὸν Εὐήηνον. ὄψω... μέτεστιν* ἀναφ. πρότ. (τὸ ρ. συντάσσεται μετὰ δοτικῆς προσωπικῆς (ὄψω) καὶ γενικῆς τοῦ πράγματος (πράγματός). *ἅμα* συναπτεόν πρὸς τὴν χρόν. μετ. *λέγων*, διότι δηλοῦται συγχρονισμὸς ἐνεργειῶν ρῆμ. καὶ μετ. *ταῦτα* σύστοιχον ἄντικ. *καθεζόμενος* χρόν. μετ. *τὰ λοιπὰ* ἐπιρρ. σημ. χρόνου. τὸ μὴ *θεμιτὸν εἶναι... ἐθέλειν* δὲ... ἐπεξηγήσεις τοῦ *τοῦτο. βιάζεσθαι—ἐθέλειν* ὑποκ. τῆς ἀπροσ. φράσ. *μὴ θεμιτὸν εἶναι. ἐπεσθαι* τελ. ἄπαρ. ἐκ τοῦ *ἐθέλειν* ἐξαρτ. *τὸν φιλόσοφον* ὑποκ. τοῦ *ἐπεσθαι. τῷ ἀποθνήσκοντι* (ἐπιθ. μετ.) ἄντικ. *συγγεγονότες* ἔνδοτ. μετ. *Φιλόλαω* ἄντικ. τῆς μετ. *οὐδὲν σαφές* ἔνν. *ἀκηκόαμεν. ἀκηκῶς* κατηγ. μετ. ἐξαρτ. ἐκ τοῦ *τυγχάνω. οὐδεὶς φθόνος* ἔνν. *ἐστι* (σχῆμα λιτότητος)=*εὐχαρίστως. καὶ* ἐπιτείνει τὸ *μάλιστα. μέλλοντα* αἰτιολ. μετ. *ἀποθμῆν* ἄντικ. τῆς μετ. *διακοπεῖν—μυθολογεῖν* ὑποκ. τοῦ ἀπροσ. *πρέπει. ποίαν... εἶναι* πλαγία ἔρωτ. πρότ. *εἶναι* ἄντικ. (εἰδ. ἄπαρ). *αὐτῆν* ὑποκ. *ποίαν τινα* κατηγ. *τί... χρόνῳ* εὐθεῖα ἔρωτ. πρότ. *ἂν... ποιοῖ* δυνητ. εὐκτ.

Πραγματικά :

διώκειν ἐμὲ ὁ Σωκρ. δὲν συνιστᾷ αὐτοκτονίαν εἰς τὸν Εὐήηνον, ὡς κακῶς ἔννοοῦν ὁ Σιμμίας καὶ ὁ Κέβητος, ἀλλὰ τὴν λύσιν καὶ τὸν χωρισμὸν τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος ὡς μελέτημα τῶν ὀρθῶς φιλοσοφούντων (πρβλ. Κεφ. 12 *Λύειν δέ γε αὐτὴν...*). *τούτου τοῦ πράγματος* δηλαδὴ τῆς φιλοσοφίας. *καθῆκε τὰ σκέλη* ἢ σεμνὴ αὐτὴ κίνησις εἶναι δηλωτικὴ τῆς σοβαρότητος τοῦ θέματος. *Φιλόλαος* Πυθαγόρειος φιλόσοφος, πρεσβύτερος τοῦ Σωκράτους, ἐκ Κρότωνος ἢ Τάραντος καταγόμενος. Λέγεται ὅτι περὶ τὸ 430 π.Χ. μετὰ τὸν διωγμὸν τῶν Πυθαγορείων τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος κατέφυγεν εἰς Θήβας, ὅπου ἐχρημάτισε διδάσκαλος τοῦ Σιμμίου καὶ Κέβητος. Εὐρισκόμενος εἰς Κρότωνα ἴδρυσε θρησκευτικὴν ἀδελφότητα ὑπὸ τὴν προσωνομίαν «*δμακίον*» (ἐντεῦθεν καὶ οἱ μαθηταὶ ἐκαλοῦντο *δμάκιοι*=ὁμοῦ ἀκούοντες), ἧς πλεῖστοι Ἕλληνας ὑπῆρξαν μέλη. Αἱ ἐπιδιώξεις τῆς ἀδελφότητος ἦσαν θρησκευτικαί, ἠθικαί, ἐπιστημονικαὶ καὶ πολιτικαί. Βασικὸν δόγμα αὐτῆς ἦτο ἡ διδασκαλία περὶ μετεμψυχώσεως εἰλημμένην παρὰ τῶν Ὀρφικῶν, ἡ ὁποία ἐπέβαλλε σωματικὴν καὶ πνευματικὴν ὑγείαν, ἠθικότητα καὶ ἐγκράτειαν, ἀποχρῆν σαρκῶν ζῶων καὶ κυάμων (ἐφ' ὅσον ζῆα καὶ φυτὰ ἦσαν ἀδελφὰ μέλη τοῦ ἀνθρώπου), κάθαρσιν τῆς ψυχῆς ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν διὰ τῆς μουσικῆς καὶ γενικῶς βίον εὐκοσμον καὶ ἁρμονικόν, ὡς εὐκοσμον καὶ ἁρμονικόν εἶναι τὸ σύμπαν, ὅπερ πρῶτος ὁ Πυθαγόρας ἀπεκάλεσε «*κόσμον*». Ἐντεῦθεν καὶ ἡ ἰδιαίτερα προσήλωσις καὶ μελέτη ὑπὸ τῶν Πυθαγορείων τῶν μαθηματικῶν, τῆς κοσμολογίας καὶ τῆς μουσικῆς. Ὡς θὰ ἴδωμεν δὲ κατωτέρω, τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι φυλακὴ τῆς ψυχῆς, ἡ ὁποία, ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ τῆς τελειότητος τῆς, ἐπανέρχεται εἰς τὴν ζωὴν ἐγκλεισμένη εἰς σώματα ἄλλων ἀνθρώπων, ζῶων καὶ φυτῶν ἀκόμη. Ἀλλὰ καὶ ἡ ψυχὴ κατὰ τοὺς Πυθαγορείους ἐθεωρεῖτο ἁρμονία. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀνθρώπινος βίος κατ' αὐτοὺς περιελάμβανε μόνον τὸ ἥμισυ τοῦ κύκλου, κατ' ἀνάγκην τὸ ἕτερον ἥμισυ κατεῖχεν ἡ ψυχὴ κειμένη ἐκτὸς τοῦ κόσμου τούτου, ἵνα ὀλοκληρωθῆ ἡ ἁρμονία. Ἐκ τινῶν χωρίων τοῦ Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους καὶ τινῶν ἀποσπασμάτων ἀποδιδομένων-εἰς τὸν Φιλόλαον δυνάμεθα νὰ μορφώ-

σωμαι γνώμην περί τοῦ Πυθαγορισμοῦ. Τὸ Κοπερνίκειον σύστημα στηρίζεται εἰς τὴν δοξασίαν τοῦ Φιλολάου, καθ' ἣν ἡ γῆ καθ' ἑκάστην ἡμέραν σημειώνει μίαν περιστροφήν περί τὸν ἄξονά της καὶ καθ' ἑκάστον ἔτος μίαν ὁμοίαν περιστροφήν περί τὸ κεντρικόν πῦρ, ὅπερ ἀποτελεῖ τὸ κέντρον τοῦ σύμπαντος. Λέγεται μάλιστα ὅτι ὁ Πλάτων κατὰ τὴν εἰς Ἱταλίαν μετάβασίν του ἠγόρασε παρὰ τῶν συγγενῶν τοῦ Φιλολάου ἀντὶ τῆς ἀδρότατης τιμῆς τῶν 100 μῶνν τὸ σύγγραμμά του «Κόσμος, Φύσις, Ψυχὴ» διδασχθεὶς οὕτω τὰς Πυθαγορείους δοξασίας, περί τῶν ὁποίων ἀμυδρὰ καὶ ἀόριστον ἰδέαν εἶχε σχηματίσει ἀκούων ὁ Σωκράτης. *οὐδὲν σαφές* ἢ διδασκαλία τῶν Πυθαγορείων ἐγένετο διὰ συμβολικῶν ἀποφθεγμάτων, δι' αἰνιγματῶδων κανόνων καὶ παραγγελμάτων, τὰ ὁποῖα ἠκολούθει σιωπῇ, ἵνα οὕτω ἀσκηθῆ ὑποβολὴ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν (πρβλ. τὸν μυστικισμὸν τῶν Ἐλευσινείων μυστηρίων ὡς καὶ τὴν ἐχεμύθειαν τῶν σημανερῶν Τεκτονικῶν στοῶν). Ἴδοῦ ἓν χαρακτηριστικὸν αἰνιγματῶδες ἀπόφθεγμα: «*ἐν ὀδῷ μὴ σχίζε ξύλα*», δηλ. *μὴ σχίζε καὶ τέμνε τὸν βίον*, ὡς ἀναφέρει ὁ ἐρμηνευτὴς Ὀλυμπιόδωρος. *μυθολογεῖν* ὅπου ἡ διαλεκτικὴ εἶναι ἀνεπαρκής, ἐπιστρατεύεται ἡ παράδοσις καὶ ἡ μυθολογία. Οἱ περὶ Αἰσώπου μῦθοι καὶ ἡ ἀπορία τοῦ Εὐήνου ἀποτελοῦν ἐξ ἐπόψεως τεχνικῆς σπουδαῖον στοιχεῖον τῆς μελλούσης νὰ διεξαχθῆ φιλοσοφικῆς συζητήσεως. *ἐν τῷ μέτρῳ ἡλίου δυσῶν χρόνῳ* ὅπως ἡ ταφὴ τῶν νεκρῶν ὤφειλε νὰ γίνῃ πρὸς τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, ἵνα μὴ μianθῶσιν αἱ ἄκτινες αὐτοῦ, οὕτω καὶ ἐν Ἀθήναις ἡ θανατικὴ ἐκτέλεσις, ὡς πράξις ἐναγῆς, ἀπηγορεύετο ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας.

Νόημα :

Μετὰ τὰς ἐξηγήσεις, τὰς ὁποίας ἔδωσεν ὁ Σωκράτης, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν περὶ τὴν μουσικὴν ἐν τῇ φυλακῇ ἀπασχολήσιν του, παρακαλεῖ τὸν Κέβητα νὰ διαβιβάσῃ τοὺς χαιρετισμούς του εἰς τὸν Εὐήνον καὶ ταυτοχρόνως τὴν σύστασιν, ὅπως ἐκεῖνος τὸ ταχύτερον τὸν ἀκολουθήσῃ εἰς τὸν θάνατον. Ἡ σύστασις ὅμως αὕτη προεκάλεσε τὴν ἐπέμβασιν τοῦ Σιμμίου παρατηρήσαντος ὅτι, ἐξ ὅσων τοῦλάχιστον ὁ ἴδιος γνωρίζει, οὐδέποτε ὁ Εὐήνος θὰ ἠκολούθει μίαν τοιαύτην συμβουλήν. Μετὰ δὲ τὴν διευκρίνισιν τοῦ Σωκρ. ὅτι, ἐὰν ὁ Εὐήνος εἶναι ὄντως φιλόσοφος, θὰ συμμορφωθῆ πρὸς αὐτήν, χωρὶς νὰ φθάσῃ μέχρι τῆς αὐτοκτονίας, διότι τοῦτο δὲν εἶναι θεμιτόν, ἀρχεται ἡ συζήτησις. Ἡδὴ ὁ Κέβης προβάλλει τὴν ἐξῆς ἀπορίαν: Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ συμβιβασθῆ ἡ ἀπαγόρευσις τῆς αὐτοκτονίας μὲ τὴν ἀπαιτήσιν τοῦ φιλοσόφου νὰ ἀκολουθήσῃ εἰς τὸν θάνατον τὸν ἀποθνήσκοντα; Ἐπειδὴ δὲ κατόπιν ἐρωτήσεως τοῦ Σωκρ. ὁ Σιμμίας καὶ ὁ Κέβης, μολοντί μαθηταὶ τοῦ Φιλολάου, οὐδὲν σχετικὸν ἐπ' αὐτῶν γνωρίζουν, ἀναλαμβάνει εὐχαρίστως τὴν διεξαγωγὴν τῆς συζητήσεως ὁ Σωκρ. κατὰ τὸ ὑπολειπόμενον μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου διάστημα σχετικῶς μὲ τὴν εἰς τὸν Ἄδην ἀποδημίαν.

Περίληψις :

1. Ὁ Σωκρ. παρακαλεῖ τὸν Κέβητα νὰ διαβιβάσῃ εἰς τὸν Εὐήνον τὰς ἐξηγήσεις του ἐν σχέσει πρὸς τὴν περὶ τὴν μουσικὴν ἀπασχολήσιν του, τοὺς χαιρετισμούς του καὶ τὴν συμβουλήν ταχεῖς ἀκολουθήσεώς του εἰς τὸν θάνατον ἄνευ αὐτοχειρίας. 2. ἡ παρατήρησις τοῦ Σιμμίου. 3. ἡ γνώμη τοῦ Σωκρ. 4. ἡ ἀπορία τοῦ Κέβητος ἐπὶ τῆς συστάσεως πρὸς τὸν Εὐήνον καὶ 5. ἡ προθυμία τοῦ Σωκρ. νὰ διεξαγάγῃ ἐπ' αὐτοῦ συζήτησιν.

ΚΕΦ. 6 — Διατὶ λοιπὸν τέλος πάντων λέγουν ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτετοραμμένον νὰ φονεῖν (κανεῖς) ὁ ἴδιος τὸν ἑαυτὸν του, Σωκράτης; Διότι ἐγὼ τοῦλάχιστον μέχρι τοῦδε, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀκριβῶς σὺ πρὸ ὀλίγου (= *νῦν δὴ*) ἠρώτησες, καὶ ἀπὸ τὸν Φιλόλαον (τὸ) ἤκουσα, καθ' ὃν χρόνον ἐξοῦσε κοντὰ μας, τώρα πλέον ὅμως (τὸ) ἔχω ἀκούσει) καὶ ἀπὸ μερικῶν ἄλλους, ὅτι δὲν πρέπει νὰ κάμνῃ (κανεῖς) αὐτό· τίποτε ὅμως ἀκριβῆς δὲν ἔχω ἀκούσει περὶ αὐτῶν ἀπὸ κανένα ποτὲ ἕως τώρα.

—Πρέπει(=*χρῆ*) ὅμως νὰ ἔχῃς προθυμίαν (πρὸς συζήτησιν) (= *προθυμείσθαι*), εἶπεν (ὁ Σωκράτης). Διότι ἴσως (= *τάχα*) θέλεις διδαχθῆ καὶ (περὶ αὐτῶν). Ἴσως ὅμως θὰ σοῦ φανῆ παράδοξον, διότι (= *εἰ*) ἡ ἀπαγόρευσις τῆς αυτοκτονίας (= *τοῦτο*) μόνη ἐξ ὄλων γενικῶς τῶν ἄλλων (πραγμάτων) εἶναι ἀπλοῦν (πρᾶγμα) (ἢ: οὐδεμίαν ἐξαίρεσιν παρουσιάζει) καὶ οὐδέποτε ἐμφανίζεται (διαφορετικῶν) εἰς τὸν ἀνθρωπο-
πον (ἢ: γεννᾶ ἀπορίας εἰς τὸν ἀνθρωπον), ὅπως ἀκριβῶς καὶ τὰ ἄλλα (ἐμφανίζονται), καὶ μάλιστα (= *καὶ*) ἐνίστε (= *ἔστιν ὅτε*) εἰς ὄσους εἶναι προτιμότερον νὰ ἀποθάνουν παρὰ νὰ ζοῦν· εἰς ὄσους δὲ (εἶναι) προτιμότερον νὰ ἀποθάνουν, ἴσως σοῦ φαίνεται παράδοξον, διότι (= *εἰ*) εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους εἶναι ἀσεβὲς [= *μὴ ὀσιόν (ἔστι)*] νὰ εὐεργετοῦν (= *εὖ ποιεῖν*) οἱ ἴδιοι (= *αὐτοὺς*) τοὺς ἑαυτοὺς των, ἀλλὰ πρέπει νὰ περιμένουν (κάποιον) ἄλλον ὡς εὐεργέτην.

Καὶ ὁ Κέβης, ἀφοῦ ἐγέλασεν ἤθεμα δι' αὐτά, εἶπεν, ἀναφωνήσας (= *εἰπὼν*) εἰς τὴν διάλεκτον τοῦ τόπου του (= *τῆ αὐτοῦ φωνῆ*)· «γὰρ ὄνομα τοῦ Διὸς (ἢ: ἃς εἶναι μάρτυς μου ὁ Ζεὺς)»

—Καὶ πράγματι (= *γὰρ*), ἐξηκολούθησεν (= *ἔφη*) ὁ Σωκράτης, ἐκ πρώτης ὄψεως βέβαια (= *οὕτω γε*) ἤθελε φανῆ (= *δόξειεν ἂν*) ὅτι εἶναι παράλογον (αὐτό)· καὶ ὅμως δὲν (= *οὐ μέντοι*) (εἶναι παράλογον), ἀλλ' ἀπεναντίας ἔχει σοβαρὰν (= *τινὰ*) δικαιολογίαν. Τὸ ἐπιχείρημα (= *ὁ λόγος*) μὲν λοιπόν, τὸ ὁποῖον λέγεται περὶ αὐτῶν εἰς τὰς ἀπορρήτους διδασκαλίας (= *ἐν ἀπορρήτοις*), ὅτι δηλαδὴ (ἡμεῖς) οἱ ἀνθρώποι εὐρισκόμεθα τρόπον τινὰ ὑπὸ φροῦρησιν (= *ἐν τινι φρουρᾷ*) καὶ δὲν πρέπει δὲ (= *δὴ*) νὰ ἐλευθερώη (κανεῖς) τὸν ἑαυτὸν του ἀπὸ αὐτὴν οὔτε καὶ νὰ δραπετεύη, μοῦ φαίνεται (ὅτι εἶναι) καὶ πολὺ σοβαρὸν (= *μέγας τέ τις*) καὶ δύσκολον (= *οὐ ῥάδιος*) νὰ συλλάβωμεν τὸ ὅλον νόημά του (= *διυδεῖν*)· παρ' ὅλ' αὐτὰ ὅμως (= *οὐ μέντοι ἀλλά*), Κέβης, τὸ ἐξῆς τοῦλάχιστον (= *γε*) μοῦ φαίνεται ὅτι καλῶς ἔχει διατυπωθῆ (= *εὖ λέγεσθαι*) τὸ ὅτι δηλαδὴ οἱ θεοὶ εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι μεριμνοῦν δι' ἡμᾶς καὶ ὅτι ἡμεῖς οἱ ἀνθρώποι εἴμεθα ἐν ἀπὸ τὰ πλάσματα τῶν θεῶν. Ἡ μήπως σὺ δὲν ἔχεις τὴν αὐτὴν γνώμην;

—Τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχω καὶ ἐγώ, ἀπαντᾷ ὁ Κέβης.

—Ἐπομένως (= *οὕκοῦν*), εἶπεν ἐκεῖνος (ὁ Σωκρ.) (= *ἦ δ' ὅς*), καὶ σύ, ἂν ἐν (= *εἴ τι*) ἐκ τῶν ἰδικῶν σου πλασμάτων ἤθελε φονεύσει (= *ἀποκτινύοι ἂν*) μόνον του (= *αὐτό*) τὸν ἑαυτὸν του ἀνευ ἰδικῆς σου ὑποδείξεως (= *μὴ σημήναντός σου*), ὅτι θέλεις νὰ ἀποθάνῃ αὐτό, ἤθελες ἐξοργισθῆ κατ' αὐτοῦ (= *χαλεπαίνεις ἂν αὐτῷ*) καί, ἐὰν ἠδύνασο νὰ ἐπιβάλλῃς κάποιαν τιμωρίαν, ἤθελες τιμωρήσει (αὐτό);

—Βεβαίωτατα (= *πάνν γε*), ἀπήντησεν (ὁ Κέβης).

—Ἴσως λοιπόν μετὰ τὴν λογικὴν αὐτὴν σειρὰν (= *ταύτη*) δὲν (εἶναι) παράλογον νὰ μὴ εἶναι ὀρθὸν (= *μὴ δεῖν*) νὰ φονεύῃ (κανεῖς) πρωτότερα τὸν ἑαυτὸν του, προτοῦ ὁ θεὸς ἀποστείλῃ μίαν ἀφευκτον μοῖραν (= *ἀνάγκην*), ὅπως ἀκριβῶς (ἀπέστειλε) καὶ τὴν παρουσιαζομένην δι' ἐμὲ σήμερον.

Γραμματικά · Σημασιολογικά.— *ἀποκτινύομαι* ἀπαρ. ἐν. τοῦ *ἀποκτινύμι* (σύνηθες παρὰ Πλάτωνι) ἢ *ἀποκτείνω* (σύνηθες παρὰ τοῖς

'Αττ. πεζογράφοις)=φονεύω. ἤρου β' πρόσ. μ. άορ. β' (=ἠρόμην) τοῦ ἐρωτῶ. διητᾶτο καὶ ἐδιητᾶτο μέσ. παρατ. τοῦ διαιτῶμαι (=διάγω κατά τινα τρόπον, ζῶ), διητῶμην καὶ ἐδιητῶμην, διαιτήσῃμαι, διητησάμην καὶ ἐδιητησάμην, ἐδιητήθην, δεδιήτημαι. δέοι εὐκτ. ἐνεστ. τοῦ ἄπροσ. δεῖ. ἀήκῃα (ἀττικὸς ἀναδιπλ.) παρακ. τοῦ ἀκούω. προθυμείσθαι ἄπαρ. μ. ἐν. τοῦ προθυμέομαι-οὔμαι=δεικνύω προθυμίαν, ἔχω ὄρεξιν. τάχα (ἐκ τοῦ ταχῆς) ἐπίρρ.=ταχέως, ἴσως. ἀκούσαις εὐκτ. άορ. α' τοῦ ἀκούω. φανεῖται μέλλ. τοῦ φαίνομαι. ἀπλοῦς=εἷς μόνος, φυσικὸς, ἀπολύτως ἀληθής, οὐχὶ μεικτός, ἄνευ ἐξαιρέσεως. ἔστιν ὅτε (ἐπιρρημ. σημ.)=ἐνίστε (πρβλ. ἔστιν ὅς=κάποιος). βέλτιον οὐδ. συγκρ. βαθμ. τοῦ ἀγαθός. τεθνά- ναι ἄπαρ. παρακ. τοῦ ἀποθνήσκω (παρακ. τεθνήκα, -κας, -κς, τεθνά- μεν, τεθνάτε, τεθνάσι, εὐκτ. τεθναίην, προστ. τεθναθι, μετ. τεθναώς, ὦσα, ὡς (καὶ ὅς κατά τὰ οὐδέτ.). ζῆν ἄπαρ. ἐν. τοῦ ζῶ, ἔζων, βιώσομαι, ἔβιον, βεβίωκα, ἐβεβίωκειν. εὖ ποιῶ=εὐεργετῶ (εὖ πάσχω=εὐεργετοῦ- μαι). ἡρέμα ἐπίρρ. τροπικόν. ἴτω (κατά τὴν Βοιωτικὴν διάλεκτον καὶ Ἀτ- τικῶς ἴστω προστ. τοῦ οἶδα)=ἄς γνωρίζη, ἄς εἶναι μάρτυς μου. φωνή- τοπικὴ διάλεκτος. δόξειεν (αἰολ. τύπ) καὶ Ἀττ. δόξαι εὐκτ. άορ. τοῦ δοκεῖ. ἀπόροτος=ἀπηγορευμένος, ὁ μὴ λεγόμενος, μυστικὸς. ἀποδιδράσκω= δραπτεῦω. ῥάδιος (=εὐκόλος), ῥάων, ῥᾶστος. διδεδῖν ἄπαρ. άορ. β'. (=διεῖδον) τοῦ διοράω-ῶ=κατανοῶ πλήρως, συλλαμβάνω τὸ ὅλον νόημα. ἡ δ' ὅς=εἶπεν ἐκεῖνος. ἐαυτὸ οὐδ. αὐτοπαθ. ἀντ. ἀποκτιννύοι εὐκτ. ἐν. τοῦ ἀποκτιννύμι. σημήνατος μετ. άορ. τοῦ σημαίνω βούλει β' πρόσ. ἐν. τοῦ βούλομαι. χαλεπαίνεις εὐκτ. ἐν. τοῦ χαλεπαίνομαι=ὀργίζομαι. τιμωροῖο εὐκτ. ἐν. τοῦ τιμωροῦμαι=τιμωρῶ. ταύτη δοτικοφανές τροπ. ἐπίρρ. ἐπι- πέμψη ὑποτ. άορ. τοῦ ἐπιπέμπω=ἀποστέλλω.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚᾶ - Αἰσθητικᾶ.— κατά τὶ ἐμπροθ. διορ. αἰτίου. οὐ θεμιτὸν εἶναι ἀντικ. (εἰδ. ἄπαρ.) ἐκ τοῦ φασί' ἐξαρτῶμαι. ἀποκτιννύναι ὑποκ. τῆς ἄπροσ. φράσ. θεμιτὸν εἶναι. ὅπερ...ἤρου ἀναφ. πρότ. ὡς α' ἀντικ. τοῦ ἤκουσα. Φιλολάου β' ἀντικ. ὅτε...διητᾶτο χρον. πρότ. ἄλλων τινῶν ἀντικ. τοῦ ἐννοουμένου ἤκουσα. ὡς...ποιεῖν εἰδ. πρότ. κατ' εὐκτ. ὡς ἐξαρτῶμαι. ἐκ τοῦ ἤκουσα (ἰστορ. χρόν.). ποιεῖν ὑποκ. τοῦ δέοι. ἡ σύντ. οὐδὲν σαφές περὶ αὐτῶν οὐδενός (ἀντικ.) πῶποτε ἀήκῃα. προθυμείσθαι ὑποκ. τοῦ χεῖ. θαυμαστὸν κατηγ. σοι δοτ. προσωπ. εἰ...ἔστιν καὶ τυγχά- νει αἰτιολ. πρότ. ὑποθετικῶς εἰσαγομένη, διότι ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ θαυμα- στὸν φαίνεται ὡς ψυχικὸ ἄθροισμα σημαντ. τοῦτο μόνον δηλ. τὸ μὴ θεμι- τὸν εἶναι ἐαυτὸν βιάζεσθαι ὑποκ. ἀπλοῦν κατηγ. τῶν ἄλλων γεν. διαφρ. τῷ ἀνθρώπῳ δοτ. προσωπ. ὡσπερ καὶ τᾶλλα (ὑποκ. ἀττ. σύντ.) ἐννοεῖται τυγχάνει. καὶ οἷς (δοτ. προσ.) βέλτιόν (ἔστι) ἀναφ. πρότ. τεθνάσαι (ὑποκ. α' ὅρος συγκρ.) ἢ ζῆν (ὑποκ. β' ὅρος συγκρ.) οἷς (δοτ. προσ.) δὲ βέλ- τιόν (ἔστι) τεθνάσαι (ὑποκ. εἰ...ποιεῖν αἰτιολ. πρότ. εἰσαγομένη ὑποθε- τικῶς (ἰδὲ ἀνωτέρω). τοῖς ἀνθρώποις*δοτ. προσωπ. εὖ ποιεῖν ὑποκ. τῆς ἄπροσ. φράσ. οἷσιν (ἔστι). αὐτοῦς ὑποκ. ἐαυτοῦς ἀντικ.περιμένειν ὑποκ. τοῦ δεῖ. ἄλλον ἐπιθ. διορ. εὐεργέτην ἀντικ. ἐπιτελάσας χρον.μετ. τῇ φωνῇ δοτ. ὀργανικῇ. ἄλογον εἶναι ἀντικ. (εἰδ. ἄπαρ.) τοῦ δόξειεν ἂν ὡς ὑποκ. ἐννοεῖται τὸ τοῦτο δηλ. τὸ μὴ ὅποιον εἶναι. οὐ μέντοι ἐννοεῖται ἄλογόν ἔστι. τινὰ λόγον λιτότης=λόγον σοβαρόν. ὡς ἔν τινι φρουρᾷ... ἐπεξήγησις τοῦ λόγος. λύσι.—ἀποδιδράσκειν ὑποκ. τοῦ δεῖ. ὡς ὑποκ. τῶν ἄπαρ. ἐνν. τὸ τινὰ μέγας—οὐ ῥάδιος (σχήμα λιτότητος) κατηγ. τοῦ λόγος. μοι δοτ. προσωπ. διδεδῖν ἄπαρ. ἀναφορᾶς. τὸδε ὑποκ. τοῦ λέγεσθαι ὑποκ. τοῦ δοκεῖ μοι δοτ. προσωπ. τὸ θεοῦς... ἐπεξήγησις τοῦ τὸδε. θεοῦς ὑποκ. τοῦ εἶναι. ἡμῶν ἀντικ. τοῦ ἐπιμελουμένους ἐπιθ. μετ. ἡμῖς ὑποκ. τοῦ εἶναι. τοὺς ἀνθρώπους παράθεσις. ἔν κατηγ. πηγάτων γεν. διαφρ. τοῖς θεοῖς δοτ. προσωπ. κτητικῇ. ἢ σοὶ (δοτ. προσωπ.) οὐ δοκεῖ οὕτως ἐνν. ἔχειν. ἔμοιγε (δοτ. προσωπ.) ἐνν. δοκεῖ οὕτως ἔχειν. ἂν ἀνήκει εἰς τὸ χα- λεπαίνεις ἐπαναλαμβανόμενον λόγῳ τῶν παρεμπεσοῦσων προτ. εἰ ἀπο- κτιννύοι (ὑπόθ.)+χαλεπαίνεις ἂν (ἀπόδ.) ὑπόθ. λόγος γ' εἵδους δηλῶν

ἀπλῆν σκέψιν τοῦ λέγοντος. τῶν κτημάτων γεν. διαίρ. τι ὑποκ. αὐτὸ κα-
τηγ. διορ. *ἑαυτὸ* ἀντικ. *σημήναντος* γεν. ἀπόλυτος ἐνδοτική. σου ὑποκ.
ὅτι βούλει εἰδ. πρότ. αὐτὸ ὑποκ. τοῦ *τεθνάναι* ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ
βούλει ἐξαρτώμ. αὐτῶ ἀντικ. τοῦ *χαλεπαινοῖς*. εἰ ἔχοις (ὑπόθ.) + *τιμωροῖο*
ἄν (ἀπόδ.) ὑπόθ. λόγος γ' εἰδους (ἀπλή σκέψιν τοῦ λέγοντος). *ταύτη*
ἐπιρρ. διορ. τρόπου. *οὐκ ἄλογόν (ἔστι)* ἀπρόσφ. φράσ. δεχομένη ὡς ὑποκ.
τὸ *δεῖν*. *ἀποκτινύναι* ὑποκ. τοῦ *δεῖν*. *πρ' ἄν* ... *ἐπιπέμψῃ* χρον. πρότ.
καθ' ὑποτακτ. λόγω τῆς προηγηθείσης ἀρνήσεως *οὐκ ἄλογον*. *ὥσπερ*... ἐν-
νοεῖται *ἐπέπεμψεν*.

Πραγματικά : *παρ' ἡμῖν* ἐν Θήβαις μετὰ τὸν ἐκ Κάτω Ἰταλίας
διωγμὸν. *τοῦτο μόνον* δηλ. τὴν αὐτοχειρίαν, περὶ ἧς κατωτέρω λέγει ἁ-
πλῶς *τεθνάναι*· κατ' ἄλλους τὸ *τεθνάναι* δὲν ὑποδηλοῖ αὐτοχειρίαν. ἁ-
πλοῦν πάντα τὰ πράγματα ἔχουν δύο ὄψεις, τὴν ἀγαθὴν καὶ τὴν κακὴν,
ἀναλόγως τῆς θέσεώς, τὴν ὁποῖαν λαμβάνει ὁ ἄνθρωπος ἀπέναντι αὐτῶν
καὶ τοῦ προσώπου, τὸ ὁποῖον κρίνει αὐτά. π.χ. ὁ πλοῦτος, ἡ δόξα κλπ.
Ἐπομένως καὶ ὁ θάνατος κατ' ἀναλογίαν δὲν δύναται νὰ ἀποτελέσῃ ἐξαί-
ρεσιν, δηλ. δὲν εἶναι δυνατόν νὰ νοηθῆ μόνον ὡς κακὸν ἢ μόνον ὡς ἀγα-
θόν, ἀλλὰ τὸ συναμφότερον· τὸ ἀντίθετον θὰ ἀπετέλει μοναδικὴν ἐξαίρε-
σιν, πράγμα ἀληθῶς παράδοξον. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ὁ θάνατος δύναται νὰ
ἐκκληφθῆ ὡς ἀγαθόν—τὸ ἀγαθὸν δὲ πρέπει νὰ ἐπιδιώκωμεν— πῶς εἶναι
δυνατὸν νὰ στερηθῶμεν τοῦ δικαίωματος τῆς αὐτοχειρίας, ἡ ὁποία ἄγει
εἰς τὸν θάνατον; ἴτω χρῆσις Βοιωτικῆς διαλέκτου, διότι ὁ Κέβης ἦτο
Θηβαῖος. *οἶος* δηλ. εἰς τοὺς φιλοσόφους. *εὖ ποιεῖν* ἐφ' ὅσον ὁ θάνατος
ἀποτελεῖ ἀγαθόν. ὁ ἐν ἀποροῇ τοῖς λεγόμενος πρόκειται περὶ τῆς ἀπορρή-
του διδασκαλίας τῶν Πυθαγορείων εἰλημμένης ἐκ τῆς τῶν Ὀρφικῶν (τε-
λεταί, μυστήρια κ.λ.π.). Λέγεται ὅτι κατὰ τὴν εἰς Ἄδου μετάβασιν ὁ
Ὀρφεὺς ἀντελήφθη τὰς βασάνους τῶν ψυχῶν καὶ ἐπανελθὼν ἐπεζήτησε
νὰ διαφωτίσῃ τοὺς ζῶντας περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν θὰ ἐξέφευγον τοῦ
κινδύνου, γενόμενος Ἰδρυτῆς τῶν τοιούτων μυστηρίων. Κύριος λοιπὸν σκο-
πὸς τῶν Ὀρφικῶν ἦτο ἡ κάθαρσις τῆς ψυχῆς διὰ τῆς ἐκφυγῆς ἐκ τοῦ σώ-
ματος καὶ ἡ γνῶσις τῆς καθαρᾶς ἀληθείας, πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν ὁποίων ἐ-
πεβάλλετο ἡ ὀργάνωσις εἰς τάγματα, εἰς ἃ πάντες ἐγίνοντο δεκτοὶ διὰ
τῆς μύσεως, ἐνῶν διὰ τοὺς πολλοὺς ἡ διδασκαλία παρέμενεν ἀπόρρητος.
ὡς ἐν φρουρᾷ ἐσόμεν τὸσον οἱ Ὀρφικοί, ὅσον καὶ οἱ Πυθαγόρειοι, ἐθεώ-
ρουν τὸ σῶμα (=σῶμα=σῆμα, τάφος) τάφον τῆς ψυχῆς εἰς τὴν παρούσαν
ζωὴν λόγω τῶν πολλῶν τῆς ἀμαρτιῶν καὶ δεσμῶν αὐτοῦ.

Νόημα : Εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο ὁ Κέβης παρακαλεῖ τὸν Σωκρ. νὰ δώ-
σῃ ἐξηγήσεις, διὰ ποίους δηλ. λόγους ἀπαγορεύεται ἡ αὐτοχειρία, διότι θεω-
ρεῖ ἄσαφῆ τὰ ὅσα παρὰ τῶν Πυθαγορείων ἔχει ἀκούσει. Ὁ Σωκρ. δέχεται
καὶ συνιστᾷ προθυμίαν, διότι πρόκειται νὰ ἀκούσῃ ὁ φίλος τὸν κατὰ σαφές. Δύο
πράγματα λοιπὸν κατὰ τὸν φιλόσοφον φαίνονται παράδοξα : 1) ἡ αὐτοχειρία
εἶναι ἀνίερως πρᾶξις ὅχι μόνον κατὰ τὴν ἀντίληψιν πάντων τῶν ἀνθρώπων,
ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἀντίληψιν αὐτῶν, οἱ ὁποῖοι προτιμοῦν τὸν θάνατον ἀπὸ
τὴν ζωὴν καὶ 2) οἱ προτιμῶντες τὸν θάνατον ἀπὸ τὴν ζωὴν—ἐννοεῖ τοὺς φι-
λοσόφους— δὲν ἐπιτρέπεται νὰ αὐτοκτονοῦν, ἀλλὰ πρέπει νὰ περιμένουν ἕνα
ἄλλον εὐεργέτην. Τὴν παραδοξολογίαν αὐτὴν μὲ γέλωτος συμμερίζεται καὶ ὁ
Κέβης. Ἡδὴ ὁ Σωκράτης προβάλλει τὰς δικαιολογίας· ἀναφέρεται δηλ. εἰς ἐν
ἀπόρρητον λόγιον—προφανῶς τῶν Ὀρφικῶν—, καθ' ὃ οἱ ἄνθρωποι εὐρίσκον-
ται τρόπον τινὰ ὑπὸ φρουρῆσιν καὶ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀποδράσων. Ἐπίσης
τονίζει ὅτι οἱ ἄνθρωποι εἶναι κτήματα τῶν θεῶν, οἱ ὁποῖοι στοργικῶς τοὺς
φρουροῦν. Ἐπομένως ἡ διὰ τῆς αὐτοκτονίας ἀπόδρασις θὰ προεκάλει—καὶ
πολὺ δικαίως— τὴν ὀργὴν καὶ τὴν τιμωρίαν τῶν θεῶν, ὅπως ἀκριβῶς θὰ ἠγα-
νάκτει ὁ κύριος δούλου τινός, ἂν ἔβλεπεν ὅτι ὁ δούλος ἄνευ ἐντολῆς του ἠτο-
κτόνει. Πρέπει ὅθεν νὰ συμπεράνωμεν ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται ἡ αὐτοχειρία, προ-
τοῦ ὁ θεὸς ἀποφασίσῃ, ὅπως ἠδὴ ἀπεφάσισεν παρουσιάσων ὑπὸ μορφήν ἀφεύ-
κτου μοίρας τὴν εἰς θάνατον καταδίξιν τοῦ ἰδίου τοῦ φιλοσόφου.

Περίληψεις : 1. Ὁ Κέβης ζητεῖ σαφεῖς πληροφορίες ἐπὶ τῶν λόγων, οἱ ὅποιοι θεωροῦν ἀνίερν τὴν αὐτοχειρίαν. 2. Αἱ ἐπὶ τῆς αὐτοχειρίας παραδοξολογίαι. 3. Κατὰ τὸν Σωκρ. ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἐπιτρέπεται ἡ αὐτοχειρία, διότι ἡ ψυχὴ ὡς δεσμῶτις τοῦ σώματος δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀποδράσῃ, οἱ δὲ θεοί, τῶν ὁποίων εἶμεθα πλάσματα, μερμνοῦν περὶ ἡμῶν. 4. Ὁ θάνατος τοῦ Σωκρ. ἀποτελεῖ ἐκδήλωσιν τῆς βουλήσεως τῶν θεῶν.

ΚΕΦ. 7.—Ἄλλ' εὐλογον πράγματι (=γε) φαίνεται τοῦτο, εἶπεν ὁ Κέβης. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὅποιον (=δ μέντοι) μόλις πρὸ ὀλίγου (νῦν δὴ) ἔλεγες, τὸ ὅτι δηλαδὴ οἱ φιλόσοφοι μὲ προθυμίαν (=ἐξ-αδίδως) θὰ ἤθελον νὰ ἀποθνήσκουν, αὐτό, Σωκράτη, ὁμοιάζει (=ἔοικε) μὲ ἀνακολουθίαν (=ἀτόπω), εἰς βέβαια στηρίζεται εἰς τὴν λογικὴν (=εὐλόγως ἔχει), ἐκεῖνο τὸ ὅποιον τώρα δὲ ἐλέγομεν, τὸ ὅτι δηλαδὴ καὶ Θεὸς εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὅποιος μερμνᾷ περὶ ἡμῶν καὶ (τὸ) ὅτι ἡμεῖς εἶμεθα πλάσματα ἐκεῖνου. Διότι εἶναι ἀδικαιολόγητον (=οὐκ ἔχει λόγον) τὸ νὰ μὴ ἀγανακτοῦν οἱ φιλόσοφοι (=τοὺς φρονιμωτάτους), ὅταν ἀπομακρύνωνται ἀπὸ αὐτῆν τὴν στοργικὴν φροντίδα (=θεραπείας), κατὰ τὴν ὁποίαν φροντίζουν δι' αὐτοὺς ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἀληθῶς εἶναι ἄριστοι ἐπόπται ἀπὸ ὅσους ὑπάρχουν, δηλαδὴ οἱ θεοί. Διότι, ἂν δὲν ἀπατῶμαι (=που), μόνος του τοῦλάχιστον (=αὐτός γε) δὲν φαντάζεται (=οὐκ οἶεται) ὅτι θὰ μερμνήσῃ καλλίτερον μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν του (=ἐλεύθερος γενόμενος) (ἐκ τῆς θεϊκῆς φροντίδος)· ἀλλ' (ἔνας) μὲν ἀνόητος ἄνθρωπος ἴσως ἤθελε φαντασθῆ αὐτὸ (=ταῦτα), ὅτι δηλαδὴ πρέπει νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὸν κύριόν του, καὶ δὲν ἤθελε συλλογιθῆ, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸν ἀγαθὸν τοῦλάχιστον προστάτην (=ἀπὸ τοῦ ἀγαθοῦ), ἀλλ' ὅσον τὸ δυνατεῖν περισσότερον (=ὄ,τι μάλιστα) νὰ μένῃ πλησίον του· διὰ τοῦτο ἀσυλλόγιστα θὰ ἔφευγεν. Ὁ συνετὸς ὅμως ἄνθρωπος, ἂν δὲν ἀπατῶμαι (=που), θὰ ἐπεθύμει (=ἐπιθυμοῖ ἂν) νὰ εὐρίσκειται διαρκῶς παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ καλλιτέρου του. Καὶ πράγματι (=καίτοι), Σωκράτη, εὐλογον (εἶναι) [=εἰκὸς (ἔστι)] νὰ εἶναι ἀντίθετον τοῦτο (=οὕτως) πρὸς ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον μόλις πρὸ ὀλίγου (=νῦν δὴ) ἐλέγετο· οἱ μὲν δηλαδὴ φρονιμοὶ πρέπει νὰ ἀγανακτοῦν, ὅταν ἀποθνήσκουν, οἱ δὲ ἄφρονες (πρέπει) νὰ χαίρουν.

Ὅταν λοιπὸν ἤκουσεν (αὐτὰ) ὁ Σωκράτης, μὴ ἐφάνη (=ἔδοξε μοι) ὅτι ἠχαριστήθη (=ἠσθῆναι) διὰ τὴν φιλοσοφικὴν ἔρευναν (=τῆ πραγματεία) τοῦ Κέβητος καί, ἀφοῦ ἔστρεψε τὸ βλέμμα του πρὸς ἡμᾶς, εἶπεν· «ὁ Κέβης πάντοτε βέβαια (=τοι) προσπαθεῖ νὰ ἀνευρίσκῃ (=ἀνερευνᾷ) μερικὰς ἀντιροήσεις (=λόγους) καὶ δὲν θέλει ὅλως κατ' εὐθείαν (ἢ· μὲ μεγάλην εὐκολίαν) (=πάνυ εὐθέως) νὰ πείθεται, εἰς ὅ,τι κανεῖς ἤθελε (τοῦ) εἶπει».

Καὶ ὁ Σιμμίας (ἐπεμβὰς εἰς τὴν συζήτησιν) εἶπεν· «ἐν τούτοις ὅμως (=ἀλλὰ μὴν), Σωκράτη, τώρα βέβαια (=νῦν γε) καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος ἔχω τὴν γνώμην (=καὶ ἐμοὶ αὐτῷ δοκεῖ) ὅτι ὁ Κέβης λέγει κάτι σοβαρὸν(=τι)· διότι ἐκ τίνος προθέσεως κινούμενοι (=τι βουλόμενοι) ἄνδρες ἀληθέστατα (=ὡς ἀληθῶς) σοφοὶ ἤθελον ἀποφεύγει (=φεύγοιεν ἂν) τὴν προστασίαν κυρίων καλλιτέρων ἀπὸ τοὺς ἑαυτοὺς

των καὶ ἤθελον ἀπομακρύνονται ἀπὸ αὐτοὺς μὲ ἑλαφρὰν τὴν καρδίαν (= *ῥαδίως*) ; Μοῦ φαίνεται μάλιστα (= *καί*) ὅτι ὁ Κέβης ἔχει ὡς στόχον (= *τείνειν τὸν λόγον*) σέ, διότι μὲ τόσην ἀταραξίαν (= *οὕτω ῥαδίως*) ἀνέχεσαι (= *φέρεις*) νῦν ἐγκαταλείπης καὶ ἡμᾶς καὶ ἀγαθοὺς ἄρχοντας, δηλαδὴ τοὺς θεοὺς, καθὼς ὁ ἴδιος παραδέχεται».

— Ἐχετε δίκαιον, εἶπεν (ὁ Σωκράτης). Διότι νομίζω ὅτι σεῖς ἐνοεῖτε ὅτι ἐγὼ ἔχω ὑποχρέωσιν νὰ ἀπολογηθῶ εἰς αὐτά, ὅπως ἀκριβῶς (συμβαίνει) εἰς τὸ δικαστήριον.

— Βεβαίωτα (= *πάνν μὲν οὖν*), ἀπήντησεν ὁ Σιμμίας.

Γραμματικά — Σημσιολογικά. — *εἰκός* (οὐδ. μετ. παρακ. τοῦ *ῥοικα*) = φυσικόν, λογικόν, εὐλογον. *ῥαδίως* ἐπίρρ. (*ῥᾶον, ῥᾶστα*). *ἀπίοντας* μετ. ἐν. τοῦ *ἀπέροχομαι*. *ἐπιστατῶ* = ἐποπτεύω, φροντίζω. *οἵπερ* ὄν. πληθ. ἀναφ. ἀντ. (*ὅσπερ*). *τῶν ὄντων* γεν. ἄρσεν. *οἶομαι* = νομίζω, ὑποθέτω, φαντάζομαι. *ἄμεινον* ἐπίρρ. συγκρ. βαθμ. (θετ. *εἶ*, ὑπερθ. *ἄριστα*). *ἐπιμελήσεσθαι* ἄπαρ. μέλλ. τοῦ *ἐπιμελοῦμαι* ἢ *ἐπιμελομαι* = φροντίζω. *τάχα* ἐπίρρ. = ἴσως. *οἴθηθίη* εὐκτ. παθητ. ἄορ. ἀ' (= *ῥήθη*) τοῦ *οἶομαι*. *φενκτέον* (ρηματικόν ἐπίθ. τοῦ *φεύγω*) = *δεῖ φεύγειν*. *δεσπότης* = κύριος, ὅτι ἐπιτείνει τὸ *μάλιστα*. *τοῦ ἀγαθοῦ* οὐσιαστ. *ἐπιθυμοί* εὐκτ. ἐν. *ποῦ* (ἄοριστολ. μόριο) = ὡς νομίζω, ἂν δὲν ἀπατῶμαι. *βελτίον* συγκριτ. βαθ. τοῦ ἐπίθ. *ἀγαθός, βελτίων, βέλτιστος. φρόνιμος* = συνετός, *ἄφρων* = ἀνόητος. *ἡσθῆναι* ἄπαρ. παθ. ἄορ. ἀ' (= *ῥσθην*) τοῦ *ἡδομαι* = εὐχαριστοῦμαι. *πραγματεία* = φιλοσοφικὴ ἔρευνα. *ἐπιβλέπω* = στρέφω τὸ βλέμμα μου, τοῖ βεβαιωτ. μόριον. *λόγος* = ἀντιλογία. *πάνν* ποσοτ. ἐπίρρ. = πολύ. ὡς ἐπιτείνει τὸ ἀληθῶς. *ἀμείνους καὶ ἀμείνονας* συγκρ. βαθ. τοῦ ἐπίθ. *ἀγαθός, ἀμείνων, ἄριστος. ἀπαλλάττομαι* = ἀπομακρύνομαι. *τεῖνω εἰς τινα* = ἔχω τινὰ ὡς στόχον. *οὕτω* (ποσοτ.) = τόσον. *οἶμαι καὶ οἶομαι* = νομίζω.

Συντακτικά — Αἰσθητικά. — *τοῦτο* ὑποκ. *εἰκός* κατηγ. *τὸ τοὺς φιλοσόφους...* ἐπεξήγησις τοῦ *ὁ μέντοι ἔλεγες. ἂν* συναπτόν τῷ *ἐθέλειν*. *τοὺς φιλοσόφους* ὑποκ. *ἀποθνήσκειν* ἀντικ. (τελ. ἄπαρ.). *τοῦτο* ὑποκ. *ἀτόπῳ* ἀντικ. *εἶπερ...* εὐλόγως ἔχει ὑποθ. τῆς ὁποίας ὑποκείμενα εἶναι ἢ ἀναφ. πρότ. *ὁ νῦν δὴ ἐλέγομεν* ταύτης τῆς ἀναφ. προτ. ἐπεξήγησις εἶναι *τὸ εἶναι θεόν...* καὶ (τὸ) *εἶναι ἡμᾶς κτήματα. τὸ ἐπιμελούμενον* ὑποκ. *τὸ εἶναι* ἐπίθ. μετ. *θεόν* κατηγ. *ἡμῶν* ἀντικ. τῆς μετ. *ἡμᾶς* ὑποκ. τοῦ β' *εἶναι. κτήματα* κατηγ. *ἐκείνων* γεν. κτητικῆ. *τὸ μὴ ἀγανακτεῖν* ὑποκ. *τοῦ οὐκ ἔχει λόγον* (λιτότης). *τοὺς φρονημωτάτους* ὑποκ. τοῦ ἄπαρ. *ἀπίοντας* χρονικοαἰτιολογικῆ μετ. *αὐτῶν* ἀντικ. τοῦ *ἐπιστατοῦσιν. τῶν ὄντων* γεν. διαίρ. *ἐπιστάται* κατηγ. *θεοί* ἐπεξήγησις. *αὐτὸς αὐτοῦ* ἀντί πληθ. *αὐτοὶ αὐτῶν. αὐτὸς* κατηγ. διορ. (ἀ' ὄρος συγκρ.). *αὐτοῦ* ἀντικ. τοῦ *ἐπιμελήσεσθαι* ἀντικ. (εἰδ. ἄπαρ.) ἐκ τοῦ *οἶεται* ἔξαρτ. ὡς δοξαστικοῦ. *ἐλεύθερος* κατηγ. *γενόμενος* χρον. μετ. λόγῳ τοῦ *ἄμεινον* νοητέος ὡς β' ὄρος συγκρ. *τῶν θεῶν. ἀνόητος* ἐπίθ. διορ. *ἄνθρωπος* ὑποκ. *ταῦτα* (= τοῦτο) ἀντικ. *φενκτέον εἶναι* = *δεῖ φεύγειν* ἐπεξήγησις τοῦ *ταῦτα. ὅτι οὐ δεῖ...* εἰδ. πρότ. ὡς ἀντικ. τοῦ *λογίζοιτο. φεύγειν* — *περιμένειν* ὑποκ. τοῦ *δεῖ. ὅτι* ἐπιτείνει τὸ *μάλιστα. νοῦν* ἀντικ. τοῦ *ἔχων* ἐπίθ. μετ. *εἶναι* ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.). κατωτέρω ἢ σύντ. : *καίτοι εἰκός (ἔστι) εἶναι οὕτως τούναντιον. εἶναι* ὑποκ. τῆς ἀπροσ. φράσ. *εἰκός (ἔστι). οὕτως* = τοῦτο ὑποκ. τοῦ *εἶναι. τούναντιον* κατηγ. ἢ *δ...* ἐλέγετο β' ὄρος συγκρ. γὰρ διασαφητικός. *τοὺς φρονίμους* ὑποκ. τοῦ *ἀγανακτεῖν* ὑποκ. τοῦ *πρέπει. ἀποθνήσκοντας* χρονικοῦποθετικῆ μετ. *τοὺς ἄφρονας* ὑποκ. τοῦ *χαίρειν* ὑποκ. τοῦ *πρέπει. ἀκούσας* χρον. μετ. ὁ *Σωκρ.* ὑποκ. τῆς μετ. καὶ τοῦ προσωπικοῦ ρ. *ἔδοξε. ἡσθῆναι* ἀντικ. (εἰδ. ἄπαρ.). *μοι* δοτ. προσωπ. *τῇ πραγματεία* δοτ. αἰτίας. *ἐπιβλέψας* χρον. μετ. οὐ *πάνν* σχ. λιτότης. *πέθεσθαι* ἀντικ. (τελ. ἄπαρ.). *ὅ,τι ἂν τις εἴπῃ* ἀναφ. ὑπόθ. πρότ. ὡς ἀντικ. τοῦ *πέθεσθαι. νῦν γε...* ἢ σύντ. : *νῦν γε καί μοι αὐτῷ δοκεῖ λέγειν*

τι *Κέβης*. δοκεῖ προσωπ. ρ. *Κέβης* ὑποκ. *λέγειν* ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.). τι σύστοιχον ἀντικ. τοῦ *λέγειν*. μοι δοτ. προσωπ. αὐτῷ κατηγ. διορ. τι αἰτίατ. σκοποῦ. ἄν συναπτεόν τοῖς : *φεύγοιεν* καὶ *ἀπαλλάττοιεν*. *βουλόμενοι* τροπ. μετ. ὡς ἐπιτείνει τὸ ἀληθῶς. *δεσπότας* ἀντικ. *αὐτῶν* β' ὄρος συγκρ. *αὐτῶν* ἀντικ. μοι δοτ. προσ. *Κέβης* ὑποκ. τοῦ προσωπικοῦ ρ. δοκεῖ. *τείνειν* (ἀντικ. εἰδ. ἀπαρ.) *τὸν λόγον* μεταφορὰ ἐκ τοῦ τόξου. *ὅτι...* *φέρεις* αἰτιολ. πρότ. *οὕτω* ποσοτικόν. *ἡμᾶς*—*ἀρχοντας* ἀντικ. τοῦ *ἀπολείπων* κατηγ. μετ. ἐκ τοῦ *φέρεις*—ἀνέχεσαι ὡς ἀνοχῆς σημαντ. ὡς... *δμολογεῖς* ἀναφ. τροπ. πρότ. *αὐτὸς* κατηγ. διορ. *θεοὺς* ἐπεξηγήσις. *δίκαια* σύστοιχον ἀντικ. τοῦ *λέγετε*. *ὑμᾶς* ὑποκ. τοῦ *λέγειν* ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.). *ὅτι χρῆ...* εἰδ. πρότ. ὡς ἀντικ. τοῦ *λέγειν*. *με* ὑποκ. τοῦ *ἀπολογησασθαι* ὑποκ. τοῦ *χρῆ*. ὡσπερ... *ἐστὶν ἢ γίγνεται...*

Πραγματικά: *φρονημῶτατοι* δηλ. οἱ φιλόσοφοι. *πραγματεία* φιλοσοφικὴ ἔρευνα. *ῥαδίως* ἄνευ τύψεων τῆς συνειδήσεως.

Νόημα: Ἡ ὑπὸ τοῦ Σωκρ. εἰς τὸ προηγούμενον μάθημα δοθεῖσα ἀπάντησις περιπλέκει ἐτι περισσότερον τὸ ζήτημα, ὅπως παρατηρεῖ ὁ Κέβης εἰς τὸ σημερινὸν μάθημα λέγων τὰ ἀκόλουθα : ἐφ' ὅσον οἱ θεοὶ ὡς φύλακες ἀγαθοὶ καὶ προστάται μᾶς φρουροῦν εἰς τὴν ἐπίγειον ζωὴν, ἀποτελεῖ παραδοξολογίαν τὸ νὰ θέλῃ ὁ φιλόσοφος νὰ ἀποθνήσκῃ. Ἐπομένως μόνον ἀνόητοι ἄνθρωποι θὰ ἐπεδίωκον τὴν ἀπομάκρυνσιν ἀπὸ ἀγαθὸν προστάτην, οἱ δὲ φιλόσοφοι ἀποθνήσκοντες καὶ συνεπῶς στερούμενοι στοιχειῆς κηδεμονίας θὰ ἠγανάκτουν ἀντὶ τὰ χαίρουν. Ὁ Σωκρ. ἠὲ χαριστήθη μὲ τὴν φιλοσοφικὴν ἀντίρρῃσιν τοῦ Κέβητος καὶ παρετήρησεν ὅτι ὁ Κέβης πάντοτε εἶναι πνεῦμα ἀντιλογίας καὶ δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ πείθεται ἀμέσως. Ἄλλ' ὁ Συμμίαις υἰοθετήσας τὴν ἀντίρρῃσιν τοῦ Κέβητος ἐπενέβη εἰς τὴν συζήτησιν λέγων τὰ ἐξῆς : εἶναι ἀρά γε φρόνιμον νὰ εἶναι ὁ Σωκρ. ἡσυχος καὶ ἀτάραχος, καθ' ἣν στιγμὴν ἀποθνήσκων ἀποχωρίζεται φίλων καὶ στερεῖται ἀγαθῶν προστατῶν, δηλ. τῶν θεῶν ; Καὶ ὁ Σωκρ. ἀναγνωρίζων ὡς ὀρθὴν καὶ δικαίαν τὴν ἀντίρρῃσιν τοῦ Κέβητος δηλοῖ ὅτι θὰ ἀπολογηθῇ, καθ' ὃν τρόπον θὰ ἀπελογεῖτο εὐρισκόμενος εἰς τὸ ἐδώλιον τοῦ κατηγορουμένου.

Περιλήψεις : 1. Ἡ ἀντίρρῃσις τοῦ Κέβητος, ὅτι οἱ φιλόσοφοι ἀποθνήσκοντες πρέπει νὰ ἀγανακτοῦν ἢ νὰ χαίρουν, ἐφ' ὅσον οἱ θεοὶ εἶναι προστάται τῶν ἀνθρώπων, υἰοθετεῖται καὶ ὑπὸ τοῦ Συμμίου. 2. Δήλωσις τοῦ Σωκρ. ὅτι θὰ προβῇ εἰς ἀπολογίαν ἐπὶ τούτου τοῦ θέματος, ὡς ἐὰν ἦτο κατηγορούμενος

ΚΕΦ. 8.— Ἐμπρὸς λοιπόν, εἶπεν οὗτος, ἃς προσπαθῆσω ν' ἀπολογηθῶ κατὰ τρόπον πειστικώτερον (= *πιθανώτερον*) πρὸς σᾶς παρ' ὅ,τι ἔκαμα πρὸς τοὺς δικαστάς (μου). Ἐγὼ λοιπόν (= *γάρ*), εἶπε, Συμμία καὶ Κέβη, ἐὰν μὲν ἐπίστευον (= *ῶμην*) ὅτι δὲν θὰ μεταβῶ (= *ἤξειν*) κατὰ πρῶτον μὲν πλησὸν ἄλλων θεῶν καὶ σοφῶν καὶ ἀγαθῶν, ἔπειτα δέ, καὶ πλησίον ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀποθάνει, καλλιτέρων ἀπὸ τοὺς ἐδῶ, θὰ ἔκαμνα ἄσχημα (= *ἠδίκουν ἄν*) νὰ μὴ ἀγανακτῶ διὰ τὸν θάνατόν (μου). Τώρα ὅμως μάθετε καλά, ὅτι ἐλπίζω ὅτι θὰ μεταβῶ πλησίον ἀνδρῶν ἀγαθῶν καὶ αὐτὴν μὲν τὴν ἐλπίδα (= *τοῦτο*) δὲν ἠθέλων ὑποστηρίζει μὲ ἐπιμονήν· ὅτι ὅμως θὰ ἔλθω (= *ὅτι μέντοι ἤξειν*) πλησίον θεῶν, οἱ ὅποιοι εἶναι ἀγαθώτατοι δεσπόται, μάθετε καλά ὅτι, ὑπὲρ πᾶν ἄλλο (= *εἴπερ τι ἄλλο*) ἐκ τῶν τοιούτων, εἰς αὐτὴν τοῦλάχιστον τὴν ἐλπίδα (= *καὶ τοῦτο*) ἀκραδάντως ἠθέλων πιστεύσει (= *δυσχυρισαίμην ἄν*). Διὰ ταῦτα λοιπόν (= *ὥστε*) δὲν ἔχω τοὺς ἰδίους λόγους νὰ ἀγανακτῶ (ὅπως θὰ ἠγανάκτουν, ἐὰν δὲν εἶχον τὴν πεποίθησιν αὐτήν), ἀντιθέτως μάλιστα (= *ἀλλὰ*) τρέφω καλῶς ἐλπίδας (= *εὐελπίς εἰμι*), ὅτι κάτι ἄξιον λόγου (= *τι*) ὑπάρχει διὰ τοὺς ἀποθανόν-

τας καί, ὅπως βέβαια ἡ παράδοσις ἀναφέρει (=καὶ πάλαι λέγεται), (κάτι) πολὺ καλλίτερον διὰ τοὺς ἀγαθοὺς παρὰ διὰ τοὺς κακοὺς.

—Τί (λέγεις) λοιπὸν (=οὖν), Σωκράτη; εἶπεν ὁ Σιμμίας. Ἔχεις εἰς τὸν νοῦν σου (=ἐν νῶ ἔχεις) νὰ ἀπέλθῃς (=ἀπιέναι) κρατῶν μόνος σου αὐτὴν τὴν γνώμην ἢ δύνασαι νὰ (τὴν) ἀνακοινώσῃς καὶ εἰς ἡμᾶς; Διότι ἐγὼ τοῦλάχιστον νομίζω (=ἔμοιγε δοκεῖ) ὅτι τοῦτο εἶναι κοινὸν δὰ (=δὴ) ἀγαθὸν καὶ εἰς ἡμᾶς, καὶ συγχρόνως θὰ κάμῃς τὴν ἀπολογία σου, ἐὰν κατορθώσῃς νὰ μᾶς πείσῃς, εἰς ὅσα θὰ εἶπῃς.

—Βεβαίως (=ἀλλὰ) θὰ προσπαθῆσω (νὰ ἀπολογηθῶ), ἀπήντησεν (ὁ Σωκράτης). Προηγουμένως ὅμως (=πρῶτον δὲ) ἄς ἐξετάσωμεν (=σκεψώμεθα), τί εἶναι αὐτό, τὸ ὁποῖον μοῦ φαίνεται ὅτι θέλει νὰ εἶπῃ (=δοκεῖ μοι βούλεσθαι εἰπεῖν) ἀπὸ πολλὴν ὥραν αὐτὸς ἐδῶ ὁ Κρίτων.

—Καὶ τί ἄλλο βέβαια, Σωκράτη, εἶπεν ὁ Κρίτων, (θέλω νὰ εἶπω) παρὰ (·καί) τὸ ὁποῖον) πρὸ πολλοῦ μοῦ λέγει ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος πρόκειται νὰ σοῦ δώσῃ τὸ δηλητήριον, ὅτι δηλαδὴ ἐπιβάλλεται (=χρῆ) νὰ σοῦ εἶπω νὰ συζητῆς, ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτερον; Διότι ἰσχυρίζεται ὅτι θερμαίνονται περισσότερο (τοῦ δέοντος), ὅταν συζητοῦν (οἱ πίνοντες τὸ δηλητήριον). ἐνῶ (=δὲ) οὐδὲν τὸ τοιοῦτον πρέπει νὰ χρησιμοποιῶν ὡς ἀντιδραστικὸν κατὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ δηλητηρίου· εἰ δ' ἄλλως (λέγει) ὅτι ἐνίοτε ἀναγκάζονται καὶ δύο καὶ τρεῖς φορὰς νὰ πίνουν (τὸ κώνειον) ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι πράττουν τὸ τοιοῦτον (δηλ. οἱ ὁμιλοῦντες). Καὶ ὁ Σωκράτης εἶπεν· «ἄφησέ τον νὰ λέγῃ (=ἔα χαίρειν αὐτόν)· ἄς ἐκτελῇ λοιπὸν (=ἀλλὰ) μόνον τὸ καθήκον του ἔτοιμος νὰ (μοῦ) δώσῃ (τὸ κώνειον) καὶ δύο φορὰς, ἐὰν δὲ παραστῇ ἀνάγκη, ἀκόμη καὶ διὰ τρίτην».

—Ἀλήθεια (=ἀλλὰ) ἐπάνω· κάτω (=σχεδόν τι) μὲν ἐγνωρίζον (=ἤδειν) (τὴν ἀπάντησίν σου), εἶπεν ὁ Κρίτων, ἀλλὰ ἀπὸ πολλὴν ὥραν μὲ ἐνοχλεῖ (=παρέχει πράγματα)

—Ἄφησέ τον, εἶπεν (ὁ Σωκράτης). Καὶ τώρα πλέον (=ἀλλ' ἤδη) εἶμαι διατεθειμένος (=βούλομαι) νὰ ἀπολογηθῶ (=τὸν λόγον ἀποδοῦναι) πρὸς σὰς φρεσικὰ (=δὴ) τοὺς δικαστὰς (μου), πῶς μοῦ φαίνεται ὅτι, ἕνας ἀνθρωπος, ὁ ὁποῖος διήλθε τὸν βίον του (=διατρίψας τὸν βίον) ἀληθινὰ (=τῶ ὄντι) ὡς φιλόσοφος, εὐλόγως εἶναι πλήρης θάρρους (=εἰκότως θαρρεῖν), ὅταν πρόκειται νὰ ἀποθάνῃ, καὶ (ὅτι) τρέφει καλὰς ἐλπίδας ὅτι θὰ ἀποκτήσῃ (=οἴσεσθαι) ἐκεῖ μέγιστα ἀγαθὰ μετὰ τὸν θάνατόν του (=ἐπειδὰν τελευτήσῃ). Πῶς λοιπὸν (τὸ ζήτημα) τοῦτο εἶναι δυνατόν νὰ συμβαίῃ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ἐγὼ θὰ προσπαθῆσω, Σιμμία καὶ Κέβη νὰ (σᾶς) ἐξηγήσω.

Γραμματικά—σημασιολογικά: φέρε παρακελευσματικὸν μόρ. =ἐμπρός (πρβλ. ἴθι—ἄγε). πειραθῶ ὑποτ. παθ. ἀορ. α' τοῦ πειρώμαι=προσπαθῶ, δοκιμάζω. πιθανώτερον ἐπίρρ. συγκρ. βαθ. (θετ. πιθανῶς, ὑπερθ. πιθανώτατα)· πιθανός=πειστικός. ὦμην καὶ φόμην παρατ. τοῦ οἶμαι καὶ οἶμαι=νομίζω, πιστεύω. ἤξειν ἄπαρ. μέλλ. τοῦ ἤκω=ἔχω ἔλθει. τετελευτηκότας μετ. παρακ. τοῦ τελευτῶ=ἀποθνήσκω. ἀμείνους καὶ ἀμείνονας συγκρ. βαθ. τοῦ ἐπιθ. ἀγαθός, ἀμείνων, ἀριστος. ἴστε προστακτ. τοῦ οἶδα (ἴσθι—ἴστω—ἴστε—ἴστων). ἀφίξεσθαι ἄπαρ. μ. μέλλ. τοῦ ἀφι-

κνοῦμαι, δισχυρισαίμην εὐκτ.μ.ἀορ. α' τοῦ δισχυρίζομαι=ὑποστηρίζω με ἐπιμονήν. ὁ, ἡ εὐελπὺς, τὸ εὐελπί ἐπιθ. γ' = ὁ ἔχω καλὴν ἐλπίδα, ὁ πλήρης ἐλπίδος καὶ θάρρους (παραθ. μάλλον εὐελπὺς, μάλιστα εὐελπὺς). εὐελπίς εἰμι=εὐελπιστῶ, τρέφω καλὰς ἐλπίδας. τοῖς τετελετηκόσι δοτ. πληθ. μετ. παρακ. τοῦ τελετω. ἄμεινον οὐδ. συγκρ. βαθ. (εὐ, ἄμεινον, ἄριστα). ὁ νοῦς, νοῦ, νῶ συνηρ. β' κλ. ἀπίενας ἄπαρ. ἐν. τοῦ ἀπέροχομαι. κἄν (κράσις)=καὶ ἂν δυνητ. μόρ. μεταδοίης εὐκτ. ἀορ. β' (=μετέδωκα, μεταδῶ, μεταδοίην, μετάδος, μεταδοῦναι, μεταδόους, δοῦσα, δόν) τοῦ μεταδίδωμι. ἔσται μέλλ. τοῦ εἰμί. πείσης ὑποτ. ἀορ. τοῦ πείθω. πειράσομαι μέλλ. τοῦ πειράωμαι. σκενωμένα ὑποτ. μέσ. ἀορ. α' τοῦ σκοποῦμαι. ἐλάχιστα ἐπίρρ. ὑπερθ. βαθμ. (ὀλίγον—ἐλαττον). εἶα προστ. ἐν. τοῦ εἶω—ῶ=ἀφήνω. παρασκευαζέτω προστ. ἐν. δώσωμε μετ. μέλλ. τοῦ δίδωμι. δέη ὑποτ. ἐν. τοῦ ἀπροσ. δεῖ. ἦδειν ὑπερσ. με σημ. παρατ. τοῦ οἶδα. παρέχω πράγματα=ἐνοχλῶ. ἀποδοῦναι ἄπαρ. ἀορ. β' τοῦ ἀποδίδωμι τὸν λόγον=λογοδοτῶ. εἰκότως ἐπίρρ. τροπ.=εὐλόγως. διατρίψας μετ. ἀορ. τοῦ διατρίβω τὸν βίον=διέρχομαι τὴν ζωὴν μου. θαρρεῖν ἄπαρ. ἐν. τοῦ θαρραίνειν ἄπαρ. μ. μέλλ. τοῦ ἀποθνήσκειν ἄπαρ. μέλλ. τοῦ ἀποθνήσκειν οἴσσομαι, ἐνεχθήσομαι, ἠνεγκάμην, ἠνέχθη, ἐνήνεγμα, ἐνήνεγμα. ἐπειδὴν (ἐπειδὴ+ἂν) χρον. σύνδ. τελετήση ὑποτ. ἀορ. τοῦ τελετῶ. πειράσομαι μ. μέλλ. τοῦ πειράωμαι. φράσαι ἄπαρ. ἀορ. τοῦ φράζω.

Συντακτικά—αἰσθητικά : πειραθῶ ὑποτακτ. βουλευτική· αὕτη συνήθως εἰσάγεται διὰ τῶν μορίων : φέρε δὴ—ἴθι οὖν—ἄγε τοῖνυν—ἐμπρός λοιπόν. πιθανώτερον ἐπίρρ. διορ. τρόπου. πρὸς ὑμᾶς β' ὅρος συγκρ. ἠπολογήσασθαι τελ. ἄπαρ. γὰρ διασαφητικός. εἰ ὦμην (ὑπόθ.)+ἠδίκουν ἂν (ἀπόδ.) ὑποθ. λόγος β' εἴδους δηλῶν τὸ ἀπραγματοποίητον. μὴ συναπτεόν τῶ ἦξεν ἀντικ. (εἰδ. ἄπαρ.) ἐκ τοῦ ὦμην ἐξαρτῶμ. τετελετηκότας ἐπιθ. μετ. τῶν ἐνθάδε β' ὅρος συγκρ. ἀγανακτῶν κατηγορ. μετ. ὡς ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ ἠδίκουν. τῶ θανάτῳ δοτ. αἰτίας. νῦν δὲ ἤδη εἰσάγει τὸ πραγματικόν μετὰ τὸ ἀπραγματοποίητον. ὅτι ... ἐλπίζω ἐξαρτ. διορ. πρότ. ὡς ἀντικ. τοῦ ἴστε. ἀφίξεσθαι ἀντικ. (εἰδ. ἄπαρ.) ἐκ τοῦ ἐλπίζω ἐξαρτ. δισχυρισαίμην ἂν δυνητική εὐκτ. ὅτι ... ἦξειν (ἀντί τοῦ ὀρθοῦ : ὅτι ἦξω κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ ἀνωτέρω : ὅτι ἐλπίζω)· ἐτέθη ὁμως οὕτω λόγω τῆς παρεμπροσούσης προτ. : καὶ τοῦτο μὲν ... ὅτι...δισχυρισαίμην ἂν εἰδ. πρότ. ὡς ἀντικ. τοῦ ἴστε. εἴπερ τι... κατήντησεν ἐπιρρηματικὴ φρ. ἀντί τοῦ πληρους : εἴπερ τι ἄλλο τῶν τοιούτων δισχυρισαίμην, δισχυρισαίμην καὶ τοῦτο. ὥστε ... ἀγανακτῶ ἀποτελεῖ κυρίαν πρότ., διότι συνδέει κατὰ παράτσειν περίοδον (ἢ συνηθέστερον κῶλον περιόδου)=ἐπομένως, διὰ τοῦτο λοιπόν. οὐχ ὁμοίως δηλ. ὡς ἠγανάκτουν ἂν. εἰ μὴ ὦμην τοῦτο. τί ὑποκ. τοῦ εἶναι. τοῖς τετελετηκόσι δοτ. προσ. (ἐπιθ. μετ.), καὶ .. πολὺ ἄμεινον (εἶναι). τοῖς ἀγαθοῖς α' ὅρος συγκρ. ἢ τοῖς κακοῖς β' ὅρος συγκρ. αὐτὸς κατηγ. διορ. ἔχων τροπ. μετ. ἀπίενας τελ. ἄπαρ. ἐκ τοῦ ἐν νῶ ἔχεις ἐξαρτ. μεταδοίης ἂν δυνητ εὐκτική (ἀντιθέσις). ἡμῖν—(τὴν διάνοιαν) ἀντικ. τοῦ μεταδίδωμι τινὶ τι κοινόν ... ἢ σύντ. ἔμοιγε (δοτ. προσωπ.) γὰρ δοκεῖ τοῦτο (ὑποκ.) εἶναι κοινόν δὴ καὶ ἡμῖν (δοτ. προσ.) ἀγαθόν(κατηγ.). σοι δοτ. προσ. ἢ ἀπολογία ἔσται ἀπόδ. τῆς ὑποθ. ἐὰν πείσης(δ' εἴδους δηλῶν τὸ προσδοκώμενον) ἄπερ λέγεις ἀναφ. πρότ. καθ' ἑλξιν ἀντί ἐκείνοις, ἄπερ λέγεις. σκενωμένα βουλευτική ὑποτ. τί ἔστιν ... εὐθεῖα ἔρωτ. πρότ. ἢ σύντ. : τί ἔστιν ἐκεῖνο, ὃ δοκεῖ μοι (δοτ. προσ.) τόνδε (ὑποκ. τοῦ βούλεσθαι τεθὲν προσηπτικῶς) βούλεσθαι (ὑποκ. τοῦ δοκεῖ) εἰπέην (ἀντικ. τοῦ βούλεσθαι) πάλαι. τί... ἄλλο... ἢ... ἢ σύντ. : τί ἄλλο γε (βούλομαι εἰπέην) ἢ (δ) μοι λέγει πάλαι. ὁ μέλλον ἐπιθ. μετ. δώσειν τελ. ἄπαρ. σοι—φάρμακον ἀντικ ὅτι χρη... εἰδ. πρότ. ὡς ἀντικ. καὶ ἐπεξηγήσις τοῦ (δ) μοι λέγει. σοι δοτ. προσ. φράζειν ὑποκ. τοῦ χρη. διαλέγεσθαι ἀντικ. (εἰδ. ἄπαρ.) ἐκ τοῦ φράζειν ἐξαρτ. θεωραίνεσθαι ἀντικ. (εἰδ. ἄπαρ.) ἐκ τοῦ φησὶ ἐξαρτ. (τοῦ δέοντος) ἐνν. ὡς β' ὅρος συγκρ.

διαλεγόμενους χρονικοῦποθητική μετ. *δεῖν* ἄντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἐπίσης ἐκ τοῦ *φησὶ* ἔξαρτ. *προσφέρειν* ὑποκ. τοῦ *δεῖν*. *οὐδὲν*—*τῷ φαρμάκῳ* (δοτ. ἀντιχαριστική) ἄντικ. τοῦ *προσφέρειν*. *εἰ δὲ μὴ* ἐννοεῖται *τοιούτου προσφέρειο*. *ἀναγκάζεσθαι* ἄντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἐπίσης ἐκ τοῦ *φησὶ* ἔξαρτ. *πίνειν* ἄντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ *ἀναγκάζεσθαι* ἔξαρτ. *τούς ποιούνας* ὑποκ. (ἐπιθ. μετ.). *τι* ἄντικ. *τοιούτου* ἐπιθ. διορ. *ἔα χαιρεῖν* ἢ φράσις δηλοῖ ἀδιαφορίαν πρὸς τι. *ὡς δώσω*ν τελική μετ. *ἐὰν δέη* (ὑπόθ.)+*δώσει* (ἀπόδ.) δ' εἰδούς δηλῶν τὸ προσδοκώμενον. *μοι*—*πράγματα* ἄντικ. τοῦ *παρέχει*. *ὑμῖν*—*λόγον* ἄντικ. τοῦ *ἀποδοῦναι* ἄντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ *βούλομαι* ἔξαρτ. *τοῖς δικασταῖς* παράθεσις τοῦ *ὑμῖν*. *ὡς μοι* (δοτ. προσ.) *φαίνεται* πλαγία ἐρωτηματική πρότ. *εἰκότως* συναπτέον *τῷ θαρρεῖν* ἄντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ *φαίνεται* ἔξαρτ. *τῷ ὄντι* συναπτέον *τῷ ἐν φιλοσοφίᾳ*. *διατρίψαι* ἐπιθ. μετ. *μέλλον* χρονικοῦποθητική μετ. *ἀποθανεῖσθαι* τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ *μέλλον* ἔξαρτ. *εὐέλπις* κατηγορ. *εἶναι* ἄντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἐπίσης ἐκ τοῦ *φαίνεται* ἔξαρτ. *οἴσεσθαι* εἰδ. ἀπαρ. ὡς ὑποκ. τῆς ἀπροσ. φράσεως *εὐέλπις εἶναι*. *ἐπειδὴν...* χρον. πρότ. *πῶς...* ἔχοι πλαγία ἐρωτ. πρότ. ἔξαρτωμ. ἐκ τοῦ *φράσαι* ἄντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ *πειράσομαι* ἔξαρτωμ.

Πραγματικά.—*παρ' ἀνθρώπους ἀμείνους* ὡς τοιούτους ἐννοεῖ καὶ τοὺς ἐν τῇ Ἀπολογία Κεφ. 32 μνημονευθέντας δικαίους δικαστὰς καὶ ἡμιθέους Μίνων, Ραδάμανθον, Αἰακὸν καὶ Τριπτόλεμον, ὡς καὶ τοὺς Ὀρφέα, Μουσαῖον, Ἡσίοδον, Ὀμηρον καὶ τοὺς ἀδίκους κριθέντας Παλαμίδην καὶ Αἶαντα τὸν Τελαμώνιον. Καὶ ἐνῶ τοῦτο θεωρεῖ ὑποθετικόν, ὅμως τὴν μετὰ θεῶν ἀναστροφὴν, ὡς λέγει κατωτέρω, θεωρεῖ πλέον ἢ βεβαίαν, ἵνα οὕτω στηρίξῃ καὶ τὴν περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς ἀπόδειξίν του. *εἶναι τι* ζωὴ ἀξιόλογος, μὴ ἔσθητημένη σημασίας διὰ τοὺς ἀποθανόντας. *πάλα* ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ὀμήρου ἐπεκράτει ἡ πίστις ὅτι οἱ εὐσεβεῖς καὶ οἱ δίκαιοι θά ἀπελάμβανον τῆς εὐδαιμονίας τῶν ἀγαθῶν εἰς τὸ *Ἡλύσιον πεδίον* (πρβλ. ἐν δ' Ὀδυσσ. στίχ. 563· ἐκεῖ ὁ χειμὼν καὶ αἱ χιόνες καὶ οἱ ὄμβροι εἶναι ἀγνωστοί, γλυκεῖα δὲ ὄκεανεία αὔρα ἀναψύχει αὐτούς). Ὀρφικοί καὶ Πυθαγόρειοι τὰ αὐτὰ ἐπίστευον. Τὸ *Ἡλύσιον* (ἐκ τοῦ *ἡλυθον*—ἡλθον) = τόπος ἀποδημίας, ὁ παράδεισος τῶν παλαιῶν, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸν Τάρταρον, ὅπου ἐτιμωροῦντο οἱ ἄδικοι καὶ οἱ ἀσεβεῖς ὑπὸ τῆς θείας Νεμῆσεως, ἐλέγετο κατὰ τὸν Ἡσίοδον καὶ *Μακάρων νῆσοι*· τὸ *Ἡλύσιον* ἐτοποθετεῖτο πρὸς τὰ δυτικά περάτα τῆς γῆς, ὅπου θαυμαστὴ εὐκρασία κλίματος ὑπῆρχεν, ἡ δὲ γῆ τρις τοῦ ἔτους ἀπέδιδε γλυκυτάτους καρπούς. *τι ἄλλο...* εἰς τὸ κρισιμώτερον σημεῖον τοῦ διαλόγου, ὁ Κρίτων ἀνίκανος νὰ κατανοήσῃ φιλοσοφικὰς ἀπόψεις, ἀπασχολεῖται μὲ ὅσα ὁ δῆμιος ἐπιμόμως πρὸ πολλοῦ συνίστα καὶ διακόπτει τὸν λόγον. *ὁ μέλλον δώσειν τὸ φάρμακον* οὗτος εἶναι ὁ *δῆμος* (=ὁ τοῦ δήμου, κωνὸς: *τζελάτης*) ἢ ὁ *δημόσιος* ἢ ὁ *δημόκοινος*, ἐκτελεστής τῶν ποινῶν· ὡς ἐναγῆς λόγῳ τῶν φόνων κατῴκει ἐκτός τῆς πόλεως πλησίον τῶν δυτικῶν κλιτύων τοῦ λόφου τῶν Νυμφῶν καὶ εἰσῆρχετο εἰς αὐτήν, ὁσάκις ἐπρόκειτο νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἔργον του. Ἡ σύστασις τοῦ δήμου εἶναι δηλωτικὴ συμπαθείας πρὸς τὸν φιλόσοφον. *θερμαίνεσθαι* ἡ κίνησις καὶ ἡ πολυλογία λόγῳ τῆς ἀναπτυσσομένης θερμότητος συνετέλει ἐν τὴν πέψιν τοῦ κωνείου, ὅπερ ἔχανε τὴν ψυκτικὴν του δύναμιν. *δὺς καὶ τρεῖς* πλήρης ἀταραξία καὶ ἀδιαφορία τοῦ Σωκρ. πρὸ τοῦ ἐπικειμένου θανάτου, τῆς ὀποίας πείραν εἶχεν ὁ Κρίτων καὶ ἐκ τοῦ ὁμώνυμου διαλόγου Κεφ. 1 *θανάμῳ, ὡς ἡδέως καθεύδεις*.

Νόημα — Ἀπολογούμενος τρόπον τινὰ ὁ Σωκρ. εἰς τὴν κατηγορίαν δι' ἐγκαταλείπει φίλους καὶ ἀπομακρύνεται ἀγαθῶν προστατῶν παρατηρεῖ ὅτι εἰς τοῦτο προβαίνει, διότι πιστεύει ὅτι εἰς τὸν Ἄδην θά συναντήσῃ καὶ ἀνθρώπους καλλιτέρους ἀπὸ τοὺς ἐπιγίους καὶ θεοὺς πολὺ ἀγαθοῦς. Τὸ ἀντίθετον θά παρεῖχεν ἔδαφος δεδαιοιογημένης κατηγορίας. Συνεπῶς δὲν δικαιούται νὰ ἀγανακτῇ ἀποθηνήσκων, ἐφ' ὅσον μετὰ θάνατον ὑπάρχει ἀξιόλογος ζωὴ καὶ δι' αὐτὴν διὰ τοὺς ἀγαθοὺς ἀνθρώπους. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ὁ Σιμμίας παρακαλεῖ τὸν Σωκρ. νὰ ἀποδείξῃ, ποῦ ἀκριβῶς στηρίζονται αἱ ἐλπίδες του περὶ μιᾶς μετὰ

θάνατον τοιαύτης ζωῆς· διότι οὕτω καὶ τὴν περιέργειαν ἐκείνων θὰ ικανοποιῆσθαι καὶ ἡ ἀπολογία τοῦ θά ἐν εἶναι πλήρης. Πρὶν ἢ ὅμως ὁ Σωκρ. προβῆ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀπόψεών του, ὁ Κρίτων διέκοψε τὴν συζήτησιν διὰ τὴν ἀνακοινώσῃ εἰς τὸν φιλόσοφον ὅτι, κατὰ σύστασιν τοῦ δημίου, δὲν πρέπει νὰ πολυλογῆ, διότι λόγῳ τῆς ἐκ τῆς ὁμιλίας καὶ τῆς κινήσεως ἀναπτυσσομένης θερμοκρασίας τὸ κόνειον ἀποβάλλει τὴν ψυκτικὴν του δύναμιν καὶ ὁ μελλοθάνατος ὑποχρεοῦται νὰ πῆ δις καὶ τρις αὐτό. Ἄλλ' ὁ Σωκρ. πλήρης ἀδιαφορίας καὶ ἀταραξίας—δειγμα τοῦτο τῆς ἐπὶ τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς πίστεώς του—ἐπανέρχεται εἰς τὸ προσφιλές του θέμα, οἶονεὶ ἀπολογούμενος ἐνώπιον τῶν δικαστῶν, διὰ τὴν ἀποδείξῃ ὅτι ὁ γνήσιος φιλόσοφος ἐλπίζει μετὰ θάνατον νὰ κερδίῃ μέγιστα ἀγαθὰ.

Περιλήψεις.— 1. Τίνες λόγοι ἀναγκάζουν τὸν Σωκρ. νὰ ἐγκαταλείψῃ φίλους καὶ ἀγαθοὺς θεοὺς. 2. Παράκλησις τοῦ Σιμμίου. 3. Διακοπὴ τοῦ λόγου ὑπὸ τοῦ Κρίτωνος πρὸς ἀνακοινώσιν συστάσεως τοῦ δημίου 4. Ἀπόρριψις τῆς συστάσεως. 5. Τὸ μετὰ θάνατον κέρδος τῶν γνησίων φιλοσόφων.

ΚΕΦ. 9.— Νομίζουσι λοιπὸν (= *κινδυνεύουσι γὰρ*), ὅσοι συμπίπτει νὰ εἶναι γνήσιοι φιλόσοφοι (ἢ : ὅσοι κατὰ τύχην ἐγγίζουσι τὴν φιλοσοφίαν μετὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τοῦ πράγματος), ὅτι ἔχουσι διαφύγει τὴν προσοχὴν τῶν ἄλλων (= *λεληθῆναι τοὺς ἄλλους*), ὅτι αὐτοὶ οὐδὲν ἄλλο ἐπιδιώκουσι παρά νὰ πεθαίνουσι καὶ νὰ εἶναι νεκροί. Ἐὰν λοιπὸν αὐτὸ (εἶναι) ἀληθές, θὰ ἦτο, ἂν δὲν ἀπατώμαι (= *δήπου*), ἄτοπον νὰ μὴ ἐπιδιώκουσι μὲν μετὰ ζήλου (= *προθυμεισθαι*) καθ' ὅλην τὴν ζωὴν τίποτε ἄλλο παρά τοῦτο (δηλ. τὸν θάνατον), ὅταν ὅμως πλέον θὰ ἔφθανεν αὐτὸ (ὁ θάνατος), νὰ ἀγανακτοῦν, δι' ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἕως τότε μετὰ ζήλου ἐπεδίωκον καὶ (μὲ τὸ ὅποιον) διαρκῶς ἠσχολοῦντο (= *ἐπετηδευον*).

Καὶ ὁ Σιμμίας γελάσας εἶπε «μὰ τὸν Δία, Σωκράτη, μὲ ἔκαμες νὰ γελάσω, ἐνῶ βέβαια δὲν ἤμουσι καθόλου διατεθειμένους τώρα νὰ γελάσω. Διότι νομίζω βέβαια ὅτι οἱ πολλοὶ ἄνθρωποι (= *τοὺς πολλοὺς*), ὅταν ἀκούσουσι αὐτὸ ἀκριβῶς, θὰ ἐσχημάτιζον τὴν γνώμην (= *δοκεῖν ἂν*) ὅτι (αὐτὸ) ὀρθότατα (= *πάνυ εὖ*) ἔχει λεχθῆ (= *εἰρησθαι*) διὰ τοὺς φιλοσοφοῦντας—καὶ (νομίζω) ὅτι θὰ συνεφώνουσι (= *καὶ ξυμφάναι ἂν*) καὶ πολὺ μάλιστα (= *καὶ πάνυ*) οἱ ἰδικοὶ μας ἄνθρωποι—ὅτι δηλ. πράγματι οἱ φιλοσοφοῦντες ἐπιθυμοῦν τὸν θάνατον (= *θανατώσι*) καὶ (ὅτι) δὲν ἔχουσι διαφύγει τὴν προσοχὴν αὐτῶν τοῦλάχιστον (δηλ. τῶν πολλῶν ἀνθρώπων), ὅτι εἶναι ἄξιοι νὰ πάσχουσι αὐτὸ (ἢ : νὰ ἔχουσι τέτοια τύχη)».

—Καὶ θὰ ἔλεγον βέβαια τὴν ἀλήθειαν, Σιμμία, ἐκτὸς βέβαια τοῦ ὅτι δὲν ἔχουσι διαφύγει τὴν προσοχὴν αὐτῶν. Ἐν τούτοις ὅμως (= *γὰρ*) ἔχει διαφύγει τὴν προσοχὴν αὐτῶν, καὶ πῶς (= *ἦ*) δηλαδὴ οἱ ἀληθεῖς (= *ὡς ἀληθῶς*) φιλόσοφοι ἐπιθυμοῦν τὸν θάνατον καὶ πῶς (= *ἦ*) εἶναι ἄξιοι θανάτου καὶ ποίου εἴδους θανάτου. Ἐὰς συζητήσωμεν λοιπὸν, εἶπε, μόνοι μας (= *πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς*) χωρὶς νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ἐκείνους (ἢ : ἄς τοὺς ἀφήσωμεν νὰ πάνε στὸ καλὸ ἢ : ἀφοῦ ποῦμε ἀντίο) (= *χαίρειν εἰπόντες ἐκείνοις*). Παραδεχόμεθα ὅτι εἶναι κάτι τι ὁ θάνατος;

—Βεβαίωτατα, ἀπήντησε λαβὼν τὸν λόγον ὁ Σιμμίας.

—Ἄρα γε μήπως (παραδεχόμεθα ὅτι εἶναι ὁ θάνατος) κάτι τι

ἄλλο καὶ ὄχι (=ἦ) ἀπαλλαγὴ τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος; Καὶ (πα-
ραδεχόμεθα) ὅτι ὁ θάνατος (=τὸ τεθνάναι) εἶναι τὸ ἐξῆς, νὰ ἔχη
δηλαδὴ ἀπομονωθῆ μὲν (=χωρὶς μὲν γεγονέναι) μόνον του (=αὐτὸ
καθ' αὐτὸ) τὸ σῶμα, ἀφοῦ ἀποχωρισθῆ ἀπὸ τὴν ψυχὴν, νὰ ἔχη δὲ ἀπο-
μονωθῆ (=χωρὶς δὲ εἶναι) μόνη τῆς (=αὐτὴν καθ' αὐτὴν) ἢ ψυχῆ,
ἀφοῦ ἀποχωρισθῆ ἀπὸ τὸ σῶμα; Ἄρα γέ μήπως εἶναι κάτι τι ἄλλο
ὁ θάνατος καὶ ὄχι αὐτό;

— Δὲν (εἶναι τίποτε ἄλλο ὁ θάνατος), εἶπεν, ἀλλ' (ἀκριβῶς) αὐτὸ
(εἶναι).

— Ἐξέτασε τώρα, φίλιτε (=ᾧ ἀγαθῆ), μήπως ἴσως καὶ σὺ συμ-
φωνῆς (=σοὶ ξυνδοκῆ) μὲ ὅσα ἐγὼ (παραδέχομαι)· διότι ἀπὸ τὰ ἀκό-
λουθα (=ἐκ τούτων) νομίζω (=οἶμαι) ὅτι ἡμεῖς θὰ γνωρίσωμεν
(=εἴσεσθαι) καλλίτερον ἐκεῖνα, περὶ τῶν ὁποίων κάμνομεν ἐξέτασιν.
Σοῦ φαίνεται ὅτι εἶναι ἴδιον φιλοσόφου ἀνδρὸς νὰ ἔχη ἐπιδοθῆ σοβα-
ρῶς (=ἐσπουδακέναι) εἰς τὰς ὀνομαζόμενας ἀπολαύσεις αὐτοῦ τοῦ
εἶδους, π.χ. (=οἶον) φαγητῶν καὶ ποτῶν;

— Οὐδαμῶς (μοῦ φαίνεται ὅτι εἶναι ἴδιον φιλοσόφου), Σωκράτη,
ἀπήντησεν ὁ Σιμμίας.

— Τί λέγεις; Σοῦ φαίνεται ὅτι εἶναι ἴδιον φιλοσόφου νὰ ἐπιδί-
δεται σοβαρῶς εἰς τὰς (ἀπολαύσεις) τῶν ἀφροδισίων;

— Οὐδαμῶς (ἦ: κατ' οὐδένα τρόπον).

— Τί λέγεις; Σοῦ φαίνεται ὅτι ὁ τοιοῦτος (δηλ. ὁ φιλόσοφος)
θεωρεῖ ἀξίας τιμῆς τὰς ἄλλας σωματικὰς φροντίδας; π.χ. (=οἶον)
τὰς ἀποκτήσεις πολυτελῶν ἐνδυμάτων καὶ ὑποδημάτων καὶ τοὺς ἄλλους
σωματικούς καλλωπισμούς, ποῖον ἐκ τῶν δύο σοῦ φαίνεται ὅτι ἀποδί-
δει ἀξίαν ἢ (τὰ) θεωρεῖ ἀνάξια λόγου, ἔφ' ὅσον δὲν (ὑπάρχει) ἀπόλυ-
τος (=πολλῆ) ἀνάγκη νὰ καταφεύγῃ εἰς αὐτά;

— Μοῦ φαίνεται ὅτι (τὰ) θεωρεῖ ἀνάξια λόγου, ἀπήντησεν, ὁ ἀλη-
θῆς τοῦλάχιστον (=ὡς ἀληθῶς γε) φιλόσοφος.

— Ἐπομένως, διὰ νὰ γενικεύσωμεν τὸ θέμα (=ὄλως), σοῦ φαί-
νεται, εἶπεν, ὅτι ἡ ἐνασχόλησις (=πραγματεία) εἰς τὸ τοιοῦτον δὲν
ἀφορᾷ εἰς τὸ σῶμα, ἀλλ' ἀντιθέτως (=ἀλλά), ὅσον εἶναι δυνατόν,
(σοῦ φαίνεται) ὅτι ἔχει ἀπομακρυνθῆ (=ἀφεστάναι) ἀπὸ αὐτὸ καὶ
ἔχει στραφῆ πρὸς τὴν ψυχὴν;

— Ἀναμφιβόλως (ἦ: αὐτὴν τὴν γνώμην ἔχω) [=ἔμοιγε (δοκεῖ)].

— Ἄρα γέ λοιπὸν κατὰ πρῶτον μὲν μὲ ὅσα πρὸ ὀλίγου ἐμνημό-
νευσα (=ἐν τοῖς τοιούτοις) εἶναι φανερὸν ὅτι ὁ φιλόσοφος προσπα-
θεῖ νὰ ἀποχωρίσῃ (=ἀπολύων), ὅσον εἶναι δυνατόν (=ὅτι μάλιστα),
τὴν ψυχὴν ἀπὸ τὴν ἐπικοινωνίαν μὲ τὸ σῶμα περισσότερον (=διαφε-
ρόντως) ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους;

— Εἶναι φανερὸν (αὐτό).

— Καὶ νομίζου βέβαια, ἂν δὲν ἀπατώμαι (=που), Σιμμία, οἱ
πολλοὶ ἀνθρώποι ὅτι δὲν ἀξίζει νὰ ζῆ (=οὐκ ἀξίον εἶναι ζῆν) ἐκεῖ-
νος ὁ ὁποῖος (=ᾧ) μηδεμίαν εὐχαρίστησιν (δοκιμάζει) ἐκ τῶν τοιού-
του εἶδους (ἀπολαύσεων) [μηδὲν ἠδὲν (ἔστι) τῶν τοιούτων], μήτε με-
τέχει αὐτῶν, ἀλλ' ὅτι σχεδὸν (=τι) βαδίζει πλησίον τοῦ θανάτου (ἦ:

εὑρίσκειται εἰς τὸ χεῖλος τοῦ τάφου) ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος οὐδὲν φροντίζει διὰ τὰς ἀπολαύσεις, αἱ ὁποῖαι δημιουργοῦνται διὰ τοῦ σώματος (ἦ: τὸν ὁποῖον τὸ σῶμα ἀποτελεῖ ὄργανον).

—Λέγεις κατ' ἐξοχὴν τὴν ἀλήθειαν (ἦ: ἀληθέστατα) (=πάνυ μὲν οὖν ἀληθῆ).

Γραμματικά—Σημασιολογικά: *κινδυνεύω* μετ' εἰδ. ἀπαρ.=δοκῶ=νομίζω. *ἀπομαί* (=ἐγγίζω), ἠπτόμην, ἄψομαι, ἀφθήσομαι, ἠψάμην ἠφθην, ἦμαι, ἦμην. *λεληθέναι* ἀπαρ. παρακ. τοῦ *λανθάνω* (=διαφεύγω τὴν προσοχὴν τινος), ἐλάνθανον, λήσω, ἔλαθον, λέληθα, ἐλελήθειν. *ἐπιτηδεύω*=ἐπαγγέλλομαι, ἐπιδιώκω. *τεθνήναι* ἀπαρ.. παρακ. τοῦ *ἀποθνήσκω*. *δήπου* βεβαιωτ. ἐπίρρ. = βεβαίως, ὡς νομίζω, ἂν δὲν ἀπατῶμαι. *προθυμείσθαι* ἀπαρ. μ. ἐν. καὶ *προεθυμούντο* μ. παρατ. τοῦ *προθυμοῦμαι*=μετὰ ζήλου ἐπιδιώκω τι. *νῆ* καταχρ. πρόθ. ἐπὶ ὄρκου. *γελασεῖν* μετ. ἐν. τοῦ *γελασεῖω* (ἐφετικοῦ ρήμ. ἐκ τοῦ *γελῶ*)=ἔχω διάθεσιν νὰ γελάσω. *οἶμαι* καὶ *οἴομαι*=νομίζω. *εἰρησθαι* ἀπαρ. μέσ. παρακ. τοῦ *λέγομαι*. *ξυμφάναι* ἀπαρ. ἐν. τοῦ *ξύμφημι*=συμφωνῶ. *θανατῶσι* ἐν. τοῦ ἐφετικοῦ ρήμ. *θανατάω*=ἐπιθυμῶ τὸν θάνατον. *σφᾶς* (=αὐτούς) προσωπ. ἀντων. γ' προσ. *λελήθασιν* παρακ. τοῦ *λανθάνω*. *ἤ* δοτικοφάνες ἀναφ. ἐπίρρ.=πῶς. *ἄρα* ἐρωτημ. μόριον=ἄρᾳ γε. *ἀπαλλαγῆναι* μετ. παθ. ἀορ. β' τοῦ *ἀπαλλάττομαι*=ἀποχωρίζομαι. *γεγονέαι* ἀπαρ. παρακ. τοῦ *γίνομαι* *χωρῆς*=ἀπομονοῦμαι, ἦ ὑποτ. ἐν. τοῦ *εἶμι*. *οὐκ* λαμβάνει ὀξεῖαν, διότι ἀκολουθεῖ στίξις. *σκεπαι* προστ. μ. ἀορ. α' τοῦ *σκοποῦμαι*. *ἄρα* ἐν ὑποθετ. προτ.=ἴσως, τυχόν. *ξυνδοκῆ* ὑποτ. ἐν. τοῦ *συνδοκεῖ* *μοι*=εἶμαι σύμφωνος καὶ ἐγώ. *εἴσεσθαι* ἀπαρ. μέλλ. τοῦ *οἶδα*. *ἔσπουδακέναι* ἀπαρ. παρακ. τοῦ *σπουδάξω*=ἐνδιαφέρομαι σοβαρῶς. *τοιόσδε*, *τοιόνδε* δεικ. ἀντ. *οἶον* (κεῖται ἐπιρρηματικῶς)=π.χ., λ.χ., δηλαδὴ. *ὁ σῖτος* πληθ. *οἱ σῖτοι* καὶ *τὰ σῖτα*=τὸ σιτάρι, ὃ ἐκ σίτου ἄρτος, πᾶσα τροφή. *ἡκιστα* καὶ *ἐλάχιστα* ἐπίρρ. ὑπερθ. βαθμ. (θετ. *δλίγον*, συγκρ. *ἤτερον* καὶ *ἔλαττον*). *ἀφροδίαια*=τὰ ἀνήκοντα εἰς σαρκικὰς ἡδονὰς. *διαφέροντο*=πολυτελῆ. *κτῆσις*=ἀπόκτησις. *ἀτιμάξω*=καταφρονῶ. *οὐκοῦν* συμπερ. σύνδ.=λοιπόν. *πραγματία*=ἐνασχόλησις. *ἀφεστάναι* ἀπαρ. παρακ. τοῦ *ἀφίσταμαι*=ἀπομακρύνομαι. *τετράφθαι* ἀπαρ. παθ. παρακ. τοῦ *τρέπομαι*=στρέφομαι πρὸς τι. *ἀπολύω*=προσπαθῶ νὰ ἀποχωρίσω. *διαφερόντως* ἐπίρρ. τροπικόν=ἐξόχως, ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους. *ἡδύς*, *εἶα*, ὃ=γλυκὺς, εὐχάριστος (συγκρ. *ἡδίω*, ὑπερθ. *ἡδιστος*). *τείνω ἐγγύς*=βαδίζω πολὺ πλησίον.

Συντακτικά—Αἰσθητικά: *ὄσοι* ... ἀναφ. πρότ. *ἀπτόμενοι* κατηγ. μετ. ἐκ τοῦ *τυγχάνουσιν* ἐξαρτ. *φιλοσοφίας* ἀντικ. τῆς μετ. *λεληθέναι* ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ *κινδυνεύουσι* ὡς δοξαστικοῦ ἐξαρτῶμ. *τοὺς ἄλλους* ἀντικ. τοῦ *λεληθέναι*. *ὅτι*...*ἐπιτηδεύουσι* εἰδ. πρότ. ἀντὶ κατηγορ. μετ. *ἐπιτηδεύοντας* ἐξαρτ. ἐκ τοῦ *λέληθεν*. *εἰ* ... (*ἰστί*) ὑπόθ.+*ἄτοπον ἂν εἶη* (ἀπόδ.) α' εἴδους δηλῶν τὸ πραγματικόν. *προθυμείσθαι*=*ἀγανακτεῖν* ὑποκ. τῆς ἀπροσ. φράσ. *ἄτοπον ἂν εἶη*. *μηδὲν ἄλλο* ἀντικ. (α' ὄρος συγκρ.) ἢ τοῦτο ἀντικ. (β' ὄρος συγκρ.). *ἤκοντος* γεν. ἀπόλυτος χρον. δ (ἀντικ.)...*ἐπετήδενον* ἀναφ. πρότ. εἰς τὸ *ἀγανακτεῖν* ἐτέθη τὸ δ καθ' ἕλξιν πρὸς τὸ *προεθυμούντο* ἀντὶ τοῦ ὀρθοτέρου φ λόγῳ τοῦ *ἀγανακτεῖν*) τὸ δ συναπτέον τῷ αὐτοῦ. *γελάσας* χρον. μετ. ἢ σύνταξις κατωτέρω: *εἰποίησάς με γελάσαι οὐ πάνυ γε γελασεῖντα*. *γελασεῖντα* ἐνδοτ. μετ. *τοὺς πολλοὺς* ὑποκ. τοῦ *δοκεῖν* ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ *οἶμαι* ἐξαρτῶμ. *αὐτὸ τοῦτο* ἀντικ. τῆς χρον. μετ. *ἀκούσαντας* καὶ ὑποκ. τοῦ *εἰρησθαι* εἰδ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ *δοκεῖν* ἐξαρτῶμ. *ξυμφάναι* ἀντικ.(εἰδ. ἀπαρ.) ἐπίσης ἐκ τοῦ *οἶμαι* ἐξαρτῶμ. (κατ' ἄλλους ἐκ τοῦ *ξυμφάναι*). *τοὺς παρ' ἡμῖν* (ἐπιθ. διορ.) *ἀνθρώπους* (ὑποκ. τοῦ *ξυμφάναι*). *καὶ πάνυ* συναπτέον τῷ *ξυμφάναι*. *ὅτι*... *θανατῶσι* . . . *λελήθασιν* εἰδικὴ πρότασις ἐπεξηγοῦσα τὸ *ξυμφάναι*. *σφᾶς* ἀντικ. τοῦ *λελήθασιν*. *ὅτι* ... *ἄξιον* εἰδικὴ πρό-

τασις ἀντί κατηγ. μετ. (ἄξιουντες) λόγῳ τοῦ *λεληθάσι*. *τοῦτο* σύστοιχον ἀντικ. τοῦ *πάσχειν* ἀπαρ. ἀναφορᾶς. *πλήν τοῦ* ... ἐμπρόθ. διορ. ἐξαίρεσεως. *σφᾶς* ἀντικ. τοῦ *λεληθέναι* ὡς ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. νοεῖται τοὺς φιλοσοφούντας. αὐτοὺς ἀντικ. τοῦ *λέληθε*. ἢ ... καὶ ἢ ... καὶ οἴου θανάτου (ἄξιοί εἰσι) οἱ φιλόσοφοι πλάγιοι ἐρωτημ. προτ. θανάτου γεν. τοῦ τιμήματος. ὡς ἐπιτείνει τὸ ἀληθῶς. *εἰπωμεν* βουλητική ὑποτ. γὰρ διασαφητικός. *χαίρειν—ἐκείνοις* ἀντικ. τῆς χρον. μετ. *εἰπόντες*. *εἶναι* ἀντικ. (εἶδ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ ἠγούμεθα ἐξαρτώμ. *τὸν θάνατον* ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. *τι κατηγ.* Ἄρα μὴ (ἠγούμεθα εἶναι τὸν θάνατον) ἄλλο τι ἢ τὴν ... ἀπαλλαγὴν. ἄλλο τι κατηγ. (ἀ' ὄρος συγκρ.). ἢ τὴν ἀπαλλαγὴν κατηγ. (β. ὄρος συγκρ.). *τῆς ψυχῆς* γεν. ὑποκειμ. *καὶ εἶναι* ... ἢ σύνταξις οὕτω: *καὶ (ἠγούμεθα) τὸ τεθνάναι* (ὑποκ.) *εἶναι* (εἶδ. ἀπαρ.) *τοῦτο* (κατηγ.), *τὸ μὲν σῶμα χωρὶς γεγονέναι* (ἐπεξήγησις τοῦ: *τοῦτο*) *αὐτὸ καθ'* *αὐτὸ ἀπαλλαγέν* (χρον. μετ.) *ἀπὸ τῆς ψυχῆς, τὴν δὲ ψυχὴν χωρὶς εἶναι* (ἐπίσης ἐπεξήγησις τοῦ: *τοῦτο*) *αὐτὴν καθ'* *αὐτὴν ἀπαλαγεῖσαν* (χρον. μετ.) *ἀπὸ τοῦ σώματος*; Ἄρα μὴ ... ἢ διὰ τῆς ἐρωτ. αὐτῆς ἀναμένεται ἀρνητικὴ ἀπάντησις, ἐτέθη δὲ ὑποτ., διότι ἐκφράζεται φόβος. *ὁ θάνατος* ὑποκ. ἄλλο τι (κατηγ.) ἀ' ὄρος συγκρ. ἢ *τοῦτο* (κατηγ.) β' ὄρος συγκρ. οὐκ ἐννοεῖται ἄλλο τί ἐστιν. *εἰάν* ... *ξυνδοκῆ* πλάγια ἐρωτ. πρότ. ἐκ τοῦ σκέψαι ἐξαρτώμ. *σοι* δοτ. προσ. ἄπερ ἐμοὶ ἐνν. *ξυνδοκεῖ*. *ἐκ τούτων* ἀναφέρεται εἰς τὰ ἐπόμενα. *μᾶλλον* συναπτέον τῷ εἰσεσθαι. *ἡμᾶς* ὑποκ. τοῦ εἰσεσθαι. ἀντ. (εἶδ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ οἶμαι ἐξαρτώμ. *περὶ ὧν—ἐκεῖνα περὶ ὧν* ... ἀναφ. πρότ. *σοι* δοτ. προσωπ. φιλοσόφου ἐπιθ. διορ. ἀνδρὸς γεν. κατηγορηματικὴ κτη. *εἶναι* ὑποκ. τοῦ φαίνεται. *εσπονδακέαι* ὑποκ. τῆς ἀπροσφράσ. ἀνδρὸς εἶναι. Ἕκιστα ἐνν. φαίνεται φιλοσόφου ἀνδρὸς εἶναι. *δοκεῖ* (προσ. ρ.) *σοι* δοτ. προσωπ. ἠγεῖσθαι (ἀντικ. εἶδ. ἀπαρ.). *ὁ τοιοῦτος* (ὑποκ. ρ. καὶ ἀπαρ.). *τὰς θεραπείας* (ἀντικ.). *τὰς περὶ τὸ σῶμα* (ἐπιθ. διορ.). *ἐντίμους* (κατηγ.). *πότερον ἢ διπλῆ ἐρώτ. κτήσεις—καλλωπισμοὺς* ἀντικ. τῶν ἀπαρ. *τιμᾶν—ἀτιμάζειν* ἀντικ. (εἶδ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ δοκεῖ ἐξαρτώμ. *σοι* δοτ. προσωπ. *καθ' ὅσον* ... ἀναφ. πρότ. *μετέχειν* ὑποκ. τῆς ἀπροσφρ. ἀνάγκη (ἐστί). *αὐτῶν* ἀντικ. τοῦ ἀπαρ. *δοκεῖ* προσωπ. ρ. *ὁ φιλόσοφος* ὑποκ. *ἀτιμάζειν* ἀντικ. (εἶδ. ἀπαρ.). *ἐμοιγε* δοτ. προσωπ. ἢ *πραγματεῖα* ὑποκ. τοῦ δοκεῖ. *εἶναι—ἀφεσταναί—τετράφθαι* ἀντικ. (εἶδ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ δοκεῖ ἐξαρτώμ. *περὶ τὸ σῶμα* ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς. *αὐτοῦ* ἀντικ. τοῦ ἀφεστάναι. *ἐμοιγε* ἐνν. *δοκεῖ*. *ἀπολύων* κατηγ. μετ. ἐξαρτώμ. ἐκ τοῦ δῆλός ἐστιν—δῆλόν ἐστιν. *τῶν ἀνθρώπων* γεν. συγκρ. *Καὶ δοκεῖ* (ἀπρόσ. ρ.) *τοῖς πολλοῖς ἀνθρώποις* (δοτ. προσωπ.) *οὐκ ἄξιον εἶναι* (ὑποκ. τοῦ δοκεῖ) *ζῆν* (ὑποκ. τῆς ἀπροσφράσ. *ἄξιον εἶναι*) ἐννοεῖται (τοῦτον), *ῶ* (δοτ. κτη.) *μηδέν* (ὑποκ.) *τῶν τοιούτων* (γεν. διαίρ.) (ἐστὶν ἐνν.) ἠδὲν (κατηγ.) *μηδὲ* (=καὶ ὅς μὴ) *μετέχει αὐτῶν* (ἀντικ.) ἀλλὰ ἐνν. *δοκεῖ* (προσωπικόν ρ.) *ὁ μηδέν φροντίζων* (ὑποκ. καὶ ἐπιθετ. μετ.) *τῶν ἡδονῶν* (ἀντικ. τῆς μετ.) *τείνειν* (ἀντικ. εἶδ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ δοκεῖ ἐξαρτ.) *ἐγγύς τι τοῦ τεθνάναι* (γεν. ἀντικ. τοῦ ἐγγύς). *αἰ* (ὑποκ.) *διὰ τοῦ σώματος εἰσὶν* ἀναφ. πρότ.

Πραγματικά.—*δρθῶς ἀπτόμενοι* εἶναι οἱ γνήσιοι φιλόσοφοι ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς σοφιστάς (Πρωταγόραν, Γοργίαν, Ἰππίαν, Πρόδικον κ.λ.π.) ἢ τοὺς κατ' ὄνομα μόνον φιλοσόφους (Ἀρίστιππον κ.λ.π.). Οἱ σοφισταὶ ἐδίδασκον ἀντί χρημάτων, οὐδὲ ὅπως δὲ ἐφρόντιζον διὰ τὴν ἀληθειαν ἢ τὴν ἠθικότητα, ἀλλ' ἀπλῶς ἐδίδασκον τὴν τέχνην, δι' ἧς ὁ ἥτιων λόγος ἡδύνατο νὰ φαίνεται κρείττων. *ἀποτῆρηκεν* διότι διὰ βίου μελετῶσι τὸν θάνατον. *τεθνάναι* διότι φθάνουν εἰς τὸ τέρμα τῆς μελέτης των. *τοὺς πολλοὺς* ἢ πλειονότης τῶν ἀνθρώπων ἐθεώρει τοὺς φιλοσόφους ὡς ἀθέους καὶ διαφθορεῖς τῶν νέων, ἐπειδὴ δὲ διὰ βίου ἐπεδίωκον τὸν θάνατον, ἦσαν—κατ' αὐτούς—καὶ ἄξιοι αὐτοῦ. τοὺς *παρ' ἡμῶν* ὡς τοιοῦτος ἐννοεῖ ὁ Σιμμίας τοὺς συμπολίτας του Θηβαίου, οἱ ὅποιοι ἦσαν ἀμβλεῖς τὸν νοῦν καὶ ἀγροῖκοι καὶ ἐπομένως σκῶπται τῶν φιλοσόφων κατ' ἄλλους, ὅπερ πιθανώτερον, ἐννοεῖ τοὺς Ἀθηναίους ὡς καταδικάσαντας τὸν Σωκρ., διότι ἐπηρεάσθησαν ἀπὸ

τὴν γνώμην τῶν πολλῶν. Ἐκ τοῦ Κρίτωνος τοῦ Πλάτωνος (Κεφ. 6) ἀπεδείχθη ὅτι μόνον αἱ δόξαι τῶν σωφρόνων ἀνθρώπων πρέπει νὰ τιμῶνται. *σφᾶς* καὶ κατωτέρω *αὐτοὺς* ἐννοεῖ τοὺς πολλοὺς, οἱ ὅποιοι ἀντικρούουν τὸν θάνατον ὡς μέσον τιμωρίας καὶ ὄχι ὡς σκοπὸν, εἰς τὸν ὅποιον κατατείνει ὁ ὀρθῶς φιλοσοφῶν, διότι πιστεύει ὅτι ἀπαλλάσσεται τοῦ σώματος ἢ ψυχῆ. *Καὶ εἶναι τοῦτο τὸ τεθνήσκει ἀπὸ τοῦ χωρίου τούτου διὰ τοῦ ὀρισμοῦ τοῦ θανάτου ἀρχίζει ἡ πλοκὴ τῆς κυρίας ὑποθέσεως τοῦ διαλόγου. φιλοσόφου ἀνδρός... περὶ τὰς ἡδονὰς* ὑπαινίσσεται τὸν Ἀρίστιππον καὶ δὴ καὶ τὸν Ἐπίκουρον, ὁ ὅποιος, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς Στωϊκοὺς, οἱ ὅποιοι διὰ βίου ἐπεδιόκειον τὴν ἀρετὴν, ἐπεδίωκε τὴν ἡδονήν, τὴν τε ψυχικὴν καὶ τὴν σαρκικὴν δι' ἃ ἐπωνομάζοντο καὶ *ἡδονικοὶ ἢ χοῖροι*. Οὗτοι ὅμως δὲν ἦσαν ἀληθεῖς φιλόσοφοι. *ἱματίων διαφερόντων* κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Σωκρ. ἐν Ἀθήναις ὑπῆρχε μεγάλη πολυτέλεια ἐνδυμάτων, ὑποδημάτων κλπ., τὰ ὅποια ἐγίνοντο δι' εὐτελοῦς ὕλης (πρβλ. τὸ ἐν ἐπιταφίῳ τοῦ Περικλέους: *φιλοκαλοῦμεν μετ' εὐτελείας...* καὶ τῶν ὁμοίων μεγάλη ἐξαγωγή ἐγίνετο εἰς ξένας ἀγορὰς (τὰ ἀττικά σανδάλια ἦσαν περιζήτητα). Ὁ Σωκρ.—καὶ κατ' ἀπομίμησιν αὐτοῦ οἱ λοιποὶ φιλόσοφοι—κατεφρόνει τὴν πολυτέλειαν φέρων τὸ αὐτὸ εὐτελὲς ἱμάτιον θέρους τε καὶ χειμῶνος—τὸν περιφημον *τρίβωνα*—τρώγων καὶ πίνων τὰ φαυλότατα σιτία καὶ ποτὰ, ὧν ἀνυπόδητος καὶ ζῶν ὡς δοῦλος, ὅπως λέγει ἐλέγχων αὐτὸν ὁ σοφιστὴς Ἀντιφῶν. *καθ' ὅσον μὴ πολλὴ ἀνάγκη* ὅπως τὸ τρώγειν, πίνειν, κοιμᾶσθαι ἦσαν ἀπαραίτητα διὰ τὴν ζωὴν, ἐνῶ, ἐὰν περιεφρονοῦντο καὶ αὐτὰ, θὰ κατέληγον εἰς αὐτοκτονίαν. *οὐκοῦν ὅλως* γενικὸν συμπέρασμα προελθὸν δι' ἐπαγωγικοῦ συλλογισμοῦ, ὅτι δηλ. ὁ φιλόσοφος ἐπιδιώκει τὸν ἀποχωρισμὸν τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος, ὅπως ἀκριβῶς συμβαίνει καὶ μετὰ τὸν θάνατον. *ᾧ μηδὲν ἡδὺ τῶν τοιοῦτων οὐκ ἄξιον εἶναι ζῆν* παρόμοιον λέγει ὁ Ἐξάγγελος ἐν Σοφ. Ἀντιγ. στίχ. 1165 *«τὰς γὰρ ἡδονάς, ὅταν προδῶσιν ἄνδρες, οὐ τίθημ' ἐγὼ ζῆν τούτων, ἀλλ' ἐμψυχον ἡροῦμαι νεκρός»*.

Νόημα.— Τὸ ἐπίκεντρον τῆς ἀπολογίας τοῦ Σωκρ. εἶναι ὅτι τὸσον ὁ θάνατος, ὅσον καὶ ἡ ὀρθὴ φιλοσοφία ἔχουν τὸν αὐτὸν προορισμὸν, δηλαδὴ τὴν λύσιν καὶ τὸν χωρισμὸν τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος, Ἐπομένως θὰ ἦτο γελιοῖον, ὅταν ἔλθῃ ὁ θάνατος. νὰ ἀγανακτῇ ὁ φιλόσοφος, ὁ ὅποιος εἰς ὄλην του τὴν ζωὴν μετὰ ὅλας του τὰς προσπάθειάς ἐκεῖ κατέτεινε. Τὴν ἀποψιν αὐτῆν ὁ Σιμμίας ὑπεδέχθη μετὰ γέλωτος καὶ παρετήρησεν ὅτι οἱ ἄνθρωποι, καὶ μάλιστα οἱ Ἀθηναῖοι, θὰ συνεφώνουν ἀκούοντας ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ Σωκρ. τοιαύτην ἀντίληψιν περὶ θανάτου, τὸν ὅποιον, ἐπειδὴ ἐπιδιώκουν οἱ φιλόσοφοι, ἀξίζει καὶ νὰ τὸν λάβουν. Συμφωνεῖ μετὰ τὴν ἀποψιν τοῦ Σιμμίου καὶ ὁ Σωκρ., παρατηρεῖ ὅμως ὅτι οἱ πολλοὶ δὲν γνωρίζουν πῶς ἐπιθυμοῦν τὸν θάνατον, πῶς εἶναι ἀξιοὶ θανάτου καὶ τίνος εἶδους θανάτου εἶναι ἀξιοὶ οἱ γνήσιοι φιλόσοφοι. Προτείνει ὅθεν ὁ Σωκρ., ὅπως ἀφήσουν κατὰ μέρος τὰς ἀντιλήψεις τῶν πολλῶν καὶ ἐκθέσῃ ἕκαστος τὴν προσωπικὴν του ἀντίληψιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος. Ἦδη ἀρχεταὶ ἡ κυρία ὑπόθεσις τοῦ διαλόγου. Διὰ τὰ ἀποδείξῃ ὁ Σωκρ. τὴν στενὴν συνάφειαν μεταξὺ τοῦ ὀρθῶς φιλοσοφεῖν καὶ τοῦ θανάτου ἀναλύει πρῶτον τὸ ἦθος τοῦ φιλοσόφου καὶ κατοπιν τὴν πνευματικὴν κατεύθυνσιν, τὴν ὅποιαν ὀφείλει νὰ ἀκολουθῇ εἰς τὰς ἀναζητήσεις του. Δι' ἐπαγωγικοῦ δὲ συλλογισμοῦ συμφωνοῦντος καὶ τοῦ Σιμμίου ἀποδεικνύονται ὅτι 1. ὁ θάνατος εἶναι ἀπαλλαγὴ τοῦ σώματος ἀπὸ τῆς ψυχῆς καὶ τάνταπαιν 2. ὁ πραγματικὸς φιλόσοφος ἀπαρνεῖται τὰς σωματικὰς ἀπολαύσεις σίτων, ποτῶν, ἀφροδισίων, καλλωπισμῶν καὶ πάντων τῶν περὶ τὸ σῶμα θεραπευτῶν, ἀντιθέτως δὲ εἶναι ἐστραμμένος πρὸς τὴν ψυχὴν, τὴν ὅποιαν ἐπιθυμεῖ νὰ κρατῇ ἐλευθέραν ἀπὸ τῆν ἐπικρινῶντων πρὸς τὸ σῶμα καὶ 3. κατὰ τὴν γνώμην τῶν πολλῶν οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχει ἡ ζωὴ διὰ τὸν μὴ μεριμνῶντα περὶ τῶν σωματικῶν ἀπολαύσεων, ἀλλ' ὅτι ὁ τοιοῦτος, δηλ. ὁ φιλόσοφος, εἶναι σχεδὸν νεκρός.

Περίληψις.— 1. Διατι δὲν πρέπει νὰ ἀγανακτοῦν οἱ γνήσιοι φιλό-

σοφοι 2. Ποία ἀπάντησις θὰ ἐδίδοτο ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ἐὰν ἤκουον τὰς περὶ θανάτου ἀντιλήψεις τοῦ Σωκρ. 3. Ὁ θάνατος ἀποτελεῖ χωρισμὸν σώματος καὶ ψυχῆς 4. Οἱ ἀληθεῖς φιλόσοφοι ἀπαρνούμενοι τὰς σωματικὰς ἀπολαύσεις καὶ θεραπεύοντες τὴν ψυχὴν ἐπιδιώκουν τὸν θάνατον.

ΚΕΦ. 10. Καὶ τώρα ποία (εἶναι ἡ γνώμη σου) ὡς πρὸς αὐτὴν τὴν ἀπόκτησιν τῆς πραγματικῆς γνώσεως τῶν ὄντων (= *τῆς φρονήσεως*); Ποῖον ἐκ τῶν δύο (ἀποτελεῖ) ἐμπόδιον ἢ ὄχι τὸ σῶμα, ἐὰν κανεῖς παραλαμβάνῃ μαζί του αὐτὸ ὡς συνεργάτην (= *κοινωνόν*) εἰς τὴν ἔρευναν τῶν ἰδεῶν; π. χ. ἐννοῶ τὸ ἐξῆς: περίπου ἄραγε παρέχει ἀληθεῖς κάπως ἐντυπώσεις εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἢ αἰσθήσεις τῆς ὁράσεως καὶ τῆς ἀκοῆς ἢ τὰ τοιαῦτα βέβαια (εἶναι), ὅπως (= *καὶ*) οἱ ποιηταὶ συχνάκις εἰς ἡμᾶς ἐπαναλαμβάνουν, ὅτι δηλαδὴ οὔτε ἀκούομεν τίποτε ἀκριβῶς οὔτε βλέπομεν; Καὶ ἀληθῶς, ἂν αὐταὶ ἐκ τῶν σωματικῶν αἰσθήσεων δὲν εἶναι ἀκριβεῖς μῆτε εὐκρινεῖς, ἀκόμη ὀλιγώτερον (= *σκολῆ*) (θὰ ἦσαν) αἱ ἄλλαι βέβαια διότι ὅλαι, ἂν δὲν ἀπατῶμαι (= *που*), εἶναι κατώτεροι ἀπὸ αὐτάς ἢ δὲν ἔχεις σὺ τὴν αὐτὴν γνώμην;

— Βεβαίωτατα (ἔχω αὐτὴν τὴν γνώμην), εἶπε.

— Πότε λοιπόν, εἶπεν οὗτος (= *ἡ δ' ὅς*), ἡ ψυχὴ ἐγγίζει (= *ἀπτεται*) τὴν ἀλήθειαν; Διότι, ὅταν ἐπιχειρῇ νὰ ἐρευνᾷ κάτι μαζί μὲ τὸ σῶμα, εἶναι φανερόν ὅτι τότε ἐξαπατᾶται ὑπ' αὐτοῦ.

— Λέγεις ἀληθῆ.

— Ἀρά γε λοιπόν δὲν γίνεται ὀλοφάνερη εἰς αὐτὴν (= *οὐ κατὰ θελον γίνεταί αὐτῇ*) (δηλ. τὴν ψυχὴν) μία ἐκ τῶν ἰδεῶν (= *τι τῶν ὄντων*) διὰ τῆς καθαρᾶς πνευματικῆς ἐνεργείας (= *ἐν τῷ λογίζεσθαι*), ὑπὲρ πάντων ἄλλων τρόπων ἐνεργείας (= *εἴπερ που ἄλλοθι*);

— Ναί.

— Ἐνεργεῖ δὲ βέβαια πνευματικῶς τότε ἄριστι (ἡ ψυχὴ), ἂν δὲν ἀπατῶμαι (= *που*), ὅταν μηδὲν ἐκ τούτων παρενοχλῇ αὐτὴν, μῆτε δηλ. ἡ ἀκοὴ μῆτε ἡ ὄρασις μῆτε ἡ λύπη μῆτε καμία εὐχαρίστησις, ἀλλ' (ὅταν), ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον (= *δύι μάλιστα*), ἀπομονοῦται εἰς τὸν ἑαυτὸν τῆς (= *αὐτῇ καθ' αὐτὴν γίνεταί*), ἀδιαφοροῦσα διὰ τὸ σῶμα (= *ἔῶσα χαίρειν τὸ σῶμα*) καὶ (ὅταν), ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατόν μὴ συνεργαζομένη μὲ αὐτὸ μῆτε ἐρχομένη εἰς ἐπαφήν, ἐπιδιώκει τὴν ἀλήθειαν (= *ὁρῆγεται τοῦ ὄντος*).

— (Ἔτσι) εἶναι αὐτά.

— Ἐπομένως καὶ κατὰ τὴν ἀναζήτησιν τῶν ἰδεῶν (= *ἐνταῦθα*) ἡ ψυχὴ τοῦ φιλοσόφου κατ' ἐξοχὴν θεωρεῖ ἀνάξιον λόγου τὸ σῶμα καὶ ἀπομακρύνεται ἀπὸ αὐτό, ζητεῖ δὲ αὐτὴ νὰ ἀπομονοῦται εἰς τὸν ἑαυτὸν τῆς;

— Εἶναι φανερόν (αὐτό).

— Καὶ ποία λοιπόν εἶναι ἡ γνώμη σου ὡς πρὸς τὰ ἐξῆς περίπου, Σιμμία; Παραδεχόμεθα ὅτι ὑπάρχει αὐτὴ ἡ ἰδέα τοῦ δικαίου (= *δικαίον αὐτό*) ὡς κάτι ἀνεξάρτητον (= *τι*) ἢ (παραδεχόμεθα ὅτι δὲν εἶναι) τίποτε;

— Παραδεχόμεθα βέβαια, μὰ τὸν Δία, (ὅτι ὑπάρχει).

— Ἐπίσης (= *καὶ*) (παραδεχόμεθα ὅτι ὑπάρχει) βέβαια ἡ ἰδέα

τοῦ ὠραίου καὶ τοῦ ἀγαθοῦ ὡς κάτι ἀνεξάρτητον (=τι) :

—Βεβαίως (ἤ : πῶς ὄχι) :

—Εἶδες λοιπὸν μέχρι τοῦδε ποτὲ μὲ τὰ μάτια σου καμμίαν ἀπὸ τὰς τοιαύτας ιδέας :

—Οὐδόλως, εἶπεν οὗτος.

—Μήπως (=ἀλλὰ) ἤλθες εἰς ἐπικοινωνίαν μὲ αὐτὰς (=ἐφήψω αὐτῶν) μὲ καμμίαν ἄλλην σωματικὴν αἴσθησιν ; Ὁμιλῶ δὲ περὶ ὄλων, π.χ. περὶ μεγέθους, (περὶ) υἰείας, (περὶ) ἰσχύος καὶ (διὰ νὰ εἴπω) μὲ μίαν λέξιν (περὶ) τῆς οὐσίας ὄλων ἀνεξαιρέτως τῶν ἄλλων (πραγμαίων) (ἤ : περὶ πασῶν τῶν ιδεῶν), ἐκεῖνο δηλαδὴ τὸ ὁποῖον εἶναι ἕκαστον (ἤ : ὅπως δηλαδὴ ἐκάστη ὑφίσταται εἰς τὴν πραγματικότητα) ἄρα γε ἡ ἀληθὴς οὐσία αὐτῶν (=τὸ ἀληθέστατον αὐτῶν) γίνεται αἰσθητὴ (=θεωρεῖται) διὰ τοῦ σώματος ἢ ἔχει ὡς ἐξῆς (ἤ : συμβαίνει τοῦτο) ὅποιος δηλαδὴ ἀπὸ ἡμᾶς ἤθελε προετοιμασθῆ εἰς μεγαλύτερον βαθμὸν (=μάλιστα) καὶ μὲ μεγαλύτεραν ἀκρίβειαν νὰ διανοηθῆ ἐκάστην ιδέαν αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν (=ἐκαστον αὐτὸ), ἀπὸ ὅσας ἐξετάζει, αὐτὸς κατὰ μεγίστην προσέγγισιν δύναται νὰ φθάσῃ (=ἴοι ἄν) εἰς τὴν γνῶσιν ἐκάστης ιδέας :

—Βεβαίωτα (αὐτὸ συμβαίνει).

—Ἄρα γε λοιπὸν ἐκεῖνος δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν καθαρωτάτην γνῶσιν αὐτῆς τῆς ιδέας, ὁ ὁποῖος θὰ ἐβάδιζεν (=ἴοι), ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερο, μὲ μόνην τὴν διάνοιαν εἰς τὴν ἐξετάσιν ἐκάστης, μήτε χρησιμοποιοῦν (=παρατιθέμενος) τὴν ὄρασιν κατὰ τὴν πνευματικὴν του ἐνεργεῖαν (=ἐν τῷ διανοεῖσθαι) μήτε παρασύρων (=ἐφέλικων) μετὰ τῆς πνευματικῆς του ἐργασίας καμμίαν ἄλλην αἴσθησιν, ἀλλά, χρησιμοποιοῦν (=χρῶμενος) αὐτὴν μόνην (=καθ' αὐτὴν) τὴν διάνοιαν καθαρὰν (=εἰλικρινεῖ), θὰ ἐπεχείρει νὰ συλλάβῃ ἐκάστην ἐκ τῶν ιδεῶν (=τῶν ὄντων) ἀπολύτως καθαρὰν (=αὐτὸ καθ' αὐτὸ εἰλικρινές), ἀφοῦ ἀπαλλαγῆ, ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερο, καὶ ἀπὸ τὰ μάτια καὶ ἀπὸ τὰ αὐτιά καί, διὰ νὰ εἴπω συντόμως (ἤ : σχεδὸν) (=ὡς ἔπος εἰπεῖν), ἀπὸ ὀλόκληρον τὸ σῶμα, διότι (=ὡς) (τὸ σῶμα), ὅταν μετέχη (αὐτῆς τῆς ἐνεργείας), ταράσσει καὶ δὲν ἀφήνει τὴν ψυχὴν νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν καθαρὰν γνῶσιν ; Ἄρα γε δὲν εἶναι αὐτὸς, Σιμμία, ὑπὲρ πάντα ἄλλον, ὁ ὁποῖος θὰ συλλάβῃ (=δ τευξόμενος) τὴν ιδέαν (=τοῦ ὄντος) ;

—Ἐξαιρέτως ἀληθῶς (=ὑπερφυῶς ὡς ἀληθῆ) ὀμιλεῖς, Σωκράτη, εἶπεν ὁ Σιμμίας.

Γραμματικά—Σημασιολογικά : φρόνησις= ἡ πνευματικὴ ἐπικοινωνία τῆς ψυχῆς μετὰ τῶν ιδεῶν, ἡ γνῶσις τῆς ἀληθείας, ἡ πραγματικὴ γνῶσις τοῦ ὄντος. ἔχω=παρέχω. θυρωῶ=φλυαρῶ, συχρῶ ὀμιλῶ περὶ τινος, ἐπαναλαμβάνω. σχολῆ τροπικὸν ἐπίρρ.=βραδέως, δυσκόλως, πολὺ ὀλιγώτερον ἀκόμη. φανλότερος=κατώτερος, ὑποδεέστερος. ἄπτουμαι=ἐγγίζω. λογιζομαι=πνευματικῶς ἐνεργῶ ἄνευ συμμετοχῆς τῶν αἰσθησέων. ἄλλοθι καὶ ἀλλαχοῦ τοπικὸν ἐπίρρ.=ἐν ἄλλῳ τόπῳ (εἴπερ πον ἄλλοθι=ὑπὲρ πάντα ἄλλον τρόπον ἐνεργείας). τὸ ὄν=τὸ ὄντως ὄν, ἡ ιδέα, ἡ ἀλήθεια. κάλλιστα ἐπίρρ. ὑπέρθ. βαθ. (καλῶς—κάλλιον). παραλυπῶ=παρενοχλῶ. ἡ ἀληθῶν—όνος=λύπη. εἶσα μετ. ἐν. τοῦ εἶω—ῶ=ἀφήνω. κοινωνῶ=συνεργάζομαι. ἄπτουμαι=ἔρχομαι εἰς ἐπαφήν.

δρέγομαι = ἐπιθυμῶ, ἐπιδιώκω. *ἀτιμάω* = καταφρονῶ, θεωρῶ ἀνάξιον λόγου. *αὐτὸ* (συνήθης παρὰ Πλάτωνι ἔκφρασις) = αὐτοτελής μὴ συνδεομένη πρὸς ἀνθρώπους ἢ πράξεις, αὐτὴ ἡ ἰδέα. *ἐφήνω μ. ἀόρ.* α' (= *ἐφηγάμην*) τοῦ *ἐφάπτομαι*. *περί* ἀναστροφή τῆς προθ. μετ' ἀναβιβασμοῦ τοῦ τόνου = περί. *διανοοῦμαι* = *λογίζομαι* (ἰδὲ ἀνωτέρω). *ἴοι* εὐκτ. ἐν. τοῦ *ἐρχομαι*. *γνώαι* ἀπαρ. ἀόρ. β' τοῦ *γιννώσκω*. *ποιήσεις* (αιολικός τύπος) καὶ *ποιήσαι* εὐκτ. ἀόρ. *παρατίθεμαι* = χρησιμοποιοῦ. *ἐφέλω* = παρασύρω. *ἐλικρινής* = καθαρὸς, ἄμεικτος, ἀπλοῦς. *χρῶμαι* = χρησιμοποιοῦ. *ἐπιχειροῦ* εὐκτ. ἐν. *θηρεύα* = ἐπιζητῶ. *ἀπαλλαγείς* μετ. παθ. ἀόρ. β' τοῦ *ἀπαλλάττομαι*. *ὡς ἔπος εἰπεῖν* = συντόμως εἰπεῖν, κοντολογίης, σχεδόν. (πρβλ. *συνελόντ' εἰπεῖν*). *ἑῶντες* μετ. ἐν. τοῦ *ἑάω* - ὦ. *κῆσοσθαι* ἀπαρ. ἀόρ. τοῦ *κτῶμαι*. *τευξόμενος* μετ. μέλλ. τοῦ *τυγχάνω* = ἐπιτυγχάνω. συλλαμβάνω. *ὑπερφυῶς* ἐπίρρ. = ὑπεράνω τοῦ ἐδάφους φυόμενον, ὑψηλότερον τῶν ἄλλων, ἐξόχως.

Συντακτικά - Αἰσθητικά.— *Τὶ δὲ δὴ ἐνν. δοκεῖ σοι. περὶ αὐτήν...* ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς. *Πότερον*— ἢ ἐνν. τὸ *ἔστι* διπλῆ εὐθεῖα ἐρώτ. χρησιμοποιοῦμένη ὡς ἀπόδ. τῆς ὑποθ. *ἐάν...* *συμπαλαμβάνη* (δ' εἰδους). *ἐμπόδιον* κατηγ. αὐτὸ κατηγ. *κοινωνόν* κατηγ. *ἀλήθειαν* — *ἀνθρώποις* (δοτ. προσωπ.) ἀντικ. τοῦ *ἔχει*. καὶ (ὁμοιοματικῆς σημ. = ὄπως) *οἱ ποιηταί. τῶν αἰσθήσεων* γεν. διαιρ. *σχολῆ* ἐνν. *εἰσιν* (ἀπόδ.) τῆς ὑποθ. *εἰ εἰσὶ* (α' εἰδους). *τούτων* β' ὄρος συγκρ. οὐ *δοκοῦσιν* ἐνν. *φαιλότεροι εἶναι* τῆς ἀληθείας ἀντικ. τοῦ *ἄπτεται. ὅτι...* *ἐξασπατάται* εἰδ. πρότ. ὡς ὑποκ. τῆς ἀπροσ. φράσ. *δῆλόν (ἔστι).* ὑπ' αὐτοῦ ποιητικ. αἰτ. ἐν τῷ *λογίζεσθαι* ἐμπρόθ. διορ. ἐνάρθρου ἀπαρ. δηλῶν τὸ ὄργανον. *εἴπερ* πον ἄλλοθι ἐλλειπτική ὑποθ. πρότ. *κατάβηλον* κατηγ. *αὐτῇ* δοτ. προσωπ. *τι* ὑποκ. *τῶν ὄντων* γεν. διαιρ. *ὅταν...* *παραλυπῆ* χρονικοῦποθετικὴ πρότ. *τούτων* γεν. διαιρ. *μῆτε ἀκοή...* ἐπεξήγησις τοῦ *μηδεν. ἀλλ'* ἐννοεῖται *ὅταν...* *γιννῆται. οἱ* ἐπιτείνει τὸ *μάλιστα. εἴωσα* τροπ. μετ. καὶ ἐνν. πάλιν τὸ *ὅταν δρέγεται. κοινωνοῦσα* τροπ. μετ. αὐτῷ ἀντικ. *ἀπτομένη* τροπ. μετ. τοῦ *όντος* ἀντικ. τοῦ *δρέγεται. ταῦτα* ὑποκ. τοῦ *ἔστι* (ἀττ. σύντ.). *τὶ δὲ δὴ τὰ τοιάδε ἐνν. λέγεις.* ἢ σύντ. κατωτέρω: *Φαμέν αὐτὸ δίκαιον* (ὑποκ. τοῦ ἀπαρ.) *εἶναι τι* (κατηγ.) ἢ (*φαμέν εἶναι*) οὐδέν (κατηγ.) *Φαμέν ἐνν. εἶναι τι. Καὶ καλόν γε...* ἐνν. *φαμέν εἶναι τι. Πῶς δ' οὐ* ἐνν. *φαμέν εἶναι τι. τι* ἀντικ. τοῦ *εἶδες. τῶν τοιούτων* γεν. διαιρ. *τοῖς ὀφθαλμοῖς* δοτ. ὄργανική. *αἰσθήσει* δοτ. ὄργαν. αὐτῶν ἀντικ. τοῦ *ἐφήνω*. ἢ σύντ. κατωτέρω: *καὶ ἐνὶ λόγῳ (εἰπεῖν) περὶ τῆς οὐσίας τῶν ἄλλων ἀπάντων. ὁ τυγχάνει* ἐπεξήγησις τοῦ: *τῆς οὐσίας. ὄν* κατηγ. μετ. ἐκ τοῦ *τυγχάνει* ἐξαρτωμ. ὅς (= εἶ τις) ἄν... *παρασκευάσθαι* ἀναφ. ὑποθ. πρότ. ἐπεξηγοῦσα τὸ *ὡδε ἔχει. τοῦ γνῶναι* γεν. ἀντικ. εἰς τὸ *ἐγγύτατα. ὅστις...* *ἴοι* (= εἶ τις) ἀναφ. ὑποθ. πρότ. *ἔχουσα* ἀπόδ. τὸ *ποιήσεις* (γ' εἰδους) *τῇ διανοίᾳ* δοτ. ὄργαν. *παρατιθέμενος*—*εφέλω*—*χρῶμενος* τροπικαί μετ. *μῆτε... μῆτε .. μηδεμίαν* συσώρευσις ἀρνήσεων διὰ νὰ καταδειχθῆ ὅτι μόνον διὰ καθαρᾶς πνευματικῆς ἐνεργείας ἐγγίζομεν τὴν ἀλήθειαν. ἀλλὰ ἐννοεῖται ὅστις... *ἐπιχειροῦ* ἐπίσης ἀναφ. ὑποθ. πρότ. *ἐλικρινῆ* κατηγ. τοῦ *διανοίᾳ* ἀντικ. τοῦ *χρῶμενος. ἐλικρινῆς* κατηγ. τοῦ *ἐκαστον. τῶν ὄντων* γεν. διαιρ. *ἀπαλλαγείς* τροπ. μετ. *ὀφθαλμῶν*—*ῶτων*—*σώματος* ἀντικ. τῆς μετ. *ὡς ταράττοντος καὶ οὐκ ἐῶντος* γεν. ἀπόλυτοι αἰτιολογικά. *ὅταν κοινωνῆ* χρονικοῦποθετικὴ πρότ. τὸ *σῶμα* ἐνν. ὡς ὑποκ. ὁ *τευξόμενος* ἐπιθ. μετ. τοῦ *όντος* ἀντικ. τῆς μετ. *ὑπερφυῶς* συναπτέον τῷ ὡς ἀληθῆ.

Πραγματικά: *οἱ ποιηταὶ αἰεὶ θρυλοῦσιν* οἱ ποιηταὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἦσαν καὶ φιλόσοφοι γράφαντες εἰς στίχους τὰς φιλοσοφικὰς τῶν θεωρίας. π.χ. ὁ Ἡράκλειτος: *κακοὶ μάρτυρες ἀνθρώποισιν ὀφθαλμοὶ καὶ ὠτα*, ὁ Ἐπίχαρμος (κωμικός): *νοῦς ὄρη καὶ νοῦς ἀκοῦει, τὰ δ' ἄλλα πάντα κωφὰ καὶ τυφλά*, ὁ Παρμενίδης: *ἄσκοπον* (= τυφλόν) *τὸ ὄμμα καὶ ἡγήεσσα* (= θορυβοῦσα) ἢ *ἀκοή* καὶ ὁ Ἀναξαγόρας: *ὑπὸ ἀφαιρέ-*

τητος (=ἀτελείας) αὐτῶν (δηλ. τῶν αἰσθήσεων) οὐ δυνατοὶ ἔσμεν κρίνειν τάληθές· ἐπίσης ὁ Ὅμηρος καὶ ὁ Ἐμπεδοκλῆς (πρβλ. τὰς σημερινὰς ὀπτικές ἀπάτας, τὰς καμπύλας τοῦ Παρθενῶνος κλπ.) αὐταὶ ἡ ὄρασις καὶ ἡ ἀκοή ἀληθῶς ἀποτελοῦν τὰς εὐγενεστέρας καὶ ἀνωτέρας αἰσθήσεις, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐδράζεται ἡ πνευματικὴ μόρφωσις τοῦ ἀνθρώπου, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς λοιπὰς ἀφήν, γεῦσιν, ὄσφρησιν, αἰ ὁποῖα θεωροῦνται κατώτεροι καὶ ὑλιστικώτεροι. *τούτων* δηλ. τῆς ὄρασεως καὶ τῆς ἀκοῆς. *τῶν ὄντων* Δύο εἶναι οἱ κόσμοι κατὰ τὸν Πλάτωνα 1) *ὁ αἰσθητὸς ἢ ὑλικὸς*, ὁ ἀεὶ μεταβαλλόμενος καὶ ἐν διαρκεί ροῇ ὢν κατὰ τὸν Ἡράκλειτον (*πάντα ρεῖ*) καὶ 2) *ὁ νοητὸς* ἢ ὑπερφυσικός, ἀναλλοίωτος ὢν καὶ περιέχων τὰς *ιδέας*. *Αἱ ιδέαι* ἢ τὸ *ὄν* ἢ τὰ *ὄντα* ἢ ἡ *οὐσία* ἢ τὸ *ἀληθέστατον* ἢ τὰ *εἶδη* ἢ ὁ *τυγχάνει ἕκαστον ὄν* ἢ ὁ *ἔστι* εἶναι ἀσώματοι, ἀναλλοίωτοι καὶ ἀθάνατοι, θεταί, μονοεἶδεις καὶ ἀγέννητοι οὐσαί, εἶναι τὰ ἀτίδια πρότυπα καὶ αἰώνια *ποραδείγματα* (= ἀρχέτυπα), τὰ ὁποῖα περιπορεύονται εἰς ὑπερουράνιον τόπον, εἶναι οἱ αἰώνιοι τῶν ὄντων τύποι οἱ διὰ τοῦ λογικοῦ μόνον ἀντιληπτοί. Κατ' ἀπομίμησιν τούτων τῶν ιδεῶν ἐδημιουργήθη ὁ ὑλικὸς κόσμος καὶ τὰ ἐν αὐτῷ ὑπάρχοντα αἰσθητὰ, τὰ ὁποῖα εἶναι *ἄγρα εἰδώλα* (=ἀντίτυπα) ἐκείνων. Κατὰ τὴν ιδέαν τοῦ *καλοῦ*=ὠραίου ἐπλάσθησαν ὠραῖοι ἄνθρωποι, ὠραῖα ζῶα, πτηνὰ κλπ., τὰ ὁποῖα, ἐπειδὴ προσεγγίζουν πρὸς τὴν ιδέαν, εἶναι δηλ. τέλεια, ὀνομάζομεν *ιδεώδη, ἰδανικά* (πρβλ. *ιδανικός* ἢ *Πλατωνικός ἔρωσ*). Ἡ ιδέα εἶναι μία, ἐνιαία, ἀδiciaρετος (*εἶναι*), ἐνῶ τὰ αἰσθητὰ εἶναι πολλαπλὰ καὶ μεταβλητὰ (*γίγνεσθαι*). λ.χ. ἡ ιδέα τοῦ ὠραίου εἶναι μία, ἐνῶ τὰ ὑπάρχοντα ὠραῖα εἰς τὸν κόσμον πολλὰ. Κορυφαία καὶ τελειοτάτη πασῶν τῶν ιδεῶν εἶναι ἡ ιδέα τοῦ *ἀγαθοῦ*, αὐτὸς οὗτος ὁ θεός, πρὸς ὃν τείνουσιν ἀ ἐξομωθεοῦν πάντα τὰ αἰσθητὰ διὰ τοῦ ἔρωτος τῆς γνώσεως (φιλοσοφίας). *δίκαιον αὐτὸ* ἢ δικαιοσύνη αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν μὴ ἀπαντῶσα εἰς τὸν αἰσθητὸν κόσμον μηδὲ συνδεδεμένη μετ' ἄλλων προσώπων π. χ. δίκαιος Ἀριστείδης ἢ πράξεων π.χ. δίκαια πράξεις ἢ δίκαιος δικαστὴς κλπ. Ἡ δικαιοσύνη ὡς καὶ ἡ ἀνδρεία, ἢ εὐσέβεια κλπ. καλοῦνται εἰς τὴν Λογικὴν ἔννοιαν *ἀφρημένα*.

Νόημα : Ὁ πραγματικὸς φιλόσοφος ἐπιδιώκων νὰ ἀποκτήσῃ τὴν γνώσιν τῆς ἀληθείας δὲν χρησιμοποιεῖ τὰς αἰσθήσεις του, μήτε καὶ αὐτὰς ἀκόμη τὰς ἀνωτέρας, ὅπως εἶναι ἡ ὄρασις καὶ ἡ ἀκοή—κατὰ μείζονα λόγον τὰς κατώτερας—, διότι πᾶσαι αὐταὶ ἀποτελοῦν ἐμπόδιον καὶ ἔξαπατοὶν τὴν ψυχὴν, ἀλλ' ἀντιθέτως διὰ τῆς καθαρᾶς νοήσεως ἔρχεται εἰς ἐπαφήν πρὸς αὐτὴν. Ὅσον λοιπὸν περισσότερο ἀπαμακρύνεται ἡ ψυχὴ τοῦ φιλοσόφου ἀπὸ τοῦ σώματος καὶ ἀπομονοῦται εἰς ἑαυτὴν, τόσον ἐγγύτερον ἄπεται τῆς ἀληθείας. Ἐπειδὴ συνεπὸς καὶ αἱ ιδέαι—διὰ νὰ χρησιμοποιήσωμεν τὴν Πλατωνικὴν ὀρολογίαν—τοῦ δικαίου, τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ἀγαθοῦ εὐρίσκονται αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς καὶ τὰς ὁποίας οὐδεὶς ποτὲ ἐκ τῶν ἀνθρώπων διὰ τῶν ὀφθαλμῶν εἶδεν ἢ δι' ἄλλης τινὸς αἰσθήσεως ἀντελήφθη, συνάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ γνώσις αὐτῶν ἐπιφυλάσσεται μόνον εἰς ἐκείνον, ὁ ὁποῖος ἤθελε προετοιμασθῆ καλῶς καὶ ἀκριβῶς νὰ συλλάβῃ αὐτὰς ὄχι διὰ τῶν αἰσθήσεων ἢ τῶν ἄλλων σωματικῶν ὀργάνων, διότι αὐτὰ ἀποτελοῦν ἐμπόδιον τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ με καθαρὰν τὴν διάνοιαν, με αὐτὴν ταύτην τὴν ψυχὴν του. Ὁ Σιμμάιος εὐρίσκει ἀπολύτως ἀληθεῖς τὰς ἀπόψεις τοῦ Σωκρ.

Περίληψις : 1. Ἡ ψυχὴ ἐπιδιώκουσα τὴν γνώσιν τῆς ἀληθείας ἐμποδίζεται καὶ ἔξαπατᾶται ὑπὸ τῶν αἰσθήσεων 2. Διὰ τῆς καθαρᾶς νοήσεως γνωρίζομεν τὰς ιδέας.

ΚΕΦ. 11. (Εἶναι) ἀνάγκη λοιπὸν, εἶπε, νὰ προκύπτῃ (=παρίστασθαι) ἐξ ὄλων αὐτῶν τοιαυτὴ περίπου ἀντίληψις (=δόξαν) εἰς τοὺς γνησίους φιλοσόφους, ὥστε καὶ μεταξύ τῶν νὰ λέγουν τοιαυτὰ τινα, ὅτι δηλαδὴ (ἢ πορεία ἡμῶν τοῦ συλλογίζεσθαι) φαίνεται βέβαια (=

κινδυνεύει τοι σὰν ἓνα μονοπάτι νὰ μᾶς ὀδηγῆ εἰς τὸ τέρας (ἧ : μᾶς βγάζει ἀπὸ τὴν δύσκολον θέσιν) (= **ἐκφέρειν**), ὅταν συνοδεύεται ὑπὸ τοῦ ὀρθοῦ λόγου (= **μετὰ τοῦ λόγου**) κατὰ τὴν φιλοσοφικὴν ἔρευναν (= **ἐν τῇ σκέψει**), ὅτι, ἕως ὅτου ἔχομεν τὸ σῶμα καὶ ἡ ψυχὴ ἡμῶν εἶναι συνηνωμένη (= **συμπεφυρμένη ἦ**) μετὰ τοῦ τοιοῦτου κακοῦ (δηλ. τοῦ σώματος), οὐδέποτε θὰ ἀποκτήσωμεν εἰς ἱκανοποιητικὸν βαθμὸν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐπιθυμοῦμεν· παραδεχόμεθα δὲ ὅτι αὐτὸ εἶναι ἡ ἀλήθεια. Διότι ἀφ' ἐνὸς μὲν (= **μὲν**) τὸ σῶμα παρέχει ἀπείρους περισπασμούς εἰς ἡμᾶς ἕνεκα τῆς ἀναγκαίας (εἰς αὐτὸ) τροφῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ (= **ἔτι δὲ**), ἂν ἐνσκήψουν ἀσθένειαι τινες, ἐμποδίζουν ἡμᾶς νὰ συλλάβωμεν τὴν πραγματικότητα (ἧ : τὴν ἰδέαν). Μᾶς γεμίζει (= **ἐμπληρῶσι**) δὲ μὲ ἔρωτας καὶ ἐπιθυμίας, καὶ φόβους καὶ παντὸς εἶδους φανταστικὰς εἰκόνας καὶ πολλὰς ἀνοησίας, ὥστε, καθὼς λέγει ὁ κόσμος (= **τὸ λεγόμενον**), εἰς τὴν πραγματικότητα (= **ὡς ἀληθῶς τῷ ὄντι**) ἐξ αἰτίας τοῦ σώματος (= **ὑπ' αὐτοῦ**) δὲν εἶναι δυνατόν ποτὲ εἰς ἡμᾶς (= **οὐδέποτε ἐγγίγνεται ἡμῖν**) νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν γνῶσιν οὐδεμιᾶς ἰδέας (= **οὐδὲ φρονῆσαι οὐδὲν**). Διότι καὶ πολέμους καὶ ἐπαναστάσεις καὶ μάχας οὐδὲν ἄλλο (αἴτιον) προκαλεῖ (= **παρέχει**) παρὰ τὸ σῶμα καὶ αἱ ἐπιθυμίαι αὐτοῦ· διότι ὅλοι οἱ πόλεμοι γίνονται διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν (= **χρημάτων**), τὰ δὲ ὑλικά ἀγαθὰ ἀναγκαζόμεθα νὰ ἀποκτιῶμεν ἐξ αἰτίας τοῦ σώματος, καθ' ὅσον εἴμεθα δοῦλοι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ· καὶ ἐξ αἰτίας αὐτοῦ δι' ὅλα αὐτὰ δὲν ἔχομεν καιρὸν νὰ ἀσχοληθῶμεν (= **ἀσχολίαν ἄγομεν**) μὲ τὴν φιλοσοφίαν. Τὸ δὲ χεῖριστον ἐξ ὅλων (εἶναι τοῦτο), ὅτι δηλαδὴ, ἐὰν ἡμεῖς εὐρωμεν καὶ καμμίαν εὐκαιρίαν (= **σχολή τις γένηται ἡμῖν**) ἀπομακρυνόμενοι ἀπὸ τοῦ σώματος (= **ἀπ' αὐτοῦ**) καὶ προσπαθήσωμεν νὰ ἀσχοληθῶμεν (= **τραπώμεθα**) μὲ τὴν ἔρευναν (φιλοσοφικοῦ)· τινος (ζητήματος) (= **σκοπεῖν τι**), παρεμβαῖνον ἀκαίρως (τὸ σῶμα) (= **παραπίπτον**) πάλιν (= **αὖ**) εἰς πᾶσαν περίπτωσιν (= **πανταχοῦ**) κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐρευνῶν (= **ἐν ταῖς ζητήσεσιν**) προκαλεῖ θόρουσον καὶ ταραχὴν καὶ ζαλίζει τὴν ψυχὴν (= **ἐκπλήττει**) εἰς βαθμὸν, ὥστε νὰ μὴ δυνάμεθα ἐξ αἰτίας αὐτοῦ νὰ διακρίνωμεν καθαρῶς (= **καθορᾶν**) τὴν ἀλήθειαν. Εἰς τὴν πραγματικότητα ὅμως (= **ἀλλὰ τῷ ὄντι**) ἔχει ἀποδειχθῆ εἰς ἡμᾶς, ὅτι, ἐὰν ἔχωμεν τὴν πρόθεσιν (= **μέλλομεν**) ποτὲ νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν καθαρὰν γνῶσιν ἐνὸς πράγματος (= **εἴσεσθαι τι καθαρῶς**), πρέπει νὰ ἀπαλλαγῶμεν ἀπὸ αὐτοῦ καὶ πρέπει νὰ ἀντικρῶσωμεν (= **θεατέον**) γυμνῆν τὴν πραγματικότητα (= **αὐτὰ τὰ πράγματα**) μὲ μόνην τὴν ψυχὴν μας (= **αὐτῇ τῇ ψυχῇ**) καὶ τότε, καθὼς φαίνεται, θὰ ἀποκτήσωμεν ἡμεῖς (= **ἔσται ἡμῖν**) ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐπιθυμοῦμεν, καὶ τοῦ ὁποῖου ἰσχυρίζόμεθα ὅτι εἴμεθα ἔρασταί, δηλαδὴ τὴν φρόνησιν, ὅταν τ.ἔ. ἀποθάνωμεν, καθὼς ἡ συλλογιστικὴ σειρά (= **λόγος**) ὑποδηλοῖ (= **σημαίνει**), ἐν ὅσῳ δὲ ζῶμεν, οὐδέποτε (θὰ τὸ ἀποκτήσωμεν). Διότι ἐὰν μαζί μὲ τὸ σῶμα δὲν εἶναι δυνατόν [= **μὴ οἶόν τ' ἔστι**] νὰ φθάσωμεν εἰς καμμίαν καθαρὰν γνῶσιν, τὸ ἐν ἑκ τῶν δύο (συμβαίνει) [= **δυσὶν θᾶτερόν (ἔστι)**], ἢ δηλαδὴ οὐδαμοῦ εἶναι δυνατόν νὰ ἀποκτήσωμεν τὴν γνῶσιν ἢ (εἶναι δυνατόν νὰ ἀποκτήσωμεν

τὴν γνῶσιν), ὅταν ἀποθάνωμεν· διότι τότε (πλέον) ἡ ψυχὴ θὰ εἶναι μόνη τῆς χωρισμένη ἀπὸ τὸ σῶμα, ἐνῶ (=δὲ) προηγουμένως δὲν (θὰ εἶναι). Καὶ ἐν ὅσῳ ζῶμεν, τότε (=οὕτως), ὅπως φαίνεται, θὰ εὐρισκόμεθα πλησιέστερον πρὸς τὴν γνῶσιν, ἐάν, ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον (=δὴ μάλιστα), μηδεμίαν συνάφειαν ἢ ἐπικοινωνίαν ἔχωμεν μὲ τὸ σῶμα, ἐκτὸς ἂν (=δὴ μὴ) (ὑπάρχει) ἀπόλυτος ἀνάγκη, μήτε μολυνόμεθα (=ἀναμιμплώμεθα) ἀπὸ τὴν φύσιν αὐτοῦ, ἀλλὰ (ἐάν) μένωμεν καθαροὶ ἀπὸ τὴν μολυσματικὴν ἐπίδρασιν αὐτοῦ, ἕως ὅτου ὁ ἴδιος ὁ θεὸς μᾶς ἀπελευθερώσῃ (ἀπὸ τὰ δεσμὰ τοῦ σώματος)· καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον πλέον (=μὲν) καθαροὶ, ἀπαλασσομένοι δηλαδὴ ἀπὸ τὴν ἀνικανότητα τοῦ σώματος νὰ ἐπικοινωνήσῃ μὲ τὰς ἰδέας, ὅπως εἶναι φυσικὸν (=ὡς τὸ εἶκος), καὶ θὰ εἴμεθα μαζί μὲ (ἄλλας) τοιαύτας (καθαρὰς ἰδέας) καὶ θὰ γνωρίσωμεν μόνον διὰ τῆς ψυχῆς μας πᾶσαν καθαρὰν πραγματικότητα. Τοῦτο δὲ εἶναι ἀναμφιβόλως (=ἴσως) ἡ ἀλήθεια· διότι (φοβοῦμαι) μήπως δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον (=μὴ οὐ θεμιτὸν ἦ) νὰ ἔρχεται εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸ καθαρὸν (δηλ. τὴν ψυχὴν) (=ἐφάπτεσθαι καθαρῶ) τὸ ἀκάθαρτον (δηλ. τὸ σῶμα) (=μὴ καθαρῶ). Τοιαῦτα νομίζω, Σιμμία, ὅτι εἶναι ἀναγκαῖον νὰ λέγουν μεταξὺ τῶν καὶ νὰ πιστεύουν (=δοξάζειν) ὅλοι οἱ πραγματικοὶ φιλόσοφοι. Ἡ μήπως σὺ δὲν ἔχεις αὐτὴν τὴν γνώμην;

—(Αὐτὴν τὴν γνώμην ἔχω), Σωκράτη, περισσότερον βέβαια ἀπὸ κάθε ἄλλο πρᾶγμα.

Γραμματικά—Σημασιολογικά : *παρίσταται δόξα*=ἐπέρχεται ἰδέα. *ἄττα* καὶ *τινα* ἄορ. ἀντ. *κινουμένη*=φαίνεται. *ἡ ἀτραπὸς*=τὸ μονοπάτι. *ἐκφέρω*=φέρω, βγάζω ἔξω, ἐξάγω ἐκ δυσκόλου θέσεως. *συμπεφυρμένη ἦ ὑποτ.* παθ. παρακ. τοῦ *συμφύρομαι*=ζυμῶνομαι μαζί, συνειρούμαι. *κησώμεθα ὑποτ.* ἄορ. τοῦ *κτώμαι. μυρίος*=ἀναριθμητός, ἀπειρος. *ἀσχολία*=περισπασμός. *προσπέσωσιν ὑποτ.* ἄορ. β' τοῦ *προσπίπτω*=ἐνοσκήπτω. τοῦ *όντος*=τῆς ἰδέας. *ἰδῶλα*=πλάσματα τῆς φαντασίας, φανταστικά εἰκόνες. *φλυαρία*=ἀνοησία. *ἐμπύπλησιν ἐν. ὄρ.* τοῦ *ἐμπύπλημι*=πληρῶ, γεμίζω. *ἐγγίγνεται*=καθίσταται δυνατόν. *κτᾶσθαι* ἄπαρ. ἐν. τοῦ *κτώμαι. θεραπεία*=περιποίησις. *ἀσχολίαν ἄγα* *περὶ τινος*=δὲν ἔχω καιρὸν νὰ ἀσχοληθῶ εἰς τι. *σχολη*=εὐκαιρία. *γένηται ὑποτ.* ἄορ. β' τοῦ *γίγνομαι. τραπώμεθα ὑποτ.* ἄορ. β' (=ἐτραπόμεν) τοῦ *τρέπομαι. παραπίπτω*=παρεμβάινω. *ἐκπλήττω*=ταράττω, ζαλιζῶ τὴν ψυχὴν. *καθορᾶν* ἄπαρ. ἐν. τοῦ *καθορῶ*=διακρίνω σαφῶς. *τῷ ὄντι* ἐπιρρηματικῶς =εἰς τὴν πραγματικότητα. *δέδεικται μέσ.* παρακ. τοῦ *δεικνύομαι*=ἀποδεικνύομαι. *μέλλω*=σκοπεύω, προτίθεμαι. *εἴσεσθαι* ἄπαρ. μέλλ. τοῦ *οἶδα*=γνωρίζω. *ἀπαλλακτέον* ρηματικὸν ἐπίθ. τοῦ *ἀπαλλασσομαι. θεατέον* ρηματικὸν ἐπίθ. τοῦ *θεῶμαι. λόγος*=ἡ λεχθεῖσα ἀνάπτους. *ζῶσι* δοτ. πληθ. μετ. ἐν. τοῦ *ζῶ. οἶόν τ' ἐστι*=εἶναι δυνατόν. *γῶναι* ἄπαρ. ἄορ. β' τοῦ *γιγνώσκω. δυοῖν* (δυϊκός) *θᾶτερον* (κράσις)=τὸ ἕτερον. *ἔστι*=εἶναι δυνατόν. *κησασθαι* ἄπαρ. ἄορ. τοῦ *κτώμαι. εἰλέναι* ἄπαρ. τοῦ *οἶδα. τελευτήσασιν* δοτ. πληθ. μετ. ἄορ. τοῦ *τελευτῶ, οὕτω*=τότε. *ἐγγυτάτω* ἐπίρρ. ὑπερθ. βαθμ. (θετ. ἐγγύς, συγκρ. ἐγγυτέρω). *ἐσόμεθα* μέλλ. τοῦ *εἶμι. ὁμιλῶ καὶ κοινοῶ τι*=ἔχω σχέσιν καὶ ἐπιμειζίαν μὲ κάτι. *ἀναμιμплώμεθα ὑποτ.* ἐν. τοῦ *ἀναμίμплωμαι*=μολύνομαι. *καθαρεύω*=εἶμαι καθαρός. *ἀφροσύνη*=ἡ τοῦ σώματος ἀνικανότης πρὸς ἐπικοινωνίαν μὲ τὰς ἰδέας. *γνωσόμεσθ* μέλλ. τοῦ *γιγνώσκω. τὸ ἐλικρινές*=ἡ καθαρά πραγματικότης. *ἴσως*=ἀναμφιβόλως. *ἐφάπτεσθαι* ἄπαρ. ἐν. τοῦ *ἐφάπτομαι*=ἔρχομαι εἰς ἐπαφὴν. *ἦ ὑποτ.* ἐν. τοῦ *εἶμι. οἶμαι* καὶ *οἶο-*

μαι=νομίζω. *δοξάζω* (ἐκ τοῦ *δοκῶ*)=πιστεύω. *οἱ ὀρθῶς φιλομαθεῖς*=οἱ φιλόσοφοι.

Συντακτικά—Αἰσθητικά : *δόξαν* ὑποκ. τοῦ *παρίστασθαι* ὑποκ. τῆς ἀπροσ.φρ. *ἀνάγκη* (ἔστί). τοῖς φιλοσόφοις *δοτ.* προσωπ. ὥστε... *λέγειν* ἀπαρ συμπερ. πρότ. τοιαῦτα σύστοιχον ἀντικ. ὅτι *κινδυνεύει* εἰδ. πρότ. ὡς ἀντικ. τοῦ *λεγειν* καὶ ἐπεξήγησις τοῦ *τοιαῦτα*. ὥσπερ *ἀτραπίς* (παρομοίωσις)κατηγ. τοῦ ἐννοουμένου ὑποκ. (τὸ *λογίζεσθαι*). ὅτι... *οὐ μὴ κτησώμεθα* (διὰ τοῦ *οὐ μὴ*+ὑποτ. ἀορ. δηλοῦται ἐντονος ἀρνησις). *ἕως ἂν ἔχωμεν καὶ* (ἕως ἂν) *συμπεφυρμένη ἢ* χρονικοῦποθετικά *πρότ.* οὐ=τούτου οὐ ἀντικ. τοῦ *ἐπιθυμοῦμεν*. *τοῦτο* ὑποκ. τοῦ *εἶναι* (εἰδ. ἀπαρ.). τὸ *ἀληθές* κατηγ. *ἡμῖν—ἀσχολίας* ἀντικ. τοῦ *ἔχει*. *διὰ τὴν τροφήν* ἀναγκαστ. αἰτίον. *ἂν προσπέσωιν* (ὑπόθ.)+*ἐμποδίζουσι* (ἀπόδ.) ὑποθ. λόγος δ' εἰδους δηλῶν τὸ προσδοκώμενον. *ἡμῶν—τὴν θήραν* ἀντικ. τοῦ ὄντος γεν. ἀντικειμ. *ἐρώτων—ἐπιθυμιῶν—φόβων—εἰδώλων—φλυαρίας* α' ἀντικ. *ἡμᾶς β' ἀντικ.* τοῦ *ἐπιμπλησιν*. ὥστε ... *ἐγγίγνεται* συμπερ. πρότ. τὸ *λεγόμενον* προεξαγγελτικὴ παράθεσις τοῦ: *οὐδὲ φρονήσαι* ὑποκ. τοῦ *ἐγγίγνεται*. *ἡμῖν* *δοτ.* προσωπ. *οὐδεν* ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. ὡς *ἀληθῶς—τῶ ὄντι* πλεονασμὸς πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς βεβαιώσεως. *ὑπ' αὐτοῦ* ἀναγκαστ. αἰτίον. *διὰ τὴν κτῆσιν* τελικὸν αἰτίον. *διὰ τὸ σῶμα* ἀναγκαστ. αἰτίον. *δουλεύοντες* αἰτιολ. μετ. *θεραπεία* ἀντικ. τοῦ ρ. τούτου γεν. ἀντικειμ. *ἐκ τούτου—διὰ ταῦτα* πλεονασμὸς δηλῶν ἀναγκαστ. αἰτίον. τὸ *ἔσχατον* προεξαγγελτικὴ παράθεσις εἰς τὸ κατωτέρω: *ὅτι .. ἐν ταῖς ζητήσεσιν... ἐκπλήττει. εἰάν γένηται καὶ* (εἰάν) *τραπώμεθα* (ὑπόθ.)+*παρέχει, ἐκπλήττει* ἀπόδ.) ὑποθ. λόγ. δ' εἰδους (προσδοκώμενον). *παρῆπιπτον* τροπ. μετ. πρὸς τὸ *σοπεῖν* τελικὸν αἰτίον. ὥστε *μη δύνασθαι* ἀπαρεμφατικὴ συμπερ. πρότ. *ὑπ' αὐτοῦ* ἀναγκαστ. αἰτίον. *ἡμῖν* *δοτ.* προσωπ. *ὅτι ἀπαλλακτέον καὶ θεατέον ἐστίν* (=δεῖ ἀπαλλάττεσθαι καὶ θεᾶσθαι) ὑποκ. τοῦ *δέδεικται* καὶ ἀπόδ. τῆς ὑποθ. *εἰ μέλλομεν* ὑποθ. λόγος α' εἰδους (πραγματικόν). *εἴσοσθαι* ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.). *αὐτοῦ* ἀντικ. *τῇ ψυχῇ* *δοτ.* ὀργανικὴ. *τότε* συναπτέον τῶ *ἐπειδὴν τελευτήσωμεν* χρον. πρότ. ἦν καὶ ἐπεξηγεῖ. ὡς *εοικεν* ἀναφορ. ὁμοιωματικὴ πρότ. *ἡμῖν* *δοτ.* προσωπ. *κτῆτ.* *τοῦτο* ἔνν. ὡς ὑποκ. τοῦ *ἔσται*. οὐ ἀντικ. τοῦ *ἐπιθυμοῦμεν*. *ἔρυσται* κατηγ. *εἶναι* ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.). *φρονήσεως* ἐπεξήγησις τοῦ *οὐ ἐπιθυμοῦμεν* καθ' ἕλξιν ἀντὶ *φρόνησις*. *ζῶσι* χρονικοῦποθετικὴ μετ. *οὐκ ἔνν. ἔσται* ἡμῖν τοῦτο. *εἰ μὴ οἶόν τ' (ἔστί)* ὑπόθ. + *δνοῖν θάτερον* (προεξαγγελτικὴ παράθ.) ἔνν. *ἔστί* (ἀπόδ.) ὑποθ. λόγος α' εἰδους (πραγματικόν) ἐπεξηγῶν τὸ *δνοῖν θάτερον*. *γνώαι* ὑποκ. τοῦ *οἶόν τ' (ἔστί)*. *κτισασθαι* ὑποκ. τοῦ *ἔστί*. τὸ *εἰδέναι* ἀντικ. τοῦ ἀπαρ. *τελευτήσωιν* χρονικοῦποθετικὴ μετ. (ἔνν. τὸ *ἡμῖν*) ὡς ὑποκ. τῆς μετ. *πρότερον* δ' οὐ ἔνν. *ἔσται ἐν ᾧ* (δηλ. *χρόνῳ*) *ζῶμεν* χρον. ὑποθ. πρότ. *οὕτως*=τότε. τοῦ *εἰδέναι* γεν. ἀντικ. τοῦ *ἐγγυτάτω*. *εἰάν ... μῆδεν* (σύστοιχον ἀντικ.) *ὀμιλῶμεν τῶ σώματι* (ἀντικ.) *μῆδὲ (εἰάν) κοινωνῶμεν ... μῆδὲ (εἰάν) ἀναπιμπλώμεθα τῆς φύσεως* (ἀντικ.), *ἀλλ' (εἰάν) καθαρῶμεν* (ὑποθέσεις)+*ἐγγυτάτω εἰσόμεθα* (ἀπόδ.) ὑποθ. λόγος δ' εἰδους (προσδοκώμενον). *ὅτι μὴ... (ἔστιν)* ἔνν. *ὀμιλεῖν καὶ κοινωνεῖν. ἕως ἂν ἀπολύσῃ* χρον. ὑποθ. πρότ. *αὐτὸς* κατηγ. διορ. *ἀπαλλακτώμενοι* ὑποθ. μετ. ἐπεξηγοῦσα τὸ *καθαροὶ* μὲ ἀπόδ. τὸ *εἰσόμεθα καὶ κοινωνώμεθα* (δ' εἰδους προσδοκώμενον). *ἀφροσύνης* ἀντικ. τῆς μετ. *ἴσως* (λιτότης)=οὐδεμία ἀμφιβολία χωρεῖ. *μὴ οὐ θεμιτόν ἢ* ἐνδοιαστικὴ πρότ. ἐξαρτῶμ. ἐκ τοῦ ἐννοουμένου *δέδοικα*. *ἐφάπτεσθαι* ὑποκ. τῆς ἀπροσ.φράσ. *θεμιτόν ἢ* *καθαροῦ* ἀντικ. τοῦ ἀπαρ. *καθαρῶ* *δοτ.* προσωπ. καὶ ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. *φιλομαθεῖς* ὑποκ. τῶν ἀπαρ. *λέγειν καὶ δοξάζειν*, τὰ ὅποια εἶναι ὑποκ. τῆς ἀπροσ.φρ. *ἀναγκαῖον εἶναι*, ὅπερ ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ *οἶμαι* ἐξαρτῶμ. *ἢ οὐ δοκεῖ σοι* (δοτ. προσωπ.) *οὕτως* ἔνν. *ἔχειν* (ὑποκ.). *παντός γε μᾶλλον* ἔνν. *δοκεῖ μοι οὕτως ἔχειν*.

Πραγματικά : *ἀτραπὸς τις* ἢ συλλογιστικὴ πορεία, ἣτις δίκην ἀτραποῦ φέρει ἔξω τῶν δυσχερειῶν καὶ τῆς ἀβεβαιότητος εἰς τὸ τέρ-

μα τοῦ δρόμου. Ταύτην πρέπει νά πορεύωνται πάντες οἱ φιλόσοφοι, ἵνα καταλήξουν εἰς τὰ αὐτὰ ὀρθὰ συμπεράσματα, τὰ ὁποῖα θὰ ἀνακοινοῦν μεταξὺ τῶν. Κατὰ τὸν Robin ἀτραπὸς εἶναι ἡ ἰδέα. *μετὰ τοῦ λόγου* δηλ. καθαρῶς διανοητικῆς ἐργασίας χρησιμοποιοῦμένης ἐν τῇ φιλοσοφικῇ ἐρευνῇ. *ἡμῖν* δηλ. εἰς τὴν ψυχὴν μας. *ἀναγκαῖα τροφή* φαγητά, ποτά, ἀφροδίσιαι, καλλωπισμοί, πάσης φύσεως ἐπιθυμίαι διεγείρουσαι τὴν φαντασίαν. *πολέμους* πράγματα οἱ πόλεμοι ὀφείλονται εἰς οἰκονομικὰ ἐλατήρια πλὴν τῶν ἀπελευθερωτικῶν καὶ τῶν ἀμυντικῶν. *ἀπ' αὐτοῦ* δηλ. τοῦ σώματος τὴν μολυσματικὴν ἐπίδρασιν. *ὅτι μὴ πᾶσα ἀνάγκη* ὅπως ἡ πλήρωσις φυσικῶν ἀναγκῶν ἀπαραιτήτων εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου, τῶν ὁποίων ἡ παραμέλησις θὰ ἰσοδυναμεῖ πρὸς θάνατον καὶ ὑπὲρ τῶν ὁποίων προσωρινὴν ἐπικοινωνίαν ἔχει ἡ ψυχὴ. *ἀπολύση ἡμᾶς* δηλ. τὴν ψυχὴν μας ἀπὸ τῶν δεσμῶν τοῦ σώματος. *ἀφροσύνη* τὸ ἀντίθετον τῆς φρονήσεως, δηλ. ἡ ἀνικανότης τῆς ψυχῆς νά ἐπικοινωνήσῃ μετὰ τὰς ἰδέας. *μετὰ τοιούτων* ἄλλων δηλ. καθαρῶν ἰδεῶν. *δι' ἡμῶν αὐτῶν* δηλ. διὰ τῆς ψυχῆς μας καὶ ὄχι διὰ τῶν αἰσθήσεων. ἴσως ἀποτελεῖ ἀναμφισβήτητον γεγονός κατὰ τὸν Σωκρ. μὴ ἐπιδεχόμενον δυνητικότητα.

Νόημα : Οἱ γνήσιοι φιλόσοφοι πιστεῦουν πλεόν—μετὰ τὰ ἐκτεθέντα εἰς τὸ προηγούμενον κεφάλαιον—ὅτι, λόγῳ τῆς συνυπάρξεως τῆς ψυχῆς μετὰ τοῦ σώματος, ἀποκλείεται ἡ γνῶσις τῆς ἀληθείας. Ἴδου οἱ λόγοι : τὸ σῶμα ἔχει ἀπαιτήσεις, μερικῶν δὲ τὴν τροφήν, φοβεῖται, ἐπιθυμεῖ, ἀσθενεῖ καὶ ὡς ἐκ τούτων ἐμποδίζεται ἡ θήρα τῆς ἀληθείας· ἡ προσήλωσις εἰς τὰ ὑλικά ἀγαθὰ, πρὸς ἀπόκτησιν τῶν ὁποίων εἰμεθα ἱκανοὶ καὶ πολέμους νά κηρύξωμεν καὶ μάχας νά συναψωμεν προκειμένου νά θέσωμεν αὐτὰ εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ σώματος, μᾶς ἀφαιρεῖ τὸν χρόνον τῆς περὶ τὴν φιλοσοφίαν ἀπασχολήσεως. Ἄλλὰ καὶ ἂν ὑποτεθῇ ἀκόμη ὅτι ἐξευρίσκομεν τὸν χρόνον, ἡ ἀκαιρος πάντοτε παρέμβασις τοῦ σώματος ἐμποδίζει καὶ πάλιν τὴν γνῶσιν τῆς ἀληθείας. Ἐπομένως, ὡς ἔχει ἀποδειχθῆ, ὁ φιλόσοφος ὡς ἐραστὴς τῆς φρονήσεως, εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς ὁποίας περιέχεται πᾶσα ἀρετὴ, ἔχει τὴν πεποίθησιν ὅτι αὕτη ἀποκτᾶται διὰ τῆς ἀπαλλαγῆς τῆς ψυχῆς ἀπὸ τῶν δεσμῶν τοῦ σώματος, ἡ ὁποία ἀπαλλαγὴ τελεσιουργεῖται μόνον διὰ τοῦ θανάτου, καὶ οὐδέποτε κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς. Ἄν ὅμως ἡ γνῶσις τῆς ἀληθείας εἶναι ἀδύνατος, ἐν ὅσῳ ζῶμεν, ὅμως εἶναι δυνατὴ ἡ προσέγγισις, ἐφ' ὅσον βεβαίως, ὅσον εἶναι δυνατόν, παραμένει ἡ ψυχὴ ἀμόλυντος ἐκ τῶν μολυσματικῶν ἐπιδράσεων τοῦ σώματος. Συνεπῶς οἱ ὀρθῶς φιλοσοφοῦντες πρέπει αὐτὰ νά πρεσβεύουν, ὅτι δηλ. ὁ διὰ τοῦ θανάτου ἐπερχόμενος ἀποχωρισμὸς τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ ἀκαθάρτου σώματος, ἐπιφέρει τὴν ἐπικοινωνίαν αὐτῆς μετὰ πᾶσας τὰς ἰδέας, μετ' αὐτὴν ταύτην τὴν ἀλήθειαν. Εἰς τὰς σκέψεις του ὁ Σωκρ. εὐρίσκει ἀπολύτως σύμφωνον τὸν Σιμμίαν.

Περιλήψεις : 1. Λόγοι δι' οὓς τὸ σῶμα ἀποτελεῖ ἐμπόδιον εἰς τὴν γνῶσιν τῆς ἀληθείας. 2. Ἡ γνῶσις τῆς ἀληθείας ἀποκτᾶται μόνον διὰ τῆς ψυχῆς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ σώματος. 3. Ὑπάρχοντος τοῦ σώματος, ἡ προσέγγισις πρὸς γνῶσιν τῆς ἀληθείας ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς μὴ ἐπικοινωνίας αὐτῆς πρὸς ἐκεῖνο.

ΚΕΦ. 12.—Λοιπόν, εἶπεν ὁ Σωκράτης, ἂν αὐτὰ (εἶναι) ἀληθῆ, φίλε μου, (ὑπάρχει) μεγάλη ἐλπίς, ὅταν φθάσῃ (κανεὶς ἐκεῖ), ὅπου (=οἶ) ἐγὼ πηγαίνω, νά ἀποκτήσῃ ἐκεῖ ἐπαρκῶς ὑπὲρ πᾶν ἄλλο μέρος (=εἶπερ που ἄλλοθι) τοῦτο, χάριν τοῦ ὁποίου ἔχει γίνεῖ εἰς τὴν παρελθούσαν ζωὴν ἡ μακρὰ καὶ ἐπίπονος σπουδὴ (=ἡ πολλὴ πραγματεία) ἀπὸ ἡμᾶς, ὥστε, καθὼς βλέπεις (=γε), ἡ ἀποδημία, ἡ ὁποία ἔχει προσταχθῆ εἰς ἐμὲ τώρα, γίνεται μετ' ἀγαθὴν ἐλπίδα καὶ ὑπὸ (παντός) ἄλλου ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος πιστεῖεῖ ὅτι ὑπ' αὐτοῦ (=οἶ) ἔχει προετοιμασθῆ ἡ ψυχὴ τὸν ὡσὰν ἀκριβῶς νά ἔχη ἀποκαθαρθῆ.

—Βεβαιότατα, εἶπεν ὁ Σιμμίας.

—Κάθαρσις δὲ δὲν συμβαίνει νὰ εἶναι ἄρα γε τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἀκριβῶς εἰς πάλαιαν παράδοσιν (=πάλαι ἐν τῷ λόγῳ) ἀναφέρεται, τὸ νὰ ἀποχωρίζῃ (κανεῖς) δηλαδή, ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον, τὴν ψυχὴν ἀπὸ τὸ σῶμα καὶ (τὸ) νὰ συνηθίσῃ αὐτὴν καὶ νὰ περισυλλέγεται (=συναγείρεσθαι) καὶ νὰ συγκεντρώνεται (=ἀθροίζεσθαι) εἰς τὸν ἑαυτὸν τῆς (=καθ' αὐτήν) ἐξ ὅλων τῶν μελῶν τοῦ σώματος καὶ νὰ μένῃ (=οἰκεῖν) καὶ εἰς τὴν παρούσαν ζωὴν, ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατόν, καὶ εἰς τὴν μέλλουσαν ἐντελῶς μόνη τῆς (=μόνην καθ' αὐτήν) ἀπελευθερωμένη ἀπὸ τὸ σῶμα (=ἐκλυομένην ἐκ τοῦ σώματος), ὅπως ἀκριβῶς ἐκ δεσμῶν ;

—Βεβαιότατα, εἶπεν.

—Ἐπομένως τοῦτο ἀκριβῶς ὀνομάζεται θάνατος, δηλαδή ἀπελευθέρωσις καὶ χωρισμὸς τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὸ σῶμα ;

—Καθ' ὁλοκληρίαν βέβαια (ἢ : βεβαιότατα) (ὀνομάζεται θάνατος), εἶπεν οὗτος.

—Ἐπιδεικνύουν δὲ προθυμίαν (=προθυμοῦνται). ὅπως ἔχομεν εἶπει, νὰ ἀπελευθερώνουν αὐτὴν καθ' ἑξοχὴν (=μάλιστα) πάντοτε καὶ μόνοι οἱ πραγματικοὶ φιλόσοφοι, καὶ αὐτὴ ἀκριβῶς εἶναι ἡ σπουδὴ τῶν φιλοσόφων, δηλαδή ἡ ἀπελευθέρωσις καὶ ὁ χωρισμὸς τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὸ σῶμα ἢ δὲν εἶναι ἔτσι ;

—Εἶναι φανερὸν (ὅτι ἔτσι εἶναι).

—Ἐπομένως, ὅπως ἀκριβῶς ἔλεγον καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν, θὰ ἦτο γελοῖον, ἐνῶ (ένας) ἄνθρωπος προετοιμάζεται (=παρασκευάζονθ' ἑαυτὸν) εἰς τὴν ζωὴν του νὰ ζῆ ἔτσι, εὐρισκόμενος δηλαδή (=ὄντα) ὅσον τὸ δυνατόν πλησιέστατα εἰς τὴν θάνατον, ἀργότερον (=κάπειθ'), ὅταν τοῦ (=αὐτῷ) ἔλθῃ αὐτὸς (ὁ θάνατος), νὰ ἀγανακτῇ ;

—Γελοῖον (θὰ ἦτο) πῶς ὄχι ;

—Πράγματι λοιπόν, εἶπε, Σιμμία, οἱ γνήσιοι φιλόσοφοι σπουδάζουν τὸν τρόπον τοῦ θανάτου, καὶ ὁ θάνατος (=τὸ τεθνᾶναι) δι' αὐτοὺς (εἶναι) ἐλάχιστα (=ἥμιστα) φοβερὸν (πρᾶγμα) ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς (ἄλλους) ἀνθρώπους. Ἐκ τῶν ἐξῆς δὲ κρίνε (=σκόπει). Ἐὰν δηλαδή ἀφ' ἑνὸς μὲν (=μὲν) ἔχουν περιέλθει εἰς ἐχθρότητα (=διαβέβληνται) ἀπὸ πάσης ἀπίστεως (=πανταχῆ) πρὸς τὸ σῶμα, ἀφ' ἑτέρου δὲ (=δὲ) ἐπιθυμοῦν νὰ ἔχουν τὴν ψυχὴν των τελείως μόνην (=αὐτὴν καθ' αὐτήν), καὶ (=δὲ), ὅταν ἐπιτυγχάνεται αὐτό, ἐὰν θὰ ἐφοβοῦντο καὶ ἠγανάκτου, δὲν θὰ ἦτο χονδροειδὴς παραλογισμὸς, ἐὰν δὲν θὰ μετέβαινον ἐκεῖ μετὰ χαρᾶς, ὅπου (=οἶ), ὅταν φθάσουν, ὑπάρχει ἐλπίς νὰ εὗρουν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον καθ' ὅλην τὴν ζωὴν των σφοδρῶς ἐπεθύμουν (=ἤθων)—ἐπεθύμουν δὲ σφοδρῶς τὴν καθαρὰν πνευματικὴν ἐνέργειαν (=φρόνησιν)—καὶ νὰ ἔχουν ἀπαλλαγῆ (=ἀπηλλάχθαι τε) ἀπὸ αὐτό, τὸ ὁποῖον συνώδευεν (=συνόντος) αὐτοὺς, καὶ πρὸς τὸ ὁποῖον εἶχον περιέλθει εἰς ἐχθρότητα (=ᾧ τε διεβέβληντο) ; Ἡ, διότι μὲν ἀπέθανον προσφιλῆ (=παιδικῶν) πρόσωπα ἀνθρώπων καὶ γυναῖκες καὶ τέκνα, πολλοί, ὡς γνωστὸν (=δὴ), ἐξεδήλωσαν τὴν ἐπιθυμίαν (=ἠθέλησαν) ἐκουσίως (=ἐκόντες) νὰ μεταβοῦν (=μετελθεῖν) εἰς τὸν Ἄδην ὀρμώμενοι ὑπὸ τῆς ἐξῆς ἐλπίδος, ὅτι δηλαδή

θὰ βλέπουν ἐκεῖ (τὰ πρόσωπα), τὰ ὁποῖα ἐπόθουν, καὶ ὅτι θὰ εὐρίσκονται μαζί των' ἔαν δὲ κανεὶς συνελπῶς πράγματι σφοδρῶς ἐπιθυμῇ τὴν καθαρὰν πνευματικὴν ἐνέργειαν (=φρονησιν) καὶ (ἔαν) ἔχη (=λαβὼν) εἰς μέγαν βαθμὸν (=σφόδρα) αὐτὴν τὴν ἰδίαν ἐλπίδα (τὴν ὁποῖαν εἶχον οἱ καταβάντες εἰς τὸν Ἄδην), ὅτι δηλαδὴ εἰς οὐδὲν ἄλλο μέρος θὰ συναντήσῃ αὐτὴν κατὰ τρόπον ἀξιόλογον παρὰ μόνον εἰς τὸν Ἄδην, καὶ θὰ ἀγανακτήσῃ, ἐπειδὴ ἀποθνήσκει, καὶ δὲν θὰ μεταβῇ (=οὐκ εἶσι) πρὸς τὰ ἐκεῖ (=αὐτόσε) μετὰ χαρᾶς (=ἄσμενος); Ἐπιβάλλεται βέβαια νὰ (τὸ) πιστεῦῃ (=χρῆ γε οἴεσθαι), ἔαν βέβαια (=γε), φίλε μου, εἶναι (=ᾗ) πραγματικὸς (=τῷ ὄντι) φιλόσοφος· διότι αὐτὸς θὰ ἔχη σχηματίσει τὴν ἀκλόνητον πίστιν (=σφόδρα αὐτῷ δόξει) εἰς τοῦτο (=ταῦτα), ὅτι δηλαδὴ πουθενὰ ἄλλοῦ δὲν θὰ συναντήσῃ καθαρὰν τὴν πνευματικὴν ἐνέργειαν (=καθαρῶς φρονησεῖ) παρὰ μόνον ἐκεῖ. Ἐάν δὲ τὸ ζήτημα ἔτσι εἶναι, ὅπως ἀκριβῶς πρὸ ὀλίγου ἔλεγον, δὲν θὰ ἦτο χονδροειδῆς παραλογισμὸς, ἔαν ὁ τοιοῦτος θὰ ἐφοβεῖτο τὸν θάνατον;

— Βεβαίως (=μέντοι) (θὰ ἦτο παραλογισμὸς) χονδροειδῆς, μὰ τὸν Δία, εἶπεν ἐκεῖνος.

Γραμματικά—Σημασιολογικά.— *ἑταῖρος* = σύντροφος, φίλος. *ἀφικομένῳ* μετ. ἄορ. β' τοῦ *ἀφικνούμαι*, οἱ ἀναφ. τοπικὸν ἐπίρρ.=ὄπου. *πραγματεία*=ἐπίπρονος σπουδῆς. οἱ καὶ οἱ δοτ. ἔν. προσωπ. ἀντων. γ' προσ. (οὐ, οἱ, ἐ') ἔγινεν ἔγκλισις τοῦ τόνου. *παρεσκευάσθαι* ἄπαρ. παθ. παρακ. τοῦ *παρεσκευάζομαι*. *κεκαθαυμένην* μετ. παθ. παρακ. τοῦ *καθαίρομαι*. *ἐθίσαι* ἄπαρ. ἄορ. τοῦ *ἐθίζω*=συνηθίζω. *συναγείρομαι*=συγκεντρώνομαι. *ἐκλύομαι*=ἀπελευθερώνομαι. *παντάσασιν* ἐπίρρ.=ἐν πάσιν, ὅλως ἐξ ὀλοκλήρου, βεβαιότατα (ἐπὶ ἀποκρίσεως). *τὸ μελέτημα*=σπουδῆ, μελέτη, ἐξάσκησις. *τεθνήαι* ἄπαρ. παρακ. τοῦ *ἀποθνήσκω*. *κἄπειθ'* (κρᾶσις μετ' ἐκθλίψεως)=καὶ ἔπειτα. *τῷ ὄντι* ἐπιρρηματικῶς=πράγματι *ἡκισία* καὶ *ἐλάχιστα* ἐπίρρ. ὑπερθ. βαθμ. (θετ. ὀλίγον, συγκρ. ἦττον καὶ ἔλαττον). *σκόπει* προστ. ἔν. τοῦ *σκοπέω*=ᾧ=ἐξετάζω, κρίνω. *διαβεβλήνται* παθ. παρακ. τοῦ *διαβάλλομαι*=περιέρχομαι εἰς ἐχθρότητα. *πανταχῇ* ἐπίρρ.=κατὰ πάντα τρόπον, ἀπολύτως, ἀπὸ πάσης ἀπόψεως. *ἀλογία*=παραλογισμὸς. *ἄσμενος* ἐπίθ.=λίαν εὐχαριστημένος, εὐτυχῆς, χαίρων. *ἐκεῖσε* τοπ. ἐπίρρ.=πρὸς τὰ ἐκεῖ. *ἴοιεν* εὐκτ. ἔν. τοῦ *ἔρχομαι*. οἱ ἀναφ. τοπ. ἐπίρρ.=ὄπου. *ἤρων* παρατ. τοῦ *ἐράω*=ᾧ=σφοδρῶς ἐπιθυμῶ. *τυχεῖν* ἄπαρ. ἄορ. β' τοῦ *τυγχάνω*. *διεβέβληντο* παθ. ὑπερσ. τοῦ *διαβάλλομαι*. *ἀπηλλάχθαι* ἄπαρ. παθ. παρακ. τοῦ *ἀπαλλάσσομαι*. *συνῶν, ὄντος* μετ. ἔν. τοῦ *σύνειμι*=συνυπάρχω, συνοδεύω. *νίεων* τριτόκλ. (ὄν. ὁ νίης). *ἐκῶν, ἐκοῦσα, ἐκόν* ἐπίθ. γ'. *μετέρχομαι*=μεταβαίνω. *ὄψεσθαι* ἄπαρ. μέλλ. τοῦ *ὄρω*. *συνέσεσθαι* ἄπαρ. μέλλ. τοῦ *σύνειμι*. *ἐντεύξεσθαι* ἄπαρ. μέλλ. τοῦ *ἐντυγχάνω*=συναντῶ. *εἶσιν* γ' ἔν. πρόσ. τοῦ *εἶμι* (=θὰ μεταβῶ), *εἰ, εἶσι, ἴμεν, ἴτε, ἴασι*. *αὐτόσε* τοπ. ἐπίρρ. *οἴεσθαι* ἄπαρ. ἔν. τοῦ *οἴομαι*=νομίζω. ἦ ὑποτ. ἔν. τοῦ *εἶμι*. *δόξει* μέλλ. τοῦ *δοκεῖ*.

Συντακτικά—Αἰσθητικά.— *εἰ ταῦτα* (ὑποκ) *ἄληθῆ* (κατηγ.) ἔνν. *ἔστι* (ὑποθ). *πολλῇ ἐλπίς* ἔνν. *ἔστι* (ἀπόδ.) α' εἰδους (πραγματικόν). *ἀφικομένῳ* (χρον. μετ.) *τινί*. οἱ ἐγὼ πορεύομαι ἀναφ. τοπ. πρότ. *κτῆσασθαι* ὑποκ. τῆς ἄπροσ. φρ. *ἐλπίς ἔστι*. οὐ ἔνεκα τελικὸν αἷτιον. ἄλλῳ ἀνδρὶ καὶ κατωτέρῳ οἱ ποιητικὰ αἷτια. *τὴν διάνοιαν* ὑποκ. τοῦ *παρεσκευάσθαι* ἀντικ. (εἰδ. ἄπαρ.) ἐκ τοῦ ἠγεῖσθαι ἐξαρτῶμ. *κάθαρος* ὑποκ. τοῦτο κατηγ. τὸ *ξυμβοῖνει* εἶναι προσωπ. ρ. *ὄπερ...λέγεται* ἀναφ. πρότ. *τὸ χωρίζειν*—*ἐθίσαι* ἐπεξηγοῦν τὸ *τοῦτο*. *συναγείρεσθαι*—*ἀθροίζεσθαι*—*οἰκεῖν* ἀντικ. (τελ. ἄπαρ.) ἐκ τοῦ *ἐθίσαι* ἐξαρτῶμ. *κατὰ τὸ δυνατόν* συναπτέον

μόνον τῷ ἐν τῷ νῦν παρόντι. θάνατος κατηγ. λύσις καὶ χωρισμός ἐπεξήγησις τοῦ θάνατος. μάλιστα συναπτόεν τῷ αἰεί. λύσις καὶ χωρισμός ἐπεξήγησις τοῦ μελέτημα. ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔλεγον ἀναφ. πρότ. ὡς προεξαγγελτικὴ παράθεσις ἢ σύνταξις κατωτέρω: γελῶν ἂν εἴη ἄνδρα παρασκευάζοντα ἑαυτὸν ἐν τῷ βίῳ ζῆν οὕτω ὅτι ἐγγυτάτω ὄντα τοῦ τεθνήσκειν, καὶ ἔπειτα ἤκοντος τούτου ἀγανακτεῖν αὐτῷ; ἄνδρα ὑποκ. τοῦ ἀγανακτεῖν ὑποκ. τῆς ἀπροσ. φράσ. γελῶν ἂν εἴη. αὐτῷ ἀντικ. τοῦ ἀγανακτεῖν. παρασκευάζοντα ἐνδοτ. μετ. ζῆν ἀντικ. τῆς μετ. (τελ. ἀπαρ.), ὅτι (ἐπιτείνει τὸ) ἐγγυτάτω ἐπεξήγησις τοῦ οὕτω. ὄντα ἐπιθ. μετ. τοῦ τεθνήσκειν γεν. ἀντικ. τοῦ ἐγγυτάτω. ἤκοντος γεν. ἀπόλυτος χρονική. τούτου ὑποκ. τῆς μετ. αὐτῷ δοτ. προσωπ. Γελῶν ἐνν. ἂν εἴη τοῦτο. πῶς δ' οὐκ ἐνν. ἂν εἴη γελῶν. ἀποθνήσκειν ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ μελετῶσι ἐξαρτῶ. τὸ τεθνήσκειν ὑποκ. τοῦ ἐννοουμένου ἐπιθ. μετ. φοβερόν κατηγ. αὐτοῖς δοτ. προσωπική. ἀνθρώπων γεν. συγκριτική. ἐκ τῶνδε ἐμπρόθ. διορ. συμφωνίας. γὰρ διασαφητικός, εἰ διαβέβληνται —(εἰ) ἐπιθυμοῦσι—εἰ φοβοῦντο—(εἰ) ἀγανακτοῦεν ἐντός τῶν δύο πρώτων ὑποθέσ. εὐρίσκονται αἱ δύο δεύτεραι, αἱ ὁποῖαι καὶ διασαφηνίζονται διὰ νέας ὑποθ. εἰ μὴ ἄσμενοι ἴοιεν κοινή ἀπόδ. πασῶν εἶναι τὸ οὐκ ἂν εἴη πολλὴ ἀλογία γ' εἴδους (ἀπλή σκέψις τοῦ λέγοντος). γιγνομένου χρονικοῦθ. μετ. ἄσμενοι ἐπιρρηματικόν κατηγ. (=ἀσμένως). ἀφικομενοῖς χρον. μετ. τυχεῖν ὑποκ. τῆς ἀπροσ. φράσ. ἐλπὶς ἐστίν. οὗ ἀντικ. τοῦ ἤρων καὶ τυχεῖν. ἤρων δὲ φρονήσεως (ἀντικ.) παρενθετική πρότ. ἀπηλλάχθαι ὑποκ. ἐπίσης τοῦ ἐλπὶς ἐστίν. τούτου ἀντικ. τοῦ ἀπαρ. συνόντος ἐπιθ. μετ. αὐτοῖς ἀντικ. τῆς μετ. φ ἀντικ. τοῦ διεβέβληντο. ἀποθανόντων αἰτιολ. μετ. ἐκόντες ἐπιρρηματικόν κατηγ. ὑπὸ ταύτης ποιητ. αἰτ. ἀγόμενοι αἰτιολ. μετ. τῆς τοῦ ὄψεσθαι γεν. ἀντικ. εἰς τὸ ἐλπίδος καὶ ἐπεξήγησις αὐτῆς. ὦν ἀντικ. τοῦ ἐπεθύμουν. φρονήσεως ἀντικ. τῆς ὑποθ. μετ. ἐρῶν. ἀρα λέγεται εἰρωνικῶς. λοβῶν ὑποθ. μετ. μηδαμοῦ ἐντευθεσθαι ἐπεξηγεῖ τὸ ἐλπίδα. αὐτῇ ἀντικ. τοῦ ἀπαρ. ἐν ἐνν. οἴκω Ἴδου. ἀποθνήσκων αἰτιολ. μετ. ἄσμενος ἐπιρρημ. κατηγ. οἴεσθαι ὑποκ. τοῦ χρῆ (ἀπόδ.) τῆς ὑποθ. ἐάν ἢ (δ' εἴδους προσδοκώμενον) ἐννοεῖται ὡς συμπλήρωσις τοῦ οἴεσθαι (τινα ἄσμενον ἰέναι τὸν φιλόσοφος). μηδαμοῦ...ἐκεῖ ἐπεξηγεῖ τὸ ταῦτα ὑποκ. τοῦ δόξει. αὐτῷ δοτ. προσωπ. φρονήσει ἀντικ. τοῦ ἀπαρ. ἢ ἐκεῖ β' ὅρος συγκρ. εἰ ἔχει ὑπόθ. διασαφηνιζομένη διὰ τῆς ἄλλης ὑποθ. εἰ φοβοῖτο μὲ ἀπόδ. τὸ οὐκ ἂν εἴη ἀλογία (γ' εἴδους ἀπλή σκέψις). Πολὺ μέντοι ἐνν. ἀλογία ἂν εἴη.

Πραγματικά : τοῦτο δηλ. τὴν φρόνησιν. *κακαθαρομένην* μόνον ὁ θάνατος κατὰ τὸν Σωκρ. ἀποτελεῖ κάθαρσιν τῆς ψυχῆς ἐκ τοῦ σωματικοῦ μιάσματος. λόγος τὰ ἐκ τῶν Ὀρφικῶν ὑπὸ τῶν Πυθαγορείων εἰλημμένα δόγματα. *ἀθροίζεσθαι* πράγματι ὁ Σωκρ. παρεδίδοτο εἰς βαθυτάτους φιλοσοφικούς στοχασμούς, οἱ ὁποῖοι τὸν ἀπεμάκρυνον ἐκ τῆς ἐπενεργείας τῶν αἰσθήσεων. Λέγεται μάλιστα ὅτι κατὰ τὴν εἰς Ποτείδαιαν ἐκστρατείαν ἐπὶ εἰκοσιτετράρων ὀλόκληρον ἴστατο ὄρθως ἀναζητῶν κάποιαν σκέψιν, καὶ μόνον κατὰ τὴν αὐγὴν ἀπεσύρθη, ἀφοῦ προσηυχῆθαι εἰς τὸν ἥλιον (Πλάτ. Συμπ. XXXVI). *ἀνθρωπίνων παιδικῶν* ταῦτα ἀποτελοῦν ἀντίθεσιν πρὸς τὰ θεῖα παιδικά, ὡς ἡ φρόνησις καὶ ἡ φιλοσοφία. Ἄν λοιπὸν κοινοὶ θνητοὶ ἐπέδιωξαν τὸν θάνατον διὰ σκοποὺς εὐτελεῖς, κατὰ μείζονα λόγον οἱ φιλόσοφοι, ἐπιδιώκοντες θεοῦτερον σκοπὸν, πρέπει νὰ ἐπιθυμοῦν τὸν θάνατον. Ὁ συλλογισμὸς οὗτος βαίνων ἀπὸ ἐπουσιώδους εἰς οὐσιῶδες λέγεται *a minore ad maius*. ἐς Ἄϊον πρόχειρα παραδείγματα ἔχομεν τὸν Ὀρφέα κατελθόντα εἰς τὸν Ἄδην χάριν τῆς Εὐρυδικῆς, τὴν Ἀλκυστιν δεχθεῖσαν νὰ ἀποθάνῃ χάριν τοῦ Ἀδμήτου καὶ τὸν Ἀχιλλέα, καίπερ γνωρίζονται ὅτι θὰ ἀπέθνησκεν, ἐὰν ἐφόνευε τὸν Ἐκτορα, μὴ διστάσαντα νὰ φονεύσῃ αὐτὸν διὰ νὰ συναντήσῃ τὸν προσφιλεῖ του φίλον.

Νόημα : Δεδομένου ὄντος ὅτι ἡ γνῶσις τῆς ἀληθείας ἐπιτυγχάνεται,

μόνον διὰ τοῦ ἀποχωρισμοῦ τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος, ὁ φιλόσοφος πρέπει ἀποθνήσκων νὰ μεταβαίῃ εἰς τὸν Ἄδην εὐχαριστημένος καὶ μὲ ἀγαθὸς ἐλπίδας, διότι ἐκεῖ, οὔσης κεκαθαρμένης τῆς ψυχῆς του, θὰ ἐπιτύχῃ, ὅτι εἰς τὸν ἐπιγεῖον βίον ἔθεσεν ὡς σκοπὸν. Εἶναι δὲ ἡ κάθαρσις, κατὰ παλαιὰν παράδοσιν, ἡ τελεία ἀπομόνωσις τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος, τ. ἔ. ὁ θάνατος. Ἐπειδὴ λοιπὸν οἱ ὀρθῶς φιλοσοφοῦντες διὰ βίου προπαρασκευάζονται διὰ τὸν θάνατον καὶ ἐλάχιστα φοβοῦνται αὐτόν, θὰ ἦτο γελοῖον νὰ ἀγανακτοῦν ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει αὐτοῦ. Πράγματι δὲ θὰ ἦτο μέγας παραλογισμὸς νὰ ἐπιδιώκουν τὴν φρόνησιν, ἡ ὁποία ἐπιτυγχάνεται μόνον διὰ τῆς ἀπαλλαγῆς τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος, καὶ ταυτοχρόνως νὰ ἴστανται περιδεεῖς πρὸ τοῦ ἐμφανιζομένου θανάτου. Καὶ ἐὰν κοινοὶ θνητοὶ ἀπολέσαντες ἀγαπημένα πρόσωπα ἐκδηλώνουν ἐπιθυμίαν νὰ μεταβοῦν εἰς τὸν Ἄδην πρὸς συνάντησιν αὐτῶν, κατὰ μείζονα λόγον ἐπιβάλλεται οἱ ὀρθῶς φιλοσοφοῦντες μὲ ἰδιαιτέρην εὐχαριστήριον νὰ ἐπιδιώκουν τὸν θάνατον, διότι μόνον δι' αὐτοῦ εἶναι ἀκραδάντως πεπεισμένοι ὅτι θὰ ἀποκτήσουν τὴν φρόνησιν.

Περιλήψεις. — 1. Διατι ἡ εἰς Ἄδην ἀποδημία εἶναι διὰ τὸν φιλόσοφον χαρὰ καὶ ἐλπίς 2. Τί εἶναι κάθαρσις 3. Ἡ διὰ βίου προπαρασκευὴ τοῦ φιλοσόφου διὰ τὸν θάνατον πρέπει νὰ προκαλῆ χαρὰν καὶ ὄχι ἀγανάκτησιν 4. Ἡ ψυχὴ χωριζομένη ἐκ τοῦ σώματος εὐρίσκει τὴν φρόνησιν.

ΚΕΦ. 13 — Ἐπομένως τοῦτο, ἐσυνέχισεν (= **ἔφη**), ἂν δηλαδὴ ἴδῃς κάποιον (= **ὄν ἂν ἴδῃς**) νὰ ἀγανακτῇ, διότι πρόκειται νὰ ἀποθάνῃ, (εἶναι) ἐλαρκῆς ἀπόδειξις εἰς σὲ διὰ τὸν ἄνθρωπον (αὐτόν), ὅτι δὲν ἦτο ὅπως ἐνομιζόμεν (= **ἄρα**), φιλόσοφος, ἀλλ' ἐν εἶδος φιλοζῶντος ἀνθρώπου; Αὐτὸς δὲ ὁ ἴδιος, ἂν δὲν ἀπατώμῃ (= **ποῦ**), συμπίπτει νὰ εἶναι καὶ φιλοχορήματος καὶ φιλόδοξος, ἢ (= **ἦτοι**) τὸ ἐν ἐκ τῶν δύο αὐτῶν ἢ καὶ τὰ δύο (μαζί).

— Ἀναμφιβόλως ἔτσι εἶναι (= **πάνυ οὕτως ἔχει**), ἀπήντησεν, ὅπως λέγεις.

— Ἄρά γε λοιπὸν, εἶπε, Σιμμία, καὶ ἡ λεγομένη ἀνδρεία δὲν ἀρμόζει πρὸ πάντων εἰς τοὺς ἔχοντας αὐτὰς τὰς ἀρχὰς (ἢ: εἰς τοὺς φιλοσόφους);

— Ἐξάπαντος βέβαια (ἀρμόζει), ἀπήντησεν.

— Ἐπομένως καὶ ἡ ἐγκράτεια (= **σωφροσύνη**), τὴν ὁποίαν καὶ οἱ πολλοὶ ὀνομάζουν ἐγκράτειαν, τὸ νὰ μὴ παραφέρεται δηλαδὴ κανεὶς (= **τὸ μὴ ἐπιτοῆσθαι**) ἀπὸ τὸ πάθος τῶν ἐπιθυμιῶν, ἀλλὰ νὰ ἀδιαφορῇ (= **ὀλιγώρως ἔχειν**) καὶ νὰ ζῆ κοσμίως [= **κοσμίως (ἔχειν)**], ἄρα γε δὲν ἀρμόζει εἰς αὐτοὺς μόνον, ὅσοι δηλαδὴ κατ' ἐξοχὴν ἀδιαφοροῦν διὰ τὸ σῶμα τῶν καὶ ζοῦν ἀσχολούμενοι μὲ τὴν φιλοσοφίαν;

— (Εἶναι) ἀνάγκη (εἰς αὐτοὺς νὰ ἀρμόζῃ), ἀπήντησεν.

— Διότι, ἐὰν θέλῃς, εἶπεν οὗτος, νὰ ἐμβαθύνῃς βέβαια εἰς τὴν ἀνδρείαν καὶ τὴν ἐγκράτειαν τῶν ἄλλων, θὰ σχηματίσῃς τὴν γνώμην, ὅτι εἶναι παράδοξος (αὕτη).

— Πῶς λοιπὸν (τὴν ἀντιλαμβάνεσαι), Σωκράτη;

— Γνωρίζεις, εἶπεν οὗτος, ὅτι ὅλοι οἱ ἄλλοι πιστεύουν ὅτι ὁ θάνατος εἶναι (μία) ἀπὸ τὰ μεγάλας συμφορὰς;

— Καὶ πολὺ μάλιστα (τὸ γνωρίζω), ἀπήντησεν.

— Ἐκ φόβου λοιπὸν μεγαλυτέρων κακῶν ὑπομένουν οἱ ἀνδρεῖοι ἐξ αὐτῶν τὸν θάνατον, ὅταν (τὸν) ὑπομένουν;

— (Ἔτσι) εἶναι αὐτά.

—Ἐπομένως ἔνεκα φόβου καὶ τρόμου (=τῷ *δεδιέναι* καὶ *δέει*) εἶναι ὅλοι ἄνδρεῖοι (ἐξ αὐτῶν) ἐκτὸς τῶν φιλοσόφων· καὶ ὅμως (εἶναι) παράλογον βέβαια νὰ εἶναι κανεὶς ἄνδρεῖος ἀπὸ φόβου καὶ τρόμου.

—Βεβαιότατα.

—Τὶ λοιπὸν (νομίζεις); Οἱ ἐγκρατεῖς ἐξ αὐτῶν δὲν ἔχουν πάθει αὐτὸ τὸ ἴδιον, εἶναι δηλαδὴ ἐγκρατεῖς ἐξ αἰτίας κάποιας ἀκολασίας; Καὶ ὅμως ἰσχυρίζομεθα βέβαια ὅτι (αὐτὸ) εἶναι ἀδύνατον, ἐν τούτοις ὅμως συμβαίνει εἰς αὐτοὺς (νὰ εἶναι) τὸ πάθημά τους εἰς αὐτὴν τὴν ἀνόητον ἐγκράτειαν ἀνάλογον μὲ τὸ ἐξῆς· ἐπειδὴ δηλαδὴ φοβοῦνται (μήπως) χάσουν ἄλλας ἀπολαύσεις καὶ ἐπειδὴ ἐπιθυμοῦν ἐκείνας, ἀπομακρύνονται ἀπὸ ἄλλας, διότι ἐξουσιάζονται ὑπ' ἄλλων. Καὶ μοιλονότι ὀνομάζουν βέβαια ἀκολασίαν τὸ νὰ κυβερνᾶται (κανεὶς) ὑπὸ τῶν ἡδονῶν, ἐν τούτοις ὅμως συμβαίνει εἰς αὐτούς, ἐνῶ ἐξουσιάζονται ὑπὸ ἡδονῶν, νὰ ἀπέχουν ἄλλων ἡδονῶν. Τοῦτο δὲ εἶναι ὅμοιον μὲ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον μόλις πρὸ ὀλίγου ἐλέγετο, μὲ τὸ ὅτι δηλαδὴ αὐτοὶ (οἱ ἄνθρωποι) τρόπον τινὰ εἶναι ἐγκρατεῖς(=τῷ *σεσωφρονίσθαι*) ἐξ αἰτίας (κάποιας) ἀκολασίας.

—(Ἔτσι) πράγματι φαίνεται (ὅτι εἶναι).

—Καλότυχε Σιμμία, (φοβοῦμαι) μήπως πράγματι (=γὰρ) δὲν εἶναι (=οὐκ ἦ) τοῦτο (=αὐτῇ) ὁ ὀρθὸς τρόπος ἀνταλλαγῆς πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ἀρετῆς, τὸ νὰ ἀνταλλάσῃ δηλαδὴ (κανεὶς) (=καταλ *λάττεσθαι*) ἀπολαύσεις μὲ ἀπολαύσεις καὶ λύπας μὲ λύπας καὶ φόβου μὲ φόβου καὶ μεγαλύτερα (κακὰ) μὲ μικρότερα, ὅπως ἀκριβῶς νομίσματα, ἀλλὰ (φοβοῦμαι μήπως) ἐκεῖνο μόνον τὸ νόμισμα εἶναι (=ἦ) γνήσιον (ἦ: ἔχει πραγματικὴν ἀξίαν) (=ὀρθόν), ἀντὶ τοῦ ὁποίου πρέπει ὅλα ἀνεξαίρετως αὐτὰ νὰ ἀνταλλάσσωνται, δηλαδὴ ἡ φρόνησις· καὶ (φοβοῦμαι μήπως) ἀντ' αὐτοῦ (=τούτου) καὶ μετ' αὐτοῦ ὅλα μὲν ἀγοραζόμενα καὶ πωλούμενα (=ὠνούμενά τε καὶ *πιπρασκόμενα*) ἀποκτοῦν πραγματικὴν ἀξίαν (=τῷ *ὄντι* ἦ), δηλαδὴ καὶ ἡ ἀνδρεία καὶ ἡ σωφροσύνη καὶ ἡ δικαιοσύνη καὶ γενικῶς (=ξυλλήβδην) ἡ ἀληθῆς ἀρετῆς, δηλαδὴ μετὰ τῆς φρονήσεως, εἴτε προστίθενται εἴτε ἀφαιροῦνται καὶ αἱ ἀπολαύσεις καὶ οἱ φόβοι καὶ ὅλα τὰ ἄλλα τὰ παρόμοια· ἐὰν δὲ χωρίζονται ἀπὸ τὴν φρόνησιν καὶ ἀνταλλάσσονται ἀναμεταξύ των, (φοβοῦμαι) μήπως ἡ κατὰ τοιοῦτον τρόπον προσδιοριζομένη (=ἡ *τοι-αύτη*) ἀρετῆς εἶναι κάποια ἀπατηλὴ εἰκὼν (=σκιαγραφία) καὶ εἰς τὴν πραγματικότητα δουλοπρεπῆς καὶ (μήπως) δὲν περικλείη (=ἔχη) τίποτε τὸ ὀρθὸν οὔτε τὸ ἀληθές, ἐνῶ (=δὲ) ἡ ἀληθῆς ἀρετῆς (=τὸ *ἀληθές*) εἰς τὴν πραγματικότητα (φοβοῦμαι μήπως) εἶναι (=ἦ) κάποια ἀποκάθαρσις (ἠθικὴ) ὄλων τῶν τοιούτων, δηλαδὴ καὶ ἡ σωφροσύνη καὶ ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀνδρεία καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ φρόνησις (φοβοῦμαι) μήπως εἶναι κάποιο μέσον καθάρσεως. Φαίνεται μάλιστα (=καὶ *κινδυνεύουσι*) ὅτι, καὶ οἱ γνωστοὶ ἐκεῖνοι (=οὗτοι), οἱ ὁποῖοι καθιέρωσαν (=καταστήσαντες) εἰς ἡμᾶς τὰ (Ἐλευσίνα) μυστήρια, δὲν εἶναι τυχαῖοι (=φαῦλοι), ἀλλ' ὅτι συμβολικῶς ὑπόδη-λοῦν (=αἰνίττεσθαι) ὄντως ἀπὸ τῶν παλαιῶν χρόνων (=πάλαι), ὅτι, ἐὰν κανεὶς (=ὄς) ἤθελε φθάσει εἰς τὸν Ἄδην ἀκατήγητος (ἦ:

ἀνευ μῆσεως εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν μυστηρίων) καὶ ἀμυσταγωγῆτος (ἧ: χωρὶς νὰ ὑποβληθῆ εἰς τελετουργικὰς διατυπώσεις), θὰ εὐρίσκειται ἐντὸς βορβόρου, ἐκεῖνος δὲ ὁ ὁποῖος ἔχει ἀποκαθαρθῆ καὶ μνηθῆ, ὅταν φθάσῃ ἐκεῖ, θὰ κατοικήσῃ μαζὶ μὲ τοὺς θεοὺς. Διότι ὑπάρχουν φυσικὰ (=δῆ), ὅπως λέγουν οἱ περὶ τὰ μυστήρια ἀσχολούμενοι, «πολλοὶ μὲν οἱ φέροντες θύρσους (=ναρθηκοφόροι), ὀλίγοι (=παῦροι) δὲ οἱ ἀληθῶς θεόπνευστοι (=βάκχοι)»· αὐτοὶ δὲ κατὰ τὴν ἰδικήν μου γνώμην δὲν εἶναι ἄλλοι παρὰ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν φιλοσοφήσει ὑπὸ τὴν ὀρθὴν σημασίαν τῆς λέξεως (ἧ: οἱ γνήσιοι φιλόσοφοι). Ἐκ τούτων δὲ (=ὦν), ὡς γνωστὸν (=δῆ), καὶ ἐγώ, ὅσον βέβαια ἦτο δυνατόν, οὐδὲν παρέλειψα εἰς τὸν βίον (μου), ἀλλὰ κατέβαλον πᾶσαν προσπάθειαν νὰ καταστῶ (ἕνας τοιοῦτος). Ἐὰν δὲ αἱ προσπάθειαι μου ὑπῆρξαν (πράγματι) ὀρθαὶ καὶ κατωρθώσαμεν (=ἠνύσαμεν) κάτι τι, ὅταν φθάσωμεν εἰς τὸν Ἄδην, ἐντὸς ὀλίγου, ἂν θέλῃ ὁ θεός, θὰ μάθωμεν τὴν ἀλήθειαν (=εἰσόμεθα τὸ σαφές), ὅπως ἐγὼ πιστεύω. Αὐτὰ λοιπὸν ἐγώ, εἶπε, Σιμμία καὶ Κέβη, ἀπολογοῦμαι, ὅτι εὐλόγως (=εἰκότως) δὲν στενοχωροῦμαι (=οὐ χαλεπῶς φέρω) οὔτε καὶ ἀγανακτῶ, διότι ἐγκαταλείπω καὶ σᾶς καὶ τοὺς κυρίους τῆς ζωῆς αὐτῆς θεοῦς, διότι πιστεύω ὅτι καὶ ἐκεῖ ὄχι ὀλιγότερον ἀπὸ ἐδῶ (ἧ: τόσον ἐκεῖ, ὅσον καὶ ἐδῶ) θὰ συναντήσω καὶ ἄρχοντας ἀγαθοὺς καὶ φίλους· εἰς τοὺς πολλοὺς ὅμως (αὐτὸ) προκαλεῖ δυσπιστίαν. Ἐὰν λοιπὸν εἰς τὴν ἀπολογίαν μου ὑπῆρξα (=εἰμί) κατὰ τι περισσότερον πιστευτὸς (=πιθανώτερος) εἰς σᾶς παρὰ εἰς τοὺς δικαστὰς τῶν Ἀθηναίων, θὰ ἦμην εὐχαριστημένος (=εὖ ἂν ἔχοι).

Γραμματικά — Σημασιολογικά:

ἀποθνήσκω. ἄρα=καθὼς φαίνεται ἐκ τῶν ὑτέρων, ὅπως ἐνομιζέτο. φιλοσόματος=φιλόζωος. φιλότιμος=φιλόδοξος. ἦτοι διαζευκτ.=ἧ. ἐπιτησθαι ἄπαρ. παθ. παρακ. τοῦ πτοέομαι—οὔμαι περὶ τι=κυριεῦομαι ὑπὸ πάθους. ὀλιγῶρος ἔχω=ὀλιγορῶ, ἀμελῶ. κοσμίως ἔχω=ζῶ ὡς κόσμιος, ἐγκρατής. ὀλιγοροῦσι—ζῶσι δοτ. πληθ. μετοχῶν τῶν οἰκείων ρ. οἶσθα β' πρόσ. τοῦ οἶδα. μειζόνων συγκρ. βαθ. τοῦ μέγας. δεδιέναι ἄπαρ. παρακ. μὲ σημ. ἐν. τοῦ δέδοικα ἢ δέδια. δέει δοτ. ἐν. γ' κλ. (ὄν. τὸ δέος). ταυτὸν οὐδέτ. μετὰ τοῦ ν κατὰ κράσιν=τὸ αὐτό. πεπόνθαισι παρακμ. τοῦ πάσχω. εὐήθης=ἀγαθός, ἀπλοῦς, ἄδολος, μωρός. κρατοῦμαι=ἐξουσιάζομαι. κρατῶ=ἀπέχω. σεσφοροῖσθαι ἄπαρ. παθ. παρακ. τοῦ σφορονίζομαι=εἶμαι ἐγκρατής. μακάριος=καλότυχος. γὰρ=ἀληθῶς. ἧ ὑποτ. ἐν. τοῦ εἰμί. καταλλάττομαι=ἀνταλλάσσω. μείζω—ἐλάττω καὶ μείζονα—ἐλάττονα συγκρ. β. τῶν ἐπιθ. μέγας καὶ μικρός. ἧ ὑποτ. ἐν. τοῦ εἰμί. ὀρθός=γνήσιος. ὠνοῦμαι=ἀγοράζω. πιπράσκω=πωλῶ (πρβλ. μεταπράτης, πραιήριον, δημοπρασία). ξυλλήβδην=συλληβδην (τροπ. ἐπίρρ. ἐκ τοῦ συλλαμβάνω)=γενικῶς, μὲ μίαν λέξιν. προσγιγνομαι=προστίθεμαι. ἀπογιγνομαι=ἀποχωρίζομαι, ἀφαιροῦμαι. σκιαγραφία=εἰκῶν σκιᾶς, ἀπατηλῆ εἰκῶν (τῆς ἀρετῆς). ἀνδραποδώδης=δουλοπρεπής, ποταπός, ἀνελεύθερος. τελετῆ=μυστήριον. καθίστημι=ἰδρύω, καθορίζω, καθιερῶ. φαῖλος=τυχαῖος, ἀσυλλόγιστος. αἰνίττομαι=συμβολικῶς ὑποδηλῶ. ἀμύητος=ἀκατήχητος. ἀτέλεστος=ἀμυσταγωγῆτος. ἀφίκηται ὑποτ. ἀορ. β' τοῦ ἀφικνοῦμαι. κείσεται μέλλ. τοῦ κείμαι. τετελεσμένος=μυσταγωγῆμένος (πρβλ. τελετή). οἰκήσει μέλλ. τοῦ οἰκῶ. ναρθηκοφόρος=ὁ φέρων νάρθηκα, θύρσον, εἶδος καλάμου. βάκχοι=οἱ βακχεύοντες, οἱ μετέχοντες τῶν μυστηρίων τοῦ βάκχου. παῦρος=ὀλίγος Λατ. paucus. προῦθνηθῆν παθ. ἀορ. τοῦ προθυμοῦμαι.

ἡγνύσαμεν ἄορ. τοῦ ἀνύτω καὶ ἀνύτω ἢ ἀνύω=ἐπιτελῶ, τελειώνω, κατορθώνω, εἰσόμεθα μέλλ. τοῦ οἶδα. τὸ σαφές=τὴν ἀλήθειαν.

Συντακτικά — Αἰσθητικά: *ἰκανόν* ἐπιθ. διορ. σοι δοτ. προσωπ. τεκμήριον κατηγ. ἔνν. ἔστι. τοῦτο ὑποκ. *ἀνδρὸς* γεν. ἀντικ. τοῦ *τεκμήριον*. *ὄν ἂν ἴδης* (=εἶ τινα) ἀναφ. ὑποθ. πρότ. ἐπεξηγοῦσα τὸ τοῦτο. μέλλοντα αἰτιολ. μετ. *ἀποθανεῖσθαι* ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.). *ἄρα ἦν* ὁ παρατατ. μετὰ τοῦ *ἄρα* δηλοῖ τὴν ἀλήθειαν τοῦ παρόντος, τὴν ὁποῖαν δὲν ἐγνωρίζομεν κατὰ τὸ παρελθόν. *φιλόσοφος—φιλοσώματος* κατηγ. ὄν κατηγ. μετ. ἐκ τοῦ *τυγχάνει*. *φιλοχρήματος—φιλότιμος* κατηγ. ἐπεξηγοῦσα τὸ *φιλοσώματος*. *ἕτερα*=ἕτερον ὁ πληθ. ἐτέθη, διότι ἴσως πολλὰ εἶναι τὰ εἶδη τοῦ *φιλοχρ.* καὶ *φιλοσ.* τοῖς *διακειμένους* δοτ. προσωπ. (ἐπιθ. μετ.) ὡς ἀντικ. τοῦ *προσῆκει*. τὸ *μὴ ἐπιτοῆσθαι*, ἀλλὰ ... ἐπεξηγήσις τοῦ *σωφροσύνη*. *τούτοις* δοτ. προσωπ. *μόνοις* κατηγ. διορ. τοῖς *δλιγοροῦσι—τοῖς ζῶσιν* (ἐπιθ. μετ.) ἐπεξηγήσις τοῦ *τούτοις*. *σώματος* ἀντικ. τοῦ *δλιγοροῦσι*. *ἀνάγκη* ἔνν. ἔστι *τούτοις προσῆκειν*. *δόξει* (προσωπ. ρ.) σοι δοτ. προσωπ. *εἶναι* ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.). *ἄτοπος* κατηγ. ὡς ὑποκ. ἔνν. ἢ *ἀνδρεία καὶ ἢ σωφροσύνη*. *ὅτι ἡγούνται* εἰδ. πρότ. ὡς ἀντικ. τοῦ *οἶδα*. *τὸν θάνατον* ὑποκ. τοῦ *εἶναι* ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.). *τῶν κακῶν* γεν. κατηγορ. διαίρ. *φόβῳ* δοτ. αἰτίας, *κικῶν* γεν. ἀντικ. *αὐτῶν* γεν. διαίρ. *τῷ δεδιέναι—δέει* δοτ. αἰτίας. *πλήν οἱ φιλόσοφοι* β' ὄρος συγκρ. τεθεῖς ὁμοιοπτικῶς πρὸς τὸν ἀ' ὄρ. συγκρ. *πάντες οἱ ἀνδρεῖοι* (ἡδύνατον νὰ τεθῆ καὶ *πλήν τῶν φιλ.*, διότι ἢ καταχρ. πρόθ. *πλήν* συντάσσεται μετὰ γεν.). *καίτοι ἄλογόν ἔνν. ἔστι τινα* (ὑποκ. τοῦ *εἶναι*) *εἶναι* (ὑποκ. τῆς ἀπροσ. φρ. *ἄλογόν ἔστι*) *ἀνδρεῖον* (κατηγ.) *δέει καὶ δειλία* (δοτ. αἰτίας). *αὐτῶν* γεν. διαίρ. *ταῦτόν τοῦτο* σύστοιχ. ἀντικ. τοῦ *πεπόνθαισιν*. *ἀκολασία* (δοτ. αἰτίας) ... ὡς ἐπεξηγήσις τοῦ *τοῦτο*. *σωφρονες* κατηγ. ἢ σύνταξ. κατωτέρω: *ἀλλ' ὅμως αὐτοῖς* (δοτ. προσ.) *συμβαίνει τὸ πάθος* τὸ *περὶ ταύτην τὴν ἐνυῆθη σωφροσύνην* (ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς) (*εἶναι*) *ὅμοιον* (κατηγ.) *τούτῳ* (δοτ. ἀντικ.). γὰρ διασαφητικὸς σύνδ. *φοβούμενοι—ἐπιθυμοῦντες—κρατούμενοι* αἰτιολ. μετ. *ἡδονῶν—ἐκείνων—ἄλλων* ἀντικ. τῶν οἰκείων ρ. *ὑπ' ἄλλων* ποιητ. ἀίτ. τὸ *ὑπὸ τῶν ἡδονῶν* (ποιητ. αἴτιον). *ἄρξασθαι* ἀντικ. τοῦ *καλοῦσι*. *ἀκολασίαν* κατηγ. *αὐτοῖς* δοτ. προσωπ. *κρατεῖν* ὑποκ. τοῦ ἀπροσ. *συμβαίνει*. *ἡδονῶν* ἀντικ. τοῦ *κρατεῖν*. *κρατουμένοις* αἰτιολ. μετ. *ὑπ' ἡδονῶν* ποιητ. αἴτ. *τοῦτο* (ὑποκ.). *ὅμοιον* (κατηγ.) *ἔστιν ᾧ* (δοτ. ἀντικ. καθ' ἔλξιν πρὸς τὸ *ὅμοιον* ἀντί: *ὁ* (ὑποκ.) *νῦν δὴ ἐλέγετο*). *τῷ ... σεσωφρονίσθαι* ἐπέξηγ. τοῦ *ᾧ ... ἐλέγετο*. *δι' ἀκολασίαν* ἀναγκαστ. αἴτιον, *αὐτοῦς* ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. *μὴ οὐχ αὕτη ἢ* ἐνδοιαστικὴ πρότ. ἐξαρτωμ. ἐκ τοῦ ἐννοουμένου *δέδοικα* ὡς φόβου σημαντ. *αὕτη* (ὑποκ.) ἀντί *τοῦτο* καθ' ἔλξιν πρὸς τὸ *ἀλλαγῆ*. *πρὸς ἀρετὴν* τελικὸν αἴτιον. *ἡδονὰς πρὸς ἡδονὰς* κλπ. ἐπέξηγ. τοῦ *αὕτη*. *τινα* ἐννοοῦμ. ὑποκ. τοῦ *καταλλάττεσθαι*. *μείζω* πρὸς ἐλάττω ἀντίθεσις. *ὥσπερ τὰ νομίσματα* παρομοίωσις, *ἀλλὰ (μὴ) ἢ* ἐπίσης ἐνδοιαστ. πρότ. *νόμισμα* ὑποκ. *ὀρθόν* κατηγ. *ἀντι οὗ* ἐμπρόθ. διορ. ἀνταλλαγῆς. *καταλλάττεσθαι* ὑποκ. τοῦ *δεῖ*. *ταῦτα* ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. (ὅπερ εἶναι ἐδῶ παθητ.). *φρόνησις* ἐπέξηγεί τὸ *νόμισμα*. καὶ ἔνν. (*φοβοῦμαι μὴ*) *τῷ ὄντι* ἢ ἐνδοιαστ. πρότ. *τούτου* γεν. τοῦ τιμηματος, ἢ ὁποῖα ἐπέξηγείται διὰ τοῦ κατωτέρω: *μετὰ φρονήσεως*. *πάντα* ὑποκ. τοῦ ἢ (ἀττ. σύντ.) ἐπεξηγοῦμενον διὰ τῶν κατωτέρω κατηγορ.: *ἀνδρ—σωφρ—δικ—ἀρ. ὠνούμενα* (παθητ.)—*πιπρασκόμενα* ὑποθετ. μετ. *προσιγνομένων—ἀπογιγνομένων* ὑποθ. μετ. ἀποτελοῦσαι ὥραϊαν ἀντιστοιχίαν πρὸ τῶ *ὠνούμενα* καὶ *πιπρασκόμενα*. *χωρίζόμενα—ἀλλαττόμενα* ὑποθετ. μετ. κατ' ὄνομαστικὴν ἀπόλυτον ἀντι γενικῆς: *χωριζόμενων—ἀλλαττομένων*. *πάντα τὰ τοιαῦτα* ὑποκ. τῶν μετοχ. *φρονήσεως* ἀντικ. τῆς ἀ' μετ. *μὴ ... ἢ* ἐνδοιαστ. πρότ. πρὸ τῆς ὁποίας ἔνν. τὸ *φοβοῦμαι*. *συναγγραφία—ἀνδραποδῶδης* κατηγ. τοῦ ὑποκ. *ἀρετῆ*. καὶ ... *ἔχῃ* ἐπίσης ἐνδοιαστ. πρότ. *τὸ δὲ ἀληθές (μὴ) ἢ κάθαρσις* (κατηγ.) ἐπίσης ἐνδοιαστ. πρότ. *τῶν τοιοῦτων* γεν. ἀντικ. καὶ ἢ *σωφρ. ... δικ. ... ἀνδρ. ... φρόν.* ἐπεξηγοῦν τὸ ἀληθές. *μὴ ... ἢ* ἐπίσης ἐνδοιαστ. πρότ. *κίθαριμός* κατηγ. *κινδυνεύουσι* † εἰδ. ἀπαρ. = *δοκῶσι*. *εἶναι—αἰνίττεσθαι* ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.). *οἱ καταστῆ-*

σαντες ἐπιθ. μετ. *τελετάς*—*ἡμῖν* ἀντικ. τῆς μετ. οὐ *φαῦλοι* (σχ. λιτότ.) κατηγ. *ὅτι ... κτίσεται* εἶδ. πρότ. ὡς ἀντικ. τοῦ *αἰνίττεσθαι*. *ὅς ἄν ... ἀφίχεται* ἀναφ. ὑποθ. πρότ. *ἀμύητος—ἀτέλεστος* κατηγ. *κεκαθαρμένος—τετελεσμένος* (ἐπιθ. μετ.) ὑποκ. *ἀφικόμενος* χρον. μετ. *οἱ περὶ τὰς τελετάς* ὑποκ. τοῦ *φασίν*. *πολλοὶ—παῦροι* κατηγ. τῶν ὑποκ. τοῦ *εἶσι ναρθηκοφόροι—βάκχοι*. οὐκ ἄλλοι (κατηγ.) α' ὄρος συγκρ. *ἢ οἱ πεφίλοσοφότες* (κατηγ. ἐπιθ. μετ.) β' ὄρος συγκρ. *Ἦν* (ἐνν. *εἰς*) γεν. κατηγ. διαίρ. συναπτέον τῶ *γενέσθαι*. *τρόπῳ* δοτ. τρόπου. *προϋθνημήθην—ἠνύσαμεν* συνήθης ἦτο εἰς τοὺς ἀρχαίους ἢ ἀλλαγὴ τοῦ ἀριθμοῦ. *ὀλίγον ὕστερον* συναπτέον τῶ *ἄν θεὸς ἐθέλη* (ὑποθ.)—*εἰσόμεθα* (ἀπόδ.) δ' εἶδος προσδοκώμενον. *ὡς ἐμοὶ δοκεῖ* λιτότης. *ταῦτα* σύστοιχ. ἀντικ. τοῦ *ἀπολογοῦμαι*. *εἰκότως* συναπτέον τῶ *οὐ χυλεπῶς φέρω ... ἀπολείπων* αἰτιολ. μετ. *ἠγούμενος* αἰτιολ. μετ. *κἀκεῖ* α' ὄρος συγκρ. *ἢ ἐνθάδε* β' ὄρος συγκρ. *δεσπότης—ἐταίριος* ἀντικ. τοῦ *ἐπιεύξεσθαι* ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ *ἠγούμενος* ἐξαρτῶμα. *πολλοῖς—ἀπιστιαν*. ἀντικ. τοῦ *παρέχει* ὡς ὑποκ. ἐνν. τὸ *ταῦτο*. *εἰ ... εἰμι* (ὑποθ.)—*εὖ ἄν ἔχοι* (ἀπόδ.) α' εἶδος πραγματικόν ὡς ὑποκ. τοῦ *εὖ ἄν ἔχοι* θεωρητέα ἢ ὑποθ. πρότ. *πιθανώτερος* κατηγ. *ἐν τῇ ἀπολογία* α' ὄρος συγκρ. *ἢ δικασταῖς* β' ὄρος συγκρ.

Πραγματικά.— *ἡ ὀνομαζομένη ἀνδρεία* ἢ ἀνδρεία, ὡς λέγει καὶ κατωτέρω, ἐκλαμβάνεται διαφορῶς ὑπὸ τοῦ πολλοῦ κοινοῦ καὶ τῶν φιλοσόφων, *οἱ οὕτω διακείμενοι* οἱ ἀληθεῖς φιλόσοφοι, οἱ τοῦ σώματος ὀλιγορῶντες καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ ζῶντες καὶ μὴ ποιοῦμενοι πρὸ τοῦ θανάτου, ὡς λέγει καὶ κατωτέρω. *μειζόνων κακῶν* ὡς τοιαῦτα νοοῦνται ἢ αἰχμαλωσία, ἢ ἀτίμωσις, ἢ δουλεία κ.λ.π. ὁ νοῦς τοῦ κειμένου: πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἀνδρεῖοι πρὸ τοῦ θανάτου, διότι φοβοῦνται τὰ λεχθέντα μείζονα κακά, ἐνῶ οἱ φιλόσοφοι εἶναι συνειδητοὶ ἀνδρεῖοι. *ταῦτόν* ὅπως καὶ οἱ ἀνδρεῖοι. *ἐκείνων* τῶν ὄσων φοβοῦνται τὴν στέρησιν. *δρθῆ πρὸς ἀρετὴν ἀλλαγὴ*: καθ' ὅμοιον τρόπον πρὸς τὴν ἀνδρείαν καὶ σωφροσύνην πρέπει νὰ λεχθῆ καὶ διὰ τὴν ἀρετὴν· αὕτη κατὰ μὲν τὸ πολὺ κοινὸν ἔχει ὡς γνώμονα πράξεις ἐγωιστικὰς καὶ συμφεροντολογικὰς, διότι προτιμᾷ ἐκ δύο κακῶν τὸ ἕλαττον καὶ ἐκ δύο ἀγαθῶν τὸ μείζον, καὶ ἐπομένως εἶναι σχετικὴ, κατὰ δὲ τοὺς φιλοσόφους ἢ ἀληθῆς ἀρετὴ δὲν εἶναι ἐμπόρευμα, ἀλλ' ἔχει ὡς γνώμονα τὴν φρόνησιν, τὴν κατανόησιν δηλ. τῆς ἰδίας τῆς ἀξίας, καὶ ἐπομένως εἶναι ἀπόλυτος. *κίθαρος* ἡ κίθαρις εἰς τὰ μυστήρια ἦτο ὄρος τῆς μυσήσεως. *νάρθηξ* εἶδος φυτοῦ, τοῦ ὁποίου ὁ καυλὸς ἔχει παχεῖαν ἐντεριώνην· τὰ στελέχη τοῦ νάρθηκος ἐχρησίμευον ὡς ράβδοι (*θύρσοι* τῶν βακχεύοντων). *ναρθηκοφόροι* οἱ ἐνθουσιώδεις θιασῶται τοῦ Βάκχου. *θύρσος* ράβδος ἐκ νάρθηκος φέρουσα εἰς τὴν κορυφὴν κῶνον καὶ περιτυλιγμένη με φύλλα κισσοῦ καὶ ἀμπέλου, τὴν ὅποιαν ἔφερον εἰς πανηγυρικὰς πομπὰς οἱ ὄργιασταὶ τοῦ Βάκχου. *Βάκχοι* σύλλογοι θρησκευτικοὶ ἴδια εἰς Κνίδον καὶ Κύζικον Ἰδρυθέντες διὰ τὴν λατρείαν τοῦ Διονύσου. Ἐδῶ ἐννοοῦνται οἱ θεόπνευστοι. *ναρθηκοφόροι πολλοὶ, βάκχοι παῦροι* δὲν ἀρκοῦν δηλ. τὰ ἐξωτερικὰ σύμβολα καὶ οἱ ἐπιφανειακοὶ τύποι, ἀλλ' ἀπαιτεῖται καθαρότης ψυχῆς, ἀληθῆς θεοπνευστία. Ἡ φράσις αὕτη εἰλημμένη ἐκ τοῦ Ὁρφισμοῦ καὶ ὑπὸ τῶν Πυθαγορείων υἰοθετηθεῖσα καθήνησε παροιμία (πρβλ. τὸ Χριστιανικὸν «*πολλοὶ μὲν κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί*»). Τοῦτο ἰσχύει καὶ διὰ τούς ἀληθεῖς φιλοσόφους ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς νομιζομένους ὡς τοιοῦτους.

Νόημα.—Ἐφ' ὅσον ἀπεδείχθη ὅτι ὁ χωρισμὸς τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος εἶναι μέσον γνώσεως τῆς ἀληθείας, δυνάμεθα μὲ τὸ κριτήριον αὐτὸ νὰ διακρίνωμεν τὸν γνήσιον φιλόσοφον ἀπὸ τὸν φιλοσόφωτον καὶ φιλοχρήματον καὶ φιλόδοξον. Ὑπάρχον ἀνδρεῖοι ἀντιμετωπίζοντες εἰχαρίστως τὸν θάνατον ἐκ τοῦ φόβου ὁμῶς μεγαλυτέρου δεινῶν. Ὑπάρχον σώφρονες, τῶν ὁποίων ἡ σωφροσύνη προέρχεται ἀπὸ ἀκολασίαν, δηλαδὴ δὲν δουλεύουν εἰς τὰς ἡδονάς, ἐπειδὴ προσδοκοῦν μεγαλυτέρας τοιαύτας. Μόνον οἱ γνήσιοι φιλόσοφοι, οἱ καταφρονοῦντες τοῦ σώματος, εἶναι ἐκ συνειδήσεως ἀνδρεῖοι καὶ ἐξ ἐπιστήμης

σώφρονες. Ἡ ἀληθὴς ἀρετὴ δὲν εἶναι ἐμπόρευμα, τὸ ὅποιον ἀποκτῶμεν δι' ἀνταλλαγῆς ἡδονῶν, λυπῶν καὶ φόβων. Ἀληθῆ ἀρετὴν ἔχει μόνον ὁ φιλόσοφος, ὁ ὁποῖος ἀποτιμᾷ πάντα τὰ ἀγαθὰ διὰ τῆς φρονήσεως. Τῶν ἄλλων ἀνθρώπων καὶ τῶν ψευδοφιλοσόφων αἱ ἀρεταὶ ἀποτελοῦν σκιαγραφαίαν μόνον τῆς ἀληθοῦς ἀρετῆς, ἡ ὁποία εἰς τὴν πραγματικότητα εἴτε ὀνομάζεται ἀνδρεία, εἴτε σωφροσύνη, εἴτε δικαιοσύνη, εἴτε ἀζομὴ καὶ φρόνησις ἀποτελεῖ καθαρόν τῶν διαφορῶν παθῶν, ἡδονῶν δηλαδὴ, λυπῶν, φόβων καὶ τῶν παρομοίων. Συνεπῶς ἔχουν δίκαιον οἱ καθιερώσαντες τὰς ἐορτὰς καὶ θεοπίσαντες ὅτι οἱ μὲν μευνημένοι καὶ κεκαθαυμένοι τὴν ψυχὴν θὰ συγκατοικοῦν μετὰ τῶν θεῶν εἰς τὸν Ἄδην, οἱ δὲ ἀμύητοι καὶ μὴ καθαροὶ θὰ εὐρίσκωνται εἰς τὸν βόρβορον. Κεκαθαυμένοι ὅμως, δηλαδὴ ἀπολυτρώσαντες τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ σώματος, θεωροῦνται μόνον οἱ ὀρθῶς φιλοσοφοῦντες. Ἐπειδὴ δὲ μετὰ τῶν κεκαθαυμένων θεωρεῖ ὁ Σωκρ. καὶ τὸν ἑαυτόν του, δὲν ἀναγκαστεῖ ἐγκαταλείπειν τοὺς ἐδῶ ἀγαθοὺς ἄρχοντας καὶ φίλους, διότι τρέφει βεβαίαν ἐλπίδα ὅτι θὰ συναντήσῃ καὶ ἐκεῖ ὄχι ὀλιγώτερον ἀγαπητοὺς φίλους καὶ ἀγαθοὺς προστάτας. Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς περιμένει μὲ χαρὰν τὸν θάνατον.

Περιλήψεις — 1. Ὁ γνήσιος φιλόσοφος δὲν ἀναγκαστεῖ ἐπερχομένου τοῦ θανάτου 2. Ποῖα ἀντιλήψεις ἐπικρατοῦν ἐπὶ τοῦ περιοχομένου ἀνδρείας καὶ σωφροσύνης 3. Ἡ ἀληθὴς ἀρετὴ ἀποκτᾶται διὰ καθαροῦ βίου 4. Οἱ γνήσιοι φιλόσοφοι εἶναι ὄντως καθαροί. 5. Ποία ἢ μετὰ θάνατον διαμονὴ τῶν κεκαθαυμένων καὶ μὴ. 6. Αἰτιολογία τῆς ἀταραξίας τοῦ Σωκρ. πρὸ τοῦ θανάτου.

Μέρος Β' (14—34)

ΚΕΦ. 14.—Ἀφοῦ λοιπὸν ὁ Σωκράτης εἶπεν αὐτὰ, ὁ Κέβης λαβὼν τὸν λόγον εἶπε· «Σωκράτη, ἐγὼ τοῦλάχιστον νομίζω ὅτι τὰ μὲν ἄλλα ὀρθῶς ἔχουν διατυπωθῆ (=λέγεσθαι), τὰ δὲ ἀναφερόμενα εἰς τὴν ψυχὴν προκαλοῦν μεγάλην δυσπιστίαν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, μήπως, ὅταν (ἢ ψυχῇ) ἀποχωρισθῆ τοῦ σώματος, δὲν ὑπάρχη πλέον πονθενά, ἀλλὰ (μήπως) καταστρέφεται καὶ χάνεται κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος ἀποθνήσκει (μήπως) δηλαδὴ, εὐθύς ὡς ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τοῦ σώματος καὶ ἐξέλθῃ (ἀπὸ αὐτοῦ), διασκορπισθεῖσα ἐν εἴδει πνοῆς ἀνέμου ἢ καπνοῦ ταχέως πετάξῃ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ (=οἴχηται διαπτομένη) καὶ δὲν ὑπάρχη πλέον τίποτε πονθενά. Ἐπειδὴ, ἐὰν βέβαια θὰ ὑπῆρχε κάπου (ἢ ψυχῇ) συγκεντρωμένη εἰς τὸν ἑαυτόν της καὶ ἀπηλλαγμένη ἀπὸ αὐτὰ τὰ κακά, τὰ ὁποῖα σὺ μόλις πρὸ ὀλίγου διεξοδικῶς περιέγραψες, θὰ ὑπῆρχον πολλαὶ καὶ ὠραῖαι ἐλπίδες, Σωκράτη, ὅτι εἶναι ἀληθῆ, ὅσα σὺ λέγεις. Ἀλλὰ τοῦτο ἀκριβῶς (=δή), ὅτι δηλαδὴ (=ὡς) ἡ ψυχὴ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχη καὶ (ὅτι) ἔχει κάποιαν (ζωϊκὴν) δύναμιν καὶ δύ' αμν τοῦ διανοεῖσθαι (=φρόνησιν), ἴσως ἔχει ἀνάγκην (=δεῖται) ὄχι ὀλίγων παρὰμνηθικῶν λόγων καὶ ἀποδείξεων (=πίστεως).

—Ἀληθῆ λέγεις Κέβη, εἶπεν ὁ Σωκράτης. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει λοιπὸν τί νὰ κάμνωμεν; Ἡ (μήπως) θέλεις νὰ ριψ. κινδυνεύωμεν συζητοῦντες ὑπὸ μορφὴν μύθων (=διαμυθολογῶμεν) περὶ αὐτῶν τῶν ἰδίων, ἐὰν (=εἴτε) εἶναι πιθανὸν [=εἰκός (ἔστι)] ἔτσι νὰ ἔχουν ἢ (=εἴτε) ὄχι;

—Ἐγὼ τοῦλάχιστον (=γοῦν), εἶπεν ὁ Κέβης, εὐχαρίστως ἤθελον ἀκούσει, ποίαν γνώμην ἔχεις σχηματίσει περὶ αὐτῶν.

—Λοιπὸν δὲν (=οὐκουν) νομίζω βέβαια (=οἶμαι γε), εἶπεν οὐ-

τος, δηλ. ὁ Σωκράτης, ὅτι δύναται νὰ ἰσχυρισθῆ κανεὶς (=εἰπεῖν ἄντινα), ἄν (μᾶς) ἀκούσῃ τώρα, ἔστω καὶ ἄν εἶναι ποιητῆς κωμωδιῶν, ὅτι τάχα φλυαρῶ (=ἀδολεσχῶ) καὶ συζητῶ (=τοὺς λόγους ποιοῦμαι) περὶ ζητημάτων, τὰ ὅποια στεροῦνται ἐνδιαφέροντος (=οὐ περὶ τῶν προσηκόντων). Ἐὰν λοιπὸν συμφωνῆς, ἐπιβάλλεται (=χρῆ) νὰ ἐξετάζωμεν κατὰ βάθος (τὸ ζήτημα).

Γραμματικά—Σημασιολογικά : ἡ ὑποτ. ἐν. τοῦ εἰμί. διαφθεύονται—ἀπολλύονται ὑποτ. παθ. ἐν. τῶν ρ. διαφθεύομαι καὶ ἀπόλλυμαι [τὰ εἰς μι ρήμ. εἰς τὴν ὑποτ. ἔχουν τὰς καταλήξεις τῶν εἰς -ω ρημ., τὰ δὲ εἰς νόμι (ἀπόλνυμι) καὶ εἰς τὴν εὐκτικήν]. πνεῦμα=πνοή, ἄνεμος. διασκεδασθεῖσα μετ. παθ. ἀορ. α' τοῦ διασκεδάννυμαι=διασκορπίζομαι. οἴχεται ὑποτ. ἐν. τοῦ οἴχομαι=ἔχω ἀπέλθει. διαπτομένη μετ. ἀορ. β' τοῦ διαπέτομαι=πετῶ ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ, ἐξαφανίζομαι. συνηθροισμένη—ἀπηλλαγμένη μετ. παθ. παρακ. διέροχομαι=διεξοδικῶς περιγράφω. παραμυθία=παρηγορία. δεῖται ἐν. τοῦ δέομαι=ἔχω ἀνάγκην. πίστις=πειθῶ. δύναμις=ζωϊκὴ δύναμις. φρόνησις=δύναμις τοῦ διανοεῖσθαι. διαμυθολογῶ=συζητῶ. ἀδολεσχῶ=φλυαρῶ (ἄδην=ἱκανῶς, ἀρκετὰ+λέγω πρβλ. ἀδηφάγος).

Συντακτικά—Αἰσθητικά : εἰπόντος γεν. ἀπόλυτος χρον. ταῦτα σύστοιχ. ἄντικ. ὑπόλαβον χρον. μετ. τὰ ἄλλα ὑποκ. κατ' ἀττικήν σύνταξ. εἰς τὸ προσωπικὸν ρ. δοκεῖ. ἔμοιγε δοτ. προσωπ. λέγεσθαι ἄντικ. (εἶδ. ἀπαρ.). τὰ δὲ περὶ ... ὑποκ. τοῦ παρέχει. ἀπιστίαν—ἀνθρώποις ἄντικ. μὴ ... ἢ ἐνδοιαστ. πρότ. ἐκ τοῦ ἀπιστίαν παρέχει ὡς φόβου σημαντ. ἐπειδὴν ἀπαλλαγῆ χρον. πρότ. σώματος ἄντικ. ἀλλά...(μὴ)...διαφθ...καὶ ἀπολλ. ἐνδοιαστ. προτ. ἢ ἂν ἀποθνήσκῃ χρον. ἀναφ. πρότ. εὐθύς ... ἀποτελεῖ ἀσύνδετον ἐπεξηγησίν τῶν ἀνωτέρω. ὥσπερ πνεῦμα ἢ καπνὸς παρομοιώσις, (μὴ) οἴχεται καὶ (μὴ) ἢ ἐπίσης ἐνδοιαστ. προτ. διαπτομένη κατηγ. μετ. ἐκ τοῦ οἴχεται ἐξαρτῶμ. ἐπεὶ...πολλὴ ἂν ἐλπίς εἶη (ἀπόδ.) τῆς ὑποθ. εἶπερ εἶη συνηθροισμένη καὶ ἀπηλλαγμένη ὑποθ. λόγος γ' εἵδους (ἀπλή σκέψις τοῦ λέγοντος)· τὸ συνηθροισμένη ἀποτελεῖ ἀντίθεσιν τοῦ διασκεδασθεῖσα. κακῶν ἄντικ. ὧν διήλθεσ καθ' ἔλεξιν ἀντί: ἂ διήλθεσ. ὡς ... ἐστίν εἶδ. πρότ. ὡς ὑποκ. τῆς ἀπροσ. φράσ. ἐλπίς εἶη. ἂ σὺ λέγεις ἀναφ. πρότ. ὡς ὑποκ. τοῦ ἐστίν. ἀληθῆ κατηγ. οὐκ ὀλίγης=πολλῆς σχ. λιτότητος. παραμυθίας—πίστεως ἄντικ. τοῦ δεῖται. ὡς ἐστίν...καὶ ἔχει ἐπεξηγεῖ τὸ τοῦτο. ποιῶμεν—διαμυθολογῶμεν ἀπορηματικά ὑποτ. ἔχειν ὑποκ. τοῦ εἰκός (ἐστίν). ἦντινα...ἔχεις πλαγία ἐρωτ. πρότ. εἰπεῖν ἄντικ. (εἶδ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ οἶμα ἐξαρτῶμ. τίνα ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. ἀκούσαντα ὑποθ. μετ. οὐδ' εἰ εἶη ἐνδοτικὴ πρότ. ὡς ... ἀδολεσχῶ καὶ ποιοῦμαι εἶδ. πρότ. ὡς ἄντικ. τοῦ εἰπεῖν. διασκοπεῖσθαι ὑποκ. τοῦ χρῆ (ἀπόδ.) με ὑπόθ. τὸ εἰ δοκεῖ (α' εἵδους πραγματικόν).

Πραγματικά : ὥσπερ καπνὸς ἢ ὁμοίωσις ἐξ Ὀμήρου Ἰλιάδος Ψ 100 «ψυχὴ δὲ κατὰ χθονὸς ἥτε καπνὸς ὄχετο τετριγυῖα (=τριζουσα)-πρβλ. καὶ τὸ Ἐπικούρειον· «ψυχαὶ ἀπολυθεῖσαι τῶν σωμάτων καπνοῦ δίκην σκιδναται». πνεῦμα ἢ ψυχὴ κατὰ παλαιὰν ἀντίληψιν ἐθεωρεῖτο διάφορόν τι καὶ χωριστὸν ἀπὸ τοῦ σώματος, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξέφευγεν ὡς πνοὴ καὶ πρὸς πνοὴν συνεταυτίζετο (πνεῦμα=πνοή Λατ. anima, ἄημι=πνέω, φυσῶ, ἄηρ). Τὴν ἀντίληψιν ταύτην υλοθέτησαν καὶ οἱ φιλόσοφοι Ἀναξίμανδρος, Ἀναξίμανδρος, Διογένης ὁ Ἀπολλωνιάτης καὶ ἄλλοι. καί τινα δύναμιν καὶ φρόνησιν ὀρθότατα τοποθετεῖ τὸ ζήτημα τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς ὁ Πλάτων λέγων ὅτι ἡ ψυχὴ μετὰ θάνατον ἔχει οὐ μόνον ζωϊκὴν δύναμιν, ἀλλὰ καὶ δύναμιν τοῦ νοεῖν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶναι ἀπαραίτητον προκειμένου μετ' ὀλίγον νὰ προβῆ εἰς τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς. Οὗτω αὐτὴ ἀποκτὰ ὄντως ἄξιαν. Βεβαίως καὶ ὁ Ὀμηρὸς ἐπίστευεν εἰς τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς, ἀλλ' αἱ ψυχαὶ τοῦ Ὀμήρου «εἰδῶλα κλυόντων» ἦσαν «ἀμενηνὰ κάρηνα» δηλ. κεφαλαὶ στερούμενα μόνου,

τ. ἔ. ζωϊκῆς δυνάμεως, ἀλλὰ καὶ διανοητικῆς τοιαύτης, δυνάμεναι ὅμως νὰ νοοῦν, ἐὰν ἔπινον αἷμα. *παραμυθία*—*διαμυθολογῶμεν* ἐπιτηδείως χρησιμοποιεῖ ὁ Πλάτων αὐτὰς τὰς λέξεις, ἵνα καταδείξῃ ὅτι αἱ ἀποδείξεις, εἰς ἃς θὰ καταλήξουν, δὲν θὰ εἶναι αὐστηρῶς λογικαί, ἀλλ' ἀληθοφανεῖς. *κωμωδιοποιός* ὑπαινίσσεται τὸν Ἀριστοφάνην γελοιοποιήσαντα τὸν Σωκρ., ὡς φλυαροῦντα καὶ ἀναβιβάσαντα αὐτὸν ἐπὶ σκηνῆς (ἰδὲ τὰς παιζομένας ἐφέτος *Νεφέλας* εἰς τὸ Ἐθνικὸν θέατρον) ἢ τὸν Εὐπολιν εἰπόντα : *μισῶ τὸν Σωκρ., τὸν πτωχὸν ἀδολέσχην* ἢ καὶ ἄλλους κωμικούς.

Νόημα : Κατὰ πόσον ὑπῆρξε πειστικὴ ἡ ὄχι ἡ ἀπολογία τοῦ Σωκρ. εἰς τοὺς νέους δικαστὰς τοῦ Σιμμίαν καὶ Κέβητα φαίνεται ἐκ τοῦ κεφαλαίου τοῦτου. Ὁ Κέβης παραδέχεται μὲν τὰ ὅσα ὑπὸ τοῦ Σωκρ. διευπλώθησαν ὡς ὀρθά, οὐχ ἤττον ὅμως διὰ τῆς ὀξυνοίας του διαβλέπει ὅτι ὑπάρχει ἐν ἀσθενέσι σημεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον δυσπιστοῦν οἱ ἄνθρωποι, ὅτι δηλ. ὁ θάνατος οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ὁ χωρισμὸς τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος, ὅποτε καὶ τὸ σῶμα μένει αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ καὶ ἡ ψυχὴ μὲ τὴν σειρὰν τῆς αὐτῆ καθ' ἑαυτήν. Ἐξακολουθεῖ ὅμως νὰ ὑπάρχῃ ἡ ψυχὴ μετὰ θάνατον ἢ μήπως ἐξαφανίζεται; Καὶ ἐὰν ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ ἔχει *καὶ τινα δύναμιν καὶ φρόνησιν*; Ἄλλ' ἡ ἀπόδειξις τοῦτου ἔχει ἰσχυρὰν πολλῆς *παραμυθίας καὶ πίστεως*. Ὁ Σωκρ. ἀναγνωρίζει τὴν ὀρθότητά τῆς ἐρωτήσεως τοῦ Κέβητος καὶ προτείνει νὰ ἐξετασθῇ κατὰ βάθος τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἔχει τόσην σοβαρότητα, ὥστε οὔτε καὶ κωμωδιοποιός νὰ ἰσχυρίζεται ὅτι φλυαροῦν οἱ διαλεγόμενοι. Ἄλλως τε ἡ ἀπόδειξις θὰ εἶναι ἀληθοφανῆς (*εἰκὸς ἔχειν*) καὶ οὐχὶ αὐστηρῶς λογικῆ. Ὅτῳ ἀπὸ τοῦ κεφαλαίου αὐτοῦ τίθεται πρὸς λύσιν τὸ πρόβλημα τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὸ κύριον θέμα τοῦ παρόντος διαλόγου.

Περιλήψεις : 1. Ἀπορία τοῦ Κέβητος περὶ τῆς τύχης τῆς ψυχῆς μετὰ θάνατον. 2. Πρότασις τοῦ Σωκρ., ὅπως ἐξετασθῇ τὸ ζήτημα κατὰ βάθος.

ΚΕΦ. 15.—Ἄς ἐξετάσωμεν λοιπὸν αὐτὸ ἀπὸ τῆς ἐξῆς περιπυτοῦ ἀποψευδος (= *τῆδέ πη*), ἂν δηλαδὴ (= *εἴτε*), ὅπως ὁ κόσμος πιστεύει (= *ἄρα*), εὐρίσκονται εἰς τὸν Ἄδην αἱ ψυχαὶ μετὰ τὸν θάνατον τῶν ἀνθρώπων ἢ (= *εἴτε*) καὶ δὲν (εὐρίσκονται). Ὑπάρχει βέβαια (= *μὲν οὖν*) κάποια παλαιὰ δοξασία, τὴν ὁποίαν διατηροῦμεν εἰς τὴν μνήμην μας (= *μεμνήμεθα*), ὅτι δηλαδὴ εὐρίσκονται (αἱ ψυχαὶ) ἐκεῖ, ἀφοῦ ἀναχωρήσουν ἀπ' ἐδῶ καὶ φθάσουν (= *ἐνθῆνδε ἀφικόμεναι*), καὶ πάλιν βέβαια ἔρχονται ἐδῶ (= *δεῦρο*) καὶ ἐπανέρχονται εἰς τὴν ζωὴν ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀποθάνει. Ἐὰν λοιπὸν τὸ ζήτημα ἔτσι εἶναι, νὰ ἐπανέρχονται δηλαδὴ εἰς τὴν ζωὴν (= *πάλιν γίνεσθαι*) ἐκ τῶν ἀποθανόντων οἱ ζῶντες, (συμβαίνει) ἄλλο τι ἢ θὰ εὐρίσκοντο ἐκεῖ αἱ ψυχαὶ μας; Διότι, ἂν δὲν ἀπατώμαι (= *που*), δὲν θὰ ἐπανήρχοντο εἰς τὴν ζωὴν (= *οὐκ ἂν πάλιν ἐγίνοντο*), ἐὰν δὲν εὐρίσκοντο (= *μὴ οὐσαι*), καὶ τοῦτο (εἶναι) ἐπαρκῆς ἀπόδειξις τοῦ ὅτι τὸ πρᾶγμα ἔτσι εἶναι (= *τοῦ ταῦτ' εἶναι*), ἂν δηλαδὴ πρᾶγμα ἤθελεν ἀποδειχθῆ, ὅτι οἱ ζῶντες ἀπὸ πονθενᾶ ἄλλον δὲν ἔλκουν τὴν καταγωγὴν (= *γίνονται*) παρὰ ἀπὸ τῶν ἀποθανόντων. Ἐὰν ὅμως δὲν εἶναι δυνατόν τοῦτο, θὰ παρίστατο ἀνάγκη κάποιου (= *του*) ἄλλου ἀποδεικτικοῦ συλλογισμοῦ.

—Βεβαιότατα, ἀπήνησεν ὁ Κέβης.

—Νὰ μὴ ἐρευνᾷς λοιπόν, εἶπεν οὗτος, τὰ ζήτημα (= *τοῦτο*) ἀποβλέπων μόνον εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἂν θέλῃς νὰ (τὸ) ἐννόησῃς εὐκολώτερον (= *ῥᾶον*), ἀλλ' ἀποβλέπων καὶ εἰς ὅλα τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ καὶ ἐν γένει (= *ξυλλήβδην*) εἰς ὅσα βέβαια ἔχουν γένεσιν, δι' ὅλα ἃς ἴδωμεν

ἄρα γε μήπως ὅλα κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον γίνονται, ὄχι δηλαδή ἀπὸ (πουθενά) ἄλλου, ἀλλὰ (=ἦ) τὰ ἀντίθετα ἐκ τῶν ἀντιθέτων, εἰς ὅσα συμπίπτει νὰ ὑπάρχη κάτι τοιοῦτον (ιδιότης τῆς ἀντιθέσεως), π. χ. τὸ ὠραῖον (εἶναι) ἀντίθετον, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, εἰς τὸ ἄσχημον καὶ τὸ δίκαιον εἰς τὸ ἄδικον καὶ ἄλλα, ὡς γνωστὸν (=δῆ), ἄπειρα (πράγματα) ἔτσι ἔχουν. Τοῦτο λοιπὸν ἄς ἐξετάσωμεν, ἄρα γε (εἶναι) ἀναγκαῖον, εἰς ὅσα (πράγματα) ὑπάρχει κάτι ἀντίθετον, αὐτὸ νὰ μὴ γίνεταί ἀπὸ πουθενά ἄλλου παρὰ ἐκ τοῦ ἀντιθέτου πρὸς αὐτό· π. χ. ὅταν γίνεταί κάτι μεγαλύτερον, (εἶναι) ἀνάγκη, ὡς πιστεύω (=που), ἐνῶ προηγουμένως ἦτο μικρότερον, νὰ γίνῃ κατόπιν μεγαλύτερον;

—Ναί.

—Ἐπομένως καὶ ἂν γίνεταί (κάτι) μικρότερον, ἐνῶ προηγουμένως ἦτο μεγαλύτερον, θὰ γίνῃ κατόπιν μικρότερον;

—Ἔτσι εἶναι, εἶπεν.

—Ἐπομένως (=μὴν) καὶ ἀπὸ τὸ ἰσχυρότερον βέβαια (γίνεται) τὸ ἀσθενέστερον καὶ ἀπὸ τὸ βραδύτερον τὸ ταχύτερον;

—Βεβαίως.

—Τί λοιπὸν (νομίζεις); Ἄν κάτι τι γίνεταί χειρότερον, δὲν (γίνεται) ἀπὸ τὸ καλλίτερον καὶ ἂν (κάτι γίνεταί) δικαιοτέρον, (δὲν γίνεται) ἀπὸ τὸ ἀδικώτερον;

—Βεβαίως (πῶς ὄχι);

—Ἐπαρκῶς λοιπὸν, εἶπε, γνωρίζομεν (=ἔχομεν) τοῦτο, ὅτι δηλαδή ὅλα τὰ πράγματα ἔτσι γίνονται, τὰ ἀντίθετα ἐκ τῶν ἀντιθέτων;

—Βεβαίως.

—Τί λοιπὸν (νομίζεις) ἐξ ἄλλου; Ὑπάρχει εἰς αὐτὰ καὶ κάποια τοιαύτη περίπου (ιδιότης), π. χ. μεταξὺ τῶν δύο μελῶν (=ἀμφοτέρων) ὄλων τῶν ἀντιθέτων, τὰ ὅποια εἶναι ζεύγη, (ὑπάρχουν) δύο γενέσεις, (ἢ μὲν μία γένεσις) ἀπὸ τὸ πρῶτον εἰς τὸ δεύτερον, (ἢ δὲ ἄλλη γένεσις) πάλιν ἀπὸ τὸ δεύτερον εἰς τὸ πρῶτον. Π. χ. (=γὰρ) μεταξὺ μεγαλύτερον πρῶτον καὶ μικρότερον (ὑπάρχει) αὔξησις καὶ ἐλάττωσις (=φθίσις), καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὀνομάζομεν τὴν μὲν μίαν γένεσιν αὔξησιν (=αὐξάνεσθαι), τὴν δὲ ἄλλην γένεσιν ἐλάττωσιν;

—Ναί, εἶπεν (ὁ Κέβης).

—Ἐπομένως; καὶ ὁ χωρισμὸς καὶ ἡ ἔνωσις καὶ ἡ ψῦξις καὶ ἡ θέρμανσις καὶ γενικῶς ὅλαι αἱ ἀντιθέσεις (=καὶ πάντα τὰ οὕτω) (ἔτσι ἔχουν), καὶ ἂν ἀκόμη δὲν μεταχειρίζομεθα (=καὶ εἰ μὴ χρώμεθα) εἰς μερικὰς περιπτώσεις (=ἐνιαχοῦ) τὰ ὀνόματα, ἀλλὰ πραγματικῶς ὅμως (=ἔργῳ γοῦν) (λέγομεν) ὅτι θὰ ἦτο ἀναγκαῖον [=ἀναγκαῖον ἂν (εἶναι)] εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ἔτσι νὰ ἔχουν, δηλαδή καὶ νὰ γίνωνται αὐτὰ ἀμοιβαίως (=ἐξ ἀλλήλων) καὶ νὰ ὑπάρχη (μία) γένεσις ἀπὸ τὸ καθὲν ἐκ τῶν δύο ἀμοιβαίως;

—Βεβαιότατα, ἀπήντησεν οὗτος.

Γραμματικά - Σημασιολογικά.— *σχεψόμεθα* ὑποτ. μ. ἀορ. α' τοῦ *σκοποῦμαι*. *τῆδε* δοτικοφανὲς τροπικὸν ἐπίρρ.—οὕτω, ἀπὸ τῆς ἐξῆς ἀπόψεως. *πη* ἀορ. ἐπίρρ.—κάπως, περίπου. *λόγος*=δοξασία, θρῦλος. *μεμνήμεθα* παρακ. μὲ σημ. ἐν. τοῦ *μυμήσκομαι*=ἐνθυμοῦμαι. *πάλιν γίγνομαι*

(παλιγγενεσία)=πάλιν γεννώμαι. εἶεν εὐκτ. τοῦ εἰμί. του ἄορ. ἀντ.= τινος. δέοι εὐκτ. τοῦ δέω=ἔχω ἀνάγκην. λόγος=ἐπιχείρημα, ἀποδεικτικός συλλογισμός. ῥᾶον ἐπίρρ. συγκρ. βαθ. (θετ. ῥαδίως ὑπερθ. ῥᾶστα). ξυλληβδην (ἐπίρρ. ἐκ τοῦ συλλαμβάνω)=γενικῶς. ἴδωμεν ὑποτ. ἄορ. β' (= εἶδον) τοῦ δεῶ. οὐτως εἶπρρ. μέ τὸν δεικτ. προσχηματισμὸν ι. αἰσχροῦς =ἄσχημος. μυριοί=ἄπειροι, ἐνῶ μύριοι=10 χιλιάδες. μεῖζον, ἔλαττον, θᾶττον, χειρόν οὐδέτ. συγκρ. βαθμ. τῶν ἐπιθ. μέγας, μεῖζον, μέγιστος—μικρός, ἐλάττων, ἐλάχιστος—ταχύς, θᾶττων, τάχιστος καὶ κακός, χειρόν, χειρόστος, ἐλάττονος, μεῖζονος, ἀμείνονος ἄρσ. συγκρ. βαθ. τῶν ἐπιθέτ. μικρός, μέγας καὶ ἀγαθός, κᾶν (κρᾶσις)=καὶ ἂν (ὑπόθ.) ἔλαττον γίγνηται. ἔχω=γνώριζω. δυοῖν ὄντοιν δυϊκὸς πληθ. ἄρ. φθίσις=ἐλάττωσις, διακρίνω=χωρίζω. συγκρίνω=ἐνώνω. κᾶν (κρᾶσις)=καὶ ἂν (δυνητ. μόρ.) εἰ μὴ ἐχρώμεθα.

Συντακτικά — Αἰσθητικά.— αὐτὸ ἀναφέρεται εἰς τὰ προηγουμένα. τῆδὲ πη ἀναφέρεται εἰς τὰ ἐπόμενα. εἶτε... εἶτε πλάγια ἔρωτ. πρότ. ἔξαρτώμ. ἐκ τοῦ σκεπώμεθα (βουλευτικῆ ὑποτ.). ἄρα εἰσάγει γνώμην ἄλλων. τελευτησάντων γεν. ἀπόλυτος χρον. οὐ (ἀντικ.) μεμνήμεθα ἀναφ. πρότ. ὡς εἰσιν δηλ. αἱ ψυχαὶ ὑποκ. ἀφικόμεναι χρον. μετ. εἰ... ἔχει (ὑπόθ.)+ἄλλο τι (ἔστιν) ἢ εἶεν ἂν (ἀπόδ.) α' εἶδ. πραγματικόν. πάλιν γίνεσθαι ἀποτελεῖ ἐπεξήγησιν τοῦ τοῦτο. τοὺς ζῶντας (ἐπιθ. μετ.) ὑποκ. τοῦ ἄπαρ. μὴ οὐσαι ὑποθ. μετ. (εἰ μὴ ἦσαν)+οὐκ ἂν ἐγίνοντο (ἀπόδ.) β' εἶδος ἀπραγματοποίητον. τεκμήριον ἐνν. ἐστι. τοῦ εἶναι γεν. ἀντικ. εἰς τὸ τεκμήριον (ἀπόδ.) τῆς ὑποθ. εἰ γίνοντο. ὅτι οὐδαμόθεν... εἶδ. πρότ. ὡς ἀντικ. τοῦ γίνοντο. ἢ ἐκ τῶν τεθνεώτων β' ὄρος συγκρ. εἰ μὴ ἐστι (ὑπόθ.)+ἄλλου του ἂν δέοι (ἀπόδ.) α' εἶδ. πραγματικόν. λόγου ἀντικ. τοῦ δέοι. μὴ συναπτέον τῷ σκόπει. κατ' ἀνθρ.—κατὰ ζῶν καὶ φυτῶν ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς. ἄρ' οὐτως... πλάγια ἔρωτ. πρότ. ἐκ τοῦ ἴδωμεν ἔξαρτωμένη καὶ ἐπεξηγουμένη διὰ τοῦ οὐκ ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῶν ἐναντίων. ὂν κατηγ. μετ. οἶον τὸ κελὸν (ὑποκ.) ἐναντίον (κατηγ.) που ἐνν. ἐστι τῷ αἰσχροῦ (δοτ. συντακτικῆ) κ.λ.π. μυρία ὑποκ. τοῦ ἔχει. γίνεσθαι ὑποκ. τοῦ ἀναγκαῖόν ἐστι. αὐτὸ ὑποκ. τοῦ ἄπαρ. ὄντος ἐνδοτ. μετ. γίνεσθαι ὑποκ. τοῦ ἀνάγκη ἐστίν. δυοῖν ὄντοιν παράθεσις τοῦ ἐναντίων (ἰδὲ τὴν ἐναλλαγὴν πληθ. καὶ δυϊκοῦ ἀριθμ.). τὸ μὲν—τὸ δὲ ἀντικ. τοῦ κελοῦμεν. αὐξάνεσθαι—φθίνειν κατηγ. τῶν ἀντικ. κτὶ εἰ μὴ χρώμεθα ἐνδοτ. πρότ. τοῖς ὀνόμασι ἀντικ. ἀλλ' ἔργω γούν (λέγομεν) ἀναγκαῖον ἂν εἶναι πανταχοῦ οὕτως ἔχειν. ὁ ἂν τοῦ κᾶν συναπτέος τῷ ἀναγκαῖον (εἶναι), ὅπερ ἔξαρτάται ἐκ τοῦ ἐνοουμένου λέγομεν κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ καλοῦμεν. ἔχειν ὑποκ. τοῦ ἀναγκαῖον εἶναι. γίνεσθαι... εἰς ἄλληλα ἐπεξήγησις τοῦ οὕτως ἔχειν...

Πραγματικά.— αὐτὸ ὅτι δηλ. ὑπάρχει ἡ ψυχὴ μετὰ θάνατον. γίνεσθαι ἐκ τῶν τεθνεώτων—πάλιν γίνεσθαι πρόκειται περὶ τῆς Ὀρφικῆς καὶ Πυθαγορείου δοξασίας τῆς μετεμψυχώσεως ἢ μετενοματώσεως., εἰς ἣν Ἴσως καὶ οἱ ἀρχαῖοι Αἰγύπτου ἐπίστευον καὶ τὴν ὅποιαν καὶ αὐτὸς ὁ Πλάτων παραδέχεται. Κατ' αὐτὴν ἡ ψυχὴ εἶναι δεσμῶτις τοῦ σώματος· καὶ ἂν μὲν κατὰ τὸ διάστημα τῆς τοιαύτης ἐγκαθέρξεως φανῆ ἀνταξία τῆς θείας καταγωγῆς τῆς, ἀνέρχεται μετὰ θάνατον εἰς τὸν οὐρανὸν παραμένουσα ἐκεῖ ὡς ἀθάνατος θεός, ἂν ὅμως εἶναι μὴ καθαρὰ, πλανᾶται ὡς ψυχὴ ζῶν καὶ φυτῶν ἀκόμῃ μέχρι πλήρους ἀποκαθάρσεως ἢ βασανίζεται εἰς τὸν Τάρταρον. εἶεν ἂν ἐννοεῖ ὅτι ὑπῆρχον ἐκεῖ αἱ ψυχαὶ ἔχουσαι ζωὴν καὶ φρόνησιν. τοῦ ταῦτ' εἶναι ὅτι δηλ. ἡ δοξασία εἶναι ὀρθή, καὶ ζῶν καὶ φυτῶν πρόθεσις τοῦ Πλάτωνος εἶναι νὰ δεῖξη ὅχι ὅτι τὰ ζῶα καὶ φυτὰ ἔχουν ἀθανασίαν ψυχῆς, ἀλλ' ὅτι ὁ νόμος τῆς ἐξ ἐναντίων γενέσεως εἶναι γενικοῦ κύρους. οὐκ ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῶν ἐναντίων τοῦτο ἦτο παλαιὸν δόγμα τῶν Ἑρακλειτείων, καθ' ὃ δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν φύσιν ἀπόλυτος γένεσις καὶ φθορὰ (de nihilo nihilo fit=οὐδὲν ἐκ τοῦ μηδενὸς γίνεται), ἀλλ' ἐπικρατεῖ ὁ φυσικὸς νόμος τῆς κυκλικῆς τροχῆς τοῦ γίνεσθαι καὶ οὕτω ἔχονεν τὴν α' ἀπόδειξιν τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς. Διὰ κύκλου δυνάμεθα

νά παραστήσωμεν τὰς δύο ἀντιστοίχους γενέσεις μεταξύ τοῦ μείζονος καὶ ἐλάσσονος :

ἐξ ἰσχυροτέρου—ἀσθενέστερον καὶ δι' ἄλλων ὁμοειδῶν παραδειγμάτων προσπαθεῖ νά ἀναχθῆ εἰς γενικοὺς νόμους.

Νόημα.—Υπάρχει παλαιὰ δοξασία, καθ' ἣν αἱ ψυχαὶ τῶν ἀποθανόντων μεταβαίνουν εἰς τὸν Ἄδην καὶ ἐκεῖθεν ἐπανερχονται πάλιν εἰς τὴν ζωὴν. Ἄν λοιπὸν ἀποδειχθῆ ὅτι οἱ ζῶντες πράγματι γίνονται ἐκ τῶν νεκρῶν, θά εἶναι πλέον ἐπαρκῆς ἀποδείξις τῆς ἐν τῷ Ἄδῃ ὑπάρξεως τῶν ψυχῶν. Διὰ τοῦ ἐπιχειρήματος τῶν ἐναντίων θέλει νά ἀποδείξῃ τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς καὶ σκέπτεται οὕτω ὁ Πλάτων. Τόσον οἱ ἄνθρωποι, ὅσον καὶ τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ καὶ πᾶν ὅ,τι ἔχει γένεσιν δημιουργεῖται ἐκ τοῦ ἐναντίου, ἐφ' ὅσον βέβαια ὑπάρχει σχέσις ἐναντιότητος (π.χ. ὠραῖον—ἄσχημον, δίκαιον—ἀδίκον κ.λ.π.). Οὕτω λοιπὸν κάθε τι ποῦ εἶναι μεγαλύτερον γίνεται ἀπὸ ὅ,τι προηγουμένως ἦτο μικρότερον καὶ κάθε τι ποῦ εἶναι ἰσχυρότερον γίνεται ἀπὸ ὅ,τι προηγουμένως ἦτο ἀσθενέστερον. Πλὴν τούτου ὅμως εἰς πᾶν ζεύγος ἐναντίων ἔχομεν δύο γενέσεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μὲν μία διευθύνεται πρὸς τὸν ἕνα πόλον, ἡ δὲ ἄλλη πρὸς τὸν ἄλλον· π.χ. εἰς τὸ ζεύγος μείζονος καὶ ἐλάσσονος ἡ μὲν μία πρὸς τὸν ἕνα πόλον διευθύνεται λέγεται αὐξησις, ἡ δὲ ἄλλη φθίσις. Τὸ αὐτὸ ἀκριβῶς ἰσχύει καὶ διὰ τὰ ζεύγη διακρίνεσθαι καὶ συγκρίνεσθαι, ψύχεσθαι καὶ θερμαίνεσθαι.

Περίληψις.—1. Ἡ ἐν τῷ Ἄδῃ ὑπαρξις τῆς ψυχῆς προϋποθέτει ὅτι ἡ ζωὴ γεννᾶται ἐκ τοῦ θανάτου 2. Διὰ τῆς ἀποδείξεως τῶν ἐναντίων α) ἡ γένεσις δημιουργεῖται ἐκ τῆς φθορᾶς καὶ β) εἰς πᾶν ζεύγος ἐναντίων ὑπάρχουν δύο γενέσεις ἀντιστρόφως φερόμεναι.

ΚΕΦ. 16. —Τί λοιπὸν (νομίζεις); εἶπεν (ὁ Σωκρ.). Ὑπάρχει κάτι τι ἀντίθετον πρὸς τὴν ζωὴν (=τῷ ζῆν), ὅπως π.χ. ὁ ὕπνος (=τὸ καθεύδειν) (εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὴν ἐγρήγορσιν (=τῷ ἐγρηγορέναι);

—Βεβαίωτατα, ἀπήντησεν.

—Ποῖον (εἶναι αὐτό);

—Ὁ θάνατος (=τὸ τεθνάναι), εἶπεν.

—Ἐπομένως ἀμοιβαίως (=ἐξ ἀλλήλων) γίνονται αὐτά, ἐὰν βέβαια εἶναι ἀντίθετα, καὶ σὶ γενέσεις αὐτῶν (=αὐτοῖν) εἶναι δύο μεταξύ των, ἀφοῦ εἶναι δύο (=δνοῖν ὄντων);

—Βεβαίως (ἢ : πῶς ὄχι);

—Τὸ μὲν λοιπὸν ἐν ζεύγος ἐκ τῶν δύο (ἀντιθέτων), περὶ τῶν ὁποίων μόλις πρὸ ὀλίγου ὠμίλησα, ἐγὼ θά σοῦ εἶπω, εἶπεν ὁ Σωκράτης, καὶ αὐτὸ καὶ τὰς γενέσεις (αὐτοῦ), σὺ δὲ (θά μοῦ εἴπῃς) τὸ ἄλλο. Ὀνομάσω λοιπὸν (=δέ) τὸν μὲν ἕνα ὄρον τοῦ ζεύγους (=τὸ μὲν) ὕπνον (=καθεύδειν), τὸν δὲ ἄλλον ἐγρήγορσιν, καὶ ὅτι ἐκ τοῦ ὕπνου μὲν γίνεται ἡ ἐγρήγορσις καὶ ἐκ τῆς ἐγρηγορσεως ὁ ὕπνος, καὶ ὅτι αἱ γενέσεις αὐτῶν εἶναι, ἡ μὲν μία κατάκλισις (=καταδαρθάνειν), ἡ δὲ ἄλλη ἀνέγερσις. Σὲ ἰκανοποιοῦν (αὐτά) [=ἰκανῶς σοι(εἶσι)], εἶπεν, ἢ ὄχι;

—Βεβαίωτατα.

—Λέγε μου λοιπὸν καὶ σὺ, εἶπε, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον περὶ ζωῆς καὶ θανάτου. Δὲν παραδέχεσαι (=φῆς) μὲν ὅτι ὁ θάνατος εἶναι τὸ ἀντίθετον πρὸς τὴν ζωὴν;

—Ἐγὼ τοῦλάχιστον (τὸ παραδέχομαι).

—(Δὲν παραδέχεσαι) δὲ ὅτι τὸ ἐν γίνεται ἀπὸ τὸ ἄλλο;

—Ναί.

- 'Επομένως ἐκ τῆς ζωῆς τί (εἶναι) ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον γίνεται ;
 —(Εἶναι) ὁ θάνατος, ἀπήντησε.
 —Τί δέ, εἶπεν αὐτός, εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον γίνεται ἐκ τοῦ θανάτου ;
 —(Εἶναι) ἀναγκαῖον, εἶπε, νὰ ὁμολογῶ ὅτι (γίνεται) ἡ ζωή.
 —'Εκ τῶν ἀποθανόντων λοιπόν, Κέβη, γίνονται καὶ τὰ ζῶντα καὶ οἱ ζῶντες ;
 —Εἶναι φανερόν, ἀπήντησεν.
 —'Υπάρχουν ἐπομένως, εἶπεν, αἱ ψυχαὶ μας εἰς τὸν Ἄδην ;
 —Φαίνεται (ὅτι ὑπάρχουν).
 —'Επομένως καὶ ἐκ τῶν (δύο) γενέσεων (=τοῖν γενεσέοιν), αἱ ὁποῖαι ἀφοροῦν εἰς αὐτὰ (=τοῖν περὶ ταῦτα), ἡ μία ἐκ τῶν δύο βέβαια (δὲν) συμπίπτει νὸ εἶναι φανερά ; Διότι ὁ θάνατος βέβαια (εἶναι) ἀναμφισβήτητος ἢ δὲν (εἶναι) ;
 —Βεβαίωτατα, ἀπήντησεν.
 —Πῶς λοιπόν, εἶπεν οὗτος, θὰ πράξωμεν ; Δὲν θὰ ἀποδώσωμεν τὴν ἀντίθετον γένεσιν (εἰς τὸν θάνατον), ἀλλ' εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ (=ταύτη) ἢ φύσιν θὰ εἶναι ἀνάηρος ; Ἡ (μῆψος εἶναι) ἀνάγκη νὰ ἀποδώσωμεν εἰς τὸν θάνατον κάποιαν ἀντίθετον γένεσιν ;
 —'Εξάπαντος, ἂν δὲν ἀπατώμαι, εἶπε, (πρέπει νὰ ἀποδώσωμεν κάποιαν ἀντίθετον γένεσιν εἰς τὸν θάνατον).
 —Ποία εἶναι αὐτή, (τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἀποδώσωμεν) ;
 —Τὴν ἐπάνοδον εἰς τὴν ζωὴν.
 —'Επομένως, εἶπεν οὗτος, ἐὰν βέβαια ὑπάρχη ἡ ἐπάνοδος εἰς τὴν ζωὴν, ἐκ τῶν ἀποθανόντων θὰ ἐδημιουργεῖτο αὕτη ἡ γένεσις εἰς τοὺς ζῶντας, δηλαδὴ ἡ ἐπάνοδος εἰς τὴν ζωὴν ;
 —Βεβαίως.
 —'Ἐπέρχεται λοιπόν συμφωνία ὑφ' ἡμῶν καὶ εἰς τοῦτο τὸ σημεῖον (=ταύτη), ὅτι δηλαδὴ οἱ ζῶντες ἔχουν γίνει ἐκ τῶν ἀποθανόντων, καθ' ὃν τρόπον καὶ (=οὐδὲν ἦττον ἢ) οἱ ἀποθανόντες (ἔχουν γίνει) ἀπὸ τοὺς ζῶντας. 'Ἐφ' ὅσον δὲ τοῦτο εἶναι ἀληθές (=ὄντος), ὡς νομίζω (=που) ἐφαίνεται (εἰς ἡμᾶς) ὅτι εἶναι ἐπαρκῆ ἀπόδειξις, ὅτι (εἶναι) ἀναγκαῖον νὰ εὐρίσκωνται (=εἶναι) κάπου αἱ ψυχαὶ τῶν ἀποθανόντων, ἀφ' ὅπου (=ὄθεν) προφανῶς (=δῆ) (εἶναι ἀναγκαῖον) νὰ ἐπανερχονται πάλιν εἰς τὴν ζωὴν.
 —Μοῦ φαίνεται, Σωκράτη, εἶπεν (ὁ Κέβης), ὅτι (εἶναι) ἀναγκαῖον, συμφῶνως πρὸς ὅσα ἔχομεν παραδεχθῆ, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ ἔχουν (τὰ πράγματα).

Νόημα. Ὅπως, ἐπίσης, ὁ ὕπνος ἔχει ὡς ἀντίθεσιν τοῦ τὴν ἐγρήγορσιν, οὕτω καὶ ἡ ζωὴ ἔχει ὡς ἀντίθεσιν τὸν θάνατον. Ἐπομένως θὰ ἔχωμεν καὶ ἐδῶ δύο γενέσεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μὲν μία θὰ εἶναι ὁ θάνατος, ἡ δὲ ἄλλη θὰ εἶναι ἡ ἐπάνοδος εἰς τὴν ζωὴν. Ὅτι ὑπάρχει ἡ πρώτη, δηλαδὴ ὁ θάνατος, εἶναι ἀναμφισβήτητον. Ἄν ὑποτεθῆ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἡ δευτέρα, δηλ. ἡ ἐπάνοδος εἰς τὴν ζωὴν, τοῦτο θὰ ἀπετέλει μοναδικὴν ἐξαιρέσιν τοῦ γενικοῦ νόμου τῶν ἐναντίων, ὁπότε ἡ φύσις θὰ ἐνεφανίζετο χωλὴ. Κατ' ἀνάγκην πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὅτι οἱ ζῶντες πρέρχονται ἀπὸ τοὺς θανόντας καὶ οἱ ἀποθανόντες ἀπὸ τοὺς ζῶντας. Τοῦτο δεδομένου, συμπεραίνομεν ὅτι αἱ ψυχὰ τῶν νεκρῶν εὐρίσκονται κάπου, ἀφ' ὅπου ἐπανερχονται εἰς τὴν ζωὴν.

Σημειώσεις. Ἡ ἀπόδειξις τῶν ἐναντίων—κατὰ τὸν Teichmüller εἶναι ἐσφαλμένη, διότι τὸ ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι ἀθάνατος σημαίνει ὅτι ἐξακολουθεῖ νὰ ζῆ καὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς γήινης ὑπόξεως τῆς συνεπὸς συνάγεται ὅτι τὸ ὅμοιον γίνεται ἐκ τοῦ ὁμοίου, δηλαδὴ ἡ ζωὴ ἐκ τῆς ζωῆς.

Περίληψις: 1. Κατὰ τὸν νόμον τῶν ἐναντίων ὁ θάνατος γίνεται ἐκ τῆς ζωῆς καὶ ἡ ζωὴ ἐκ τοῦ θανάτου. 2. Ἐφ' ὅσον τὸ ἀνωτέρω λαμβάνεται ὡς δεδομένον, ἔπεται ὅτι αἱ ψυχὰ τῶν νεκρῶν εὐρίσκονται κάπου.

ΚΕΦ. 17.—Πρόσεξε λοιπόν εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον (=οὕτως), Κέβη, εἶπεν (ὁ Σωκράτης), ὅτι δηλαδὴ οὐχὶ ἄνευ λόγου (=οὐδ' ἀδικως) ἔχομεν συμφωνήσει, καθὼς μοῦ φαίνεται. Ἐὰν δηλαδὴ δὲν θὰ ὑπῆρχε πάντοτε ἀντιστοιχία (=ἀεὶ ἀνταποδοίη) μεταξὺ τῆς μῖας καὶ τῆς ἄλλης γενέσεως (ἢ : ἐὰν εἰς κάθε γένεσιν δὲν ἀντιστοιχοῦσε μία ἄλλη ἀντίρροπος) (=τὰ ἕτερα τοῖς ἐτέροις γιγνώμενα), τρόπον τινὰ διαγράψουσι κυκλικὴν τροχίαν (=ὡσπερὶ κύκλω περι-

όντα), ἀλλ' (ἄν) θά ὑπῆρχεν ἡ γένεσις κατ' εὐθειάν τινα γραμμὴν, δηλαδὴ ἐκ τοῦ ἐνὸς μόνον (μέλους) εἰς τὸ ἀπέναντί του, καὶ (ἄν) δὲν θά ἐπέστρεφεν (=μὴ ἀνακαμπτοὶ πάλιν) εἰς τὸ ἄλλο (μέλος) μῆτε θά ἔκαμνε καμπήν, γνωρίζεις (ἡ: γνώριζε) ὅτι ὅλα (τὰ πράγματα) ἐν τέλει (=τελευτῶντα) θά κατέληγον (=ἄν σχοίῃ) εἰς τὸ αὐτὸ σχῆμα καὶ θά περιέπιπτον εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν (=τὸ αὐτὸ πάθος ἂν πάθοι) καὶ ἤθελε παύσει (πᾶσα) γένεσις.

—Κατὰ ποῖον τρόπον (τὸ) ἔννοεις; εἶπεν (ὁ Κέβης).

—Δὲν (εἶναι) καθόλου (=οὐδὲν) δύσκολον, εἶπεν οὗτος, νὰ ἐννοήσῃς ἔκκεινο, τὸ ὁποῖον ἔννοω (=λέγω): ἀλλὰ παραδείγματα χάριν (=οἶον) εἰάν ὑπῆρχε μὲν ὁ ὕπνος (=τὸ καταδαρθάνειν), δὲν ὑπῆρχε δὲ ὡς ἀντιστοιχία (=μὴ ἀνταποδοιοῦν) ἡ ἐργήγορσις (=τὸ ἀνεγείρεσθαι) δημιουργουμένη ἐκ τοῦ ὕπνου (=γιννόμενον ἐκ τοῦ κινθεύδοντος), γνωρίζεις (ἡ: γνώριζε) ὅτι ὅλα ἐν τέλει (=τελευτῶντα) ἤθελον ἀποδείξει τὸν περὶ Ἐνδυμίωνος θρῦλον (=τόν Ἐνδυμίωνα) παιδοριώδη ἀφέλειον (ἡ: φλυαρίαν) (=λῆρην) καὶ δὲν θά εἶχε καμμιαν ἀξίαν (=οὐδαμοῦ ἂν φαίνοιτο), διὰ τὸν λόγον ὅτι καὶ ὅλα τὰ ἄλλα θά εἶχον πάθει τὸ αὐτὸ ἀκριβῶς μὲ ἐκείνον, δηλαδὴ τὸν (αἰώνιον) ὕπνον. Καὶ ἂν μὲν ὅλα (τὰ πράγματα) εἶχον τὴν δυνατότητα νὰ συνενώνωνται (=συγκρίνοιο) ὄχι ἴσως καὶ νὰ χωρίζονται, (=διακρίνοιο δὲ μὴ), συντόμος (=ταχὺ) θά εἶχε πραγματοποιηθῆ (=γεγονὸς ἂν εἴη) τὸ λόγιον τοῦ Ἀναξαγόρου, «ὅλα δηλαδὴ τὰ πράγματα (ἦσαν) ἀναμειξ (=δμοῦ)». Κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον, ἀγαπητὴ Κέβη, εἰάν μὲν ἤθελον ἀποθνήσκει ὅλα, ὅσα ἤθελον μετᾶσαι τῆς ζωῆς, μετὰ δὲ τὸν θάνατόν των (=ἐπειδὴ δὲ ἀποθάνοι), ἤθελον παραμένει τὰ νεκρὰ (=τεθνεῶτα) εἰς αὐτὴν τὴν μορφήν καὶ δὲν ἤθελον ἐπανέλθει πάλιν εἰς τὴν ζωὴν (=μὴ πάλιν ἀναβιώσκοιτο), ἀρὰ γε δὲν θά συνέβαιναν ἀπολύτως [=οὐκ (ἂν εἴη) πολλὴ ἀνάγκη] ἐν τέλει (=τελευτῶντα) ὅλα νὰ εἶναι νεκρὰ (=τεθνήναι) καὶ τίποτε νὰ μὴ εὐρίσκειται εἰς τὴν ζωὴν; Διότι εἰάν μὲν τὰ ζῶντα ἐγένοντο ἐκ πάσης ἄλλης πηγῆς πλὴν τῆς τοῦ θανάτου (=ἐκ τῶν ἄλλων), τὰ δὲ ζῶντα ἀπέθνησκον, ποῖος τρόπος θά ὑπῆρχε [=τίς μηχανὴ (ἔστι)] νὰ μὴ ἐξαφανισθοῦν (=μὴ οὐχὶ καταναλωθῆναι) ὅλα μέσα εἰς τὸν θάνατον;

—Οὐδεὶς (τρόπος) θά ὑπῆρχε, κατὰ τὴν γνώμην μου (=δοκεῖ μοι), Σωκράτη, εἶπεν ὁ Κέβης, ἀλλὰ νομίζω (=δοκεῖς μοι) ὅτι λέγεις κατ' ὀλοκληρίαν τὴν ἀλήθειαν.

—Εἶναι λοιπὸν (=γὰρ), Κέβη, ἐξηκολούθησεν (ὁ Σωκράτης), καθὼς νομίζω, περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο εἶσι (τὸ πρᾶγμα), καὶ ἡμεῖς αὐτὰ τὰ ἴδια παραδεχόμεθα χωρὶς νὰ εὐρισκόμεθα εἰς πλάνην. Ὑπάρχει λοιπὸν (=ἀλλὰ) πρᾶγματι (=τῷ ὄντι) καὶ ἡ ἀναβίωσις καὶ τὸ ὅτι οἱ ζῶντες γίνονται ἐκ τῶν νεκρῶν καὶ τὸ ὅτι ὑπάρχουν αἱ ψυχαὶ τῶν νεκρῶν [καὶ ὅτι αἱ μὲν ἀγαθαὶ (ψυχαὶ) εὐρίσκονται εἰς καλλίτεραν κατάστασιν, αἱ δὲ κακαὶ εἰς χειρότεραν].

Νόημα. — Ἐάν ὑποθεθῆ ὅτι ἡ γένεσις ἦτο εὐθεῖα καὶ δὲν διέγραφε κυκλικὴν τροχίαν, τ. ἔ. εἰάν ὑπῆρχε τὸ γινεσθαι ἐκ τῆς ζωῆς πρὸς τὸν θάνατον, ἀλλ' ὄχι καὶ ἀντιστρόφως, δηλαδὴ ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν, τὰ πάντα ἐπὶ γῆς θά εἶχον τὸ αὐτὸ σχῆμα, ὁ θάνατος δηλαδὴ θά εἶχε σκεπάσει πρὸ πολλοῦ τὸν κόσμον καὶ ἡ ζωὴ θά εἶχεν ἐξαφανισθῆ. Ἐάν ἀκόμη ἐκ τοῦ ὕπνου δὲν προήρχετο ἡ ἐργήγορσις, τὰ πάντα θά ἐβυθίζοντο εἰς αἰώνιον ὕπνον, ὅπως ἀκριβῶς ὁ Ἐνδυμίων. Ἐάν δὲ τέλος, δὲν ὑπῆρχε διάκρισις, ἀλλὰ μόνον σύνθεσις, τότε θά ἐπραγματοποιεῖτο τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀναξαγόρου λεχθὲν «*δμοῦ πάντα χορήματα ἦν*» δηλ. τὸ σύμπαν θά ἦτο ἐν ἄκοσμον συννοήλυμα. Οὗτω καὶ, ἂν δὲν προήρχετο ἐκ τοῦ θανάτου ἡ ζωὴ, πᾶσαι αἱ ψυχαὶ θά ἐξηφανίζοντο διὰ τοῦ θανάτου. Συνεπῶς ὑπάρχει εἰς τὴν πραγματικότητα ἡ ἀναβίωσις, δηλαδὴ οἱ ζῶντες προέρχονται ἐκ τῶν νεκρῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον πιστοποιεῖ, ὅτι ὑπάρχουν αἱ ψυχαὶ τῶν ἀποθανόντων.

Περιλήψεις. — 1. Ἡ γένεσις ἀκολουθεῖ κυκλικὴν τροχίαν, διότι, εἰάν ἠκολούθει εὐθειαν, τὸ πᾶν θά ἐξηφανίζετο. 2. Λόγω τῆς τοιαύτης τροχιάς δεχόμεθα ὅτι ἡ ζωὴ γίνεται ἐκ τοῦ θανάτου καὶ συνεπῶς αἱ ψυχαὶ ὑπάρχουν.

ΚΕΦ. 18.—Καὶ πρὸς; τοῦτοις, λαβὼν τὸν λόγον ὁ Κέβης εἶπε, καὶ συμφώνως

μὲ ἐκεῖνο βέβαια τὸ ἐπιχείρημα, Σωκράτη, τὸ ὁποῖον σὺ συνήθως (=εἰώθας) συχνὰ ἀναφέρεις, ἂν εἶναι ἀληθές, ὅτι δηλαδὴ δι' ἡμᾶς (τοὺς ἀνθρώπους) ἡ μάθησις δὲν συμπίπτει νὰ εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἀνάμνησις, καὶ συμφώνως μὲ αὐτὸ (εἶναι) ἀνάγκη κάπου (=που) ἡμεῖς νὰ ἔχωμεν μάθει εἰς κάποιον προηγούμενον χρονικὸν διάστημα, ὅσα τώρα ἐνθυμούμεθα. Τοῦτο ὅμως (εἶναι) ἀδύνατον, ἂν δὲν ὑπῆρχε κάπου ἡ ψυχὴ μας, προτοῦ νὰ κατασκηνώσῃ εἰς αὐτὸ ἐδῶ τὸ ἀνθρώπινον σῶμα· ὥστε καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον (=ταύτη) φαίνεται ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι κἀπὶ τὸ ἀθάνατον.

— Ἀλλά, Κέβης, εἶπεν ὁ Σιμμίας, λαβὼν τὸν λόγον, ποῖαι (εἶναι) αἱ ἀποδείξεις αὐτῶν; Ὑπενθύμισέ μου· διότι δὲν ἐνθυμούμαι ἀκριβῶς (=σφόδρα) αὐτὴν τὴν στιγμήν.

— Μὲ μίαν μὲν ὥραιότητα ἀπόδειξιν, εἶπεν ὁ Κέβης, (θὰ σοῦ ὑπενθυμίσω), ὅτι δηλαδὴ, ὅταν ἐρωτῶνται οἱ ἀνθρώποι, ἂν κανεὶς μεθοδικῶς ἐρωτᾷ, μόνου των (=αὐτοῦ) λέγουν ὅλα, πῶς (εἰς τὴν πραγματικότητα) ἔχουν· καὶ γινώσκω, ἂν δὲν συνέπιπτε νὰ ἐνυπάρχῃ (=ἐτύγχανεν ἐνοῦσα) εἰς αὐτοὺς ἀκριβῆς γνῶσις (=ἐπιστήμη) καὶ ὀρθὴ κρίσις, δὲν θὰ ἦσαν ἱκανοὶ (=οὐκ ἂν οἰοί τ' ἦσαν) νὰ πράττουν αὐτό. Εἰδικῶς (=ἐπειτα), ἂν κανεὶς ὀδηγῇ (τοὺς διδασκομένους) εἰς γεωμετρικὰ σχήματα (=ἐπὶ τὰ διαγράμματα) ἢ εἰς ἄλλο τι ἐκ τῶν τοιούτων, εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ (=ἐνταῦθα) ἀποδεικνύει (=κατηγορεῖ) μὲ μεγίστην ἀκρίβειαν, ὅτι αὐτὸ ἔστι εἶναι.

— Ἐάν ὅμως δὲν πειθῆσαι (=μὴ πείθῃ), Σιμμία, μὲ αὐτὰς βέβαια τὰς ἀποδείξεις (=ταύτη), εἶπεν ὁ Σωκράτης, σκέψου (=σκέψαι), ἂν συμμερισθῆς τὴν γνώμην μου (=συνδόξῃ σοι), ἐξετάζων (τὸ ζήτημα) κατὰ τὸν ἐξῆς περίπου τρόπον (=εἴθε πῃ). Δυσπιστεῖς λοιπόν, ὡς φαίνεται (=γὰρ δὴ), κατὰ ποῖον τρόπον εἶναι ἀνάμνησις ἢ ὀνομαζομένη μάθησις;

— Δὲν δυσπιστῶ (=οὐκ ἀπιστῶ) μὲν ἐγὼ τοῦλάχιστον, εἶπεν οὗτος ὁ Σιμμίας, ἀλλ' αὐτὸ ἀκριβῶς (=αὐτὸ τοῦτο), εἶπεν, ἔχω ἀνάγκην νὰ μάθω (ἢ : νὰ ἀκούσω), περὶ τοῦ ὁποίου (γίνεται) ὁ λόγος (τώρα), δηλαδὴ νὰ ἀναμνησθῶ. Καὶ ἐπάνω—κάτω (=σχεδόν) βέβαια, ἀπὸ ὅσα ὁ Κέβης ἐπεχείρησε νὰ λέγῃ, τώρα πλέον ἐνθυμοῖμαι καὶ πείθομαι· ἀλλ' ὅμως (=μέντοι) δὲν θὰ ἤκουον μὲ ὀλιγωτέραν εὐχαρίστησιν (=οὐδὲν ἂν ἤττον ἀκούοιμι) τώρα, κατὰ ποῖον τρόπον (=πῃ) σὺ ἐδοκίμασες νὰ ἀναπτύξῃς.

— Ἐγὼ τοῦλάχιστον, εἶπεν οὗτος (ὁ Σωκράτης), κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον (=εἴθε) (ἐδοκίμασα νὰ ἀναπτύξω). Παραδεχόμεθα δηλαδὴ πράγματι (=δὴ· που) ὅτι, ἂν κανεὶς θὰ ἐνθυμηθῇ κἀπὶ, πρέπει αὐτὸς (=δεῖν αὐτόν) νὰ τὸ ἐγνωρίζῃ (=ἐπίστασθαι τοῦτο) (ἢ : νὰ εἶχε τὴν παράστασιν αὐτοῦ) εἰς κάποιον προηγούμενον χρόνον;

— Βεβαίωτατα, ἀπήντησεν.

— Ἀρὰ γε λοιπὸν παραδεχόμεθα καὶ αὐτό, ὅτι δηλαδὴ, ὅταν ἡ πραγματικὴ γνώσις σχηματίζεται κατὰ τοιοῦτον τρόπον (ἢ : κατὰ τὸν ἀκόλουθον), εἶναι ἀνάμνησις; Ἐνοῶ δὲ τὸν ἐξῆς περίπου τρόπον· ἂν κανεὶς δηλαδὴ ἰδῶν ἢ ἀκούσας ἢ δι' ἄλλης τινὸς αἰσθήσεως ἀντιληφθεὶς κἀπὶ τι (=ἐτερόν τι) δὲν ἀναπλάσῃ μόνον τὴν παράστασιν ἐκεῖνου (=μὴ μόνον ἐκεῖνο γὰρ), ἀλλὰ καὶ τὴν παράστασιν ἄλλου (τινὸς) συλλάβῃ, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἀντικείμενον τῆς αὐτῆς γνώσεως, ἀλλ' ἄλλης (τινός), ἀρὰ γε εἰς τοῦτο τὸ σημεῖον δὲν ἔχομεν δίκαιον λέγοντες ὅτι ἐνθυμηθῆ ἐκεῖνο, τοῦ ὁποίου συνέλαβέ (ποτε) τὴν παράστασιν;

— Πῶς (τὸ) ἔννοεῖς;

— Παραδείγματός χάριν τὰ ἐξῆς περίπου· ἄλλο πρᾶγμα (εἶναι), νομίζω (=που), ἢ γινώσκω ἀνθρώπου καὶ (ἄλλο πρᾶγμα εἶναι ἢ γινώσκω) λύρας.

— Βεβαίως.

— Γνωρίζεις λοιπὸν ὅτι οἱ ἔρασταί, ὅταν ἴδουν λύραν ἢ ἔνδυμα ἢ ἄλλο τίποτε, ἐξ ἐκεῖνων, τὰ ὁποῖα συνήθως χρησιμοποιοῦν (=εἰώθε χρῆσθαι) τὰ ἀντικείμενα τοῦ ἔρωτός των (=τὰ παιδικὰ), πάσχουν τὸ ἐξῆς (ψυχολογικὸν φαινόμενον)· συνήθως δηλαδὴ λαμβάνουν γνῶσιν (=ἐγνωσαν) τῆς λύρας καὶ εἰς τὸν νοῦν των σχηματίζουν τὴν παράστασιν τῆς μορφῆς (=τὸ εἶδος) τοῦ προσώπου, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνέχει ἡ λύρα; Τοῦτο δὲ εἶναι ἀνάμνησις· ὅπως ἀκριβῶς βέβαια καὶ, ἂν ἴδῃ κανεὶς πολλάκις τὸν Σιμμίαν, ἐνθυμεῖται (=ἀνεμνήσθη)

τὸν Κέβητα καὶ ἄλλα ἄπειρα τοιαῦτα (παραδείγματα), νομίζω (= *πουν*), εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχουν.

— Ἄπειρα βέβαια (= *μέντοι*), μὰ τὸν Δία, εἶπεν ὁ Σιμμίας.

— Λοιπὸν, εἶπεν οὗτος, τὸ τοιοῦτον εἶναι κάποια ἀνάμνησις.

— Μάλιστα ἰδίως (= *μέντοι*), ὅταν κανεὶς πάθῃ αὐτὸ ἐν σχέσει πρὸς ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα πλέον εἶχον λησμονηθῆ (= *επελέληστο*) ἀπὸ τὴν πολυκαιρίαν (= *ὑπὸ χρόνου*) καὶ τὴν ἔλλειψιν ἐποπτείας αὐτῶν (= *τοῦ μὴ ἐπισκοπεῖν*);

— Βεβαίωτατα, ἀπήντησε.

— Τὶ δὲ (ἐννοεῖς); εἶπεν οὗτος εἶναι δυνατόν (= *εἶσιν*), ἐὰν ἴδῃ (κανεὶς) ἴππον ἐξωγραφημένον καὶ λύραν ἐξωγραφημένην, νὰ ἐνθυμηθῆ ἄνθρωπον, καί, ἐὰν ἴδῃ ἐξωγραφημένον τὸν Σιμμίαν, νὰ ἐνθυμηθῆ τὸν Κέβητα;

— Βεβαίως (ἢ: εἶναι πολὺ δυνατόν).

— Ἐπομένως καί, ἐὰν ἴδῃ τὸν Σιμμίαν ἐξωγραφημένον, νὰ ἐνθυμηθῆ τὸν ἴδιον τὸν Σιμμίαν;

— Εἶναι (δυνατόν) βέβαια, εἶπεν.

Νόημα. Ὡς δευτέρᾳ ἀπόδειξις τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς εἶναι τὸ ἐπιχείρημα τῆς ἀναμνήσεως, τὸ ὁποῖον παρουσιάζει ὁ ἴδιος ὁ Κέβης λέγων ἔφ' ὅσον εἶναι παραδεκτὸν ὅτι ἡ μάθησις εἶναι ἀνάμνησις, πᾶσι αἱ ἐδῶ ἀναμνήσεις μας προϋποθέτουν μίαν προγενεστέραν μάθησιν, γενομένην πρὸ τῆς κατασκήνωσεως τῆς ψυχῆς εἰς τὸ ἀνθρώπινον σῶμα, ὅπερ δηλοῖ ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι ἀθάνατος. Εἰς παράκλησιν τοῦ Σιμμίου, λησμονήσαντος τὸ ζήτημα, ὁ Κέβης προβάλλει ὡς ὀρασιότατην ἀπόδειξιν τὴν ἰκανότητα, τὴν ὁποῖαν ἔχουν οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι διὰ τῆς διαλεκτικῆς μεθόδου εὐρίσκουν ἀληθείας μηδέποτε διδαχθείσας, ἰδίᾳ δὲ εἰς τὰ μαθηματικά. Ἡ ἰκανότης ὁμοῦς αὕτη προϋποθέτει *ἐπιστήμην καὶ ὀρθὸν λόγον*. Ὁ Σωκρ. ἐπωφελούμενος ἤδη τὴν εὐκαιρίαν ἀναλαμβάνει νὰ ἐκθέσῃ διεξοδικῶς τὴν θεωρίαν τῆς ἀναμνήσεως. Ἐν πρώτοις παρατηρεῖ ὅτι διὰ νὰ ἐπιτευχθῆ ἀνάμνησις, δηλαδὴ ἀνάπλασις, πρέπει α) νὰ προηγηθῆ γνῶσις αὐτοῦ εἰς προηγουμένον χρόνον καὶ β) εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ ἀνάμνησις καὶ ἐξ ἄλλου τινός, τὸ ὁποῖον εἶδεν ἢ ἤκουσεν ἢ ἀντιελήφῃ. Εἰς τὴν α' περιπτώσιν ἔχομεν ἀνάπλασιν παραστάσεων ἐξ ὁμοίων (νόμος *ὁμοιότητος*) π.χ. βλέπων τὴν εἰκόνα τοῦ Σιμμίου ἀνακαλῶ εἰς τὴν συνειδησίμ μου τὴν παράστασιν τοῦ ἴδιου τοῦ Σιμμίου. Εἰς τὴν β' περιπτώσιν ἔχομεν ἀνάπλασιν παραστάσεων ἐξ ὁνομοίων (νόμος *ἀντιθέσεως*) π.χ. βλέπων συχνὰ τὸν Σιμμίαν ἐνθυμοῦμαι καὶ τὸν Κέβητα ἢ βλέπων λύραν, ἀνακαλῶ εἰς τὴν συνειδησίμ μου τὴν παράστασιν ἀγαπητοῦ φίλου, εἰς ὃν ἀνήκει τὸ μουσικὸν τοῦτο ὄργανον. Συνεπῶς ἀφετηρία τῆς ἀναμνήσεως εἶναι τὰ ὅμοια καὶ τὰ ἀνόμοια.

Περίληψις. 1. Πᾶσα ἀνάμνησις προϋποθέτει μάθησιν. 2. Ἡ εὐρεσις ἀληθειῶν, μηδέποτε διδαχθειῶν, προϋποθέτει ἐπιστήμην καὶ ὀρθὸν λόγον. 3. Ἡ ἀνάμνησις γίνεται μὲ ἀφετηρίαν τὰ ὅμοια καὶ ἀνόμοια.

ΚΕΦ 19.— Ἀρὰ γε λοιπὸν δὲν ἐξάγεται ὡς συμπέρασμα (= *συμβαίνει*) συμφώνως πρὸς ὅλα αὐτὰ ὅτι προέρχεται μὲν ἡ ἀνάμνησις ἀπὸ ὁμοια, προέρχεται δὲ καὶ ἀπὸ ἀνόμοια (πράγματα);

— Ἐξάγεται ὡς συμπέρασμα.

— Ἄλλ' ὅταν βέβαια ἀπὸ τὰ ὅμοια ἐνθυμητὰ κανεὶς κάτι, ἀρὰ γε δὲν (εἶναι) ἀναγκαῖον νὰ πάσῃ καὶ (= *προσπάσχειν*) τὸ ἐξῆς ψυχολογικὸν φαινόμενον, νὰ ἐννοῇ δηλαδὴ, ἐὰν (= *εἴτε*) ὑπολείπεται κάπως (= *ἐλλείπει τι*) τοῦτο κατὰ τὴν ὁμοιότητα ἢ ὄχι (= *εἴτε μὴ*) ἀπὸ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐνεθυμήθη;

— Εἶναι ἀναγκαῖον, εἶπε, (νὰ τὸ ἐννοῇ).

— Ἐξέταξε λοιπὸν, εἶπεν οὗτος, ἂν αὐτὰ γίνονται ὡς ἐξῆς (= *ἔχει οὕτως*). Παραδεχόμεθα, ἂν δὲν ἀπατώμαι (= *πουν*), ὅτι κάτι εἶναι ἴσον, δὲν ἐννοῶ ξύλον μὲ ξύλον οὔτε λίθον μὲ λίθον οὔτε κανὲν ἄλλο ἐκ τῶν τοιούτων, ἀλλὰ πέραν τούτων κάτι ἄλλο, αὐτὴν τὴν ἰδέαν τῆς ἰσότητος: νὰ παραδεχθῶμεν (= *φῶμεν*) ὅτι εἶναι κάτι ἢ (νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι) τίποτε δὲν (εἶναι);

— Νὰ παραδεχθῶμεν βέβαια, μὰ τὸν Δία, ἀπήντησεν ὁ Σιμμίας, κατὰ τρόπον μάλιστα θαυμαστόν.

—'Αλήθεια (=ἦ) και γνωρίζομεν αὐτὸ τὸ ὄν (ἦ: τὸ ὄντως ὄν ἦ: τὴν ιδέαν) (=ὁ ἔστιν);

—Βεβαιότατα, εἶπεν οὗτος.

—Πόθεν ἀποκτιήσαντες τὴν γνῶσιν αὐτοῦ (γνωρίζομεν); *Ἄρά γε ἀπὸ ὅσα πρὸ ὀλίγου ἐλέγομεν, ὅταν εἶδομεν δηλαδὴ ἡ ξύλα ἢ λίθους ἢ ἄλλα τινα (=ἄττα) (ὅτι εἶναι) ἴσα (πράγματα), δὲν ἐνοήσαμεν ἐκ τούτων ἐκεῖνο (ἦ: τὴν ιδέαν τῆς ἰσότητος), ἂν και εἶναι (=ὄν) διάφορον (ἕτερον) ἀπὸ αὐτά; *Ἡ δὲν σοῦ φαίνεται, ὅτι εἶναι διάφορον; *Ἐξέταζε δὲ (τὸ ζήτημα) και ἐξ αὐτῆς τῆς ἀπόψεως: ἄρά γε ἴσοι μὲν λίθοι και (ἴσα) ξύλα ἐνίστε, ἂν και εἶναι τὰ ἴδια,) δὲν φαίνονται εἰς ἄλλον μὲν ἴσα, εἰς ἄλλον δὲ ὄχι;

—Βεβαιότατα.

—Τί δὲ (νομίζεις); Αὐτὴ ἡ ιδέα τῆς ἰσότητος καμμιά φορὰ (=ἔστιν ὅτε) μοῦ ἐφάνη ἄνιστος, δηλαδὴ (=ἦ) ἡ ἰσότης (μοῦ ἐφάνη) ἄνισότης;

—Οὐδέποτε μέχρι τοῦδε τοῦλάχιστον, Σωκράτη.

—Ἐπομένως δὲν εἶναι τὸ ἴδιον, εἶπεν οὗτος, και αὐτὰ τὰ ἴσα (πράγματα) και αὐτὴ ἡ ιδέα τῆς ἰσότητος.

—Οὐδόλως μοῦ φαίνεται (ὅτι εἶναι τὸ ἴδιον πρᾶγμα), Σωκράτη.

*Ἄλλ' ὅμως ἐκ τούτων βέβαια, εἶπε, τῶν ἴσων, ἂν και εἶναι διάφορα ἀπὸ ἐκείνην τὴν ιδέαν τῆς ἰσότητος, ὅμως τὴν γνῶσιν αὐτῆς και ἔχεις ἀποκτιήσει (=εἴληφας) και ἔχεις ἐννοήσει (=ἐννεονόησας);

—Ἀληθέστατα λέγεις, εἶπεν.

—Ἐπομένως (ἔχεις ἀποκτιήσει τὴν γνῶσιν) εἶτε (=ἦ) (ἡ ιδέα τῆς ἰσότητος) εἶναι ὁμοία μὲ αὐτὰ εἶτε (=ἦ) ἄνομοία;

—Βεβαιότατα.

—Οὐδόλως δὲ διαφέρει βέβαια, εἶπεν οὗτος: ἐφ' ὅσον δηλαδὴ (=ἔως), ἀναχωρῶν ἀπὸ τὴν ἀντίληψιν ἐνὸς πρᾶγματος (=ιδῶν ἄλλο), ἠθέλες ἐννοήσει (=ἐννοήσῃς ἂν) δι' αὐτῆς τῆς ὀπτικῆς εἰκόνοσ (=ἀπὸ ταύτης τῆς ὄψεωσ) ἐν ἄλλο πρᾶγμα εἶτε (εἶναι) ὁμοιον εἶτε ἄνομοιον, (εἶναι) ἀναγκαῖον, εἶπεν, αὐτὸ νὰ ἔχη δημιουργηθῆ ὡσ ἀνάμνησις.

—Βεβαιότατα.

—Τί δὲ (νομίζεις); εἶπεν οὗτος: ἀληθῶσ (=ἦ) ἐν σχέσει πρὸς τὰ διὰ τὰ ξύλα λεγόμενα και πρὸς τὴν ιδέαν τῆς ἰσότητος (=τοῖσ ἴσοισ), τὰ ὁποῖα (=οἷσ) πρὸ ὀλίγου ἐλέγομεν, δοκιμάζομεν τοιοῦτον περιπου (ψυχολογικὸν φαινόμενον); *Ἄρά γε φαίνονται εἰς ἡμᾶσ ὅτι (ἐκεῖνα) εἶναι ἴσα κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ὅπως ἀκριβῶσ αὐτὴ ἡ ιδέα τῆς ἰσότητος (=αὐτὸ ὁ ἔστιν ἴσον), ἡ (μῆπωσ) εἶναι κατὰ τι κατώτερα (=ἐνδεῖ τι) ἀπὸ ἐκείνην (τὴν ιδέαν τῆς ἰσότητος), δηλαδὴ ὡσ πρὸς τὸ νὰ εἶναι (=τῶ εἶναι) τοιοῦτον (πρᾶγμα), ὁποῖον (εἶναι) ἡ ιδέα τῆς ἰσότητος, ἡ οὐδόλως (εἶναι) κατώτερα;

—Και κατὰ πολὺ μάλιστα, εἶπεν, εἶναι κατώτερα.

—Παραδεχόμεθα λοιπόν, ὅταν κανεῖς, ἀναχωρῶν ἀπὸ τὴν ἀντίληψιν ἐνὸς πρᾶγματος, κάμη τὴν σκέψιν, ὅτι τείνει (=βούλεται) μὲν τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἐγὼ τώρα βλέπω, νὰ εἶναι τρόπον τινὰ κατὰ ἄλλο ἀπὸ τὰ ὄντα (ἦ: μία ἄλλη τις ιδέα), ὑπολείπεται ὅμως και δὲν δύναται νὰ εἶναι τοιοῦτον, ὅπως ἐκείνη (ἡ ιδέα), ἀλλ' εἶναι κατώτερον, ὅτι ἀναγκαῖον (εἶναι), νομίζω (=που), αὐτὸς ὁ ὁποῖος κάμη αὐτὴν τὴν σκέψιν, νὰ τύχη νὰ ἔχη λάβει γνῶσιν ἐκ τῶν προτέρων ἐκείνου, πρὸς τὸ ὁποῖον ἰσχυρίζεται ὅτι προσομοιάζει μὲν αὐτὸ (δηλ. τὸ αἰσθητὸν πρᾶγμα), εἶναι ὅμως κατώτερον;

—(Εἶναι) ἀναγκαῖον (νὰ τὸ παραδεχθῶμεν).

—Τι λοιπόν (νομίζεις); *Ἐχομεν δοκιμάσει και ἡμεῖσ (ὅπως και ὁ ἀνωτέρω: ἐννοήσας) τοιοῦτον (ψυχολογικὸν φαινόμενον) ἡ ὄχι και ὡσ πρὸς τὰ ἴσα και ὡσ πρὸς αὐτὴν τὴν ιδέαν τῆς ἰσότητος;

—Καθ' ὀλοκληριαν βέβαια (ἔτσι εἶναι) ἦ: (ὁλως διόλου τὸ ἴδιον ἔχομεν δοκιμάσει).

—(Εἶναι) ἀναγκαῖον λοιπόν ἡμεῖσ νὰ ἔχομεν γνωρίσει ἐκ τῶν προτέρων τὴν ιδέαν τῆς ἰσότητος πρὸ τοῦ χρόνου ἐκείνου, ὅτε, εὐθύσ μὲν εἶδομεν και πρῶτον τὰ ἴσα (πράγματα), ἐκάμαμεν τὴν σκεψιν, ὅτι ὅλα μὲν αὐτὰ ἐπιθυμοῦν (=ὀρέγεται) νὰ εἶναι, ὅπως ἡ ιδέα τῆς ἰσότητος, ἀλλ' ὅμως εἶναι κατώτερα.

—Είναι αυτά (ἀληθῆ).

—Ἄλλο πρὸς τούτοις παραδεχόμεθα καὶ τὸ ἐξῆς, ὅτι δηλαδὴ δὲν ἔχομεν κάμει αὐτὴν τὴν σκέψιν δι' ἄλλης τινὸς πηγῆς (= ἄλλοθεν) μήτε ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ κάμωμεν τὴν σκέψιν, παρὰ μόνον διὰ τῆς ὁράσεως ἢ τῆς ἀφῆς ἢ δι' ἄλλης τινὸς ἐκ τῶν αἰσθήσεων· λέγω δὲ ὅτι δὲν ὑπάρχει διαφορὰ μεταξὺ ὄλων αὐτῶν (ἢ· αὐτὸ ἰσχύει δι' ὅλας τὰς αἰσθήσεις).

—Οὐδεμία διαφορὰ πράγματι (= γὰρ) ὑπάρχει, Σωκράτη, ἐν σχέσει βέβαια πρὸς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον θέλει νὰ ἀποδείξῃ ἡ συζητήσις.

—Ἄλλ' ἀσφαλῶς (= μὲν), ὡς πρέπει νὰ συμπεράνωμεν (= δὴ), ἐκ τῶν αἰσθήσεων βέβαια πρέπει νὰ κάμωμεν ἀρχὴν τῆς σκέψεως (= ἐννοῆσαι), ὅτι ὅλα τὰ αἰσθητὰ ἴσα καὶ ἐπιθυμοῦν ἐκείνην τὴν ἰδέαν τῆς ἰσότητος (= τοῦ ὁ ἔστιν ἴσον) (ἢ· ἐπιθυμοῦν νὰ ταῦτισθοῦν) καὶ εἶναι κατώτερα ἀπὸ αὐτὴν· ἢ πῶς (τὸ) ἐννοοῦμεν (πῶς πρέπει νὰ τὸ διατυπώσωμεν) ;

—Ἔτσι (τὸ ἐννοοῦμεν).

—Ἐπομένως, προτοῦ ἡμεῖς νὰ ἀρχίσωμεν νὰ βλέπωμεν καὶ νὰ ἀκούωμεν καὶ νὰ ἀντιλαμβάνομεθα διὰ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων, ἔπρεπε νὰ τύχωμεν νὰ ἔχωμεν λάβει κάπου γνώσιν αὐτῆς τῆς ἰδέας τῆς ἰσότητος, τί εἶναι (αὐτή), ἐὰν ἐπρόκειτο (= ἐμέλλομεν) τὰ ἐκ τῶν αἰσθήσεων ἴσα νὰ συγκρίνωμεν (= ἀνοίσειν) πρὸς ἐκείνην (τὴν ἰδέαν τῆς ἰσότητος), (λέγοντες) ὅτι ὅλα μὲν (τὰ ἴσα) ἔχουν τὴν τάσιν (= προθυμῶνται) νὰ εἶναι τοιαῦτα, ὅπως ἐκείνη (ἡ ἰδέα τῆς ἰσότητος), εἶναι ὅμως κατώτερα ἀπὸ αὐτήν.

—(Εἶναι) ἀνάγκη, Σωκράτη, (νὰ παραδεχθῶμεν) σύμφωνα μὲ ὅσα ἔχουν λεχθῆ προηγουμένως.

—Λοιπὸν ἀμέσως μετὰ τὴν γέννησίν μας (= γενόμενοι εὐθύς) ἠρχίσωμεν καὶ νὰ βλέπωμεν καὶ νὰ ἀκούωμεν καὶ νὰ ἔχωμεν τὰς ἄλλας αἰσθήσεις ;

—Βεβαίωτατα.

—Ἐπρεπε δὲ βέβαια, (τὸ) ἔχομεν (ἤδη) παραδεχθῆ (= φαμέν), νὰ ἔχωμεν λάβει γνώσιν τῆς ἰδέας τῆς ἰσότητος πρὸ τούτων (τῶν αἰσθήσεων ὁράσεως, ἀκοῆς...);

—Ναί.

—Προτοῦ νὰ γεννηθῶμεν λοιπὸν, καθὼς φαίνεται, (εἶναι) ἀνάγκη νὰ ἔχωμεν ἀποκτήσῃ ἡμεῖς αὐτὴν (τὴν γνώσιν) ;

—Φαίνεται (πράγματι, ὅτι ἔτσι εἶναι).

Νόημα.—Εἰς τὸ προηγουμένον κεφάλαιον ἀπεδείχθη ὅτι πᾶσα ἀνάμνησις γίνεται μὲ ἀφετηρίον τὰ ὅμοια καὶ τὰ ἀνόμοια. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν διὰ τῆς ἐξ ὁμοίων ἀναμνήσεως ἀναμνησκόμεθα κάτι, εὐλογον εἶναι καὶ νὰ σκεπτόμεθα, ἂν ὑστερῇ ἢ ὄχι τὸ παρατηρούμενον κατὰ τὴν ὁμοιότητα ὡς πρὸς ἐκεῖνο, τὸν ὁποῖον ἀνεμνήσθη. Ἐκφραστικὸν εἶναι τὸ παράδειγμα τῆς ἰσότητος· ἐάν, παρατηροῦντες δύο ἀντικείμενα, εἴπωμεν ὅτι αὐτὰ εἶναι ἴσα, ἀνομοιοβητήτως στηριζόμενοι εἰς τὴν ἰσότητα αὐτῶν τῶν αἰσθητῶν, λ.χ. ξύλων ἢ λίθων ἀναμνησκόμεθα ἐν ἰδανικὸν ἴσον, τὴν ἰδέαν τῆς ἰσότητος, ἢ ὁποῖα εἶναι διάφορος καὶ χωριστὴ τῆς ἰσότητος τῶν αἰσθητῶν ἀντικειμένων, διότι ἐκεῖνα μὲν εἰς ἄλλων φαίνονται ἴσα καὶ εἰς ἄλλων ἄνισα, ἐκείνη δὲ εἶναι ξένη πρὸς τὴν ἀνισότητα καὶ παραμένει πάντοτε ὡς ἰσότης. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει θεωρεῖται ἀνάμνησις, ἔστω καὶ ἂν ἴδη τις κάτι καὶ ἀποκτήσῃ τὴν γνώσιν ἄλλου τινὸς. Ἐκτὸς τούτων ἂς προσθέσωμεν καὶ τὸ ἄλλο· ἐάν συγκρίνωμεν τὰ αἰσθητὰ ἴσα μὲ τὴν ἰδέαν τῆς ἰσότητος, θὰ ἴδωμεν ὅτι ἐκεῖνα ὑπολείπονται κατὰ πολὺ τῆς ἰδέας, πράγμα τὸ ὁποῖον μᾶς ἀγεῖ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ σκεπτόμενος πρέπει νὰ ἔχη γνωρίσει ἐκ τῶν προτέρων τὴν ἰδέαν τῆς ἰσότητος, πρὸς ἣν συνέκρινε τὰ αἰσθητὰ (a priori). Πρὸς τούτοις εἶναι ἀναγκαῖον νὰ γίνῃ παραδεκτὸν ὅτι ἡ ἰδέα τῆς ἰσότητος ἀπεκτήθη διὰ τῶν αἰσθήσεων, λ.χ. τῆς ὁράσεως, τῆς ἀφῆς κ.λ.π. καὶ ὅτι δι' αὐτῶν σκεπτόμεθα ὅτι τὰ αἰσθητὰ ἴσα ὑπολείπονται τοῦ ἰδανικοῦ ἴσου καὶ τείνουν νὰ ταῦτισθοῦν πρὸς τὴν ἰδέαν τῆς ἰσότητος. Ἐξ ὄλων τούτων δύο εἶναι τὰ οὐσιώδη σημεῖα 1) ὅτι ἡ γνώσις τοῦ ἰδανικοῦ ἴσου, πρὸς τὸ ὁποῖον συγκρίνομεν τὰ αἰσθητὰ καὶ λέγομεν ὅτι τείνουν νὰ ταῦτισθοῦν, ἐπειδὴ ὑπολείπονται ἐκείνου, προὔπηρχεν εἰς τὴν ψυχὴν μας καὶ 2) ὅτι ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἰδανικοῦ ἴσου—καὶ ὄχι ἡ γνώσις—προέρχεται διὰ

των αισθήσεων. Δεδομένου δὲ ὅτι αἱ αισθήσεις μας λειτουργοῦν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς γεννήσεώς μας, πρέπει νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἡ γνώσις τοῦ ἰδανικοῦ ἰσού προϋπῆρχε τῆς γεννήσεώς μας. Καὶ ὁ Descartes παραδέχεται ὅτι ἡ ἰδέα εἶναι ἔμφυτος εἰς τὸν ἄνθρωπον. Τὸ a priori ἀποτελεῖ τὸ κύριον θέμα τῆς γνωσιο-λογίας τοῦ Kant.

Περιλήψεις.— 1. Διὰ τῆς ἀναπλάσεως ὁμοίων παραστάσεων δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν, ἂν τὸ ἀνασπινθησκόμενον εἶναι ὅμοιον ἢ ἑλλιπές. 2. Σὺγκρισις τῶν αισθητῶν ἰσῶν πρὸς τὸ ἰδανικὸν ἰσόν. 3. Ἡ ἰσότης τῶν αισθητῶν πόρρω ἀπέχει τοῦ ἰδανικοῦ ἰσού. 4. Ἡ προϋπαρξίς τοῦ ἰδανικοῦ ἰσού. 5. Διὰ τῶν αισθήσεων γνωρίζομεν τὰς ἰδέας. 6. Ἡ γνώσις τῶν ἰδεῶν πρὸ τῆς γεννήσεως.

ΚΕΦ. 20.—Ἐπομένως, ἐὰν μὲν, ἀποκτήσαντες αὐτὴν (τὴν γνώσιν) πρὸ τῆς γεννήσεώς μας, ἐγεννήθημεν κατέχοντες (αὐτήν), ἐγνωρίζαμεν (=ἠπιστάμεθα) καὶ πρὸ τῆς γεννήσεώς μας καὶ ἀμέσως μετὰ τὴν γέννησίν μας ὄχι μόνον τὸ ἰσόν καὶ τὸ ἄνισον (=τὸ μείζον καὶ τὸ ἔλαττον) (ἢ: τὸ μεγαλύτερον καὶ τὸ μικρότερον), ἀλλὰ καὶ ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ τοιαῦτα. Διότι τώρα δὲν κάμνομεν συζήτησιν [=οὐδὲ ὁ λόγος ἡμῖν (ἔστι)] περισσότερο περὶ τοῦ ἰσού, ἀλλὰ καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ ὀραίου καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ὀσίου καὶ, ὅπως διατυπῶνω, περὶ ὅλων ἀνεξαιρέτως, εἰς τὰ ὅποια δίδομεν τὸν χαρακτηριστικὸν ὄρον (=ἐπισφραγίζόμεθα) «αὐτὸ τὸ ὅποιον ὑπάρχει» (ἢ: ἡ ἰδέα, τὸ ὄνομα τοῦ ὄντος, τῆς ἰδέας), τὸσον (=καὶ) εἰς τὰς ἐρωτήσεις, ὁσάκις ἐρωτῶμεν, ὅσον καὶ (=καὶ) εἰς τὰς ἀπαντήσεις, ὁσάκις ἀπαντῶμεν. Συνεπῶς (εἶναι) ἀναγκαῖον εἰς ἡμᾶς νὰ ἔχωμεν ἀποκτήσει τὰς γνώσεις ὄλων αὐτῶν (τῶν ἰδεῶν) πρὸ τῆς γεννήσεώς μας.

·Εἶναι αὐτὰ (ἀλήθῃ).

—Καὶ ἐὰν μὲν βέβαια, ἀφοῦ τὰς ἀποκτήσωμεν, δὲν (τὰς) ἔχωμεν λησμονήσει εἰς τὴν γέννησίν του ἕκαστος (=ἐκάστοτε), (εἶναι) ἀναγκαῖον νὰ γεννώμεθα γνωρίζοντες πάντοτε (ἢ: μὲ τὴν γνώσιν) καὶ νὰ διατηρῶμεν τὴν γνώσιν (=εἰδέναι) εἰς ὅλην μας τὴν ζωὴν. Διότι τὸ νὰ γνωρίζῃ κανεὶς εἶναι τοῦτο, ἀφοῦ ἀποκτήσῃ δηλαδὴ τὴν γνώσιν (πράγματός) τινος, νὰ (τὴν) διατηρῇ καὶ νὰ μὴ (τὴν) ἔχῃ ξεχάσει (=ἀπολωλέκεναι) ἢ (μὴπως) δὲν ὀνομάζομεν τοῦτο λήθην, Σιμμία, δηλαδὴ τὴν ἀπώλειαν τῆς γνώσεως;

·Ἐξάπαντος βέβαια, Σωκράτης, (ὀνομάζομεν λήθην), εἶπεν (ὁ Σιμμίας).

—Ἐὰν δὲ βέβαια, ὡς νομίζω, ἀποκτήσαντες (τὴν γνώσιν) πρὸ τῆς γεννήσεώς μας, (τὴν) ἐχάσαμεν μετὰ τὴν γέννησιν, κατόπιν δὲ χρησιμοποιοῦντες τὰς αισθήσεις (μας) διὰ τὴν ἀντίληψιν αὐτῶν (τῶν αισθητῶν ἀντικειμένων) ἀνακτῶμεν τὰς γνώσεις, τὰς ὁποίας εἶχομεν καὶ πρωτίτερα κάποτε, ἄρα γε ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον ὀνομάζομεν μάθησιν (=μανθάνειν), δὲν θὰ ἦτο (=οὐκ ἂν εἴη) ἀνάγκησις οἰκειάς (ἢ: ἰδικῆς μας) γνώσεως; Τοῦτο δέ, ἂν δὲν ἀπατῶμαι (=πῶν), ὀνομάζοντες ἀνάμνησιν, ὀρθῶς θὰ ὀνομάζομεν;

—Βεβαίωτατα.

—Διότι τοῦτο βέβαια, ὡς εἶπομεν (=δῆ), (μᾶς) ἐφάνη δυνατόν, ἐὰν δηλαδὴ ἀντίληφθῇ (χανεῖς) κάτι ἢ διὰ τῆς ὀράσεως ἢ διὰ τῆς ἀκοῆς ἢ ἄλλην τινὰ αισθησὶν χρησιμοποιῶν, νὰ ἐννοήσῃ διὰ τῆς παραστάσεως αὐτῆς (=ἀπὸ τούτου) κάποιαν ἄλλην ἰδέαν (=ἕτερόν τι), τὴν ὁποίαν εἶχε λησμονήσει, πρὸς τὴν ὁποίαν τοῦτο (τὸ αισθητὸν) ἦτο συνδεδεμένον εἴτε ἦτο ἀνόμοιον εἴτε (ἦτο) ὁμοιον πρὸς αὐτήν. Συνεπῶς, αὐτὸ τὸ ὅποιον ἐννοῶ (ἢ: ἐπαναλαμβάνω), ἐν ἑκ τῶν δύο (συμβαίνει), ἢ (=ἦτοι) ἔχομεν γεννητῆ γνωρίζοντες βέβαια αὐτὰ καὶ διατηροῦμεν τὴν γνώσιν τῶν ὅλων εἰς ὅλην μας τὴν ζωὴν, ἢ μετὰ τὴν γέννησίν των (=ὑστερον) ἐκεῖνοι, περὶ τῶν ὁποίων λέγομεν ὅτι μανθάνουν, οὐδὲν ἄλλο (κάμνουν) οὗτοι παρὰ ἐνθυμοῦνται, καὶ ἡ μάθησις (ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει) θὰ ἦτο ἀνάμνησις.

—Καὶ ὄντως (=καὶ δῆ) ἔτσι ἀκριβῶς (=οὕτω μάλᾳ) εἶναι, Σωκράτης.

Νόημα. Ἐφ' ὅσον ἡ ἰδέα τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἀνισότητος εἶναι γνωστὴ εἰς ἡμᾶς προτοῦ γεννηθῶμεν, ἐπεταί ὅτι καὶ αἱ ἄλλαι ἰδέαι, λ.χ. τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ὀσίου καὶ γενικῶς πασῶν τῶν

ιδεῶν, εἶναι γνωσταὶ πρὸ τῆς γεννήσεώς μας. Τούτου δοθέντος δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν δύο τινά: ἢ ὅτι τὰς πρὸ γεννήσεως ἀποκτηθείσας γνώσεις κατὰ τὴν γέννησίν μας φέρομεν καὶ διατηροῦμεν εἰς ὅλην μας τὴν ζωὴν ἢ τὰς λησμονοῦμεν κατὰ τὴν γέννησιν καὶ τὰς ἀνακτῶμεν τῇ βοήθειᾳ τῶν αἰσθήσεων δια τῆς ἀναμνήσεως. Ἐξ αὐτῶν ἀποκλείεται τὸ πρῶτον, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἐγενόμεθα ὅλοι σοφοί, συμβαίνει δὲ τὸ δεύτερον, πᾶσα δηλ. μάθησις εἶναι ἀνάμνησις, τ. ἔ. ἀνάκτησις μιᾶς ἰδικῆς μας γνώσεως.

Περίληψις. 1. Αἱ ιδεαὶ εἶναι γνωσταὶ πρὸ τῆς γεννήσεώς μας. 2. Αὗται ἢ φέρονται καὶ διατηροῦνται ἢ λησμονοῦνται καὶ ἀνακτῶνται μὲ τὰς αἰσθήσεις διὰ τῆς ἀναμνήσεως. 3. Ἡ μάθησις ἀποτελεῖ ἀνάμνησιν.

ΚΕΦ. 21.—Ποῖον ἐκ τῶν δύο λοιπὸν προτιμᾶς, Σιμμία; "Ὅτι δηλαδὴ ἡμεῖς ἔχομεν γεννηθῆ γνωρίζοντες (ἢ: κάτοχοι αὐτῆς τῆς γνώσεως) ἢ ὅτι ἀναμνησκόμεθα κατόπιν ἐκεῖνα, τῶν ὁποίων πρωτότερα εἰχομεν ἀποκτήσει τὴν γνῶσιν;

—Δὲν δύναμαι (ἢ: δὲν εἶμαι εἰς θέσιν), Σωκράτη, ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ἐκλέξω.

—Τὶ δὲ (νομίζεις); Τοῦτο δύνασαι νὰ ἐκλέξης, καὶ ποῖαν γνώμην ἔχεις (=πῆ σοι δοκεῖ) ἐπ' αὐτοῦ; Ἐάν ἕνας ἄνθρωπος γνωρίζῃ καλῶς (κάτι τι), θὰ ἠδύνατο νὰ δικαιολογήσῃ (=ἔχοι ἀν δοῦναι) τὰς γνώσεις, τῶν ὁποίων εἶναι κάτοχος, ἢ ὄχι;

—(Εἶναι) ἀπόλυτος ἀνάγκη, Σωκράτη, εἶπεν (ὁ Σιμμίας) νὰ δικαιολογήσῃ τὰς γνώσεις του.

—Ἀλήθεια (=ἦ) καὶ ἔχεις τὴν γνώμην (=δοκοῦσί σοι) ὅτι ὅλοι δύναται νὰ δικαιολογοῦν αὐτά, περὶ τῶν ὁποίων τώρα δὰ ὠμιλοῦσαμεν;

—Θὰ ἠθέλον βέβαια, εἶπεν ὁ Σιμμίας, (ἔτσι νὰ εἶναι) ἀλλ' ὁμως πολὺ περισσότερον φοβοῦμαι μήπως αὐριον αὐτὴν ἐδῶ τὴν ὥραν (=τηνικαδέ) δὲν ὑπάρχῃ κανεὶς πλεόν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους νὰ εἶναι εἰς θέσιν [=οἶός τ'(εἶναι)] νὰ πράξῃ αὐτὸ κατὰ τρόπον ἀξιον λόγου.

—Ἐπομένως δὲν ἔχεις τὴν γνώμην, Σιμμία, ὅτι γνωρίζουν βέβαια ὅλοι αὐτά; εἶπεν (ὁ Σωκρ.).

—Οὐδόλως (γνωρίζουν).

—Συνελπῶς ἐνθυμοῦνται, ὅσα κάποτε (ἄλλοτε) ἔμαθον;

—(Εἶναι) ἀνάγκη (νὰ ἐνθυμοῦνται αὐτά).

—(Ἐνθυμοῦνται) πότε (ὁμως) ἀποκτήσασαι αἱ ψυχαὶ μας τὴν γνῶσιν αὐτῶν; Διότι προφανῶς (=δὴ) (ἀπέκτησαν τὴν γνῶσιν) ὄχι βέβαια, ἀφ' οὗτου ἔχομεν γεννηθῆ.

—*Ὁχι βέβαια.

—Συνελπῶς πρωτότερα (ἀπέκτησαν τὴν γνῶσιν) ;

—Ναί.

—Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει (=ἄρα), Σιμμία, ὑπῆρχον αἱ ψυχαὶ καὶ πρωτότερα, πρὸ τῆς ὑπὸ μορφὴν ἀνθρώπου ὑπάρξεώς των, ἄνευ σωμάτων καὶ εἶχον φρόνησιν.

—Ἐκτός ἐάν ἴσως (=εἰ μὴ ἄρα), Σωκράτη, ἀποκτῶμεν αὐτὰς τὰς γνώσεις, καθ' ὃν χρόνον γεννώμεθα; διότι αὐτὸς ὁ χρόνος ὑπολείπεται ἀκόμη.

—Ἔστω, φίλε μου; τότε (=δὲ) χάνομεν αὐτὰς εἰς ποῖον ἄλλον χρόνον (παρὰ κατὰ τὸν χρόνον τῆς γεννήσεώς μας); Διότι προφανῶς (=δὴ), καθὼς πρὸ ὀλίγου συνεφωνήσαμεν, γεννώμεθα χωρὶς βέβαια νὰ εἴμεθα κάτοχοι αὐτῶν. Ἡ (τὰς) χάνομεν κατ' αὐτὸν (τὸν χρόνον), καθ' ὃν ἀκριβῶς καὶ τὰς ἀποκτῶμεν; Ἡ (μήπως) δύνασαι νὰ προσδιορίσῃς κανένα ἄλλον χρόνον;

—Οὐδόλως, Σωκράτη (δύναμαι νὰ προσδιορίσω ἄλλον χρόνον), ἀλλ' ἀντιθέτως χωρὶς νὰ τὸ ἐνόησω εἶπον κάτι ἄνευ περιεχομένου (ἢ: δὲν εἶπον τίποτε (=ἐλαθον ἐμαυτὸν οὐδὲν εἰπών)).

Νόημα. Εἰς ἐρώτησιν τοῦ Σωκρ. ἐπὶ τῶν εἰς τὸ προηγούμενον κεφάλαιον διατυπωθεῖσάν ὑποθέσεων ὁ Σιμμίας δυσκολεύεται νὰ ἀπαντήσῃ, ἀν γεννώμεθα διατηροῦντες, τὴν γνῶσιν τῶν ιδεῶν ἐφ' ὅρου ζωῆς ἢ ἀν, λησμονήσαντες αὐτὴν, τὴν ἀνακτῶμεν διὰ τῆς ἀναμνήσεως. Διὰ καταλλήλων ὁμως ἐρωτήσεων τοῦ Σωκρ. ὁ Σιμμίας παραδέχεται ὅτι μόνον διὰ τῆς ἀναμνήσεως

ἀποκτῶμεν τὴν γνώσιν, ἐφ' ὅσον οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ δικαιολογήσωμεν τὴν γνώσιν τῶν ἰδεῶν, περὶ ὧν ὠμιλήσαμεν, πρῶτα τὸ ὅποιον θὰ συνέβαινε, ἐὰν μετὰ τὴν γέννησιν ἐγνωρίζον αὐτὴν. Μήπως κατ' αὐτὴν τὴν στιγμήν τῆς γεννήσεως μαζί με τὴν πνοὴν τῆς ζωῆς ἀποκτῶμεν τὴν γνώσιν; Ἄλλὰ τότε ἔπρεπε νὰ τὴν χάσωμεν, καθ' ἣν στιγμήν τὴν ἀποκτοῦν, δηλ. κατὰ τὴν στιγμήν τῆς γεννήσεως. Συνεπῶς ὑπῆρχον αἱ ψυχαὶ καὶ προηγουμένως, πρὸ τῆς ὑπὸ μορφὴν ἀνθρώπου ὑπάρξεώς των, χωρισμέναι ἀπὸ τὰ σώματα καὶ εἰς φρόνησιν.

Περίληψις. 1. Ἡ γνώσις τῶν ἰδεῶν ἀποκτάται δι' ἀναμνήσεως. 2. Ἡ ἔμπειρία ἀποκλείει τὴν διατήρησιν τῆς γνώσεως κατὰ τὴν γέννησιν καὶ μετ' αὐτὴν. 3. Ταυτόχρονος κατὰ τὴν γέννησιν ἀπόκτησις καὶ ἀπώλεια αὐτῆς εἶναι παράλογος. 4. Πόρῖσμα: Αἱ ψυχὰ προὔτηρχον ἔχουσαι φρόνησιν καὶ μὴ ἔχουσαι σῶμα.

ΚΕΦ. 22.—Ἄρα γε λοιπόν, Σιμμία, εἶπεν (ὁ Σωκρ.), ἔτσι ἔχει δι' ἡμᾶς (τὸ ζήτημα); Ἐὰν μὲν ὑπάρχουν, ὅσα πάντοτε ἐπαναλαμβάνομεν ὀμιλοῦντες (=θευλοῦμεν), δηλαδή καὶ ἐν ἀπολύτως Ὁραϊῶν καὶ ἐν ἀπολύτως Ἀγαθῶν καὶ πάν ὅτι ἀνήκει εἰς τοιοῦτου εἶδους πραγματικότητα (ἢ: πᾶσα τοιαύτη ἰδέα τῶν ὄντων) (=πᾶσα ἡ τοιαύτη οὐσία), καὶ (ἐὰν) συγκρίνομεν (=ἀναφέρομεν) μετ' αὐτὴν ὅλα τὰ αἰσθητὰ ὄντα, διότι ἀνακαλύπτομεν ὅτι ὑπάρχουσα (αὕτη) ἐκ τῶν προτέρων εἶναι ἰδική μας, καὶ (ἐὰν) παρομοιάζωμεν αὐτὰ μετ' ἐκείνην, (εἶναι) ἀναγκαῖον, καθ' ὃν ἀκριβῶς τρόπον (=οὕτως ὥσπερ) καὶ αὐταὶ αἱ ἰδέαι (=ταῦτα) προὔτηρχον (=ἔστιν), ἔτσι (ἀκριβῶς) καὶ ἡ ἰδικὴ μας ψυχὴ νὰ προὔτηρχῃ (=εἶναι) καὶ προτοῦ ἡμεῖς νὰ ἔχωμεν γεννηθῆ· ἐὰν ὅμως δὲν ὑπάρχουν αἱ ἰδέαι (=ταῦτα), ματαίως (=ἄλλως) ἢ συζήτησις αὕτη (δὲν) θὰ ἔχῃ διεξαχθῆ; Ἄρα γε (δὲν) εἶναι ἔτσι καὶ (δὲν) εἶναι ἐξ ἴσου ἀναγκαῖον καὶ αὐταὶ (αἱ ἰδέαι) νὰ ὑπάρχουν καὶ αἱ ἰδικαὶ μας ψυχὰ προτοῦ καὶ ἡμεῖς νὰ γεννηθῶμεν καὶ ἂν δὲν (ὑπάρχουν) αὐταὶ (αἱ ἰδέαι) οὔτε καὶ αὐταὶ (αἱ ψυχὰ μας νὰ ὑπάρχουν);

—Κατὰ τρόπον ἀναμφισβήτητον (=ὑπερφυῶς), Σωκράτης, εἶπεν ὁ Σιμμίας, νομίζω ὅτι ὑπάρχει ἡ ἰδία ἀνάγκη καὶ ἡ συζήτησις καταλήγει εἰς ὠραῖον βέβαια συμπέρασμα, εἰς τὸ ὅτι δηλαδή καθ' ὅμοιον τρόπον καὶ ἡ ψυχὴ μας ὑπάρχει, προτοῦ νὰ γεννηθῶμεν ἡμεῖς, καὶ αἱ ἰδέαι (=τὴν οὐσίαν), περὶ τῶν ὁποίων σὺ τώρα ἀναφέρεις. Διότι ἐγὼ τουλάχιστον δὲν γνωρίζω (=ἔχω) τίποτε νὰ μοῦ εἶναι τόσο ὀλοφάνερον, ὅπως τοῦτο, τὸ ὅτι δηλαδή ὅλα τὰ τοιαῦτα ὑπάρχουν ἐν τῇ πλήρει σημασίᾳ τῆς λέξεως, δηλαδή καὶ τὸ Ὁραῖον καὶ τὸν Ἀγαθὸν καὶ ὅλα τὰ ἄλλα, τὰ ὅποια σὺ μόλις πρὸ ὀλίγου (=νῦν δὲ) ἀνέφερες· καὶ κατὰ τὴν γνώμην μου ἔχει ἀποδειχθῆ εἰς βαθμὸν ἰκανοποιητικὸν (τὸ ζήτημα).

—Διὰ τὸν Κέρβητος ὅμως ποῖα (γνώμη ὑπάρχει); εἶπεν ὁ Σωκράτης· διότι πρέπει νὰ πείθομεν καὶ τὸν Κέρβητα.

Εἶναι ἰκανοποιημένος, εἶπεν ὁ Σιμμίας, καθὼς ἐγὼ τουλάχιστον νομίζω, μολονότι εἶναι λίαν ἰσχυρογνώμων ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ὡς πρὸς τὸ νὰ δυσπιστῆ εἰς τοὺς λόγους. Ἄλλὰ νομίζω ὅτι ἐπαρκῶς (=οὐκ ἐνδεῶς) ἔχει πεισθῆ αὐτὸς εἰς τοῦτο, ὅτι δηλαδή ὑπῆρχεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν, προτοῦ νὰ γεννηθῶμεν ἡμεῖς.

Νόημα.—Εἰς τὸ προηγούμενον κεφάλαιον ἔγινεν ἀποδεκτὸν ὅτι αἱ ψυχὰ ὑπῆρχον πρὸ τῆς γεννήσεώς μας ἄνευ σώματος καὶ μετὰ φρονήσεως. Συνεπῶς καὶ πᾶσαι αἱ ἰδέαι, ὅπως τοῦ Ὁραίου, τοῦ Ἀγαθοῦ κ.λ.π., ἂν ὑπάρχουν ἐκ τῶν προτέρων, πρέπει νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ὑπάρχει καὶ ἡ ψυχὴ πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ ἀνθρώπου· καὶ τὰνάπαλιν—διότι τοῦτο ἀποτελεῖ λογικὴν ἀναγκαιότητα—ἂν δὲν ὑπάρχουν αἱ ἰδέαι, οὔτε καὶ ἡ ψυχὴ ὑπάρχει. Καὶ ὁ μὲν Σιμμίας ἔμεινε ἀπολύτως ἰκανοποιημένος διὰ τὸ τοιοῦτον συμπέρασμα, ἀλλ' ὁ Σωκράτης ὅμως δὲν γνωρίζει κατὸ πόσον ἰκανοποιήθη καὶ ὁ Κέρβης, ὁ ὅποιος πάντοτε δυσπιστεῖ εἰς τοιοῦτους λόγους. Κατὰ τὸν Σιμμίαν πρέπει νὰ μὲνη καὶ ὁ Κέρβης εὐχαριστημένος εἰς ἰκανοποιητικὸν βαθμὸν καὶ νὰ ἔχῃ πεισθῆ ὅτι πράγματι πρὸ τῆς γεννήσεώς μας ὑπάρχει ἡ ψυχὴ.

Σημειώσεις. Αί δύο αποδείξεις δὲν εἶναι αὐτοτελεῖς, ἀλλὰ συμπληρώνουν ἀλλήλας. Οὕτω ἔχομεν 1) ἐκ τῶν ἐναντίων τὰ ἐνάντια καὶ 2) ἡ ψυχὴ προϋπάρχουσα ἐγνώριζε τὰς ιδέας.

Περίληψις.—1. Ἐὰν αἱ ιδέαι ὑπάρχουν πρὸ τῆς γεννήσεώς μας, ὑπάρχουν καὶ αἱ ψυχαί, ἂν ὄχι, οὔτε καὶ αὐταί. 2. Ἡ ἱκανοποίησις τοῦ Σιμμίου ἐκ τοῦ τοιούτου συμπεράσματος 3. Βεβαίωσις τοῦ Σιμμίου ὅτι καὶ ὁ Κέβης θὰ ἔχη πεισθῆ περὶ αὐτοῦ.

ΚΕΦ. 23.—Ἐὰν ὁμως, καὶ ὅταν ἀποθάνωμεν, θὰ ἐξακολουθῆ νὰ ὑπάρχη (=εἶναι) (ἡ ψυχὴ μας), οὔτε καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος, Σωκράτης, εἶπεν (ὁ Σιμμίας), νομίζω ὅτι ἔχει ἀποδειχθῆ, ἀλλ' ἀκόμη ὑφίσταται ὡς κώλυμα (=ἐνέσθηκε), ἐκεῖνο τὸ ὅποιον μόλις πρὸ ὀλίγου ἔλεγεν ὁ Κέβης, δηλαδὴ ἡ ἀντίληψις τοῦ πλήθους, μήπως, εὐθύς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνθρώπου, διασκορπίζεται ἡ ψυχὴ καὶ (μήπως) ὁ διασκορπισμὸς αὐτὸς (=τοῦτο) εἶναι (=ἦ) δι' αὐτὴν τὸ τέλος τῆς ὑπάρξεώς της (=τοῦ εἶναι). Διότι τί ἐμποδίζει νὰ γεννᾶται μὲν αὐτὴ ἡ ψυχὴ καὶ νὰ συναποτελῆται (=ξυνοίσσῃσθαι) ἐκ στοιχείων τινῶν διαφορετικῶν ἐκεῖνον, ἀπὸ τὰ ὅποια συνίσταται τὸ σῶμα (=ἄλλοθεν ποθεν), καὶ νὰ ὑπάρχη, προτοῦ καὶ εἰς ἀνθρώπινον σῶμα νὰ εἰσέλθῃ, ὅταν ὁμως εἰσέλθῃ καὶ ἀποχωρίζεται αὐτοῦ, τότε καὶ αὐτὴ νὰ τελειώῃ καὶ νὰ καταστρέφεται;

—Ὁρθῶς λέγεις, Σιμμία, εἶπεν ὁ Κέβης. Διότι φαίνεται ὅτι ἔχει ἀποδειχθῆ τρόπον τινὰ τὸ ἦμισυ (ἐκεῖνον), τὸ ὅποιον πρέπει (νὰ ἀποδειχθῆ), ὅτι δηλαδὴ ὑπῆρχεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν, προτοῦ νὰ γεννηθῶμεν ἡμεῖς· πρέπει ὁμως νὰ ἀποδειξώμεν ἐπὶ πλέον ὅτι, καὶ ὅταν ἀποθάνωμεν, οὐδόλως ὀλιγώτερον θὰ ἐξακολουθῆ νὰ ὑπάρχη (=εἶσται), παρ' ὅσον (ὑπῆρχε) προτοῦ νὰ γεννηθῶμεν, εἴναι εἶναι ἀνάγκη (=ἐλλείει) νὰ εἶναι τελεία ἡ ἀπόδειξις.

—Θεωρεῖται ἀποδεδειγμένον ἀσφαλῶς (=μὲν) καὶ τώρα, Σιμμία καὶ Κέβης, εἶπεν ὁ Σωκράτης, ἂν θέλετε νὰ συνδυάσετε εἰς ἓν (=συνθεῖναι εἰς ταῦτόν) καὶ αὐτὸ τὸ ἐπιχείρημα, τὸ ὅποιον λέγομεν τώρα, καὶ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον πρὸ αὐτοῦ παρεδέχθημεν, ὅτι δηλαδὴ πᾶν τὸ ἔχον ζωὴν γίνεται ἐκ τοῦ ἀποθανόντος. Διότι, εἴναι μὲν ὑπάρχη ἡ ψυχὴ καὶ πρὸ τῆς γεννήσεως, εἶναι δὲ ἀναγκαῖον εἰς αὐτὴν, ὅταν ἔρχεται εἰς τὴν ζωὴν (=ἰούση τε εἰς τὸ ζῆν) καὶ γεννᾶται, νὰ μὴ γεννᾶται ἀπὸ πουθενά ἄλλοῦ (=γίγνεσθαι μηδαμόθεν ἄλλοθεν) παρὰ ἀπὸ τὸν θάνατον καὶ ἀπὸ τὴν πραγματοποιήσιν τοῦ θανάτου, πῶς δὲν εἶναι ἀνάγκη αὐτῆ, καὶ μετὰ τὸν θάνατόν της, νὰ ὑπάρχη, ἐφ' ὅσον βέβαια πρέπει αὐτὴ νὰ εἰσέρχεται πάλιν εἰς τὴν ζωὴν; Ἐχει λοιπὸν ἀσφαλῶς (=μὲν) ἀποδειχθῆ καὶ τώρα, ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐλέχθη.

Νόημα.—Διὰ τοῦ ἐπιχειρήματος τῆς ἀναμνήσεως κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Σιμμίου καὶ Κέβητος ἀπεδείχθη τρόπον τινὰ μόνον τὸ ἦμισυ τοῦ ζητήματος, τῆς ὑπάρξεως δηλαδὴ τῆς ψυχῆς πρὸ τῆς γεννήσεως, ὄχι ὁμως καὶ τῆς μετὰ θάνατον ἐπιβιώσεως αὐτῆς.

Ὁ Σωκράτης ἀπαντῶν λέγει ὅτι πρὸς ὀλοκλήρωσιν τῆς ἀποδείξεως ταύτης δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ συνδυάσωμεν τὰ δύο ἀναπτυχθέντα ἐπιχειρήματα, τὸ τῶν ἐναντίων καὶ τὸ τῆς ἀναμνήσεως. Δεδομένον ὅτι ἡ ψυχὴ προϋπάρχει (κατὰ τὸ ἐπιχείρημα τῆς ἀναμνήσεως) καὶ πᾶν τὸ ἔχον ζωὴν γεννᾶται ἐκ τοῦ ἀποθανόντος (κατὰ τὸ ἐπιχείρημα τῶν ἐναντίων), πρέπει ἡ ψυχὴ μετὰ θάνατον νὰ ἐπιζῆ, διὰ νὰ δύναιτο νὰ ἐπανέλθῃ ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν.

Περίληψις.—1. Παρατήρησις τοῦ Σιμμίου ὅτι παραμένει ἀναπόδεικτος ἡ μετὰ θάνατον ἐπιβίωσις τῆς ψυχῆς 2. Κατὰ τὸν Σωκρ. ὁ συνδυασμὸς τῶν ἀποδείξεων τῶν ἐναντίων καὶ τῆς ἀναμνήσεως λύει τὸ ζήτημα.

ΚΕΦ. 24.—Ἐν τούτοις ὁμως μοῦ φαίνεται ὅτι καὶ σὺ καὶ ὁ Σιμμίας εὐχαρίστως ἠθέλετε συζητήσει καὶ αὐτὸ τὸ ζήτημα ἀκόμη διεξοδικώτερον (=μᾶλλον) (ἢ πρότερον) καὶ ὅτι κατέχεσθε ἀπὸ τὸν παιδαριώδη φόβον (=δεδιέναι τὸ τῶν παίδων), μήπως πράγματι ὁ ἄνεμος φυσᾷ κατὰ διαφόρους διευθύνσεις καὶ διασκορπίζει αὐτὴν, καθ' ὃν χρόνον ἐξέρχεται ἐκ τοῦ σώματος, καὶ μάλιστα (=ἄλλως τε καὶ), ὅταν συμπέσῃ νὰ ἀποθνήσκῃ κανεὶς ὄχι μὲ νηγεμίαν (ἢ: εὐδίαν, γαλήνην), ἀλλὰ μὲ πολὺ ἰσχυρὸν ἄνεμον. Καὶ ὁ Κέβης γελάσας δι' αὐτὰ (τὰ

λεχθέντα) (= *ἐπιγελάσας*) εἶπε, Σωκράτης, προσπάθησε νὰ μᾶς μεταπειθήσῃ σάν νὰ εἴμεθα φοβισμένοι (= *ὡς δεδιότων*) ἢ καλλίτερον ὄχι σάν νὰ εἴμεθα ἡμεῖς φοβισμένοι, ἀλλὰ σάν νὰ ὑπάρχη (= *ἴσως ἐνε*) καὶ μεταξύ ἡμῶν (τῶν παρόντων) κάποιο παιδί, τὸ ὁποῖον φοβεῖται τὰ τοιαῦτα· αὐτὸ (τὸ παιδί) λοιπὸν προσπάθησε νὰ μεταπειθήσῃ νὰ μὴ φοβῆται τὸν θάνατον, ὅπως ἀκριβῶς τὰ μορμολύχεια (ἢ: σκιαχτρα).

— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει (= *ἰλλὰ*) πρέπει, εἶπεν ὁ Σωκράτης, κάθε ἡμέραν νὰ τοῦ ψάλλετε μαγικά ἕσματα (= *ἐπάδειν*), ἕως ὅτου (τὸ) θεραπεύσετε μὲ αὐτὰ ἀπὸ τὸν φόβον του (= *ἐξέπασθητε*).

— Ἀπὸ τοῦ λοιποῦ, Σωκράτης, εἶπεν (ὁ Κέβης), θὰ λάβωμεν (ἕνα) ἱκανὸν ἰατροφιλόσοφον (ἢ: μάγον) (= *ἐπαρδόν*) διὰ τὰ τοιαῦτα, ἀφοῦ σὺ, εἶπε, μᾶς ἐγκαταλείπεις;

— Μεγάλη μὲν (εἶναι) ἡ Ἑλλάς, Κέβης, εἶπεν (ὁ Σωκρ.), ἐντὸς τῆς ὁποίας ὑπάρχουν, ὡς νομίζω (= *ποιν*), ἱκανοὶ ἄνδρες, πολλὰ δὲ καὶ τὰ βαρβαρικά ἔθνη, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ὄλων (ἀνδρῶν) πρέπει νὰ ἐρευνῶμεν ἀναζητοῦντες (ἕνα) τοιοῦτον μάγον, χωρὶς οὔτε ὑλικά ἀγαθὰ νὰ λογαριάζωμεν οὔτε κόπους, διότι δὲν ὑπάρχει (ἄλλο τι) εἰς τὸ ὅποιο ἠθέλετε ἐξοδεύει καταλλήλοτερον τὰ ἀγαθὰ (σας). Πρέπει δὲ νὰ ἐξετάζετε (αὐτὸ) τὸ ζήτημα καὶ σεῖς οἱ ἴδιοι μεταξύ σας· διότι ἴσως οὔτε καὶ δύνασθε νὰ εὑρετε εὐκόλως (ἄλλους), οἱ ὁποῖοι νὰ εἶναι ἱκανοὶ, καλλίτερον ἀπὸ σας, νὰ κάμνουν αὐτὸ.

— Ἄλλ' αὐτὰ μὲν βεβαίως, εἶπεν ὁ Κέβης, θὰ γίνωιν (= *ὑπάρξῃ*) ἐκεῖ δέ, ὅπου διεκόψαμεν τὴν συζήτησιν (= *ἔθεν ἀπελίπομεν*), ἄς ἐπανέλθωμεν, ἐάν σοῦ εἶναι εὐχάριστον.

— Μάθε (= *ἀλλὰ*) πράγματι (= *ἄην*) ὅτι θὰ μοῦ εἶναι βέβαια εὐχάριστον· καὶ διατὶ ὄχι (= *πῶς γὰρ οὐ μέλλει*); (ἢ: διατὶ δὲν πρόκειται νὰ μοῦ εἶναι εὐχάριστον);

— Καλὰ λέγεις, εἶπεν.

Νόημα.— Ὁ Σωκράτης ἐπειδὴ διαβλέπει ὅτι ὁ Σιμίας καὶ ὁ Κέβης δὲν ἔχουν πεισθῆ ἀπολύτως μὲ τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος διὰ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν δύο ἀποδείξεων καὶ ἐπειδὴ διαισθάνεται ὅτι διακατέχονται ὑπὸ παιδαριώδους φόβου ὡς πρὸς τὴν μετὰ θάνατον τύχην τῆς ψυχῆς, ἢ ὅποια, ὡς ἐλέγθη εἰς προηγουμένα μαθήματα, κατὰ τὴν γνώμην τῶν πολλῶν πιθανὸν νὰ διασκορπίζεται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου κατὰ τὴν ἐκ τοῦ σώματος ἐξόδον τῆς ἀναλαμβάνει νὰ ἐξετάσῃ διεξοδικώτερον τὸ θέμα, ἀφοῦ ἄλλως τε καὶ οἱ ἴδιοι τὸ ἐξήτησαν. Λέγει λοιπὸν ὅτι διὰ νὰ θεραπευθοῦν ἀπὸ τὸν φόβον ἀπαιτοῦνται ἰατροφιλόσοφοι, οἱ ὁποῖοι ὑπάρχουν καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὰ ἄλλα ἔθνη τῶν βαρβάρων. Καὶ ὅταν ὁ Κέβης παραπονούμενος παρατηρεῖ εἰς τὸν Σωκράτην, ὅτι εἶναι ὁ μόνος ἱκανὸς εἰς τοιοῦτον εἶδους θεραπείαν, ὁ φιλόσοφος εὐχάριστος ἐπανέρχεται εἰς τὰ θέμα.

Περίληψις. 1. Ὁ Σωκρ. διαβλέπει εἰς τοὺς φίλους του δυσπιστίαν ὡς πρὸς τὰ λεχθέντα. 2. Συνιστᾷ θεραπείαν. 3. Ἐπανέρχεται εἰς τὸ θέμα, ἵνα βαθύτερον ἐξετάσῃ τὴν μετὰ θάνατον ὑπαρξίν τῆς ψυχῆς.

ΚΕΦ. 25.— Λοιπὸν κατὶ τοιοῦτον, εἶπεν οὗτος ὁ Σωκράτης, πρέπει ἡμεῖς νὰ ἐρωτήσωμεν τοὺς ἑαυτοὺς μας, δηλαδὴ εἰς ποῖα περίπου (πράγματα) (= *τῶ ποίῳ τινε*) ἀληθῶς (= *ἄρα*) εἶναι φυσικόν (= *προσήκει*) νὰ πάσχουν αὐτὸ τὸ πάθημα, δηλαδὴ τὸν διασκορπισμόν, καὶ διὰ ποῖον περίπου (πράγμα πρέπει) νὰ φοβούμεθα μήπως πάθῃ αὐτὸ (τὸ πάθημα) καὶ διὰ ποῖον περίπου ὄχι· καὶ ἔπειτα ἀπὸ αὐτὸ πάλιν (πρέπει) νὰ ἐξετάσωμεν, εἰς ποῖαν ἐκ τῶν δύο κατηγοριῶν ἀνήκει ἡ ψυχὴ (δηλ. εἰς τὰς διασκορπιζομένας ἢ ὄχι), καὶ μετὰ τὸ πόρισμα τοῦτο (= *ἐκ τούτων*) νὰ ἔχωμεν θάρρος ἢ φόβον περὶ τῆς ψυχῆς μας;

— Ἀληθῆ λέγεις, εἶπεν.

— Ἀρὰ γε λοιπὸν εἰς ἐκεῖνο μὲν, τὸ ὁποῖον ἔχει συναποτελεσθῆ (ἀπὸ ἄλλα ἀπλούστερα στοιχεῖα) καὶ τὸ ὁποῖον εἶναι σύνθετον ἀρμόζει ἐκ φύσεως νὰ πάσχῃ αὐτό, νὰ διαιρεθῆ δηλαδὴ ἔτσι (= *ταύτη*), ὅπως ἀκριβῶς (= *ἤπερ*) συνετέθη ἂν ὁμοῦ συμπίπτῃ κατὶ νὰ εἶναι ἀσύνθετον, εἰς αὐτὸ μόνον ἀρμόζει, περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο, νὰ μὴ πάσχῃ αὐτά;

—Κατὰ τὴν γνώμην μου ἔτσι εἶναι, εἶπεν ὁ Κέβης.

—Λοιπὸν, ἐκεῖνα ἀκριβῶς τὰ ὅποια (εἶναι) αἰωνίως τὰ ἴδια μὲ τὸν ἑαυτὸν τους καὶ ὁ τρόπος τῆς υπάρξεώς των εἶναι ἕνας καὶ ὁ ἴδιος (ἢ: εἶναι ἀναλλοίωτα) (= *ἀεὶ κατὰ ταῦτα καὶ ὡσαύτως ἔχει*) (δηλ. αἱ ἰδέαι), αὐτὰ πρὸ πάντων εὐλογον (εἶναι) νὰ εἶναι τὰ ἀσύνθετα, ἐκεῖνα δὲ τὰ ὅποια (ἔχουν) ἄλλοτε κατ' ἄλλον τρόπον καὶ οὐδέποτε (εἶναι) τὰ ἴδια μὲ τὸν ἑαυτὸν τους (ἢ: τὰ μεταβαλλόμενα) (δηλ. τὰ αἰσθητά), ἀντιθέτως (= *δὲ*) αὐτὰ (εὐλογον εἶναι) νὰ εἶναι τὰ σύνθετα;

—Ἔτσι ἐγὼ τοῦλάχιστον νομίζω.

—Ἄς ἐπανεέλθωμεν λοιπὸν, εἶπεν, εἰς αὐτὰ, μὲ τὰ ὅποια ἀκριβῶς κατὰ τὴν προηγουμένην συζήτησίν μας (ἀπασχολήθημεν). Αὐτὴ ἢ οὐσία (ἢ: ἡ ἰδέα) διὰ τὴν ὑπαρξίν τῆς ὁποίας (= *ἡς τοῦ εἶναι*) δίδομεν λόγον καὶ ἐρωτῶντες καὶ ἀπαντῶντες, εἰς ποίαν ἐκ τῶν δύο κατηγοριῶν ἀνήκει, εἶναι ἀναλλοίωτος αἰωνίως (= *ὡσαύτως ἀεὶ ἔχει κατὰ ταῦτα*) ἢ (εἶναι) μεταβλητὴ [= *ἄλλοτ' ἄλλως ἔχει*]; Αὐτὴ ἢ ἰδέα τῆς ἰσοτήτος, αὐτὴ ἢ ἰδέα τοῦ ὀραίου, κάθε μία πραγματικότης (= *αὐτὸ ἕκαστον ὁ ἔστιν*) (ἢ: ἐν γένει ἡ ἰδέα παντός πράγματος ὄντως ὄντος), δηλ. τὸ (ὄντως) ὄν. μήπως ἐπιδέχεται ποτὲ καμμίαν μεταβολὴν καὶ ποίου εἶδους (μεταβολήν); *Ἡ (μήπως) κάθε μία ἀπὸ τὰς ἰδέας αὐτὰς (= *αὐτῶν ἕκαστον, ὃ ἔστιν*), ἢ ὅποια αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν εἶναι ἀπλή (= *μονοειδὲς*) εἶναι αἰωνίως ἢ ἴδια μὲ τὸν ἑαυτὸν της (ἢ: ἔχει μίαν μορφήν) (= *ἀεὶ ὡσαύτως κατὰ ταῦτα ἔχει*) καὶ οὐδέποτε πουθενά κατ' οὐδένα τρόπον ὑφίσταται καμμίαν ἀλλοίωσιν:

—(Εἶναι) ἀναγκαῖον, εἶπεν ὁ Κέβης, Σωκράτη, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον νὰ εἶναι ἢ αὐτὴ (ἢ ἰδέα).

—Τὶ δὲ (φρονεῖς) περὶ τῶν πολλῶν (αἰσθητῶν), π.χ. ἀνθρώπων ἢ ἵππων ἢ ἐνδυμάτων ἢ ἄλλων οἰωνδήποτε τοιούτων ἢ ἰσῶν ἢ ὀραίων ἢ ὄλων τῶν ἐχόντων τὸ αὐτὸ ὄνομα πρὸς τὰς ἰδέας ἐκεῖνας; *Ἀρὰ γε εἶναι τὰ ἴδια μὲ τὸν ἑαυτὸν των, (ἢ: εἶναι ἀναλλοίωτα) ἢ ὅπως ἀντιθέτως πρὸς τὰς ἰδέας ἐκεῖνας οὔτε δηλαδὴ μὲ τὸν ἑαυτὸν των (εἶναι) τὰ ἴδια [= *αὐτὰ αὐτοῖς (ἔχει)*] οὔτε ποτὲ μεταξὺ των, διὰ νὰ ὀμιλήσω γενικῶς, κατ' οὐδένα τρόπον παραμένουν τὰ ἴδια;

—Ἔτσι πάλιν (εἶναι), εἶπεν ὁ Κέβης: οὐδέποτε ἔχουν τὸν αὐτὸν τρόπον υπάρξεως.

—Ἐπομένως αὐτὰ μὲν (τὰ σύνθετα) δύνασαι καὶ νὰ (τὰ) ἐγγίσης, δύνασαι καὶ νὰ (τὰ) ἴδῃς, δύνασαι καὶ νὰ (τὰ) αἰσθανθῇς διὰ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων, ἐνφ (= *δὲ*) ἐκεῖνα, τὰ ὅποια εἶναι τὰ ἴδια, δὲν εἶναι δυνατόν δι' ἄλλον τινὸς τρόπον ποτὲ νὰ (τὰ) συλλάβῃς παρὰ (μόνον) διὰ τῆς σκέψεως, διότι (= *ἀλλὰ*) τὰ τοιαῦτα εἶναι ἀόρατα (ἢ: ἄμορφα) (= *ἀειδῆ*) καὶ ὄχι ὀρατά;

—Καθ' ὀλοκληρίαν, εἶπε, λέγεις τὴν ἀλήθειαν.

Νόημα. Διὰ τοῦ κεφαλαίου τούτου εἰσερχόμεθα εἰς τὴν τρίτην ἀπόδειξιν περὶ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς, *τῆς τῶν ἰδεῶν* δηλαδή, καθ' ἣν ἡ ψυχὴ ὁμοιάζει καὶ εἶναι συγγενῆς τῶν ὄντως ὄντων. Πρέπει νὰ ἐξετασθοῦν λοιπὸν τὰ ἑξῆς προβλήματα:

1) Ποῖα πράγματα φύσει διαλύονται καὶ διασκορπίζονται καὶ ποῖα ἄχι
2) Εἰς ποίαν ἐκ τῶν δύο τούτων κατηγοριῶν πρέπει νὰ κατατάξωμεν καὶ τὴν ψυχὴν καὶ 3) Ποῖα εἶναι τὰ γνωρίσματα τῶν συνθέτων καὶ ἀπλῶν. Τὰ αἰσθητὰ ἀντικείμενα λ.χ. ἄνθρωποι, ἵπποι κ.λ.π., ἐπειδὴ ἔχουν συναποτελεσθῆ ἀπὸ ἄλλα ἀπλούστερα στοιχεῖα, εἶναι σύνθετα καὶ ἐπομένως ὑποκείμενα ἐκ φύσεως εἰς μεταβολήν, δυνάμενα νὰ διαρῶσθουν, οὐδέποτε διατηροῦντα τὴν ταυτότητά των, ὀρατὰ καὶ διὰ τῶν αἰσθήσεων μόνον γεγόμενα καταληπτά. Ἀντιθέτως δὲ τὰ ὑπεραισθητά, αἱ ἰδέαι λ.χ. τοῦ ἴσου, ὀραίου καὶ γενικῶς εἶπεν πάσα ἰδέα, εἶναι ἀπλὰ, ἀδιαίρετα, μονοειδῆ, ἀναλλοίωτα, διατηροῦντα αἰωνίως τὴν ταυτότητά των καὶ ἀόρατα, μόνον διὰ τῆς καθαρᾶς νοήσεως, τῆς σκέψεως, γεγόμενα καταληπτά.

Κατὰ ταῦτα τὸ μὲν σῶμα ὁμοιάζει μὲ τὰ αἰσθητά, ἢ δὲ ψυχὴ μὲ τὰς ἰδέας.

Περὶλήψεις. 1. Τὰ αἰσθητὰ εἶναι σύνθετα, μεταβλητά, διαιρετά, διαλυτά, ὁρατὰ καὶ διὰ τῶν αἰσθήσεων καταληπτά. 2. Αἱ ἰδέαι εἶναι ἅπλαϊ, μονοειδεῖς, ἀδιαιρετοί, ἀναλλοίωτοι, ἀόρατοι καὶ διὰ τῆς νοήσεως μόνον καταληπταί.

ΚΕΦ. 26.—Θέλεις λοιπὸν νὰ παραδεχθῶμεν (= *θῶμεν*), εἶπε, δύο εἶδη τῶν ὄντων, τὸ μὲν ἓν ὁρατὸν, τὸ δὲ ἄλλο ἀόρατον;

—Ἄς παραδεχθῶμεν, ἀπήντησε.

—Καὶ τὸ μὲν ἀόρατον (θέλεις νὰ παραδεχθῶμεν) ὅτι εἶναι πάντοτε τὸ ἴδιον μὲ τὸν ἑαυτὸν του, τὸ δὲ ὁρατὸν οὐδέποτε (εἶναι) τὸ ἴδιον μὲ τὸν ἑαυτὸν του;

—Καὶ αὐτό, εἶπεν, ἄς (τὸ) παραδεχθῶμεν.

—Ἐμπρὸς λοιπὸν, εἶπεν ἐκεῖνος (ὁ Σωκρ.), δὲν (εἶναι) ἀληθές ὅτι (ἢ: συμβαίνει τίποτε ἄλλο) [= *ἄλλο τι (ἔστι)*] ἔν μὲν μέρος τῆς προσωπικότητος ἡμῶν εἶναι τὸ σῶμα, τὸ δὲ ἄλλο (εἶναι) ἡ ψυχὴ;

—Εἶναι ἀληθές (ἢ: τίποτε ἄλλο δὲν εἶναι ἢ: μάλιστα), ἀπήντησε.

—Μέ ποῖον λοιπὸν ἐκ τῶν δύο (αὐτῶν) εἰδῶν δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι εἶναι ὁμοιότερον καὶ συγγενέστερον τὸ σῶμα;

—Εἰς πάντα (ἄνθρωπον), εἶπε, αὐτὸ τοῦλάχιστον (εἶναι) φανερόν, ὅτι δηλαδὴ (εἶναι) ὁμοιότερον καὶ συγγενέστερον τὸ σῶμα) μὲ τὸ ὁρατὸν.

—Καὶ ἡ ψυχὴ τί (εἶναι); (Εἶναι) ὁρατὸν ἢ ἀόρατον;

—Ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων τοῦλάχιστον, Σωκράτη, ἀπήντησε, δὲν (εἶναι) ὁρατὸν).

—Ἄλλ' ὅμως ἡμεῖς βέβαια τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ μὴ (ὁρατὰ) διακρίνομεν ἀποβλέποντες εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν· ἢ (μήπως) νομίζεις ὅτι ἀποβλέπομεν εἰς καμίαν ἄλλην;

—Ἀποβλέπομεν εἰς τὴν φύσιν τῶν ἀνθρώπων.

—Τί λοιπὸν λέγομεν περὶ ψυχῆς; (Παραδεχόμεθα) ὅτι εἶναι ὁρατὸν ἢ ἀόρατον;

—(Παραδεχόμεθα ὅτι) δὲν (εἶναι) ὁρατὸν.

—Ἐπομένως (εἶναι) ἀόρατον;

—Ναί.

—Ὡς ἐκ τούτου (= *ἄρα*) ἡ ψυχὴ ἔχει περισσοτέραν ὁμοίτητα ἀπὸ τὸ σῶμα πρὸς τὸ ἀόρατον, τὸ δὲ σῶμα (ἔχει περισσοτέραν ὁμοίτητα) πρὸς τὸ ὁρατὸν.

—(Εἶναι) ἀπόλυτος ἀνάγκη, Σωκράτη, (ἔτσι νὰ εἶναι τὸ πρᾶγμα).

Νόημα.—Εἶδομεν εἰς τὸ προηγούμενον κεφάλαιον ὅτι τὰ διάφορα ὄντα ἐκτὸς τῶν ἄλλων ιδιοτήτων εἶναι ὁρατὰ καὶ ἀόρατα. Ἐξ αὐτῶν τὰ μὲν ἀόρατα—ἐννοοῦμεν τὰς ἰδέας—εἶναι πάντοτε τὰ ἴδια μὲ τὸν ἑαυτὸν των, τὰ δὲ ὁρατὰ—ἐννοοῦμεν τὰ αἰσθητὰ—οὐδέποτε ἔχουν τοιαύτη ταυτότητα. Ἐπίσης γνωρίζομεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖται ἀπὸ σῶμα καὶ ψυχῆν. Καὶ τὸ μὲν σῶμα ἔχει περισσοτέραν ὁμοίτητα καὶ συγγενεὺς μὲ τὰ ὁρατὰ, ἡ δὲ ψυχὴ—διὰ τὴν ἀνθρωπίνην τοῦλάχιστον φύσιν—ἔχει περισσοτέραν ὁμοίτητα μὲ τὰ ἀόρατα καὶ συγγενεὺς μὲ τὰ ὄντως ὄντα.

Περὶλήψεις.—1. Τὰ ὁρατὰ καὶ ἀόρατα ὄντα. 2. Τὸ σῶμα ὡς ὁρατὸν ὁμοιάζει περισσότερο πρὸς τὰ αἰσθητὰ. 3. Ἡ ψυχὴ ὡς ἀόρατος ὁμοιάζει περισσότερο πρὸς τὰς ἰδέας.

ΚΕΦ. 27.—Λοιπὸν καὶ τὸ ἐξῆς (δὲν) ἐλέγομεν προηγουμένως, ὅτι δηλαδὴ ἡ ψυχὴ, ὅταν μὲν χρησιμοποιῆ καὶ (= *προσχηῖται*) τὸ σῶμα εἰς τὸ νὰ ἐρευνᾷ κάτι ἢ διὰ τῆς ὁράσεως ἢ διὰ τῆς ἀκοῆς ἢ δι' ἄλλης τινὸς αἰσθήσεως—διότι τὸ (νὰ ἐρευνᾷ κανεὶς) διὰ τοῦ σώματος τούτου σημαίνει (= *ἔστι*), δηλαδὴ τὸ νὰ ἐρευνᾷ (κανεὶς) κάτι διὰ τῶν αἰσθήσεων—τότε μὲν παρασύρεται ὑπὸ τοῦ σώματος εἰς ἐκεῖνα, τὰ ὅποια οὐδέποτε διατηροῦν τὴν ταυτότητα των, καὶ αὐτὴ (ἡ ψυχὴ) πλανᾶται καὶ ταράσσεται καὶ ζαλιζέται, σὰν νὰ εἶναι ἀκριβῶς μεθυμένη, διότι ἐπικυκλώνει μὲ τὰ τοιαῦτα (πλανώμενα καὶ ταραττόμενα);

—Βεβαίωτα.

—Ὅταν ὅμως βέβαια αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἐρευνᾷ (τὰ πρᾶγματα), ἀπέχεται

πρὸς τὰ ἐκεῖ εἰς τὸ καθαρὸν καὶ αἰώνιον (=αἰεὶ ὄν) καὶ ἀθάνατον καὶ ἀναλλοίωτον (=ἄσασύτως ἔχον) καὶ, ἐπειδὴ εἶναι συγγενὴς αὐτοῦ, εὐρίσκεται πάντοτε πλησίον ἐκείνου, ὅταν βέβαια ἐντελῶς μόνῃ εὐρεθῆ καὶ ἐπιτρέπεται εἰς αὐτὴν, καὶ ἀπαλλάσσεται τῆς περιπλανήσεως καὶ ἀσχολουμένη περὶ τὰς ἰδέας (=περὶ ἐκείνα) πάντοτε παραμένει ἢ αὐτὴ με τὸν ἑαυτόν της (=ταῦτά ὡσαύτως), διότι ἐπικλιωνεῖ με τοιαύτας (ιδέας)· καὶ αὐτὸ τὸ πάθημα αὐτῆς (δὲν) ἔχει ὀνομασθῆ φρόνησις (ἢ: καθαρὰ πνευματικὴ ἐνέργεια):

—Λέγεις ὠραιότατα καὶ ἀληθέστατα, Σωκράτη, ἀπήγγησεν.

—Μὲ ποῖον λοιπὸν πάλιν ἐκ τῶν δύο εἰδῶν ἔχεις τὴν γνώμην, καὶ συμφώνως πρὸς τὰ τωρινά, ὅτι εἶναι περισσότερον ὅμοιον καὶ περισσότερον συγγενὲς ἢ ψυχῇ:

—Ἔχω τὴν γνώμην, Σωκράτη, εἶπεν ἐκεῖνος, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος, ἀκόμη καὶ ὁ πλέον δυσμαθὴς, ἤθελε συμφωνῆσαι (=συγχωρῆσαι αὐ) με αὐτὴν τὴν μέθοδον, ὅτι καὶ εἰς τὸ σύνολον καὶ εἰς τὰ μέρη ἢ ψυχῇ ἔχει περισσότερον ὁμοιότητα πρὸς τὸ αἰώνιος ἀναλλοίωτον ὑπάρχον μᾶλλον παρὰ πρὸς τὸ μὴ (ἀναλλοίωτον).

—Καὶ τὸ σῶμα με ποῖον (εἶναι ὁμοιότερον):

—(Εἶναι ὁμοιότερον) με τὸ ἄλλο (τὸ μεταβαλλόμενον).

Νόημα.—Ἐχει ἀποδειχθῆ ὅτι κατὰ τὴν ἔρευναν τῶν ὄντων, ὁσάκις ἢ ψυχῇ χρησιμοποῖ καὶ τὰς αἰσθήσεις—διότι δὲν τὰς χρησιμοποιεῖ πάντοτε—πλανᾶται ὑπ' αὐτῶν πρὸς τὰ αἰσθητὰ καὶ μεταβλητὰ καὶ δοκιμάζει ἴλιγγον λόγῳ τῆς συναφείας αὐτῶν καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀδυνατεῖ νὰ συλλάβῃ τὰς ἰδέας. Ἀντιθέτως ὁμως, ὅταν μὲν ἔλευθέρῃ ἀπὸ τοῦ σωματικοῦ περιορισμοῦ καὶ ἀπομονοῦται τελείως, ὅταν δηλαδὴ ἀποκτᾷ τὴν φρόνησιν, ὑψώνεται πρὸς τὸν καθαρὸν καὶ αἰώνιον καὶ ἀναλλοίωτον κόσμον τῶν ἰδεῶν, διότι ἀπλούστατα εἶναι συγγενὴς πρὸς αὐτάς. Κατὰ ταῦτα πᾶς ἄνθρωπος, μὴδὲ τοῦ δυσμαθεστέρου ἐξαιρουμένου, πιστεύει ὅτι ἢ ψυχῇ συγγενεῖ μᾶλλον πρὸς τὰς ἰδέας παρὰ πρὸς τὰ αἰσθητὰ.

Περίληψις.—1. Ἡ ψυχῇ χρησιμοποιοῦσα τὰς αἰσθήσεις παραπλανᾶται. 2. Ἡ ψυχῇ ἀπομονοῦσα ἑαυτὴν θεᾶται καὶ γνωρίζει τὰς ἰδέας. 3. Ἡ ψυχῇ μᾶλλον ὁμοιάζει πρὸς τὰς ἰδέας καὶ τὸ σῶμα πρὸς τὰ αἰσθητὰ.

ΚΕΦ. 28.—Πρόσεχε τώρα καὶ εἰς τὸ ἐξῆς, ὅτι δηλαδὴ, ὅταν εὐρίσκονται μαζὶ ψυχῇ καὶ σῶμα, εἰς ἐκεῖνο μὲν ἢ φῆσις ἐπιβάλλει νὰ ὑπηρετῇ καὶ νὰ ὑπακούῃ, εἰς ἐκείνην δὲ νὰ ἄρχῃ καὶ νὰ κυβερνᾷ· καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ἄποψιν πάλιν ποῖον ἐκ τῶν δύο νομίζεις ὅτι εἶναι ὅμοιον πρὸς τὸ θεῖον καὶ ποῖον πρὸς τὸ θνητόν: "Ἡ δὲν ἔχεις τὴν γνώμην ὅτι τὸ μὲν θεῖον ἐκ φύσεως εἶναι (τοιούτων) (=πεφυκένου), ὥστε (=οἶον) νὰ ἄρχῃ καὶ νὰ βασιλεύῃ, τὸ δὲ θνητόν νὰ κυβερνᾶται καὶ νὰ ὑπηρετῇ:

—Ἐγὼ τοῦλάχιστον (αὐτὴν τὴν γνώμην ἔχω).

—Πρὸς ποῖον λοιπὸν ἢ ψυχῇ ὁμοιάζει:

—(Εἶναι) φανερὸν δά, Σωκράτη, ὅτι ἢ μὲν ψυχῇ (ὁμοιάζει) πρὸς τὸ θεῖον, τὸ δὲ σῶμα πρὸς τὸ θνητόν.

—Ἐξέταξε τώρα, εἶπε, Κέβη, ἄν, συμφώνως πρὸς ὅσα ἔχουν λεχθῆ, ἐξάγεται ὡς ἀναγκαῖον συμπέρασμα (=ξυμβαίνει) δι' ἡμᾶς τὸ ἐξῆς, ὅτι δηλαδὴ πρὸς μὲν τὸ θεῖον καὶ ἀθάνατον καὶ τὸ ἔχον νοῦν καὶ μίαν μορφήν καὶ τὸ ἀδιάλυτον καὶ τὸ αἰώνιος ἀναλλοίωτον εἶναι ὁμοίωτον ἢ ψυχῇ, πρὸς δὲ τὸ ἀνθρώπινον καὶ τὸ θνητόν καὶ τὸ πολλὰς μορφὰς ἔχον καὶ τὸ μὴ νοῦν καὶ διαλυτὸν καὶ οὐδέποτε ὅμοιον πρὸς τὸν ἑαυτόν του, εἶναι ἐξ ἄλλου ὁμοίωτον τὸ σῶμα. Δυνάμεθα ἄλλο τι διάφορον τούτων νὰ λέγωμεν, φίλε Κέβη, πῶς (=ἦ) δὲν εἶναι ἔτσι (τὸ πρᾶγμα):

—Δὲν δυνάμεθα.

Νόημα.—Λόγῳ τῆς συνπαύξεως σώματος καὶ ψυχῆς ἔχει καθορισθῆ ἐκ φύσεως τὸ μὲν σῶμα νὰ ἄρχεται καὶ νὰ ὑπακούῃ καὶ συνεπῶς νὰ ὁμοιάζῃ περισσότερον πρὸς τὸ θνητόν, ἢ δὲ ψυχῇ νὰ ἄρχῃ καὶ νὰ ἡγεμονεύῃ

καί συνεπῶς νά ὁμοιάζη περισσότερο πρὸς τὸ θεῖον. Ὁθεν ἡ μὲν ψυχὴ εἶναι ὁμοία πρὸς τὸ θεῖον καὶ τὸ ἀθάνατον καὶ τὸ νοοῦν καὶ τὸ μονόμορφον καὶ τὸ ἀδιάλυτον καὶ τὸ ἀμετάβλητον, τὸ δὲ σῶμα εἶναι τὸ ὅμοιον πρὸς τὸ ἀνθρώπινον καὶ τὸ θνητὸν καὶ τὸ μὴ νοοῦν καὶ τὸ πολύμορφον καὶ τὸ διαλυτὸν καὶ τὸ μεταβλητὸν.

Περὶλήψεις.—1. Ποῖος ὁ φυσικὸς προορισμὸς τοῦ σώματος καὶ ποῖος τῆς ψυχῆς. 2. Ἰδιότης τοῦ θεοῦ εἶναι νά ἄρχῃ καὶ νά ἡγεμονεύῃ. 3. Ἡ ψυχὴ εἶναι ὁμοία πρὸς τὸ θεῖον καὶ ἀθάνατον καὶ ἀδιάλυτον καὶ νοοῦν καὶ μονοειδὲς καὶ ἀναλλοίωτον.

ΚΕΦ. 29.— Τί λοιπὸν (νομίζεις); Ἐφ' ὅσον αὐτὰ ἔτσι εἶναι, ἀρὰ γε δὲν ταιριάζει εἰς μὲν τὸ σῶμα ταχῶς νά διαλύεται, εἰς δὲ τὴν ψυχὴν ἐξ ἄλλου νά εἶναι παντελῶς (=τὸ παράπαν) ἀδιάλυτος ἢ σχεδὸν ἀδιάλυτος (=ἐγγὺς τε τούτου);

—Βεβαίως.

—Ἐννοεῖς λοιπὸν, εἶπεν, ὅτι, ὅταν ἀποθάνῃ ὁ ἄνθρωπος, τὸ μὲν ὁρατὸν μέρος αὐτοῦ, δηλ. τὸ σῶμα, καὶ τὸ εἰς ὁρατὸν τόπον ζεῖμενον (εἰς νεκρικὴν κλίνην ἢ τάφον), τὸ ὅποιον, ὡς γνωστὸν (=δὴ) ὀνομάζομεν νεκρὸν, εἰς τὸ ὅποιον ταιριάζει νά διαλύεται καὶ (διαλυόμενον) νά καταρρέῃ (=διαπίπτειν) καὶ νά διαλύεται ὡς καπνὸς (=διαπνεῖσθαι), δὲν πεθαίνει ἀμέσως τίποτε ἀπὸ αὐτὰ, ἀλλ' ἀντιθέτως ἀρκετὰ (=ἐπιεικῶς) μακρὸν χρόνον διατηρεῖται (=ἐπιμένει), καὶ ἂν βέβαια κανεῖς (=ἐάν μὲν τις καὶ) ἀποθάνῃ ἔχων ἄνθρωπρον καὶ χαριτωμένον τὸ σῶμα (ἢ: νέος) καὶ εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίας του (ἢ: εἰς τὴν ὀριμότητά του), καὶ παρὰ πολὺν χρόνον (=πάνυ μάλα) (διατηρεῖται)· διότι, ὅταν τὸ σῶμα συμμαζευθῇ (ἢ: μαραθῇ) καὶ ταριχευθῇ, καθὼς ἀκριβῶς οἱ ἐν Αἰγύπτῳ ταριχευθέντες (νεκροί), σχεδὸν [=ὀλίγον (δεῖν)] ὀλόκληρον (τὸ σῶμα) διατηρεῖται ἐπ' ἀόριστον χρόνον· μερικὰ δὲ μέρη τοῦ σώματος, καὶ ἂν σαπίσῃ (τὸ ἄλλο σῶμα), δηλαδὴ τὰ ὀστά καὶ τὰ νεῦρα καὶ ὅλα τὰ τοιαῦτα ὁμως, σχεδὸν (=ὡς ἔπος εἰπεῖν), εἶναι ἀθάνατα ἢ ἔχι;

—Ναί.

—Ἡ δὲ ψυχὴ λοιπὸν, τὸ ἀόρατον (μέρος τοῦ ἀνθρώπου), τὸ ἀπερχόμενον εἰς ἄλλον τόπον ἀνάλογον πρὸς αὐτὴν (=τοιούσιον), ἐξάιρετον καὶ καθαρόν καὶ ἀόρατον, εἰς τὸν πραγματικὸν Ἄδην, πλησίον τοῦ ἀγαθοῦ καὶ σοφοῦ θεοῦ, ὅπου (=οἶ), ἂν θελῇ ὁ θεός, καὶ ἡ ἰδική μου ψυχὴ πρέπει νά ὑπάγῃ ἐντὸς ὀλίγου (=αὐτίκα ἰτέον), αὐτὴ λοιπὸν ἡ ψυχὴ μας (=ἡμῶν) ἢ ἔχουσα τοιαῦτα γνωρίσματα καὶ τοιαύτην φυσικὴν σύστασιν χωριζομένη ἐκ τοῦ σώματος ἀμέσως διαλύεται ὡς πνοὴ ἄνεμος καὶ χάνεται, ὅπως λέγουσιν οἱ πολλοὶ ἄνθρωποι; Ὅλος ἀντιθέτως, φίλε Κέβη καὶ Σιμμία, ἀλλὰ πολὺ περισσότερο ἔχει ὡς ἐξῆς: Ἄς ὑποθέσωμεν ὅτι ἀποχωρίζεται καθαρὰ, χωρὶς δηλαδὴ νά συμπαρασύρῃ τίποτε ἐκ τοῦ σώματος, διότι οὐδὲ ὅπως ἐπεκονώνει μὲ αὐτὸ κατὰ τὴν ζωὴν, ὅσον ἐξηρτάτο ἀπὸ τὴν θέλησίν της, ἀλλ' ἀντιθέτως, διότι ἀπέφευγεν αὐτὸ καὶ ἤτο συγκεντρωμένη αὐτὴ μὲ τὸν ἑαυτὸν της, καθ' ὅσον ἐξησκειτο πάντοτε εἰς αὐτὸ (νά μὴ ἐπικοινωνῇ) δηλ. καὶ νά ἀποφεύγῃ τὸ σῶμα—τοῦτο δὲ (=τὸ δὲ) (ἢ ἀποφυγὴ τοῦ σώματος) τίποτε ἄλλο δὲν σημαίνει παρὰ ὅτι ὀρθῶς ἐφιλοσόφει καὶ ἐξησκειτο πραγματικῶς εἰς τὸ νά ὑποθάνῃ εὐχαρίστως ἢ δὲν δύναται νά θεωρηθῇ τοῦτο ἄσκησις θανάτου;

—Καθ' ὀλοκληρίαν βέβαια (εἶναι) (ἢ: ἐξάπαντος, ὅπωςδῆποτε).

—Ἐπομένως, ἐάν πράγματι εὐρίσκειται εἰς τοιαύτην τὴν κατάστασιν (ἀποχωριζομένη ἐκ τοῦ σώματος καθαρὰ), ἀπέρχεται εἰς τὸ ὅμοιον πρὸς αὐτὴν, δηλαδὴ τὸ ἀόρατον καὶ τὸ θεῖον καὶ τὸ ἀθάνατον καὶ τὸ σοφόν, ὅπου, ὅταν φθάσῃ, ἐπιτρέπεται εἰς αὐτὴν (=ὑπάρχει αὐτῇ) νά εἶναι εὐδαίμων, ἀπληλαγμένη ἀπὸ περιπλανήσεις καὶ παραλογισμοὺς καὶ φόβους καὶ παρὰ φύσιν ἔρωτας καὶ τὰ ἄλλα ἀνθρώπινα κακὰ, καθὼς δὲ ἀκριβῶς λέγεται περὶ τὸν μνημυμένον (εἰς τὰ μυστήρια) διάγουσα πράγματι (=ὡς ἀληθῶς) τὸν ὑπόλοιπον χρόνον μετὰ τῶν θεῶν· ἔτσι νά εἰπῶμεν, Κέβη, ἢ διαφορετικὰ;

—Ἔτσι (νά εἰπῶμεν), μὰ τὸν Δία, ἀπήντησεν ὁ Κέβης.

Νόημα.— Δεδομένου ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι ἀόρατος καὶ ἔχει ὁμοιότητα πρὸς τὰς ἰδέας, διότι ἀργεῖ καὶ βασιλεύει, ἐρευνᾷ δὲ διὰ τῆς καθαρᾶς πνευματικῆς ἐνεργείας, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀπηλλαγμένη τῶν σωματικῶν περιορισμῶν, ἐπόμενον εἶναι νὰ εἶναι ἀδιάλυτος ἢ σχεδὸν ἀδιάλυτος. Ὅταν λάβῃ μάλιστα κανεὶς ὑπ' ὄψιν ὅτι μερικὰ ταριχευθέντα σώματα ἢ ὅσα καὶ νεῦρα τοῦ σώματος παραμένουν ἀθάνατα σχεδόν, ἐπιτρέπεται νὰ ἀμφιβάλλῃ διὰ τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς, ἢ ὅποια χωριζομένη ἐκ τοῦ σώματος ὑψώνεται εἰς τόπον θεῖον, καθαρὸν καὶ ἀόρατον; Τοιαύτη ἀποψὶς ἀποκλείεται. Συνεπῶς ἡ ψυχὴ ἢ οὐδεμίαν ἐπικοινωνίαν πρὸς τὸ σῶμα ἔχουσα καὶ παραμένουσα πάντοτε καθαρὰ ἀέργηται πρὸς τὸ θεῖον, τὸ ἀθάνατον καὶ ἀόρατον, ὅπου εὐδαιμόνως ζῆ ἀπηλλαγμένη τῶν σωματικῶν ἰδιοτήτων, ὅπως ἀκριβῶς ζοῦν πλησίον τῶν θεῶν καὶ οἱ μεμυημένοι εἰς τὰ μυστήρια.

Περιλήψεις.—1. Ἡ ψυχὴ εἶναι ἀδιάλυτος καὶ τὸ σῶμα διαλυτόν. 2. Ἡ καθαρὰ ψυχὴ μετὰ τὸν χωρισμὸν ἐκ τοῦ σώματος ζῆ πλησίον τοῦ θεοῦ.

ΚΕΦ. 30.— Ἄς ὑποθέσωμεν ὅμως βέβαια, νομίζω, ὅτι (ἡ ψυχὴ) ἀποχωρίζεται ἀπὸ τὸ σῶμα μολυσμένη καὶ ἀκάθαρτος, διότι πάντοτε συνέζη μετὰ τοῦ σώματος καὶ τοῦτο περιεποιεῖτο καὶ σφοδρῶς (τὸ) ἡγάπα καὶ εἶχε μαγευθῆ ὑπ' αὐτοῦ διὰ τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ τῶν ἡδονῶν, ὥστε νὰ μὴ νομίζῃ τίποτε ἄλλο ὅτι εἶναι ἀληθὲς παρὰ μόνον τὸ ἔχον τὴν μορφήν σώματος, τὸ ὅποιον δύναται τις νὰ πιάσῃ καὶ νὰ ἴδῃ καὶ νὰ πῆ καὶ νὰ φάγῃ καὶ νὰ χρησιμοποιήσῃ εἰς τὰ ἀφροδίσια, ἐκεῖνο ὅμως, τὸ ὅποιον εἶναι διὰ τῶν ὀφθαλμῶν μὲν ζοφερὸν καὶ ἀόρατον, προσιτὸν δὲ μόνον εἰς τὴν νόησιν καὶ διὰ τῆς φιλοσοφίας καταληπτὸν, τοῦτο, ἐπειδὴ ἔχει συνηθίσει καὶ νὰ (τὸ) μισῇ καὶ νὰ (τὸ) τρέμῃ καὶ νὰ (τὸ) ἀποφεύγῃ, φαντάζεσαι ὅτι θὰ κατορθώσῃ νὰ ἀπαλλαγῇ (ἀπὸ τὸ σῶμα) μὲ ὄλην τὴν καθαρότητα (μὴ) ψυχὴ διατελοῦσα πράγματι ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας;

— Οὐδαμῶς (ἢ: κατ' οὐδένα τρόπον), ἀπλήγησε, (νομίζω ὅτι θὰ ἀπαλλαγῇ καθαρωτάτη).

— Ἀλλὰ (φαντάζεσαι ὅτι θὰ ἀποχωρισθῇ), ὡς νομίζω, πιασμένη βέβαια σφιχτὰ ἀπὸ τὸ ἔχον τὴν μορφήν σώματος, τὸ ὅποιον συνεχώνευσε (=ἐνεποίησε *ξύμφυτον*) μετὰ αὐτὴν καὶ ἡ συναναστροφή καὶ ἡ ἀχώριστος συμβίωσις (=συνουσία) μετὰ τὸ σῶμα διὰ τὸν λόγον ὅτι διαρκῶς συναναστρέφετο (ἡ ψυχὴ) μετ' αὐτοῦ καὶ λόγῳ τοῦ μεγάλου ἐνδιαφέροντος (τῆς ψυχῆς δι' αὐτό) ;

— Βεβαίωτατα.

— Ἐλαχθὲς (ἢ: ἰσχυρὸν) δὲ βέβαια, φίλε μου, πρέπει νὰ φαντάζεται (κακεῖς) ὅτι εἶναι αὐτὸ (τὸ σῶμα) καὶ βαρὺ καὶ γήινον καὶ ὄρατόν· τοῦτο δὲ βέβαια ἔχουσα ἢ τοιαύτη ψυχὴ καὶ γίνεται βαρεῖα καὶ προσελκύεται πάλιν εἰς τὸν ὄρατὸν τόπον (ἢ: εἰς τὴν γῆν) ἕνεκα τοῦ φόβου τοῦ ἀόρατου καὶ τοῦ Ἄδου, ὅπως λέγεται, καὶ περιφερομένη εἰς τὰ μνημεῖα τῶν νεκρῶν καὶ εἰς τοὺς τάφους, περὶ τῶν ὁποίων, ὡς γνωστόν, καὶ παρατηρήθησαν μερικὰ φαντάσματα ψυχῶν ὑπὸ μορφήν σκιᾶς, ὅποια ὁμοιώματα παρουσιάζουν αἱ τοιαῦται ψυχαί, αἱ ὅποια δὲν ἀπεχωρίσθησαν εἰς καθαρὰν κατάστασιν (ἀπὸ τὸ σῶμα), ἀλλ' (αἱ ὅποια) μετεῖχον τοῦ ὄρατοῦ, πρᾶγμα διὰ τὸ ὅποιον καὶ κοθίστανται ὄραται.

— Εὐλόγον βέβαια (εἶναι), Σωκράτη.

— Εὐλόγον βέβαια (εἶναι), Κέβη. Καὶ ἀληθῶς καθόλου δὲν [(εἶναι λογικόν) (=εἰκὸς ἐστὶ)] νὰ εἶναι αὐταὶ αἱ ψυχαὶ τῶν ἀγαθῶν, ἀλλ' αἱ ψυχαὶ τῶν φαύλων, αἱ ὅποια ἀναγκάζονται νὰ περιπλανῶνται περὶ τῶν τοιοῦτων (μνημείων καὶ τάφων) τιμωρούμεναι (=δίκην τίνουσαι) διὰ τὸν προηγούμενον τρόπον τῆς ζωῆς τῶν, ἢ ὅποια ἦτο κακῆ. Καὶ περιπλανῶνται μέχρις αὐτοῦ βεβαίως (τοῦ χρόνου), ἕως ὅτου ἤθελον δεσμευθῆ πάλιν μέσα εἰς τὸ σῶμα (ἢ: ἤθελον ἐνασκαυθῆ) ἕνεκα τῆς ἐπιθυμίας ἐκείνου, τὸ ὅποιον (τάς) παρακολουθεῖ, δηλ. τοῦ σωματοειδοῦς.

Νόημα.— Μετὰ τὸν ἐκ τοῦ σώματος ἀποχωρισμὸν ἡ ψυχὴ, εἴαν μὲν εἶναι καθαρὰ, ὡς εἶδομεν εἰς τὸ προηγούμενον κεφάλαιον, ὑψοῦται εἰς τὸ

ἀόρατον καὶ θεῖον καὶ ἀθάνατον καὶ φρόνιμον, ἐάν δὲ εἶναι μιὰ καὶ ἀκάθαρτος, ὅπως βλέπομεν εἰς τὸ σημερινὸν κεφάλαιον, λόγῳ τῆς στενῆς πρὸς τὸ σῶμα ἐπαφῆς, εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀπαλλαγῇ αὐτοῦ. Ζῆ ὑπὸ τὸν βαρὺν ζυγὸν τοῦ σωματοειδοῦς, μεθ' οὗ τρόπον τινὰ συνεχωνεύθη, καὶ διαρκῶς ἔλκεται πρὸς τὴν γῆν περιπλανημένη καὶ περιφερομένη εἰς νημεῖα καὶ τάφους δίκην σκιοειδοῦς φαντάσματος προσήκοντος εἰς τοιαύτην ἀκάθαρτον ψυχὴν. Συνεπῶς αἱ τοιαῦται ψυχαὶ ἀποκλείεται νὰ ἀνήκουν εἰς ἀγαθοῦς ἀνθρώπους, ἀλλ' ἀρμόζουσι εἰς φαύλους, τῶν ὁποίων ἡ προγενεστέρα ἐπὶ γῆς ζωὴ ἦτο κακὴ, καὶ διὰ τοῦτο τιμωροῦνται, ἕως ὅτου ἐνσαρκωθοῦν καὶ πάλιν, ἐπειδὴ λατρεύουσι τὸ σῶμα.

Περίληψις : 1. Ἡ ἀκάθαρτος ψυχὴ δὲν ἀποχωρίζεται τοῦ σώματος, ἀλλὰ πλανᾶται περὶ τῶν τάφων δίκην φαντάσματος. 2. Ἡ τοιαύτη τιμωρία ἐξακολουθεῖ, μέχρι τῆς ἐνσαρκώσεως τῆς ψυχῆς.

ΚΕΦ. 31 Ἐνσαρκῶνται (ἡ : δεσμεύονται) (=ἐνδύονται) δέ, ὅπως εἶναι φυσικόν, εἰς ζῶα ἔχοντα ἡθὴ ἀνάλογα μὲ ἐκεῖνα, εἰς τὰ ὁποῖα περιποιῶν καὶ κατὰ τὴν ζωὴν (των) ἡθελον τύχει νὰ εἶναι ἐπιρροεῖς.

— Ποῖα λοιπὸν εἶναι αὐτὰ, τὰ ὁποῖα ἐννοεῖς, Σωκράτη ;

— Παραδείγματα χάριν ἐκεῖνοι μὲν οἱ ὅποιοι ἦσαν ἐπιρροεῖς εἰς τὴν ἀθηναίαν καὶ τὴν ἀσέλγειαν καὶ τὴν φιλοποσίαν καὶ μάλιστα ἦσαν ἀναίσχυντοι (ἡ : εἶχον ζῆσει ἀναιδῶς (=μὴ δευλαβημένους), εὐλογον (εἶναι) νὰ δεσμεύωνται (ἡ : νὰ μεταμορφοῦνται) (=ἐνδύεσθαι) εἰς τὰ εἶδη τῶν ὄνων καὶ τῶν τοιούτων ζῴων. Ἡ δὲν νομίζεις (ὅτι εἶναι ἔτσι) ;

— Λογικώτατα ὁμιλεῖς (ἡ : ἀσφαλῶς πολὺ φυσικὸν πρᾶγμα λέγεις).

— Ἐκεῖνοι δὲ βέβαιοι οἱ ὅποιοι εἶχον προτιμήσει καὶ τὰς ἀδικίας καὶ τὰς τυραννικὰς ἐξουσίας καὶ τὰς ἀρπαγὰς (εὐλογον εἶναι νὰ δεσμεύωνται) εἰς τὰ εἶδη τῶν λύκων καὶ τῶν ἱεράκων καὶ τῶν περδικωγεράκων ἢ εἰς ποῖα ἄλλα εἶδη ζῴων (=ποῖ ἄλλοσε) παραδεχόμεθα ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ μεταβοῦν αἱ τοιαῦται (ψυχαί) ;

— Βεβαίως (ἡ : μὴ ἀμφιβάλλης, μὴ σὲ μέλη), εἶπεν ὁ Κέβης, εἰς τὰ τοιαῦτα.

— Ἐπομένως, εἶπεν οὗτος (ὁ Σωκρ.), εἶναι φανερόν (=δὴλα δὴ) καὶ αἱ ψυχαὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων (=ἄλλα), ποῦ (=ἡ) ἡθελε μεταβῆ (=ἂν ἴου) ἐκάστη συμφῶνως πρὸς τὰς ὁμοιότητας τῆς κλίσεως αὐτῶν ;

— Φανερόν βέβαιοι, εἶπε : πῶς ὄχι ;

— Εὐτυχέστατοι λοιπόν, εἶπε, καὶ ἐκ τούτων (τῶν ἀνηκόντων εἰς τὰς προμνημονευθείσας κατηγορίας) καὶ εἰς εὐδαιμονέστατον τόπον μεταβαίνοντες εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἠσκησαν τὴν κοινωνικὴν καὶ πολιτικὴν ἀρετὴν, τὴν ὁποῖαν, ὡς γνωστόν, ὀνομάζουσι φρόνησιν καὶ δικαιοσύνην, ἡ ὁποῖα ἀποκτᾶται (=γεγονυῖαν) καὶ ἐκ συνθηλαίας καὶ δι' ἀσκήσεως ἄνευ φιλοσοφικῆς μελέτης καὶ διανοητικῆς ἐργασίας ;

— Ἀπὸ ποίας δὲ ἀπόψεως οὗτοι (εἶναι) εὐτυχέστατοι ;

— Διότι εἶναι φυσικὸν οὗτοι νὰ ἔρχωνται πάλιν εἰς παρόμοιον (γένος) (=τοιούτοι), δηλαδὴ καὶ κοινωνικῶς ὀργανωμένον καὶ ἡμερον γένος ἡ μελισσῶν ἴσως (=που) ἡ σφηκῶν ἡ μυρμηκῶν ἢ καὶ εἰς αὐτὸ μάλιστα (=γε) πάλιν τὸ ἀνθρώπινον γένος καὶ νὰ προέρχωνται ἐξ αὐτῶν χρηστοὶ ἄνδρες.

— Φυσικόν (εἶναι).

Νόημα : Μετὰ τὸν θάνατον αἱ ψυχαὶ τῶν ἀνθρώπων δεσμεύονται καὶ πάλιν εἰς σῶματα ζῴων ἢ ἀνθρώπων ἀνάλογα πρὸς τὰ ἡθὴ καὶ τὰς κλίσεις αὐτῶν κατὰ τὴν ἐπίγειον ζωὴν των. Α. χ. οἱ ἀθηναῖοι, οἱ οἰνοπόται καὶ οἱ ἀναίσχυντοι μεταμορφοῦνται εἰς ὄνους καὶ εἰς ἄλλα ζῶα. Οἱ ἀδικοὶ, οἱ τύραννοι καὶ οἱ ἀρπαγῆς μεταμορφοῦνται εἰς λύκους, ἱεράκας καὶ ἰκτίνους. Καὶ γενικῶς ἡ μετομόρφωσις ἐκάστου γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐπὶ γῆς ἡθῶν του. Μόνον οἱ σόφρονες καὶ οἱ δίκαιοι ἐξ ἐνστίκτου καὶ ἄνευ φιλοσοφικῆς μελέτης οἱ ἀσκήσαντες κοινωνικὴν καὶ πολιτικὴν ἀρετὴν εἶναι πανευτυχεῖς καὶ ἔρχονται εἰς ἀνάλογον κοινωνικὸν καὶ ἡμερον γένος λ. χ. μελισσῶν, σφηκῶν, μυρμηκῶν ἢ καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ ἀνθρώπινον γένος, ἐξ οὗ δημιουργοῦνται χρηστοὶ ἄνθρωποι.

Περίληψεις : 1. Ποία ἡ τύχη τῶν ψυχῶν, αἱ ὁποῖαι δουλεύουν εἰς πάθη σωματικά 2. Ποία ἡ τύχη τῶν ἀδίκων καὶ τυράννων καὶ ἀρπάγων 3. Ποία ἡ τύχη τῶν ἀσκούντων κοινωνικὴν καὶ πολιτικὴν ἀρετὴν ἄνευ φιλοσοφικῆς μελέτης.

ΚΕΦ. 32.— Εἰς τὸ γένος τῶν θεῶν ὅμως δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον βέβαια [=οὐ θέμις (ἴστί)] νὰ μεταβραῖνη κανεῖς, εἴν δὲν φιλοσοφῆσῃ καὶ (εἴν) δὲν ἀποθάνῃ μὲ πλήρη καθαρότητα, παρὰ μόνον ὁ φιλόσοφος.

Ἄλλ' ἐξ αἰτίας αὐτῶν (ἀκριβῶς) τῶν λόγων, φίλε Σιμμία καὶ Κέβη, οἱ γνήσιοι φιλόσοφοι ἀπέχουν ὄλων ἀνεξαιρέτως τῶν σωματικῶν ἐπιθυμιῶν καὶ ἀντέχουν εἰς τὰς στερήσεις (=καρτεροῦσι) καὶ δὲν παραδίδουν τοὺς ἑαυτοὺς τῶν εἰς αὐτάς, χωρὶς ποσῶς νὰ φοβοῦνται τὴν καταστροφὴν τῆς περιουσίας καὶ τὴν πενίαν, ὅπως ἀκριβῶς οἱ πολλοὶ ἄνθρωποι καὶ οἱ φιλοχρήματοι, καὶ χωρὶς ἐξ ἄλλου νὰ φοβοῦνται στέρησιν τιμῶν καὶ ἀσημότητα ἕνεκα τῆς ταπεινῆς κοινωνικῆς (τῶν) θέσεως, ὅπως ἀκριβῶς οἱ φίλαρχοι καὶ οἱ φιλόδοξοι· διὰ τοῦτο λοιπὸν (=ἐπειτα) ἀπέχουν αὐτῶν.

— Διότι δὲν θὰ ἦτο πρέπον, Σωκράτη, ἀπήνησεν ὁ Κέβης.

— Βεβαίως δὲν θὰ ἦτο πρέπον, μὰ τὸν Δία, εἶπεν οὗτος (ὁ Σωκρ.). Διὰ τοῦτο λοιπὸν, Κέβη, περιφρονήσαντες (=χαίρειν εἰπόντες) ὅλα ἀνεξαιρέτως αὐτὰ (τὰς σωματικὰς ἐπιθυμίας) ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι μεριμνοῦν κάπως διὰ τὴν ψυχὴν τῶν (δηλ. οἱ φιλόσοφοι) καὶ δὲν (=ἀλλὰ μὴ) ζοῦν μὲ τὴν φροντίδα νὰ κάμουν ὠραία σώματα, δὲν ἀκολουθοῦν πορείαν ὁμοίαν πρὸς αὐτοὺς (δηλ. τοὺς ἐπιδιώκοντας δημιουργίαν ὠραιῶν σωμάτων), διότι δὲν γνωρίζουν, ποῦ πηγαίνουν· ἀντιθέτως αὐτοὶ πιστεύοντες ὅτι δὲν πρέπει νὰ πράττουν ἀντίθετα πρὸς τὴν φιλοσοφίαν καὶ πρὸς τὴν δι' ἐκείνης (=ἐκείνης) (ὑπαγορευομένην) διαλυσιν (τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος) (ἢ : ἀπολύτρωσιν) καὶ κάθαρσιν, προφανῶς (=δη) λαμβάνουν τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν (=τρέπονται ταύτῃ) ἀκολουθοῦντες ἐκείνην (τὴν φιλοσοφίαν), τὴν ὁποῖαν (κατεύθυνσιν) ἐκείνη ὑποδεικνύει.

Νόημα.— Μόνον τῶν ὀρθῶς φιλοσοφούντων ἡ ψυχὴ, ἡ ὁποία ἔχει ἀποκαθαρθῆ τελείως διὰ τῆς φιλοσοφίας, εὐρίσκεται καὶ ζῆ αἰωνίως πλησίον τῶν θεῶν. Τὴν τύχην ταύτην γνωρίζοντες οἱ φιλόσοφοι ἀπέχουν πασῶν τῶν σωματικῶν ἐπιθυμιῶν, περιφρονοῦν περιουσίας, δόξας καὶ τιμὰς καὶ ἔχουν ὡς τελικὸν σκοπὸν τῆς ζωῆς τῶν νὰ ἐνεργοῦν συμφώνως πρὸς τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς φιλοσοφίας, ἡ ὁποία προπαρασκευάζει τὸν ὀριστικὸν ἀποχωρισμὸν τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος καὶ τὴν κάθαρσιν αὐτῆς.

Περίληψεις.— 1. Αἱ ψυχαὶ τῶν ὀρθῶς φιλοσοφούντων ζοῦν αἰωνίως πλησίον τῶν θεῶν. 2. Αἱ ὑπαγορεύσεις τῆς φιλοσοφίας ἀποτελοῦν κανόνα βίου τῶν φιλοσόφων.

ΚΕΦ. 33.— Πῶς, Σωκράτη :

— Ἐγὼ θὺ (σοῦ) εἶπα, εἶπε. Γνωρίζουν δηλαδὴ, εἶπεν οὗτος, οἱ φιλόσοφοι ὅτι, ὅταν ἡ φιλοσοφία παραλάβῃ τὴν ψυχὴν αὐτῶν (ὡς παιδαγωγὸς) τελείως (=ἀτεχνῶς) δεμένην καὶ προσκεκολλημένην εἰς τὸ σῶμα, ἐξαναγκαζομένην δὲ διὰ τοῦτο ὡς διὰ κιγκλιδοφράκτου παραθύρου φυλακῆς (=ὡσπερ δι' εἰργμοῦ) νὰ ἔρουναι τὰς ιδέας, καὶ ὄχι ἡ ἴδια διὰ τοῦ ἑαυτοῦ της, καὶ κλιωμένην εἰς πᾶσαν ἀμάθειαν, καὶ ὅταν ἀντιληφθῇ (ἡ φιλοσοφία) τὴν δεινότητα τοῦ δεσμοτηρίου, ὅτι δηλαδὴ εἶναι συνδεμένη μὲ τὴν ἐπιθυμίαν (ἡ φιλοσώματος ψυχῆ), ὥστε νὰ εἶναι πρὸ παντός αὐτὴ ἡ ἴδια ἡ δεμένη ψυχὴ συνεχρὸς εἰς τὸ δέσιμόν της—ἐπαναλαμβάνω λοιπὸν—γνωρίζουν οἱ φιλόσοφοι ὅτι, ὅταν παραλάβῃ ἡ φιλοσοφία τὴν ψυχὴν αὐτῶν εἰς τοιαύτην κατάστασιν εὐρισκομένην, (τὴν) παρηγορεῖ γλυκὰ (ἢ : παραινεῖ μὲ παρამυθητικούς λόγους) καὶ προσπαθεῖ νὰ (τὴν) ἀπελευθερώσῃ (ἀπὸ τὰ δεσμά) ἀποδεικνύουσα ὅτι ἡ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν μὲν ἔρουναι (εἶναι) πλήρης ἀπάτης, (πλήρης) δὲ ἀπάτης (εἶναι) ἡ διὰ τῶν ὠτων καὶ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων, πείθουσα δὲ (αὐτὴν) ἐκ τούτων μὲν (τῶν αἰσθήσεων) νὰ ἀπομακρύνεται, ἐφ' ὅσον δὲν (παρίσταται) ἀνάγκη νὰ χρησιμοποιῇ αὐτὰ (τὰ ὄργανα τῶν αἰσθήσεων), προτρέπουσα δὲ αὐτὴν νὰ περισυλλέγεται

καὶ νὰ συγκεντρώνεται εἰς τὸν ἑαυτὸν τῆς, νὰ μὴ δίδῃ δὲ ἐμπιστοσύνην εἰς κανὲν ἄλλο παρὰ μόνον εἰς τὸν ἴδιον τὸν ἑαυτὸν τῆς, εἰς ὅ,τι δῆποτε δηλαδὴ ἐκ τῶν ὄντων αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἤθελεν ἐννοήσῃ αὐτὴ καθ' ἑαυτήν ὅ,τι δὲ ἤθελεν ἐρευνᾶ δι' ἄλλων (μέσων), τὸ ὁποῖον εἶναι διαφορητικὸν εἰς διαφοροὺς περιπτώσεις, (συμβουλεύει ἡ φιλοσοφία) νὰ μὴ πιστεῦθαι τίποτε ὡς ἀληθές (ὑποδεικνύει) δὲ ἡ φιλοσοφία ὅτι τὰ μὲν τοιαῦτα (ἐκπληρώμενα) εἶναι καὶ ἀίσθητὰ καὶ ὄρατὰ, ὅσα (=δ) δὲ αὐτὴ ἡ ἴδια βλέπει (ἢ: θεᾶται) καὶ νοητὰ καὶ ἀόρατα. Πρὸς αὐτὴν λοιπὸν τὴν ἀπολύτως ἰσχυρὴν (τῆς ψυχῆς ἐκ τοῦ σώματος), ἐπειδὴ νομίζει ἡ ψυχὴ τοῦ ἀληθοῦς φιλοσόφου ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐναντιώνεται (ἢ: νὰ ἀντιτίθεται), τόσον ἀπέχει καὶ τῶν ἡδονῶν καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ τῶν λυπῶν καὶ τῶν φόβων, ὅσον δυνατὰ, ἀναλογιζομένη ὅτι, ὅταν κανεὶς δοκιμάσῃ μεγάλην εὐχαρίστησιν ἢ λύπην ἢ φόβον ἢ ἐπιθυμίαν, δὲν πάσχει συνήθως τόσον μέγα κακὸν ἀπὸ αὐτὰ, ἐξ ὅσων ἤθελε κανεὶς φαντασθῆ, παραδείγματος χάριν ἡ νόσον ἢ υπολογισμὸν δαπάνην διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐπιθυμιῶν του, ἀλλ' ἐκείνο, τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ τὸ μέγιστον καὶ τὸ ἔσχατον κακὸν ἐξ ὅλων, αὐτὸ πάσχει καὶ ὁμως δὲν τὸ ἀντιλαμβάνεται.

— Ποῖον εἶναι αὐτὸ, Σωκράτης; εἶπεν ὁ Κέβης.

— (Αὐτὸ εἶναι) ὅτι ἡ ψυχὴ παντὸς ἀνθρώπου ἀναγκάζεται συγχρόνως καὶ νὰ εὐχαριστηθῇ ἢ νὰ λυπηθῇ πολὺ διὰ κάτι (=ἐπί τω) καὶ νὰ ἔχῃ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι, ἐκείνο τὸ ὁποῖον προκαλεῖ κυρίως τὸ συναίσθημα τοῦτο τῆς χαρᾶς ἢ λύπης (=περὶ δ' ἂν μάλιστα τοῦτο πάσχη), τοῦτο εἶναι καὶ φανερότατον καὶ ἀληθέστατον, ἐνῶ δὲν εἶναι (τὸ πρᾶγμα) ἔτσι. Τοιαῦτα δὲ (προκαλοῦντα ἡδονὴν κ.λ.π.) πρὸ πάντων (εἶναι) τὰ ὄρατὰ ἢ ὄχι;

— Βεβαίως.

— Ἐπομένως ἐπὶ τοῦ παθήματός τῆς τοῦτου καρφώνεται κυρίως ἡ ψυχὴ ὑπὸ τοῦ σώματος;

— Πῶς λοιπὸν (τὸ ἐννοεῖς);

— (Τὸ ἐννοῶ ἔτσι), καθ' ὅσον (=ὅτι) κάθε χαρὰ καὶ λύπη, ὅσῳ νὰ ἔχῃ (ἔνα) καρφί, καρφὸν αὐτὴν εἶναι τὸ σῶμα καὶ τὴν καρφὸν τρόπον τινὰ διὰ περόνης (=προσπερογᾶ) καὶ (τὴν) καθιστᾶ σωματοειδῆ νομίζουσαν ὅτι αὐτὰ εἶναι ἀληθῆ, ὅσα ἀκριβῶς δηλαδὴ καὶ τὸ σῶμα ἤθελεν ὑπαγορεύει. Διότι ἐξ αἰτίας τοῦ ὅτι ἔχει τὴν αὐτὴν γνώμην μὲ τὸ σῶμα καὶ τοῦ ὅτι χαίρει διὰ τὰ αὐτὰ (πράγματα), ἀναγκάζεται, νομίζω, νὰ ἔχῃ καὶ τοὺς αὐτοὺς τρόπους καὶ τὴν αὐτὴν διαίταν (ἢ: ἀγωγὴν) καὶ μάλιστα (τοιαύτη), ὥστε (=οἶα) ποτὲ νὰ μὴ μπορῇ νὰ φθάσῃ καθαρὰ εἰς τὸν Ἄδην, ἀλλὰ νὰ ἐξέρχεται ἐκάστοτε (=ἀεὶ) μολυσμένη ἀπὸ τὴν οὐσίαν τοῦ σώματος (=ἀναπλέα σώματος), ὥστε ταχέως πάλιν νὰ πίπτῃ εἰς ἄλλο σῶμα (διότι εἶναι βεβρωμένη ἐκ τῶν ὑλικῶν στοιχείων) καί, ὡσάν ἀκριβῶς σπειρομένη, νὰ φυτῶνῃ μέσα ἀπὸ αὐτοῦ, καὶ ἐξ αἰτίας αὐτῶν νὰ εἶναι ἀμέτοχος (=ἄμοιρος) τῆς κοινωνίας (ἢ: συνυπάρξεως) καὶ μετὰ τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ καθαροῦ καὶ τοῦ ἀπλοῦ.

— Ἀληθέστατα λέγεις, Σωκράτης, εἶπεν ὁ Κέβης.

Νόημα.— Εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο ὁ Σωκράτης ἐκθέτει τὸ ἔργον τῆς φιλοσοφίας. Λέγει λοιπὸν ὅτι ἡ φιλοσοφία παραλαμβάνει τὴν ψυχὴν τοῦ φιλοσόφου εὐρισκομένην ἐγκάθειρον εἰς τὸ σῶμα καὶ διὰ συμβουλῶν προσπαθεῖ νὰ τὴν ἀπαλλάξῃ αὐτοῦ, ἐνὶ δὲ νὰ τὴν πείσῃ ὅτι αἰσθησεις ἀπατοῦν τὸν ἀνθρώπον καὶ μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν χρησιμοποιοῦνται τὰ ὄργανα αὐτῶν διὰ τὴν λειτουργίαν, κρίνονται ἀναγκαῖα. Συνεπῶς ἡ εὐρεσις τῆς ἀληθείας ἐπιτυγχάνεται, ἐφ' ὅσον ἡ ψυχὴ συγκεντρώνεται εἰς τὸν ἑαυτὸν τῆς ἀπομακρυνομένη ἐκ τοῦ σώματος καὶ ὡς ἐκ τοῦτου ὁ γνήσιος φιλόσοφος πρέπει νὰ ἔχῃ ὡς τελικὸν σκοπὸν τῆς ζωῆς του τὴν ἀποχὴν ἀπὸ τὰς ἡδονάς, τὰς λύπας, τὰς ἐπιθυμίας καὶ τοὺς φόβους, διότι ἡ ψυχὴ οὐδόλως ἐναντιοῦται πρὸς τὴν ἀπομάκρυνσιν ταύτην. Πράττει δὲ τοῦτο ὅχι ἐκ φόβου μήπως πάθῃ κάτι κακὸν, ὅπως συμβαίνει μὲ τὴν ἀσθένειαν ἢ τὴν φρενιτικὴν δαπάνην πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν ἡδονῶν, ἀλλ' ἐκ τοῦ κινδύνου, τὸν ὁποῖον διατρέχει, νὰ πάθῃ μέγιστον κακὸν, τὸ ὁποῖον οὔτε κἂν ἀντιλαμβάνεται, τ.ε. νὰ πιστεύσῃ ὅτι εἶναι ἐναργὲς καὶ ἀληθὲς ἐκεῖνο, δι' ὃ χαίρει ἢ λυπεῖται. Ἔνα εἶπω δὲ ἀκρι-

βέστερον, κινδυνεύει νὰ πιστεύσῃ ὅτι μόνον ὁ ἐπίγειος κόσμος εἶναι ἀληθής, ἐνῶ ὁ οὐράνιος κόσμος, ὁ κόσμος τῶν ἰδεῶν, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὸν πραγματικὸν σκοπὸν τῆς ὑπάρξεώς της καὶ τὴν ἀληθῆ εὐδαιμονίαν αὐτῆς, εἶναι ξένος πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Ἡ ἐπιμονὴ δὲ εἰς τοιαύτην πίστιν ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι οἰονεὶ καρφωμένη ὑπὸ τοῦ σώματος, τὸ ὁποῖον ὑπαγορεύει τὰς θελήσεις του ἐπ' αὐτῆς, αἱ ὁποῖαι θεωροῦνται ὡς ἀληθεῖς. Λόγω τῆς συγῆς ὁμως ἐπαφῆς πρὸς τὸ σῶμα ἐξοικειοῦται καὶ ἐξομοιοῦται πρὸς τοὺς τρόπους καὶ τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ, ὥστε νὰ μὴ ἔχη τὴν δυνατότητα νὰ φθάσῃ καθαρὰ εἰς τὸν Ἄδην, ἀλλ' ἀντιθέτως μεθ' ἐκάστην ἐπὶ γῆς σταδιοδρομίαν ἐνσαρκουῖται καὶ πάλιν οἰονεὶ σπειρομένη καὶ φυτρῶνουσα ἐξ αὐτοῦ καὶ ἐπομένως ἀδυνατοῦσα νὰ συνυπάρξῃ μετὰ τοῦ θεοῦ, τοῦ καθαροῦ καὶ τοῦ ἀπλοῦ.

Περιλήψεις.— 1. Σκοπὸς τῆς φιλοσοφίας. 2. Ἡ ἀπάτη τῶν αἰσθήσεων. 3. Λόγοι δι' οὓς ἀπέχει ὁ φιλόσοφος τῶν ἡδονῶν καὶ λυπῶν. 4. Ἀποτελέσματα ἐπικοινωνίας ψυχῆς καὶ σώματος. 5. Ἡ θεωρία τῆς μετενσαρκώσεως.

ΚΕΦ. 34.—Ἐνεκα τούτων λοιπὸν (τῶν λόγων), Κέβη, οἱ γνησίως φιλόσοφοι εἶναι σώφρονες (διότι ἀπέχουν τῶν παθῶν) καὶ ἀνδρείοι (διότι μάχονται κατὰ τῶν ἡδονῶν) καὶ οὐκ δι' ἐκείνους (τοὺς λόγους), τοὺς ὁποῖους οἱ πολλοὶ ἐπικαλοῦνται ἢ σὺ συμμερίζεσαι (τὴν γνώμην τῶν πολλῶν);

—Ὅχι βέβαια ἐγὼ τοῦλάχιστον ἀλλὰ τοιοῦτοτρόπως ἤθελε σκεφθῆ ἡ ψυχὴ ἀνδρὸς φιλοσόφου καὶ δὲν ἤθελε νομίσει ὅτι ἡ μὲν φιλοσοφία ἔχει ἠθικὸν χρέος νὰ ἐλευθερώσῃ αὐτὴν (ἀπὸ τὰ δεσμὰ), ἐνῶ δὲ ἐκείνη ἐλευθερώνει αὐτὴν νὰ παραδίδεται (= παραδιδόμην ἑαυτῇ) εἰς τὰς ἡδονὰς καὶ τὰς λύπας διὰ νὰ τὴν καρφώσουν καὶ πάλιν (= ἐγκαταδεῖν πάλιν αὐτὴν) καὶ διὰ νὰ ἐπιτελῇ (ἐν) ἀτελείωτον ἔργον μεταχειριζομένη τῶν τρόπων τινὰ (= τινὰ) ἰσὺν κατ' ἀντίστροφον τρόπον πρὸς τὴν Πηνελόπην. Ἀντιθέτως προετοιμάζουσα ἀταραξίαν ἀπὸ αὐτὰς (τὰς ἡδονὰς καὶ τὰς λύπας) (ἡ : γαληνεύουσα τὰ πάθη), δηλαδὴ πειθαρχοῦσα εἰς τὴν καθαρὰν διανόησιν τῆς ψυχῆς καὶ διαρκῶς προσηλωμένη οὖσα εἰς αὐτό, δηλαδὴ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ θεῖον καὶ τὸ μὴ ἐξαρτώμενον ἐκ τῆς ἀτομικῆς, δόξης (= ἡ : τὰς ἰδέας) (= τὸ ἀδόξαστον) θεωμένη (ἡ : παρατηροῦσα) καὶ ἀπὸ αὐτοῦ τρεφομένη, πιστεύει ὅτι πρέπει νὰ ζῇ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον (ὅπως πρὸ ὀλίγου περιέγραψε) ἕως οἴτου ζῇ, καὶ μετὰ τὸν θάνατον, ἐλθούσα εἰς τὸ συγγενὲς καὶ εἰς τὸ ὁμοίον της (πιστεύει) ὅτι ἔχει ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα κακά. Ἐκ τῆς τοιαύτης λοιπὸν φροντίδος (τοῦ φιλοσόφου) ὑπὲρ τῆς ψυχῆς του) οὐδεὶς φόβος (υφίσταται), Σιμμία καὶ Κέβη, μήπως φοβῆθῃ (ἡ ψυχὴ), διότι ἠκολούθησε τοιαύτην βέβαια κατέθυνσιν, μήπως (= ὅπως μὴ) διαμελισθεῖσα κατὰ τὸν ἀποχωρισμὸν ἀπὸ τοῦ σώματος φύγῃ (= οὐχεται) διασκορπισθεῖσα ὑπὸ τῶν ἀνέμων καὶ πετάξασα καὶ (μήπως) δὲν ὑπάρχῃ πλέον πουθενά.

Νόημα.—Οἱ γνήσιοι φιλόσοφοι διάγουν βίον φρόνιμον καὶ ἀνδρείον, διότι ἐπιθυμοῦν νὰ συνυπάρξουν μετὰ θάνατον μετὰ τοῦ θεοῦ, τοῦ καθαροῦ καὶ τοῦ ἀπλοῦ. Συνεπῶς δὲν εἶναι ἠθικὸν ἡ ψυχὴ τῶν φιλοσόφων ἀπαλλασσομένη ἐκ τοῦ σώματος διὰ τῆς φιλοσοφίας νὰ περιπέσῃ καὶ πάλιν εἰς τὴν δουλείαν τῶν παθῶν, ἀλλ' ἀντιθέτως αὐτὴ ἀδιατάρακτος ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα πάθη, εἰς τὴν λογικὴν πειθαρχοῦσα καὶ τὰς ἰδέας θεωροῦσα ἀπέρχεται ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. Κατὰ ταῦτα οὐδεὶς φόβος ὑπάρχει μήπως ἡ ψυχὴ τοῦ φιλοσόφου μετὰ τὸν ἀποχωρισμὸν ἐκ τοῦ σώματος διασκορπισθῇ ὑπὸ τῶν ἀνέμων καὶ πετάξῃ καὶ χαθῇ εἰς τὴν ἀνυπαρξίαν.

Περιλήψεις.—1. Ἡ πορεία τῆς σκέψεως τῶν γνησίων φιλοσόφων 2. Οὐδεὶς φόβος ὑπάρχει διὰ τὴν μετὰ θάνατον ἀνυπαρξίαν τῶν ψυχῶν των.

Περὶληψιν τῶν ἐν κεφαλαίοις 35—63 ἰδὲ εἰς τὸ ἐγκεκριμένον βιβλίον.

ΚΕΦ. 63. ... Τὸ νὰ διασκορπισθῇ μὲν λοιπὸν (κανεῖς) ὅτι ἔτσι εἶναι τὰ τοιαῦτα, καθὼς ἐγὼ (τὰ) ἔχω ἐκθέσει, δὲν ἀρμόζει εἰς ἄνθρωπον νουνεχῆ ὅτι ὁμως ἡ

αὐτὰ εἶναι ἢ τοιαῦτα περίπου ἐν σχέσει πρὸς τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ τὰς κοιτίας (των), ἐφ' ὅσον βέβαια ἡ ψυχὴ εἶναι φανερόν ὅτι εἶναι ἀθάνατον πράγματι πράγμα, τοῦτο μού φαίνεται ὅτι καὶ ἀρόμοζι (νὰ δισχυρισθῆ κανεῖς) καὶ ἀξίζει νὰ διακινδυνεύσῃ (μῆπως διαφρανοσθῆ) νομίζων ὅτι ἔτσι εἶναι· διότι ὁ κίνδυνος (εἶναι) ὠραῖος καὶ ἐπιβάλλεται νὰ ψάλλῃ (κανεῖς) ὡς ἐξορκισμὸν τὰ τοιαῦτα εἰς τὸν (ἴδιον) τὸν ἑαυτὸν του· διὰ τοῦτο δὲ ἐγὼ τοῦλάχιστον καὶ ἐπιμηκύνω τὸν μῦθον ἀπὸ πολλὴν ὥραν. Ἴδου λοιπὸν ἔνεκα τούτων ἐπιβάλλεται νὰ ἔχῃ ἐπιποσύνῃν διὰ τὴν τύχην τῆς ψυχῆς τὸν ἀνθρώπος, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν ζωὴν (του) τὰς μὲν ἄλλας ἡδονὰς τὰς ἀναφερομένας εἰς τὸ σῶμα καὶ τοὺς στολισμοὺς περιεφρόνησε (=εἴασε χαίρειν) καὶ διότι ἦσαν ξένοι καὶ διότι ἐσημάτισε τὴν γνώμην ὅτι προξενοῦν μεγαλύτερον κακὸν (=ἀπεργάζεσθαι πλέον θᾶτερον), τὰς δὲ περὶ τὴν μάθησιν (ἡδονὰς) μὲ ἐπιμέλειαν ἠκολούθησε καὶ στολίσας τὴν ψυχὴν του ὄχι μὲ ξένον, ἀλλὰ μὲ ἰδικόν της στολισμὸν, δηλαδὴ καὶ μὲ σωφροσύνην καὶ μὲ δικαιοσύνην καὶ μὲ ἀνδρείαν καὶ μὲ ἐλευθερίαν καὶ μὲ ἀλήθειαν, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον περμενὴν τὴν πορείαν πρὸς τὸν Ἄδην διὰ νὰ πορευθῆ, ὅταν τὸ πετρωμένον (τὸν) προσκολέσῃ. Σεῖς μὲν λοιπὸν, εἶπε, Συμμία καὶ Κέβη καὶ οἱ ἄλλοι, ἄλλοτε (=εἰς αὐθις) κάποτε (=ἐν τινι χρόνῳ) ὁ καθένας θὰ ἀκολουθήσετε αὐτὴν τὴν πορείαν· ἐμὲ ὅμως τώρα πλέον καλεῖ, θὰ ἔλεγεν ἕνας ἦρωσ τραγωδίας, τὸ πετρωμένον καὶ σχεδὸν πλησιάζει ἡ ὥρα μου νὰ κατευθυνθῶ πρὸς τὸ λουτρόν· διότι ἔχω δὰ τὴν γνώμην ὅτι εἶναι προτιμότερον, ἀφρῦ λουσθῶ, νὰ πῶ τὸ φάρμακον καὶ νὰ μὴ παρέχω ἐνοχλήσεις εἰς τὰς γυναῖκας διὰ νὰ λούσουν δηλαδὴ (ἕνα) νεκρόν.

Νόημα.—Θρησκευτικὴ παράδοσις ἀναφέρει —ὡς ἐκτίθεται εἰς τὰ προηγούμενα κεφάλαια— ὅτι εἰς τὸν Ἄδην περιμένουν τὰς ψυχὰς κυρώσεις, τ. ἔ. ποινὰι διὰ τοὺς κακοὺς καὶ ἀμοιβὰι διὰ τοὺς καλοὺς, οἱ ὁποῖοι ἐκαθάρισαν διὰ τῆς φιλοσοφίας αὐτὰς. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο κατὰ τὸν Σωκράτην ὁ συνετὸς ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ συμφωνήσῃ. Ὅσον ἀφροῦ ὅμως διὰ τὴν μετὰ θάνατον τύχην τῆς ψυχῆς, ἐφ' ὅσον ἡ ψυχὴ εἶναι ἀθάνατος, θεωροῦνται ὅλα πιθανά. Ἄλλως τε εἶναι ὠραῖος ὁ κίνδυνος τῆς διαφύσεως αὐτῶν, διότι στηρίζεται εἰς τὴν πίστιν, δεδομένου μάλιστα ὅτι διὰ τὴν τύχην τῆς ψυχῆς τὸ ἐνθαρρύνει τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος περιφρονήσας τὸ σῶμα ἀφιερῶθη εἰς τὴν μάθησιν καὶ εἰς τὸν στολισμὸν τῆς ψυχῆς του διὰ τῆς σωφροσύνης, δικαιοσύνης, ἀνδρείας, ἐλευθερίας καὶ ἀληθείας. Οὗτω ὁ τοιοῦτος ἄνθρωπος ἀναμένει τὴν ὥραν, τὴν ὁποῖαν ἡ εἰσραμένη θὰ καθορίσῃ. Κατόπιν τῆς ἠθικῆς ταύτης, παραινέσεως, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ καὶ τὴν κεντρικὴν ἰδέαν τοῦ ὅλου διαλόγου μὲ ἀπτόν παραδείγμα αὐτὸν τὸν Σωκράτην, δηλ. νὰ ζῶμεν κατ' ἀρετὴν καὶ ν' ἀντιμετωπίζωμεν αἰσιοδοξοῦντες τὸν θάνατον, ὁ φιλόσοφος παρατηρεῖ ὅτι ἐπέστη ἡ ὥρα νὰ κατευθυνθῆ πρὸς τὸ λουτρόν καὶ κατόπιν νὰ λάβῃ τὸ κώνειον, ἵνα μὴ ἐπιβαρύνῃ τὰς γυναῖκας εἰς τὴν περιποίησιν ἐνὸς νεκροῦ.

Περίληψις.—1. Ἡ τύχη τῆς ψυχῆς μετὰ θάνατον εἶναι πιθανὴ κατὰ τὸν μῦθον 2. Ἡθικὴ παραινέσις πρὸς τὸν ἐπιμελούμενον τῆς ψυχῆς του κατὰ τὸν ἐπίγειον βίον 3. Παρατήρησις τοῦ Σωκρ. διὰ τὸ λουτρόν.

Γ' ΕΠΙΛΟΓΟΣ — (Κεφ. 64 + 67)

ΚΕΦ. 64.— Ταῦτα λοιπὸν ἀφρῦ εἶπεν αὐτὸς (ὁ Σωκρ.), ὁ Κρίτων εἶπεν· ἔστω (=εἶεν), Σωκράτη· ποίας ὅμως παραγγελίας ἀφήνεις εἰς αὐτοὺς ἢ εἰς ἐμὲ εἴτε διὰ τὰ παιδιά σου εἴτε δι' ἄλλο τι, τὸ ὁποῖον ἐκτελοῦντες ἡμεῖς πρὸς χάριν σου θὰ μπορούσαμε νὰ σοῦ χαρίσωμεν μεγίστην εὐχαρίστησιν (=μάλιστα ἐν χάριτι ποιοῦμεν ἄν);

—Ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἀκριβῶς πάντοτε λέγω, Κρίτων, εἶπε (ἀφήνω ὡς παραγγελίας), οὐδὲν νέον (ἢ· διάφορον)· ὅτι δηλαδὴ φρονιζόντες σεῖς διὰ τὴν ψυχὴν σας καὶ εἰς ἐμὲ καὶ εἰς τὰ παιδιά μου (ἢ· εἰς ὅτι μοῦ ἀνήκει) καὶ εἰς τοὺς ἑαυτοὺς σας θὰ προξενησете χαράν, μὲ ὅσα ἠθέλετε πράττει, καὶ ἂν ἀκόμη τώρα δὲν συμφωνήσετε (ἢ· δὲν ὑποσχεθῆτε)· ἐάν ὅμως τὴν μὲν ψυχὴν σας παραμελήτε καὶ δὲν θέλετε, τρόπον τινὰ ἀκολουθοῦντες τὰ ἴχνη συμφωνῆς καὶ

πρὸς ὅσα τώρα ἔχουν λεχθῆ καὶ πρὸς ὅσα κατὰ τὸν παρελθόντα χρόνον, νὰ ζῆτε, οὔτε καὶ ἂν ἀναλάβητε αὐτὴν τὴν στιγμὴν καὶ μάλιστα πολλὰς ὑποχρεώ-
σεις, τίποτε δὲν θὰ κατορθώσετε.

—Αὐτὰ μὲν λοιπὸν θὰ προθυμοποιηθῶμεν, εἰπε, νὰ πράττωμεν κατ' αὐ-
τὸν τρόπον· κατὰ ποῖον δὲ τρόπον νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ταφὴν σου;

—Ὅπως θέλετε, ἀπήντησεν, ἐὰν βέβαια μὲ πιάσετε καὶ δὲν σὰς ξεφύγω.
Ἄφου δὲ ἐγένετο συγχρόνως ἐλαφρῶς καὶ πρὸς ἡμᾶς ἔστρεψε τὰ βλέμματά
του, εἶπε· «δὲν κατορθῶνα νὰ πείσω, φίλοι μου, τὸν Κρίτωνα, ὅτι ἐγὼ εἶμαι
ὁ ἴδιος ὁ Σωκράτης, ὁ τώρα δὲ συνδιαλεγόμενος καὶ διευθύνων τὰς λεπτομε-
ρείας τῆς συζητήσεως, ἀλλὰ νομίζει ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον θὰ ἴδῃ
ἐντὸς ὀλίγου νεκρὸν καὶ ἐρωτᾷ δὲ κατὰ ποῖον τρόπον νὰ προβῆ εἰς τὴν τα-
φὴν μου. Ὅτι δὲ ἐγὼ πρὸ πολλοῦ διὰ πολλῶν ἔχω ἐκθέσει, ὅτι δηλαδή, ἀφου
τὸς κώνειον, δὲν θὰ παραμένον πλέον πλησίον σας, ἀλλὰ θὰ ἀπέλθω τα-
χέως εἰς τόπους εὐτυχημένους, ὅπου μόνον μάκαρες κατοικοῦν, μοῦ φαίνεται
ὅτι αὐτὰ λέγω δι' αὐτὸν εἰς μάτην, προσπαθῶν δηλαδὴ νὰ παρηγορῶ καὶ σὰς
μὲν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἑαυτὸν μου συγχρόνως. Δώσατε λοιπὸν εἰς τὸν Κρίτωνα ἐγ-
γύησιν ὑπὲρ ἐμοῦ, εἶπε, τὴν ἀντίθετον ἐγγύησιν ἀπὸ ἐκείνην, τὴν ὁποῖαν αὐ-
τὸς ἦτο πρόθυμος νὰ δώσῃ εἰς τοὺς δικαστὰς (μου). Αὐτὸς μὲν δηλαδὴ (ἔδιδε
τὴν ἐγγύησιν) ὅτι (ἐγὼ) ἀληθῶς (=ἢ μὴν) θὺ παραμείνω· σεις ὅμως δώσατε
τὴν ἐγγύησιν ὅτι ἀληθῶς δὲν θὰ παραμείνω, ὅταν ἀποθάνω, ἀλλ' ὅτι ταχέως
θὰ ἀπέλθω, ἵνα ὁ Κρίτων ὑποφέρῃ εὐκολώτερον (τὴν λύπην του) καὶ (ἵνα) μὴ,
βλέπων τὸ σῶμά μου καίωμενον ἢ θαπτόμενον, ἀγανακτῆ δι' ἐμέ, διότι τάχα
πᾶσιν δεινὰ παθήματα, καὶ (ἵνα) μὴ λέγῃ κατὰ τὴν ταφὴν ὅτι ἡ ἐκθέσει τὸν
νεκρὸν τοῦ Σωκράτους εὐτρεπισμένον πρὸ τῆς ταφῆς ἢ κάμνει τὴν ἐκφοράν τοῦ
νεκροῦ ἢ θάπτει (τὸν Σωκρ.). Μάθε λοιπὸν, εἶπεν οὗτος (ὁ Σωκρ.), ἄριστε
Κρίτων, (ὅτι) τὸ νὰ μὴ ἀκριβολογῆ (κανεῖς) ὄχι μόνον αὐτὸ καθ' αὐτὸ (εἶναι)
σφάλμα, ἀλλὰ καὶ γενῶ κακὰς τινὰς παραστάσεις εἰς τὴν ψυχὴν. Ἐπομένως
πρέπει καὶ θάρρος νὰ ἔχῃς καὶ νὰ λέγῃς ὅτι θάπτεις τὸ σῶμά μου, καὶ
(πρέπει) νὰ (τὸ) θάπτῃς ἔτσι, ὅπως σοῦ εἶναι ἀρεστὸν καὶ (ὅπως) νομίζεις ὅτι
εἶναι πρὸ πάντων σύμφωνον πρὸς τὰ ἐπικρατοῦντα ἔθιμα.

Νόημα.—Ἄφου ἐτελείωσεν ὁ Σωκράτης, ὁ Κρίτων ἐρωτᾷ αὐτὸν, ἂν
ἔχῃ νὰ ἀφήσῃ παραγγελίας τινὰς διὰ τοὺς μαθητὰς του ἢ διὰ τὰ τέκνα του,
τὰς ὁποίας μὲ μεγίστην προθυμίαν θὰ ἐκτελέσουν. Ἡ ἀπάντησις τοῦ Σωκρ.
εἶναι ὅτι μοναδικὴ του παραγγελία εἶναι, ὅπως ὁ μαθηταὶ του ἀκολουθοῦντες
τὰς νοουθεσίας αὐτοῦ μεριμνοῦν διὰ τὴν ψυχὴν των. Εἰς δευτέραν ἐρώτησιν τοῦ
Κρίτωνος ἐπὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἐπιθυμεῖ ὁ Διδάσκαλος νὰ γίνῃ ἡ ταφή
του, λαμβάνει τὴν ἀπάντησιν ὅτι, ἐφ' ὅσον δὲν πρόκειται νὰ ταφῆ ὁ ἴδιος,
ἀλλὰ τὸ φθαρτὸν σῶμα του, ἡ ταφή πρέπει νὰ γίνῃ κατὰ τὰ χρστοῦντα ἔθιμα.
Ἡ περὶ ταφῆς ἐρώτησις τοῦ Κρίτωνος προεκάλεσε τὸν γέλωτα τοῦ Σωκράτους,
ὁ ὁποῖος δικαιολογεῖ ταύτην, καθ' ὅσον ὁ Κρίτων δὲν ἐπέισθη ἀκόμη ὅτι ὁ
ἦδη συζητῶν εἶναι ὁ πραγματικὸς Σωκράτης καὶ ὄχι ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου τὸ
νεκρὸν σῶμα μετ' ὀλίγον θὰ βλέπῃ. Ὑποβάλλει ὅθεν ὁ Σωκράτης τὴν παρά-
κλησιν εἰς τοὺς παρισταμένους φίλους του νὰ διαβεβαιώσουν τὸν Κρίτωνα ὅτι
ὄρισμένως θὰ φύγῃ μετ' ὀλίγον, δηλαδὴ νὰ δώσουν ἐγγύησιν ἀντίθετον ἐκείνης
τὴν ὁποῖαν εἰς τοὺς δικαστὰς ἔδωσεν ὁ Κρίτων, ὅτι ἀληθῶς θὰ παρέμενεν ὁ
Σωκράτης καὶ δὲν θὰ ἐδραπέτευεν.

Περιλήψεις.—1. Ὁ Κρίτων ἐρωτᾷ ποίας παραγγελίας ἀφήνει ὁ Σωκρ.
καὶ κατὰ ποῖον τρόπον ἐπιθυμεῖ νὰ γίνῃ ἡ ταφή του 2. Ἡ ἀπάντησις τοῦ
Σωκρ. εἶναι νὰ μεριμνοῦν περὶ τῆς ψυχῆς των καὶ ἡ ταφή νὰ γίνῃ κατὰ τὰ
χρστοῦντα ἔθιμα. 3. Παράκλησις τοῦ Σωκρ. νὰ δοθῇ ἐγγύησις ὑπὸ τῶν φίλων
του εἰς τὸν Κρίτωνα, ὅτι ὅπωςδήποτε θὰ φύγῃ.

ΚΕΦ. 65.—Τούτα ἀφου εἶπεν, ἐκεῖνος μὲν ἐσηκώθη καὶ κατηθύνετο (=ἀνι-
στατο=ἀναστὰς ἦει) εἰς ἓνα δωμάτιον διὰ νὰ λουσθῆ καὶ ὁ Κρίτων ἠκολούθει
αὐτὸν, παρεκάλει δὲ ἡμᾶς νὰ περιμένωμεν. Ἀνεμένομεν λοιπὸν (ἀφ' ἑνὸς μὲν)
συζητοῦντες μεταξὺ μας περὶ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα εἶχον λεχθῆ, καὶ ἐξετάζοντε

ἐκ νέου (αὐτά), ἀφ' ἑτέρου δὲ πάλιν διηγουμένοι περὶ τῆς συμφορᾶς (μας), πόσον μεγάλη μᾶς εἶχεν εὖρει, διότι ἐνομίζομεν ὅτι θὰ διελθώμεν τὸν ὑπόλοιπον βίον ἐντελῶς (= ἀτεχνῶς) ὀρφανοὶ ὡσάν να ἐχάσαμεν (τὸν) πατέρα (μας). Ἀφοῦ δὲ ἐλούσθη καὶ ὠδηγήθησαν πλησίον του τὰ παιδιὰ του —διότι εἶχεν αὐτοὺς δύο μικρὰ παιδιὰ, ἕνα δὲ μεγάλο— καὶ προσήλθον ἡ Ξανθίπη καὶ αἱ συγγενεῖς του γυναῖκες, (τότε) με ἐκείνας ἐνώπιον (ἢ : παρόντος) τοῦ Κρίτωνος, συζητήσας καὶ δώσας τὰς παραγγελίας, τὰς ὁποίας ἤθελε, συνέστησεν αἱ μὲν γυναῖκες καὶ τὰ παιδιὰ νὰ ἀπέλθουν, αὐτὸς δὲ ἦλθε πλησίον μας. Καὶ (ὁ ἦλιος) τώρα πλέον ἐπλησίαζε νὰ δύσῃ· διότι παρέμεινε πολὺν χρόνον ἐντὸς τοῦ λουτροῦ). Ἀφοῦ δὲ ἦλθε λουσμένος ἐκάθησε καὶ μετὰ ταῦτα δὲν (μᾶς) εἶπε πολλά· Ἐπειτα ἦλθεν ὁ ὑπρέτης τῶν Ἐνδεκα καὶ σταθεῖς πλησίον αὐτοῦ εἶπε· «Σωκράτη, δὲν θὰ σοῦ ἀποδώσω μομφὴν δι' ἐκεῖνον, διὰ τὸ ὅποιον ἀποδίδω μομφὴν εἰς ἄλλους, ὅτι δηλαδὴ ὀργίζονται ἐναντίον μου καὶ με καταρῶνται, ὅταν παραγγέλλω εἰς αὐτοὺς νὰ πίνουν τὸ φάρμακον, διότι (οὐτῶ) ἐξαναγκάζουν οἱ Ἐνδεκα. Ἐγὼ δὲ καὶ ἐξ ἄλλων περιπτώσεων (= ἄλλως) ἔχω σχηματίσει τὴν γνώμην ὅτι σὺ κατ' αὐτὸν χρόνον (τῆς μηνιαίας ἐγκαθειρέξεως) εἶσαι ὁ γενναίωτερος καὶ ὁ προότερος καὶ ὁ καλλίτερος ἄνθρωπος ἐξ ὅσων ποτὲ ἕως τώρα ἔχουν ἔλθει ἐδῶ· καὶ μάλιστα καὶ τώρα εἶμαι βέβαιος (= εἶ οἶδα) ὅτι δὲν ὀργίζεσαι ἐναντίον μου—διότι γνωρίζεις τοὺς αἰτίους— ἀλλ' ἐναντίον ἐκείνων. Τώρα λοιπὸν, διότι γνωρίζεις, τί ἦλθον νὰ σοῦ ἀναγγείλω. χαῖρε καὶ προσπάθει, ὅσον τὸ δυνατόν με μεγαλυτέραν ψυχραιμίαν, νὰ ὑπομείνης τὸ μοιραῖον (ἢ : τὸ ἀναπότρεπτον)». Καὶ συγχρόνως δακρῦσας, ἀφοῦ ἐστράφη πρὸς τὰ ὅπσιον, ἔφωρε

Ἐπειτα ὁ Σωκράτης στρέψας τὰ βλέμματά του πρὸς αὐτὸν εἶπε· «καὶ σὺ χαῖρε· καὶ ἡμεῖς θὰ πράξωμεν αὐτά». Καὶ συγχρόνως πρὸς ἡμᾶς (στραφεῖς) εἶπε· «πόσον εὐγενής (= ἀστεῖος) (εἶναι) ὁ ἄνθρωπος· καὶ καθ' ὄλον τὸν χρόνον (τῆς ἐγκαθειρέξεώς μου) με ἐπεσκέπτετο (αὐθρομήτως) καὶ συνεζήτη ἐνίοτε καὶ ἦτο ἀριστος ἄνθρωπος· καὶ τώρα με πόσην εὐγένειαν με κλαίει. Ἐμπρὸς λοιπὸν, Κρίτων. ἄς ὑπακούσωμεν εἰς αὐτὸν καὶ ἄς φέρῃ ἕνας τὸ φάρμακον, ἂν ἔχη τριφθῆ· ἂν ὄχι, ἄς (τὸ) τρίψῃ ὁ ἄνθρωπος (ὁ μέλλον νὰ τὸ δώσῃ)».

Καὶ ὁ Κρίτων εἶπε· «νομίζω ὅμως ἐγὼ τοῦλάχιστον, Σωκράτη, ὅτι ὁ ἦλιος εἶναι ἀκόμη ἐπάνω εἰς τὰ ὄρη καὶ δὲν ἔχει δῦσει ἀκόμη. Καὶ ἐπὶ πλέον ἐγὼ γνωρίζω ὅτι καὶ ἄλλοι πίνουν (τὸ φάρμακον) πολὺ ἀργά, ἀφ' ὅτου δοθῆ εἰς αὐτοὺς ἡ παραγγελία, ἀφοῦ μάλιστα καλὰ φάγουν καὶ πίνουν... Λοιπὸν μὴ βιάζεσαι καθόλου· διότι ὑπάρχει ἀκόμη καιρὸς».

Καὶ ὁ Σωκράτης εἶπεν· «εὐλόγως βέβαια, Κρίτων, καὶ ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους σὺ ἐννοεῖς, κάμνουν αὐτά· διότι νομίζουν ὅτι (κάτι) κερδίζουν, ἐὰν κάμουν αὐτά, καὶ ἐγὼ βέβαια εὐλόγως δὲν θὰ κάμω αὐτά· διότι νομίζω ὅτι τίποτε ἄλλο βέβαια δὲν κερδίζω, ἐὰν (τὸ) πῶ ὀλίγον ἀργότερον, παρὰ ὅτι θὰ θεωρηθῶ γελοῖος εἰς τὸν ἑαυτὸν μου, διότι πολὺ ἐπιθυμῶ τὴν ζωὴν καὶ (διότι) λυποῦμαι (δι' αὐτήν), ἐνῶ οὐδὲν πλέον στοιχεῖον τῆς ζωῆς ὑφίσταται. Ἐμπρὸς λοιπὸν, εἶπεν, ὑπάκουσε καὶ μὴ κάμνης διαφορετικά».

Νόημα. Ἀφοῦ ὁ Σωκρ. ἔδωσε τὰς τελευταίας παραγγελίας του ἀπεσῶρθη εἰς ἄλλο δωμάτιον διὰ νὰ λουσθῆ. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο οἱ μαθηταὶ συζητοῦν, ἀνασκοποῦν τὰ ἦδη λεχθέντα καὶ ἀναλογίζονται τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς. Ἐπανελθὼν ἐκ τοῦ λουτροῦ συζητεῖ πρὸς τοὺς οικείους του καὶ, ἀφοῦ συνέστησεν εἰς αὐτοὺς νὰ φύγουν, ἐπανέρχεται καὶ πάλιν ἐν τῷ μέσῳ τῶν φίλων του λέγων μόνον ὀλίγα. Ἐν τῷ μεταξύ ὁ τῶν Ἐνδεκα ὑπηρετής, ἀφοῦ ἐξεδήλωσεν αἰσθημάτων συμπαιθείας πρὸς τὸν γενναῖον καὶ πρῶτον Σωκράτην, ἀνακοινώνει εἰς αὐτὸν ὅτι ἐπίκειται ἡ ὥρα νὰ λάβῃ τὸ φάρμακον καὶ δακρῦων ἀπέρχεται. Ὁ Διδάσκαλος ἐκτιμᾷ τὸ ἦθος καὶ τὴν εὐγένειαν τοῦ ὑπηρετοῦ καὶ δίδει ἐντολὴν εἰς τὸν Κρίτωνα, ὅπως προσκομισθῆ τὸ φάρμακον, ἐὰν βέβαια ὁ ἐντεταλμένος πρὸς τοῦτο τὸ ἔχη τρίψει. Ἀλλ' ὁ αἰώνιος Κρίτων παρατηρεῖ ὅτι ὁ ἦλιος δὲν ἔδυσεν ἀκόμη καὶ ἐπομένως δύναται νὰ περιμένη ἀκόμη ὀλίγον, ἀφοῦ ἄλλως τε καὶ πολλοὶ ἄλλοι μελλοθάνατοι πίνουν αὐτὸ κατὰ τὴν ὥραν ἀκριβῶς τῆς δῦσεως. Εἰς τὴν παρατήρησιν τοῦ Κρίτωνος ὁ φιλόσο-

φος λέγει ὅτι, ἐὰν πράξῃ αὐτό, κινδυνεύει νὰ γελοιοποιήσῃ τὸν ἑαυτὸν τοῦ ὡς λατρεύων τὸ σαρκίον του, ἐφ' ὅσον οὐδὲν πλέον στοιχείον τῆς ζωῆς του ὑπάρχει. Συνεπῶς πρέπει ὁ Κρίτων νὰ μερμνήσῃ, ὅπως προσκομισθῆ τὸ φάρμακον.

Περιλήψεις.—1. Τὸ λουτρόν καὶ αἱ τελευταῖαι παραγγελίαι τοῦ Σωκ. πρὸς τοὺς οἰκείους του. 2. Ὁ τῶν Ἐνδεκα ὑπέρτης ἀναγγέλλει ὅτι ἐπέστη ἡ στιγμή νὰ λάβῃ τὸ κώνειον ὁ φιλόσοφος. 3. Ἡ ἀταραξία τοῦ Σωκρ. 4. Ὁ Κρίτων συνιστᾷ μικρὰν ἀναβολὴν τῆς λήψεως τοῦ κωνείου. 5. Ὁ Σωκρ. ἀποφεύγει τὴν παράτασιν τοῦ βίου.

ΚΕΦ 66.—Καὶ ὁ Κρίτων, ἀφοῦ ἤκουσε (τὴν παράκλησιν τοῦ Σωκρ.), ἔκοι νεῦμα εἰς τὸν πλησίον ἱστάμενον ὑπέρτην του. Καὶ ὁ ὑπέρτης ἐξεληθὼν καὶ μακρὸν χρόνον παραμένει ἐπανήλθεν ὀδηγῶν τὸν μέλλοντα νὰ δώσῃ τὸ φάρμακον, ὁ ὅποιος (τὸ) ἔφερε τριμμένον μέσα εἰς ποτήριον. Ὅταν δὲ εἶδεν ὁ Σωκρ. τὸν ἄνθρωπον εἶπε· «πολὺ ὥραϊα (=εἶεν), φίλτατε, (πὲς μου), τί πρέπει νὰ κάμνω, διότι σὺ εἶσαι εἰδικὸς εἰς αὐτά,

—Τίποτε ἄλλο, εἶπε, παρὰ, ἀφοῦ τὸ πῆξ, νὰ περιπατῆς γύρω εἰς τὸ δωματίον, ἕως ὅτου αἰσθανθῆς βάρος εἰς τὰ σκέλη, ἔπειτα νὰ κατακλιθῆς καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μόνον του θὰ ἐνεργήσῃ (ἦ: θὰ φέρῃ τὸ ἀποτέλεσμά του). Καὶ συγχρόνως ἔτεινε (ἦ: προσέφερε) τὸ ποτήριον εἰς τὸν Σωκράτην.

—Καὶ αὐτὸς, ἀφοῦ (τὸ) ἔλαβε μὲ ἐξαιρετικὴν γαλήνην, Ἐχεκράτη, χωρὶς καθόλου νὰ φοβηθῆ καὶ χωρὶς (καθόλου) νὰ ἀλλοιώσῃ τὸ χρῶμα του ἢ νὰ παραμορφώσῃ τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου του, ἀλλὰ, καθὼς ἀκριβῶς συνήθιζε, μὲ βλέμμα ἀτενὲς (ἦ: ἀκίνητον) ὡς τοῦ ταύρου παρατηρήσας τὸν ἄνθρωπον εἶπε· «τί λέγεις περὶ αὐτοῦ ἐδῶ τοῦ ποτοῦ ὡς πρὸς τὸ νὰ προσφέρω σπονδὴν πρὸς τιμὴν κάποιου θεοῦ; Ἐπιτρέπεται ἢ ὄχι;»

—Τόσον μόνον τρίβομεν, εἶπε, Σωκράτη, ὅσον νομίζομεν ὅτι εἶναι ἀρκετὸν νὰ πῆ (κανεῖς).

—«Ἐννοῶ, ἀπήντησεν οὗτος· ἐν τούτοις ὁμως (=ἀλλὰ), ὡς νομίζω (=που) ἐπιτρέπεται νὰ εὐχηθῆ τοῦλάχιστον (κανεῖς) εἰς τοὺς θεοὺς καὶ ἐπιβάλλεται (νὰ εὐχηθῆ), διὰ νὰ ἀποβῆ εὐτυχῆς ἢ ἀπὸ ἐδῶ μετοίκησις πρὸς τὰ ἐκεῖ· αὐτὴν λοιπὸν τὴν εὐχὴν καὶ ἐγὼ κάμνω καὶ εἶθε ἔτσι νὰ γίνῃ». Καὶ μόλις εἶπεν αὐτά, ἀφοῦ ἔφερε καὶ ἐκράτησεν ἀκίνητον τὸ ποτήριον εἰς τὰ χεῖλη (ἦ: ἀφοῦ ἐκράτησε τὴν ἀναπνοὴν του ἦ: χωρὶς καθόλου νὰ κινηθῆ) (=ἐπισχόμενος), μὲ μεγάλην εὐκολίαν καὶ ἀταραξίαν (τὸ) ἔπιε μέχρι τέλους. Καὶ οἱ περισσότεροι ἀπὸ ἡμᾶς μέχρι τινὸς (=τέως) μὲν μόλις (=ἐπιεικῶς) κατάρθωναν νὰ συκρατοῦνται ἀπὸ τοῦ νὰ δακρῦνον, ὅταν ὁμως (τὸν) εἶδομεν νὰ πῆν (τὸ φάρμακον) καὶ νὰ (τὸ) ἔχη πῆει, δὲν (ἠδυνάμεθα) πλέον [=οὐκέτι (οἱοί τ' ἤμεν)], ἀλλὰ καὶ τὰ ἰδικὰ μου δάκρυα παρὰ τὴν ἐσωτερικὴν μου ἀντίστασιν (=ἀλλὰ γε βία καὶ ἐμοῦ αὐτοῦ τὰ δάκρυα) (ἦ: παρὰ τὴν προσπάθειάν μου νὰ συκρατηθῶ) κρουνηδὸν (=ἀστακτῶ) ἔτρεχον (=ἐχώρει), ὥστε, ἀφοῦ ἐκάλυψα τὸ πρόσωπόν μου (διὰ τὸ ἱματίον), ἔκλαιον τὸν ἑαυτόν μου· διότι δὲν (ἔκλαιον) βέβαια ἐκείνον, ἀλλὰ τὴν τύχην μου, ἐφ' ὅσον θὰ ἔχανα τοιοῦτον ἀγαπητὸν ἄνδρα. Ὁ δὲ Κρίτων πρωτύτερα ἀκόμη ἀπὸ ἐμὲ ἐσηκώθη νὰ φύγῃ (=ἐξάνεστη), διότι δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ συκρατῆ τὰ δάκρυά του. Ὁ δὲ Ἀπολλόδωρος καὶ ἀπὸ πρωτύτερα καθόλου δὲν ἔπαυε νὰ δακρῦν, ἰδιαίτερος ὁμως τότε, ἀφοῦ ἐξέβαλε γοερὸν βρυχηθμόν, μὲ θρήνονα καὶ ἀγανάκτησιν κατασυνεκίνησεν ὅλους τοὺς παρόντας (ἦ: ἐρράγισε τὴν καρδίαν) ἐξαιρέσει βέβαια τοῦ ἰδίου τοῦ Σωκράτους.

Ἐκεῖνος δὲ εἶπε «τί κάμνετε, παράξενοι ἄνθρωποι. Ἐγὼ ὁμως δι' αὐτὸ πρὸ παντός (=οὐχ ἤκιστα) ἀπεμάκρυνα τὰς γυναῖκας, ἵνα μὴ κάμουνται οὐτάς τας ἀνοησίας, καθ' ὅσον μάλιστα ἔχω ἀκούσει ὅτι πρέπει νὰ ἀποθνήσκῃ (κανεῖς) ἐν μέσῳ θρησκευτικῆς σιωπῆς (ἦ: ἐν μέσῳ καλῶν λόγων) (=ἐν εὐφημίᾳ). Ἐψυχάζετε λοιπὸν καὶ ἔχετε θάρρος (ἦ: διατηρεῖτε τὴν ψυχραιμίαν σας).

Τότε ἡμεῖς, ἀφοῦ ἠκούσαμεν (αὐτά), ἐδοκιμάσαμεν ἐντροπὴν καὶ συνεκρατήσαμεν τὰ δάκρυά μας. Ἐκεῖνος δὲ περιπατήσας γύρω εἰς τὸ δωματίον, ἔπειθ, ὡς εἶπεν, ἠσθάνετο ὅτι εἶναι βαρῆα τὰ σκέλη του (=οἱ), κατεκλίθη ὑπτίως

(ἤ: ἐξηπλώθη ἀνάσκελα)—διότι τοιαύτην συμβουλήν εἶχε δώσει ὁ (ἐντεταλμένος νὰ δίδῃ τὸ φάρμακον) ἄνθρωπος—καὶ συγχρόνως πιάων αὐτὸν (διὰ τῶν χειρῶν) ἐκείνος ὁ ὁποῖος ἔδωσε τὸ φάρμακον μετὰ πάροδον χρόνου (τινός) (=διαλιπὼν χρόνον) ἐξήταξε τοὺς πόδας (του) καὶ τὰ σκέλη (του) καὶ κατόπιν πίεσας πολὺ τὸν πόδα του ἠρώτησεν, ἂν αἰσθάνεται· ἐκείνος δὲ εἶπεν (ὅτι) δὲν (αἰσθάνεται). Καὶ μετὰ τοῦτο (ἐπίεσε) πάλιν τὰς κνήμας· καὶ προχωρῶν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον πρὸς τὸ ἐπάνω μέρος (μὲ τὸ χεῖρι του) (=ἐπαγίων οὕτω) ἔδεικνυεν εἰς ἡμᾶς ὅτι ἤρχιζε νὰ γίνεται ψυχρὸς καὶ νὰ παγῶνῃ (ἤ: νὰ μὴ λυγίξῃ). Καὶ μόνος του αὐτὸς (ὁ ὑπηρετῆς) (τὸν) ἐξήταξε διὰ τῆς ἀφῆς καὶ εἶπεν ὅτι, ὅταν (ἡ ψυξίς) φθάσῃ εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, τότε θὰ ἀποθάνῃ.

Ἦδη λοιπὸν σχεδὸν εἶχον παγώσει (=ψυχόμενα ἦν) τὰ περιὶ τὸ ὑπογάστριον (ἤ: τὴν βουβωνικὴν χώραν) μέρη τοῦ σώματός του· καὶ ἀφοῦ παρεμίρισε τὸ κάλυμμα (ἤ: ἐξεσκέπασε τὸ πρόσωπόν του)—διότι εἶχε καλυφθῆ ὀλόκληρον—εἶπε (τὰ ἐξῆς), τὰ ὅποια ἦσαν οἱ τελευταῖοι πλέον λόγοι του· «Κρίτων» εἶπε, «χρεωστοῦμεν εἰς τὸν Ἀσκληπιὸν τὴν θυσίαν ἑνὸς πετεινοῦ· πληρώσατε λοιπὸν τὸ χρέος καὶ μὴ ἀμελήσετε».

—Μάλιστα αὐτὸ θὰ γίνῃ, εἶπεν ὁ Κρίτων· κύτταξε λοιπὸν, μήπως ἔχῃς νὰ παραγγείλῃς καὶ τίποτε ἄλλο.

Εἰς αὐτὴν τὴν ἐρώτησιν αὐτοῦ (τοῦ Κρίτωνος) οὐδεμίαν πλέον ἀπάντησιν ἔδωκεν (ὁ Σωκρ.), ἀλλὰ μετὰ πάροδον ὀλίγου χρόνου κατελήφθη ὑπὸ σπασμοῦ (=ἐκυσήθη) καὶ ὁ ἄνθρωπος (ὁ ὁποῖος ἔδωσε τὸ φάρμακον) τὸν ἀπεκάλυψε (ἤ: τὸν ἐξεσκέπασε, ἤ: τοῦ ἀφήρεσε τὸ κάλυμμα ἀπὸ τὸ πρόσωπον). Καὶ αὐτὸς (ὁ Σωκρ.) ἐκράτησεν ἀκίνητα (=ἔστησεν) τὰ μάτια του (ἤ: ἀπέθανεν)· ὅταν δὲ εἶδεν (αὐτὸ) ὁ Κρίτων (τοῦ) ἔκλεισε συγχρόνως τὸ στόμα καὶ τὰ μάτια.

Νόημα.—Ὁ Κρίτων ὑπέκρινε εἰς τὴν παράκλησιν τοῦ Διδασκάλου παραγγέλλει νὰ προσέλθῃ ὁ ἐντεταλμένος διὰ τὴν χορήγησιν τοῦ φαρμάκου. Οὗτος ἐλθὼν, εἰς ἐρώτησιν τοῦ Σωκράτους περὶ τοῦ τρόπου τῆς χορήσεως αὐτοῦ, λέγει ὅτι μετὰ τὴν πόσιν πρέπει νὰ περιπατῇ, ἕως ὅτου δοκιμάσῃ βάρος εἰς τὰ σκέλη του, καὶ συγχρόνως τοῦ προσφέρει τὸ ποτήριον. Ὁ Σωκράτης λαβὼν τοῦτο μὲ μεγάλην ψυχραιμίαν καὶ ἀταραξίαν ὑπὸ τὰ ὄμματα ὄλων τῶν δακρύνοντων φίλων του καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ Ἀπολλοδώρου πίνει ὀλόκληρον τὸ φάρμακον εὐχρηθεὶς ν' ἀποβῆ εὐτυχῆς ἢ εἰς Ἀθῆν μετὰβασίς του. Μετὰ πάροδον ὀλίγου χρόνου, ἐπειδὴ ἐβαρύνοντο τὰ σκέλη του, κατεκλίθη ὑπὸ τῆς πίεσεως. Τότε πληρώσας ὁ δώσας τὸ φάρμακον ἐπίεσεν αὐτὸν διὰ τῆς χειρὸς καὶ διεπίστωσεν ὅτι ἤρχισε νὰ ψύχεται καὶ νὰ παγῶνῃ, ἐφ' ὅσον ὁ Σωκράτης δὲν ἀντελήφθη τὴν πίεσιν. Καὶ ὅταν πλέον ἡ ψυξίς ἐφθασεν εἰς ὀλόκληρον τὴν βουβωνικὴν χώραν, ὁ Σωκράτης ἀποκαλύψας τὸ πρόσωπόν του, τὸ ὁποῖον εἶχε καλυφθῆ, παρεκάλεσε τὸν Κρίτωνα νὰ θυσιάσῃ ἕνα πετεινὸν πρὸς τιμὴν τοῦ θεοῦ τῆς ὑγείας Ἀσκληπιοῦ ἕξ εὐγνωμοσύνης, διότι ἐντός ὀλίγου ἡ ψυχὴ του θὰ ἀπαλλαγῇ τῆς φοβερᾶς νόσου τοῦ σώματος. Μετὰ τὰς τελευταίας λέξεις του ἐξέπνευσεν, ὁ δὲ Κρίτων τοῦ ἔκλεισε τὸ στόμα καὶ τὰ μάτια.

Περίληψις.—Αἱ τελευταῖαι στιγμαὶ τοῦ Σωκράτους: 1. Ψυχικὴ κατάστασις αὐτοῦ κατὰ τὴν λήψιν τοῦ φαρμάκου 2. Θρῆνος τῶν παρισταμένων 3. Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ φαρμάκου 4. Ἡ τελευταία παράκλησις τοῦ Σωκρ. καὶ ὁ ἐπελθὼν θάνατος.

ΚΕΦ. 67.—Αὐτὸ ἀκριβῶς, Ἐχεκράτη, ὑπῆρξε τὸ τέλος (ἤ: οὕτω ἀπέθανεν) τοῦ φίλου μας, ἀνθρώπου, ὅπως ἡμεῖς μπορούμε νὰ λέγωμεν, ἐκ τῶν συγχρόνων του, ὅσους ἐκ πείρας ἐγνωρίσαμεν, ἀρίστου καὶ ἐπὶ πλέον (=καὶ ἄλλως) σοφωτάτου καὶ δικαιοτάτου.

Νόημα.—Καταστρέφων τὴν ἀφήγησίν του ὁ Φαίδων λέγει ὅτι αὐτὸ ἦτο τὸ τέλος τοῦ Σωκράτους, ὁ ὁποῖος μετὰ τῶν συγχρόνων του, ὡς διεπιστώσαμεν ἐκ πείρας, ἦτο ὁ καλλίτερος, ὁ σοφώτερος καὶ ὁ δικαιοτέρος.

Περίληψις.—Ὁ ὑπὸ τοῦ Φαίδωνος χαρακτηρισμὸς τοῦ Σωκράτους.

ΣΧΟΛΙΚΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

(ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ)

••

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ

1. 'Αναγνωστικὸν ἀρχ. Ἑλλ. γλώσσης (Γ. Ζούκη) Γ' καὶ Δ' Τάξ.
2. Ἐκλογαὶ ἐξ ἀρχαίων Ἑλλ. συγγραφέων . (Γ' »)
3. Ξενοφῶντος Κύρου ἀναβάσεως ἐκλογαὶ (Δ' »)
4. Ξενοφῶντος Ἑλληνικῶν Βιβλία Γ' καὶ Δ' . (Δ' »)
5. Ἀρριανοῦ ἀνάβασις Ἀλεξάνδρου Βιβλ. Α'. (Ε' »)
6. Λυσίου ὁ ὑπὲρ Ἀδυνάτου λόγος . . . . . (Ε' »)
7. Ἰσοκράτους Λόγοι πρὸς Δημόνικον καὶ Νικοκλέα . . . . . (Ε' »)
8. Λατινικὸν ἀναγνωσματάριον . . . . . (Ε' »)
9. Δημοσθένους Α' Ὀλυνθιακός . . . . . (ΣΤ' »)
10. Λυκούργου κατὰ Λεωκράτους καὶ Ἰσοκράτους Ἐπιστολαὶ πρὸς Φίλιππον . . . . . (ΣΤ' »)
11. Θουκυδίδου Πλαταικὰ . . . . . (ΣΤ' »)
12. Ὀμήρου Ὀδυσσεΐας Α' ῥαψῶδια . . . . . (ΣΤ' »)
13. Κορνηλίου Νέπωτος **Hannibal** . . . . . (ΣΤ' »)
14. Καίσαρος **de bello civili** . . . . . (ΣΤ' »)
15. Πλάτωνος Κρίτων . . . . . (Ζ' »)
16. Θουκυδίδου Δημηγορία Πλαταιέων . . . . . (Ζ' »)
17. Εὐριπίδου Ἰφιγένεια ἡ ἐν Ταύροις . . . . . (Ζ' »)
18. Ὀμήρου Ἰλιάδος ἐκλογαὶ Α' καὶ Γ' ῥαψῶδ. (Ζ' »)
19. Κικέρωνος ὁ Γ' κατὰ Κρητιλίνα λόγος . . . . . (Ζ' »)
20. Ὀβιδίου μεταμορφ. **Phaethon--Niobe**. . . . . (Ζ' »)
21. Σοφοκλέους Ἀντιγόνη . . . . . (Η' »)
22. Θουκυδίδου ὁ Περικλέους Ἐπιτάφιος . . . . . (Η' »)
23. Πλάτωνος Φαίδων . . . . . (Η' »)
24. Πλάτωνος Πρωταγόρας . . . . . (Η' »)
25. Ὀμήρου Ἰλιάδος ἐκλογαὶ Ζ, καὶ Ι' ῥαψῶδ. (Η' »)
26. Βιργιλίου Αἰνειάδος Ἐκλογαὶ Α' Βιβλ. . . . . (Η' »)
27. Κικέρωνος **Somnium Scipionis** . . . . . (Η' »)
28. Ὀρατίου Ὠδαὶ . . . . . (Η' »)